

A. TARBEJEV

Raamatu-
pidamise
ülesannete
kogu

A decorative graphic of a branch with leaves is positioned horizontally across the middle of the cover. The branch is a thin black line that passes behind the dark blue rectangular area. It features several leaves: two dark green leaves on the left side, one white leaf with a red vein on the left side, and one white leaf with a red vein on the right side.

2-43819

A-22269 II

A. TARBEJEV

RAAMATUPIDAMISE
ÜLESANNETE KOGU

LIBER

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1958

Originaali tiitel:

А. А. Тарбеев

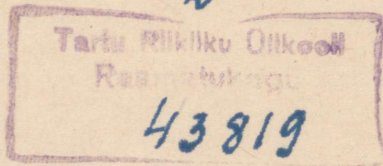
Сборник упражнений по
бухгалтерскому учету

Государственное статистическое издательство

Москва 1956

Tõlkinud E. Linnaks

2

SISSEJUHATUS

Käesolev ülesannete kogu on õppevahendiks praktiliste tööde läbiviimisel, mis on ette nähtud tööstusettevõtete raamatupidajate ettevalmistamise rühmade kursuse «Raamatupidamine» programmis.

Kogumiku esimene osa sisaldab harjutusi õppeprogrammi esimese osa «Raamatupidamise teooria» praktilisteks töödeks, teine osa — harjutusi õppeprogrammi teise osa «Tööstusettevõtte raamatupidamine» kohta, kolmas osa aga — koondülesande kursuse lõpul ette nähtud õppepraktika jaoks. Enamus kogus esitatud ülesandeid on omavahel seotud ja on koostatud tehase «Stanok» (esimese osa V peatükk «Raamatupidamise tehnika ja vormid») ning tehase «Selmaš» («Tööstusettevõtte raamatupidamine» — teine osa ja «Õppepraktika» — kolmas osa) kohta.

Paljudest harjutustest koosnev ülesannete materjal tagab programmis ettenähtud praktiliste tööde vajaliku miinimumi täitmise. Läbivõetud materjali kordamiseks ja teadmiste kinnistamiseks tuuakse käesoleva kogu igas peatükis täiendavaid harjutusülesandeid, mida võib lahendada õpetaja äranägemisel vajalikul hulgal ja vajalikus järjekorras, sõltuvalt püstitatud eesmärkidest.

Seega sisaldavad harjutused õppeprogrammis ettenähtud kohustuslikke praktilisi töid, ülesanded aga — täiendavalt õppe materjali praktilisteks töödeks.

Kõik ülesannete kogus esinevad ettevõtete nimetused, isikute nimed, operatsioonid ja arvanded on vabalt valitud ja omavad ainult õppeotstarbelist tähtsust.

Praktilistel töödel vajalike raamatupidamise kirjendite koostamiseks raamatupidamisteooria õppimisel, samuti õppeprogrammis ettenähtud tööstuse arvestuse kordamisharjutusteks ja ülesanneteks tuleb kasutada operatsioonide õppežurnaali, mille lehekülgedele joonestada lahtrid (vt. lk. 4).

Vastavalt raamatupidamise õppeprogrammidele toimub tööstusettevõtete raamatupidamise õppimine NSV Liidu Rahandusministeeriumi poolt väljatöötatud žurnaali-orderi vormi alusel.

Kirjendi järjekorra- number	Dokumendi nimetus ja number ning operatsioonide lühike sisu	Korrespondeerivate kontode nime- tused		Summa	
		deebet	kreedit	osaline	üldine

Et õppimisel paremini omandada raamatupidamise tehnikat, kasutatakse žurnaal-orderi vormi registrerite õppeplanke (lihtsustatud), lõpp-praktika läbiviimisel aga tüüp vorme.

Praktilisteks töödeks vajalikke NSV Liidu Statistika Keskvalitsuse Arvestusalakaadri Ettevalmistamise Valitsuse poolt välja antud tüüpplanke antakse õpilastele õppeplankide komplektidena järgmistes kogustes:

a) I osale (V peatükk): vorm nr. 281 — kontokorrentkaart — 3 tk., vorm nr. 282 — paljulahtriline kaart — 2 tk., koguselise ja rahalise arvestuse kaart — 3 tk., vorm nr. 285 — arvelduskontode käibearuanne — 4 tk., vorm nr. M-44 — kaubaliste ja materiaalsete kontode käibearuanne — 2 tk., memoriaalorderid — 26 tk., vorm nr. 313 (K-1) — kassa sissetuleku order — 2 tk., vorm nr. 286 — avansiaruanne — 2 tk., vorm nr. 865 — arve — 2 tk., memoriaalorderi arvestusvormi pearaamat — 13 lehte, žurnaal-orderi arvestusvormi pearaamat (vorm nr. 38) — 5 lehte;

b) II osale — leheküljel 61 näidatud arvul;

c) III osale — leheküljel 257 näidatud arvul.

I OSA
RAAMATUPIDAMISE TEOORIA

I peatükk

BILANSI KOOSTAMINE INVENTUURIANDMETE ALUSEL

Harjutus nr. 1

Koostada allpool esitatud inventuuriandmete alusel Kirovi-nimelise tööriistatohu bilanss seisuga 1. jaanuar 195... a.:

Jrk. nr.	Vahendite ja nende moodustamise allikate nimetused	Summa
1	Tööriistatohu	18 000.—
2	Rahalised vahendid arvelduskontol Riigipangas	12 500.—
3	Masinaõli	1 600.—
4	Umarteras	13 800.—
5	Mehaanikasehhi hoone	185 000.—
6	Puhastuslapid	400.—
7	Vaskplekk	26 300.—
8	Treipingid	67 700.—
9	Veoauto	12 000.—
10	Agendi I. Ivanovi võlgnevus saadud aruandevaluste summade alal	100.—
11	Viilid (valmistatud tehases ja määratud realiseerimi- seks)	3 200.—
12	Elektrimootorid	5 900.—
13	Puurid (valmistatud tehases ja määratud realiseeri- miseks)	4 600.—
14	Võlgnevus Varustuse Peavalitsusele temalt ostetud materjalide eest	11 300.—
15	Võlgnevus Riigipangale laenu alal	10 000.—
16	Kasum	9 500.—
17	Võlgnevus tootmistööliste palga alal	23 200.—
18	Põhikirjafond	282 800.—
19	Võlgnevus Terase Turustuse Valitsusele temalt oste- tud materjalide eest	6 800.—
20	Võlgnevus teenistujatele palga alal	7 500.—

Metoodilised juhendid. Enne bilansi koostamist tuleb koostada allpool esitatud vormi kohane rühmitustabel, mille üld-

kokkuvõtte summa (lahtris «Üldsumma») tuleb võtta bilansi tabelisse:

Bilansikirjete nimetused	Vahendite liigid ja nende moodustamise allikad	Üksiksumma (vahendite ja allikate liikide järgi)	Üldsumma (bilansikirjete järgi)
Põhivahendid	Mehaanikatsehhi hoone	185 000.—	270 600.—
	Treipingid	67 700.—	
	Veoauto	12 000.—	
	Elektrimootorid	5 900.—	
Tooraine, põhimaterjalid	Tööriistateras . . . . . Jne.	18 000.—	—

Harjutus nr. 2

Koostada allpool esitatud inventuuriandmete alusel õmblusvabriku nr. 2 bilanss seisuga 1. veebruar 195... a.:

Jrk. nr.	Vahendite ja nende moodustamise allikate nimetused	Summa
1	Kivisüsi	3 480.—
2	Õmblusmasinad	58 360.—
3	Värviline kriit	200.—
4	Võlgnevus Riigipangale laenu alal	18 000.—
5	Materjalilao hoone	284 640.—
6	Palitud laos	34 790.—
7	Sularaha arvelduskontol Riigipangas	30 820.—
8	Võlgnevus kalevivabrikule temalt ostetud materjalide eest	26 400.—
9	Küttepuud	520.—
10	Masinaõli	380.—
11	Voodrisiid	8 310.—
12	Tulekindel kassakapp	2 900.—
13	Võlgnevus juurdelõikustsehhi töölistele palga alal	12 490.—
14	Sularaha kassas	100.—
15	Ülikonnariie	22 640.—
16	Ülikonnad laos	14 370.—
17	Võlgnevus siidikudumisvabrikule temalt ostetud materjalide eest	4 860.—
18	Kirjutuslauad tehase kontoris	3 100.—
19	Ostjale võlgnevus	360.—
20	Asjadevalitseja S. Semjonova võlgnevus aruandaluste summade alal	85.—
21	Võlgnevus õmblustsehhi töölistele ja tehasevalitsuse teenistujatele palga alal	10 510.—
22	Kasum	13 525.—
23	Põhikirjafond (määrata kindlaks jääk 1. veebruariks)	?

Ülesanne nr. 1

Koostada allpool esitatud inventuuriandmete alusel puuviljajookide tehase bilanss seisuga 1. aprill 195... a.:

Jrk. nr.	Vahendite nimetused, nende moodustamise allikate nimetused	Summa
1	Korkimismasinad	94 000.—
2	Suhkur	138 000.—
3	Sularaha arvelduskontol Riigipangas	26 800.—
4	«Gastronoomi» (kauplus nr. 1) võlgnevuse jääk müü- dud toodangu eest	620.—
5	Võlgnevuse jääk Suhkrutööstuse Peavalitsuse baasile temalt ostetud materjalide eest	48 000.—
6	Veoa autod	39 700.—
7	Suhkrusiirup (valmistatud siirupitsehhis puuviljajoo- kide tootmiseks	14 300.—
8	Masuut	4 680.—
9	Villimistsehhi hoone	288 000.—
10	Puuvilja nastoikad (ostetud)	22 400.—
11	Võlgnevus Varustuse Peavalitsusele materjalide eest	4 370.—
12	Sidrunilimonaad (laos)	13 300.—
13	Võlgnevus töölistele ja teenistujatele palga alal	43 600.—
14	Põhikirjafond	586 600.—
15	Puuviljajookide pudelite etiketid	3 450.—
16	Küttepuud	2 820.—
17	Kuivatatud kirsid (ostetud)	13 500.—
18	Kuivatatud tuhkpumarjad (omakuivatatud)	10 000.—
19	Limonaad (laos)	32 100.—
20	Korgid	7 800.—
21	Kasum (summa kindlaks määrata)	?

II peatükk

MAJANDUSOPERATSIOONIDE ARVESTUS KONTODEL

Harjutus nr. 3

a) Joonestada kontode skeemid ja kirjendada neisse allpool esitatud bilansi alusel jäägid 1. maiks 195... a.:

Aktiiva			Passiiva		
Bilanss 1. maiks 195... a.					
Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	44 000.—	1	Põhikirjafond	84 000.—
2	Tooraine ja põhimaterjalid	15 000.—	2	Kasum	6 000.—
3	Kassa	1 000.—	3	Hankijad	2 000.—
4	Arvelduskonto Riigipangas	40 000.—	4	Töölised ja teenistujad	8 000.—
	Kokku	100 000.—		Kokku	100 000.—

b) Peegeldada kontode skeemides allpool esitatud operatsioone:

1. Saadud sularaha arvelduskontolt Riigipangas . . . . . 7 000.—
2. Ministeriumi käskkirja alusel liidetud põhikirjafondiga osa kasumist . . . . . 5 000.—
3. Saadud lattu põhimaterjale mitmetelt hankijatelt 19 000.—
4. Makstud kassast tööliste ja teenistujatele saadaolevat palka . . . . . 8 000.—

c) Arvutada kontode skeemides kuu käivete kokkuvõtted ja tuua välja kontode jäägid 1. juuniks k. a.

Harjutus nr. 4

a) Joonestada kontode skeemid ja kanda neile 1. juuni 195... a. bilansi alusel algusjääd:

Bilanss 1. juuniks 195... a.

Aktiva

Passiva

Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	44 000.—	1	Põhikirjafond	89 000.—
2	Tooraine ja põhimaterjalid	34 000.—	2	Kasum	1 000.—
3	Arvelduskonto Riigipangas	33 000.—	3	Hankijad	21 000.—
	Kokku	111 000.—		Kokku	111 000.—

b) Kanda allpool esitatud operatsioonid kontode skeemidesse:

1. Saadud kassasse arvelduskontolt Riigipangas	1 600.—
2. Makstud kassast agent I. Ivanovile aruandealuse summana majanduskuludeks	1 400.—
3. Kantud arvelduskontole Riigipangas Riigipangalt saadud laen	22 000.—
4. Kantud arvelduskontolt Riigipangas hankijatele võlgnevuse kustutamiseks	16 500.—
5. Kantud kasumist ettevõttefondi	1 000.—
6. Vastu võetud lattu hankijatel saadud abimaterjale	4 850.—
7. Kantud arvelduskontolt Riigipangas võlgnevuse kustutamiseks laenu alal	18 000.—
8. Makstud agent I. Ivanovi aruandealustest summadest ostetud abimaterjalide eest	1 150.—

c) Arvutada kontode skeemidel näidatud juunikuu käivate kokkuvõtted ja tuua välja kontode jäägid 1. juuliks k. a.

Harjutus nr. 5

a) Joonestada kontode skeemid ja kanda neile algusjäägid allpool esitatud 1. augusti 195... a. bilansilt:

Bilanss 1. augustiks 195... a.

Aktiva

Passiva

Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	125 000.—	1	Põhikirjafond	221 400.—
2	Tooraine ja põhimaterjalid	56 200.—	2	Kasum	8 570.—
3	Kassa	170.—	3	Riigipanga laen	17 300.—
4	Arvelduskonto Riigipangas	89 600.—	4	Töölised ja teenistujad	23 700.—
	Kokku	270 970.—		Kokku	270 970.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamise kirjendid allpool esitatud 195... a. augustikuu dokumentide alusel:

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
1	<i>Kassa sissetulekuorder nr. 241</i> Saadud kassasse arvelduskontolt Riigipangas: a) palga maksmiseks töölistele ja teenistujatele . . . . . b) majanduskuludeks	23 700.— 800.—	24 500.—
2	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 365</i> Palgalehtede nr. 112—117 alusel makstud töölistele ja teenistujatele k. a. juulikuu eest	—	23 700.—
3	<i>Sissetulekuorderid nr. 819—825</i> Saadud Varustuse Peavalitsuselt lattu nr. 1 põhimaterjale	—	36 420.—
4	<i>Väljavõte arvelduskontolt Riigipangas</i> Üle kantud võlgnevuse kustutamiseks: a) Varustuse Peavalitsusele temalt ostetud materjalide eest . . . . . b) Riigipangale laenu tasumiseks	36 420.— 14 000.—	50 420.—
5	<i>Akt nr. 29</i> Tootmise laiendamiseks ministeeriumilt tasuta saadud uusi seadmeid	—	83 400.—
6	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 366</i> Asjadevalitseja P. Petrovale antud majanduskuludeks aruandevaluse summana	—	900.—

c) Kanda raamatupidamise kirjendid kontode skeemidesse, arvutada nende kuukäivete kokkuvõtted ja tuua välja jäägid 1. septembriks.

d) Koostada kontode andmete alusel bilanss 1. septembriks 195... a.

Harjutus nr. 6

a) Joonestada kontode skeemid ja kanda neisse algusjäägid allpool esitatud 195... a. 1. septembri bilansi andmetest: kassa — 15 450 rbl., kütus — 2 100 rbl., hankijad (meie võlgnevus) — 17 200 rbl., tooraine ja põhimaterjalid — 31 090 rbl., kasum — 12 600 rbl., põhikirjafond — 112 190 rbl., Riigipanga laenud — 4 750 rbl., ostjad (nende võlgnevus meile) — 2 920 rbl., arveldus-

konto Riigipangas — 14 580 rbl., töölised ja teenistujad (võlgnevus palga alal) — 14 900 rbl., põhivahendid — 95 500 rbl.

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamise kirjendid allpool esitatud 195... a. septembrikuu dokumentide alusel:

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
1	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Kantud arvelduskontole Riigipangas: a) ostjate võlgnevus . . . . . b) Riigipanga laen	1 350.— 26 800.—	28 150.—
2	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 184</i> Palgalehtede nr. 115—119 alusel makstud töölistele ja teenistujatele	—	14 900.—
3	<i>Sissetulekuorder nr. 131</i> Saadud lattu nr. 2 Söetööstuse Peavalitsuselt kivisütt	—	11 400.—
4	<i>Saateleht nr. 84</i> Tagastatud hankijale mittestandardseid põhimaterjale	—	820.—
5	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 185</i> Antud agent S. Semjonovile aruandevaluse summana transpordikuludeks	—	500.—
6	<i>Väljavõte arvelduskontolt Riigipangas</i> Üle kantud võlgnevuse kustutamiseks: a) hankijatele materjalide eest . . . . . b) Riigipanga laenu tasumiseks	17 200.— 16 900.—	34 100.—
7	<i>Raamatupidamise õiend</i> Vastavalt ministeeriumi korraldusele lisatakse põhikirjafondile osa kasumist	—	8 500.—
8	<i>Sissetulekuorder nr. 154</i> Saadud lattu nr. 1 hankijatelt põhimaterjale	—	15 350.—

c) Kanda raamatupidamise kirjendid kontode skeemidesse, arvutada nende käivete kokkuvõtted k. a. septembrikuu kohta ja tuua välja jäägid 1. oktoobriks k. a.

d) Koostada kontode andmete alusel bilanss 1. oktoobriks 195... a.

Ülesanne nr. 2

a) Joonestada kontode skeemid ja kanda neisse jäägid 1. juuliks 195... a., võttes andmed allpool esitatud bilansist:

Aktiiva			Bilanss 1. juuliks 195... a.			Passiiva		
Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa			
1	Põhivahendid	44 000.—	1	Põhikirjafond	89 000.—			
2	Tooraine ja põhimaterjalid	34 000.—	2	Erifondid	1 000.—			
3	Abimaterjalid	6 000.—	3	Riigipanga laenud	4 000.—			
4	Kassa	200.—	4	Hankijad	9 350.—			
5	Arvelduskonto Riigipangas	18 900.—						
6	Aruandekohustuslikud isikud	250.—						
	Kokku	103 350.—		Kokku	103 350.—			

b) Kanda kontode skeemidesse allpool esitatud operatsioonid:

1. Laekunud kassasse agent I. Ivanovilt (kulu- tamata aruandaluse summa jääk)	250.—
2. Käitud arvelduskontole Riigipangas saadud laen	5 000.—
3. Tasutud kassast ettevõttefondi arvel tehtud kulutused	300.—
4. Üle kantud arvelduskontolt Riigipangas han- kijatele meie võlgnevuse tasumiseks	2 900.—
5. Saadud Riigipangast laenu ja kustutatud sellega võlgnevus hankijatele	3 000.—
6. Vastu võetud lattu hankijatelt ostetud põhi- materjale	14 300.—
7. Tagastatud laost hankijale mittestandardse- teks osutunud abimaterjale	1 750.—
8. Vastu võetud ministeeriumilt tasuta saadud uusi seadmeid	50 000.—

c) Arvutada kontode skeemides käivate kogusummad kuu kohta ja tuua välja jäägid 1. augustiks k. a.

d) Koostada kontode andmete alusel bilanss 1. augustiks 195... a.

Ülesanne nr. 3

a) Joonestada kontode skeemid ja kanda neisse algusjäägid 1. oktoobriks 195... a., võttes andmed allpool esitatud bilansist:

Bilanss 1. oktoobriks 195... a.

Aktiva

Passiva

Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	182 600.—	1	Põhikirjafond	214 260.—
2	Tooraine ja põhimaterjalid	36 000.—	2	Erifondid	10 950.—
3	Abimaterjalid	17 000.—	3	Kasum	23 450.—
4	Kassa	94.—	4	Hankijad	31 300.—
5	Arvelduskonto Riigipangas	39 400.—			
6	Ostjad ja tellijad	4 830.—			
7	Aruandekohustuslikud isikud	36.—			
	Kokku	279 960.—		Kokku	279 960.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamise kirjendid allpool esitatud käesoleva aasta oktoobrikuu dokumentide alusel:

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Oksiksumma	Üldsumma
1	<i>Kassa sissetulekuorder nr. 110</i> Saadud arvelduskontolt Riigipangas preemiade maksmiseks ettevõttefondist	—	3 600.—
2	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 185</i> Makstud palgalehe nr. 201 alusel tööliste ja teenistujatele preemiad ettevõttefondi arvel	—	3 500.—
3	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Kantud arvelduskontole Riigipangas: a) ostjate võlgnevus . . . . . b) Riigipanga laen	4 830.— 20 000.—	24 830.—
4	<i>Saatelehed nr. 74—77</i> Tagastatud hankijale halvakuvaliteedilisteks osutumise tõttu: a) põhimaterjale . . . . . b) abimaterjale	1 080.— 670.—	1 750.—
5	<i>Kassa sissetulekuorder nr. 111</i> Vastu võetud agent M. Mironovilt kulutamata aruandearu summa jääk	—	36.—

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
6	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Üle kantud arvelduskontolt: a) hankijatele võlgnevuse kustutamiseks . . . . . b) ettevõttefondi arvel töötajatele antud puhkekodu-tuusikute eest . . . . . c) võlgnevuse kustutamiseks laenu alal	27 630.— 4 800.— 13 000.—	45 430.—
7	<i>Sissetulekuorderid nr. 139—140</i> Vastu võetud lattu nr. 1 hankijatelt lae- kunud: a) põhimaterjale . . . . . b) abimaterjale	13 630.— 4 770.—	18 400.—

c) Kanda raamatupidamise kirjendid kontode skeemidesse, arvutada nende kuukäivete kokkuvõtted ja tuua välja jäägid käesoleva aasta 1. novembriks.

d) Koostada kontode andmete alusel bilanss 1. novembriks 195 . . a.

III peatükk

SÜNTEETILINE JA ANALÜÜTILINE ARVESTUS

Harjutus nr. 7

a) Joonestada sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontode skeemid ning kanda neisse allpool esitatud bilansi ja hankijate analüütiliste kontode jääkide andmiku alusel jäägid 1. jaanuariks 195... a.:

Bilans 1. jaanuariks 195... a.

Aktiva			Passiva		
Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	100 000.—	1	Põhikirjafond	144 400.—
2	Tooraine ja põhima- terjalid	17 200.—	2	Riigipanga laenud	13 800.—
3	Arvelduskonto Riigi- pangas	51 000.—	3	Hankijad	10 000.—
	Kokku	168 200.—		Kokku	168 200.—

Andmik konto «Hankijad» jääkide kohta 1. jaanuariks 195... a.

Jrk. nr.	Hankijate nimetused	Summa	
		deebet	kreedit
1	Terase Turustuse Valitsus	—	4 200.—
2	Varustuse Peavalitsus	—	5 800.—
	Kokku	—	10 000.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnaalis allpool esitatud käesoleva aasta jaanuarikuu dokumentide alusel raamatupidamise kirjendid ja arvutada kuu kokkuvõte:

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
1	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Üle kantud võlgnevuse kustutamiseks: a) Terasest Turustuse Valitsusele . . . . . b) Varustuse Peavalitsusele	4 200.— 5 800.—	10 000.—
2	<i>Sissetulekuorder nr. 1</i> Saabunud lattu nr. 1 Terasest Turustuse Valitsuselt põhimaterjale (teras — 4,3 t à 2 000 rubla)	—	8 600.—
3	<i>Sissetulekuorderid nr. 2—3</i> Saabunud lattu nr. 1 Varustuse Peavalitsuselt põhimaterjale (vask — 980 kg à 8 rubla ja teras — 3 t à 2 000 rubla)	—	13 840.—
4	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Üle kantud võlgnevuse kustutamiseks: a) Terasest Turustuse Valitsusele 8 600 rubla b) Varustuse Peavalitsusele 13 840 rubla c) Riigipangale laenu tasumiseks	22 440.— 13 800.—	36 240.—
5	<i>Sissetulekuorder nr. 4</i> Saabunud lattu nr. 1 Varustuse Peavalitsuselt põhimaterjale (vask — 1200 kg à 8 rubla)	—	9 600.—
6	<i>Saateleht nr. 1</i> Tagastatud laost nr. 1 Varustuse Peavalitsusele põhimaterjale (vask — 300 kg à 8 rubla) tellitud mõodetele mittevastavuse tõttu	—	2 400.—
7	<i>Nõudelehed nr. 1—14</i> Väljastatud laost nr. 1 tootmisest põhimaterjale (teras — 8 t à 2 000 rubla ja vask — 1500 kg à 8 rubla)	—	28 000.—

c) Kanda raamatupidamise kirjendid hankijate sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontodele ning arvutada kuu käivete kokkuvõtted.

Märkus. Järg ülesannetes nr. 8, 10 ja 11.

Harjutus nr. 8

(Harjutuse nr. 7 järg)

a) Joonestada põhimaterjalide analüütilise arvestuse kontode skeemid ja kanda neisse allpool esitatud jääkide andmiku alusel jäägid käesoleva aasta 1. jaanuariks:

Põhimaterjalide jäägid 1. jaanuariks 195... a.

Jrk. nr.	Materjalide nimetused	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
1	Teras	t	6	2 000.—	12 000.—
2	Vask	kg	650	8.—	5 200.—
	Kokku		—	—	17 200.—

b) Kanda põhimaterjalide analüütilise arvestuse kontode skeemidesse harjutuse nr. 7 järgi raamatupidamise kirjendid ja arvutada nende käivete kokkuvõtted kuu kohta (kogused ja summad).

Harjutus nr. 9 (2 tundi)

a) Joonestada sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontode skeemid ning kanda neisse allpool esitatud bilansi ja hankijate, põhimaterjalide ja kütuse analüütilise arvestuse kontode jääkide andmikkude alusel jäägid käesoleva aasta 1. veebruariks:

Mööblivabriku bilanss 1. veebruariks 195... a.

Aktiva

Passiva

Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	80 000.—	1	Põhikirjafond	121 000.—
2	Tooraine ja põhimaterjalid	7 750.—	2	Kasum	3 550.—
3	Kütus	1 400.—	3	Hankijad	14 000.—
4	Arvelduskonto				
	Riigipangas	49 400.—			
	Kokku	138 550.—		Kokku	138 550.—

Andmik konto «Hankijad» jääkide kohta 1. veebruariks 195... a.

Jrk. nr.	Hankijate nimetused	Summa	
		deebet	kreedit
1	Lauatehas	—	8 400.—
2	Vineeritehas	—	5 600.—
	Kokku	—	14 000.—

**Andmik konto «Tooraine ja põhimaterjalid» jääkide kohta
1. veebruariks 195... a.**

Jrk. nr.	Materjalide nimetused	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
1	Lauad	m ³	22	250.—	5 500.—
2	Vineer	tk. (tahvel)	150	15.—	2 250.—
	Kokku		—	—	7 750.—

Andmik konto «Kütus» jääkide kohta 1. veebruariks 195... a.

Jrk. nr.	Materjalide nimetused	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
1	Kivisüsi	t	28	50.—	1 400.—
	Kokku		—	—	1 400.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis allpool esitatud käesoleva aasta veebruarikuu dokumentide alusel raamatupidamise kirjendid ja arvutada kuu käivete kokkuvõtted:

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksik- summa	Üld- summa
1	<i>Sissetulekuorder nr. 31</i> Lattu vastu võetud lauatehaselt saadud laudu 50 m ³ à 250 rubla	—	12 500.—
2	<i>Sissetulekuorder nr. 32</i> Vineeritehaselt lattu saabunud vineeri 420 tahvlit à 15 rubla	—	6 300.—
3	<i>Sissetulekuorderid nr. 33—34</i> Lattu vastu võetud Varustuse Peavalitsuselt: a) kivisütt — 48 t à 50 rubla . . . . . b) vineeri — 130 tahvlit à 15 rubla	2 400.— 1 950.—	4 350.—
4	<i>Väljavõtte arvelduskontost Riigipangas</i> Üle antud võlgnevuse kustutamiseks: a) lauatehasele . . . . . b) vineeritehasele	20 900.— 5 600.—	26 500.—
5	<i>Sissetulekuorderid nr. 35—36</i> Saabunud lattu Varustuse Peavalitsuselt: a) vineeri 180 tahvlit à 15 rubla . . . . . b) küttepuid 60 m ³ à 89 rubla	2 700.— 5 340.—	8 040.—

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksik-summa	Üld-summa
6	<i>Nõudelehed nr. 54—69</i> Väljastatud laost tootmisse: a) laudu 54 m ³ à 250 rubla, kokku 13 500 rubla . . . . . b) vineeri 530 tahvlit à 15 rubla, kokku 7 950 rubla . . . . . c) kivisütt 42 t à 50 rubla, kokku 2 100 rubla . . . . . d) küttepuid 36 m ³ à 89 rubla, kokku 3 204 rubla	21 450.— 5 304.—	26 754.—
7	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Üle kantud võlgnevuse kustutamiseks: a) Varustuse Peavalitsusele . . . . . b) vineeritehasele	4 350.— 6 300.—	10 650.—
8	<i>Saateleht nr. 15</i> Tagastatud tootmisest lattu a) laudu 1,5 m ³ à 250 rubla . . . . . b) vineeri 13 tahvlit à 15 rubla	375.— 195.—	570.—

c) Kanda raamatupidamise kirjendid sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontodele «Hankijad», «Tooraine ja põhimaterjalid» ning «Kütus» ja arutada nende käesoleva aasta veebruarikuu käivete kokkuvõtet.

Märkus. Järgneb harjutustes nr. 10 ja 11.

Harjutus nr. 10

(2 tundi. Harjutuste nr. 7 ja 9 järg)

Koostada käibearuanded sünteetilise arvestuse kontode kohta ja võrrelda neid algbilanssidega (vastavates harjutustes esinevatega) ning vastavate operatsioonižurnaalide käivete kokkuvõtetega.

Harjutus nr. 11

(2 tundi. Harjutuste nr. 8 ja 9 järg)

a) Koostada käibearuanded analüütilise arvestuse kontode kohta ja võrrelda neid sünteetilise arvestuse vastavate andmetega.

b) Koostada harjutuse nr. 10 järgi aruandebilanss kuu lõpuks.

Ülesanne nr. 4

a) Joonestada sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontode skeemid ning kanda neisse allpool esitatud bilansi ja analüütilise arvestuse kontode «Hankijad», «Aruandekohustuslikud isikud» ja «Tooraine ja põhimaterjalid» jääkide andmikkude alusel jäägid 1. märtsiks 195... a.:

Valutehase bilanss 1. märtsiks 195... a.

Aktiva

Passiva

Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	115 000.—	1	Põhikirjafond	161 300.—
2	Tooraine ja põhimaterjalid	25 385.—	2	Kasum	6 170.—
3	Kassa	30.—	3	Riigipanga laenud	7 300.—
4	Arvelduskonto Riigipangas	60 800.—	4	Hankijad	13 650.—
5	Aruandekohustuslikud isikud	25.—	5	Töölised ja teenistujad	12 820.—
	Kokku	201 240.—		Kokku	201 240.—

Andmik konto «Hankijad» jääkide kohta 1. märtsiks 195... a.

Jrk. nr.	Hankijate nimetused	Summa	
		deebet	kreedit
1	Tehas «Tsentrolit»	—	9 050.—
2	Varustusbaas	—	4 600.—
	Kokku	—	13 650.—

Andmik konto «Aruandekohustuslikud isikud» jääkide kohta 1. märtsiks 195... a.

Jrk. nr.	Aruandekohustuslike isikute nimed	Summa
1	P. Petrova — asjadevalitseja	25.—
	Kokku	25.—

**Andmik konto «Tooraine ja põhimaterjalid» jääkide kohta
1. märtsiks 195... a.**

Jrk. nr.	Materjalide nimetused	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
1	Valgevaske	kg	850	7.70	6 545.—
2	Malm	t	15,7	1 200.—	18 840.—
	Kokku		—	—	25 385.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis allpool esitatud käesoleva aasta märtsikuu dokumentide alusel raamatupidamise kirjendid ja arvutada kuu käivete kokkuvõtted:

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Uksiksumma	Üldsumma
1	<i>Kassa sissetulekuorder nr. 59</i> Saadud arvelduskontolt Riigipangas pal- kade väljamaksmiseks ja majanduskulu- deks	—	14 220.—
2	<i>Sissetulekuorderid nr. 133—134</i> Vastu võetud lattu nr. 1 hankijatelt: a) tehasele «Tsentrolit» malmi 12,4 t à 1 200 rubla . . . . . b) varustusbaasilt valgevaske 1 450 kg à 7 rubla 70 kopikat	14 880.— 11 165.—	26 045.—
3	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 94</i> Makstud palgalehtede nr. 21—26 järgi töö- liste ja teenistujatele palka käesoleva aasta veebruarikuu eest	—	12 820.—
4	<i>Kassa sissetulekuorder nr. 60</i> Vastu võetud P. Petrovalt aruandaluse summa jääk	—	25.—
5	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Ule kantud võlgnevuse kustutamiseks: a) tehasele «Tsentrolit» 9 050 rubla . . . . . b) varustusbaasile 15 965 rubla . . . . . c) Riigipangale laenu tasumiseks	25 015.— 5 000.—	30 015.—
6	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 95</i> Antud aruandaluse summamana agent I. Ivano- vile majanduskuludeks	—	800.—

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
7	<i>Nõudelehed nr. 309—326</i> Väljastatud laost nr. 1 tootmisse: a) valgevaske 920 kg à 7 rubla 70 kop. b) malmi 7,9 t à 1 200 rubla	7 084.— 9 480.—	16 564.—
8	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 96</i> Antud aruandevaluse summana asjadevalitseja P. Petrovale majanduskuludeks . . .	—	450.—
9	<i>Avansiaruanded nr. 15—16</i> Kantakse maha kulutused tootmise vajadusteks: a) agent I. Ivanovile . . . . . b) asjadevalitseja P. Petrovale	730.— 460.—	1 190.—
10	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 97</i> Makstud asjadevalitseja P. Petrovale ülekulu avansiaruande nr. 16 järgi	—	10.—
11	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Arvelduskontol Riigipangas arvele kantud: a) Riigipanga laen . . . . . b) sularaha sissemaks kassast . . . . . c) varustusbaasilt (operatsiooni nr. 5 järgi materjalide eest liigselt üle kantud)	8 000.— 150.— 200.—	8 350.—
12	<i>Nõudelehed nr. 327—350</i> Väljastatud laost nr. 1 tootmisse: a) valgevaske 660 kg à 7 rubla 70 kop. b) malmi 6,8 t à 1 200 rubla	5 082.— 8 160.—	13 242.—

c) Kanda sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontodele raamatupidamise kirjendid ja arvutada kuu käivete kokkuvõtted.

d) Koostada sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontode järgi käibearuanded.

Ülesanne nr. 5

Teha kindlaks ja kirjutada vihikusse allpool esitatud raamatupidamise kirjendites (sissekannetes) peegeldatud operatsioonide lühike sisu ning nende kirjendite koostamise alus (dokumentide nimetused):

Operats. nr.	Korrespondeerivad kontod		Üksiksumma	Üldsumma
	deebet	kreedit		
1	Kassa	Arvelduskonto Riigipangas	—	30 000.—
2	Töölised ja teenistujad	Kassa	—	29 000.—
3	Aruandekohustuslikud isikud	Kassa	—	800.—
4	Arvelduskonto Riigipangas	Kassa	—	200.—
5	Tooraine ja põhimaterjalid	Hankijad	52 000.—	74 000.—
	Abimaterjalid	Hankijad	14 000.—	
	Kütus	Hankijad	8 000.—	
6	Arvelduskonto Riigipangas	Ostjad	5 000.—	20 000.—
	Arvelduskonto Riigipangas	Riigipanga laenud	15 000.—	
7	Tootmine	Põhimaterjalid	—	37 000.—
8	Hankijad	Arvelduskonto Riigipangas	74 000.—	89 000.—
	Riigipanga laenud	Arvelduskonto Riigipangas	15 000.—	
9	Kasumid ja kahjumid	Põhikirjafond	31 000.—	40 000.—
	Kasumid ja kahjumid	Erifondid	9 000.—	
10	Põhivahendid	Põhikirjafond	—	38 000.—

IV peatükk

PÕHILISTE MAJANDUSPROTSESSIDE ARVESTUS

Harjutus nr. 12

a) Joonestada sünteetilise arvestuse kontode skeemid ja kirjendada neisse kontode algusjäägid allpool esitatud 195... a. 1. aprilli bilansi alusel:

Bilanss 1. aprilliks 195... a.

Aktiva

Passiva

Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	460 000.—	1	Põhikirjafond	781 500.—
2	Tooraine ja põhima- terjalid	161 000.—	2	Kasum	18 500.—
3	Arvelduskonto Riigi- pangas	177 000.—			
4	Aruandekohustusli- kud isikud	2 000.—			
	Kokku	800 000.—		Kokku	800 000.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnaal is allpool esitatud käesoleva aasta veebruarikuu dokumentide alusel raamatupidamise kirjendid:

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
1	Sissetulekuorder nr. 44 Saabunud lattu nr. 1 faktuurarve nr. 271 järgi tehasest «Serp i Molot» ostetud põhimaterjalid	—	117 000.—

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
2	<i>Avansiaruanne nr. 13</i> Agent O. Orlovi poolt ostetud põhimaterja- lide peale- ja mahalaadimiseks kulutatud	—	1 000.—
3	<i>Faktuurarve nr. 117</i> Aktseptitud (võetud tasumiseks) autotrans- pordi kontori nr. 2 arve ostetud põhima- terjalide kohaleveo eest	—	2 000.—
4	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Üle kantud arvelduskontolt: a) tehase «Serp i Molot» arve nr. 271 ta- sumiseks . . . . . b) autotranspordi kontori nr. 2 arve nr. 117 tasumiseks	117 000.— 2 000.—	119 000.—

c) Kanda raamatupidamise kirjendid nr. 1—4 kontodele ja teha kindlaks ostetud põhimaterjalide omahind.

Harjutus nr. 13

(Ülesande nr. 12 järg)

Koostada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamise kirjendid allpool esitatud käesoleva aasta aprillikuu dokumentide andmete alusel, kusjuures operatsioonide kandmine sünteetilise arvestuse kontodele toimub kirjendite koostamisel (pärast iga kirjendit):

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Summa
5	<i>Nõudelehed nr. 84—95</i> Väljastatud laost tootmisse põhimaterjale	132 000.—
6	<i>Faktuurarve nr. 304</i> Aktseptitud Elektrienergia Turustuse Valitsuse fak- tuurarve tootmises tarbitud elektrienergia kohta . .	4 000.—
7	<i>Palgalehed nr. 36—42</i> Arvutatud tööliste ja teenistujatele palka aprillikuu eest	60 000.—

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Summa
8	<i>Raamatupidamise õiend</i> Eraldatud ametiühingule tööliste ja teenistujate sotsiaalkindlustusmaksu aprillikuu eest	3 600.—
9	<i>Avansiaruanne nr. 14</i> Agent O. Orlovi poolt kulutatud tootmise vajadusteks	400.—
10	<i>Saatelehed nr. 54—69</i> Antud tootmisest lattu nr. 3 valmistooteid omahinnaga (iseseisvalt teha kindlaks antud operatsiooni summa, võttes arvesse, et lõpetamata toodangut ei esinenud)	?

Harjutus nr. 14

(Harjutuste nr. 12 ja 13 järg)

a) Koostada operatsioonide õppežurnaalis vastavalt allpool esitatud andmetele raamatupidamise kirjendid ja peegeldada need sünteetilise arvestuse kontodel (iga kirjendi koostamise järel):

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Summa
11	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Ostjate poolt üle kantud realiseeritud toodangu müügi- maksumus	150 000.—
12	<i>Raamatupidamise õiend</i> Kantakse maha realiseeritud toodangu omahind	140 000.—
13	<i>Avansiaruanne nr. 15</i> Ekspediitor B. Belovi poolt kulutatud ostjatele saade- tud toodangu transporteerimiseks	600.—
14	<i>Faktuurarve nr. 119</i> Aktseptitud artelli «Gruztšik» faktuurarve ostjatele saadetud toodangu vagunitesse laadimise eest	1 400.—
15	<i>Raamatupidamise õiend</i> Arvestatakse käesoleva aasta aprillis realiseeritud toodangult saadud kasum	?

b) Arvutada operatsioonide žurnaali kokkuvõtted (operatsioonid nr. 1—15).

Harjutus nr. 15

(Harjutuste nr. 12—14 järg)

a) Arvutada sünteetilise arvestuse kontode kuu käivete kokkuvõtted ja koostada nende kohta käibearuanne.

b) Koostada aruandebilanss 1. maiks 195. . . aastaks.

Harjutus nr. 16

Kirjutada vihikusse kõigi tundmaõpitud kontode nimetused ja šifrid ning esitada iga konto juurde selle iseloomustus.

Suurema ülevaatlikkuse ja hõlpsama kasutamise huvides on soovitatav teha kirjendid järgmise kujuga tabelisse:

Kontode šifrid	Konto täielik nimetus	Konto iseloomustus	
		asetuse järgi bilansis	klassifikatsiooni-rühma kuuluvuse järgi
001	Põhivahendid jne.	Aktivakonto	Põhi-, inventari-konto

Harjutus nr. 17 (2 tundi)

a) Joonestada sünteetilise arvestuse kontode skeemid allpool esitatud 195. . . a. maikuu käibearuande väljavõtte alusel.

Kontode pealkirjades märkida nende nimetused ja šifrid.

Väljavõte 195. . . a. maikuu käibearuandest

Kontode šifrid	Kontode nimetused	Jääk 1. juuniks	
		deebet	kreedid
001	Põhivahendid	300 000.—	—
021	Tooraine ja põhimaterjalid	64 800.—	—
023	Kütus	21 100.—	—
045	Tootmine	10 317.—	—
060	Valmistooted	95 300.—	—
071	Arvelduskonto Riigipangas	81 050.—	—
080	Hankijad	—	13 814.—
083	Ostjad	330.—	—
125	Põhikirjafond	—	517 370.—
130	Erifondid	—	16 800.—
190	Kasumid ja kahjumid	—	24 913.—
	Kokku	572 897.—	572 897.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamise kirjendid vastavalt allpool esitatud juunikuu dokumentidele, tähistades korrepondeerivad kontod šifritega:

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Uksik- summa	Üld- summa
1	<i>Faktuurarve nr. 339 ja sissetuleku- order nr. 115</i> Vastu võetud lattu nr. 1 Varustuse Peavalit- suselt saadud: a) põhimaterjale . . . . . b) kütust	37 750.— 18 410.—	56 160.—
2	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Kantud arvelduskontole Riigipangas: a) ostjate võlgnevuse jääk . . . . . b) realiseeritud toodangu eest	330.— 85 890.—	86 220.—
3	<i>Akt nr. 28</i> Tasuta saadud ministeeriumilt uusi sead- meid tootmise laiendamiseks	—	93 500.—
4	<i>Faktuurarve nr. 3155</i> Tuleb maksta Linna Veevärgile käesoleva aasta aprillis tootmiseks kulutatud vee eest	—	5 000.—
5	<i>Faktuurarve nr. 217</i> Aktseptitud Autobaasi nr. 3 arve: a) ostetud põhimaterjalide veo eest b) ostetud kütuse veo eest c) ostjatele saadetud kauba veo eest	410.— 380.— 540.—	1 330.—
6	<i>Palgalehed nr. 31—37</i> Kuulub tootmistööliste ja teenistujatele väl- jamaksmisele käesoleva aasta juunikuu palk	—	38 200.—
7	<i>Palgalehed nr. 31—37</i> Peefakse kinni tööliste ja teenistujatele väl- jamakstavast palgast riigieelarvesse kan- tavad maksud (Arveldusi riigieelarvega peetakse kontol 093)	—	1 950.—
8	<i>Raamatupidamise õiend</i> Eraldised ametiühingule tööliste ja teenistu- jate sotsiaalkindlustuseks käesoleva aasta juunikuu eest	—	3 438.—
9	<i>Nõudelehed nr. 139—162</i> Väljastatud laost tootmisse: a) põhimaterjale . . . . . b) kütust	48 075.— 13 420.—	61 495.—

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
10	<i>Saatelehed nr. 171—194</i> Antud tootmisest lattu nr. 3 valmistooteid (arvestusandmete alusel teha kindlaks nende omahind, võttes arvesse, et 1. juuliks lõpetamata toodangut ei esinenud) . . .	—	?
11	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Üle kantud võlgnevuse kustutamiseks: a) Varustuse Peavalitsusele arve nr. 339 järgi rbl. 56 160.— b) teistele hankijatele rbl. 13 814.— c) rajooni finantsosakonnale (töölistelt ja teenistujatelt kinni peetud maksud) . . . d) ametiühingule (eraldised sotsiaalkindlustuseks)	69 974.— 1 950.— 3 438.—	75 362.—
12	<i>Kassa sissetulekuorder nr. 112</i> Saadud arvelduskontolt preemiade maksmiseks	—	2 350.—
13	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 220</i> Andmiku nr. 126 alusel makstud preemiaid töölistele ettevõttefondi arvel	—	2 350.—
14	<i>Raamatupidamise õiend</i> Kantakse maha realiseeritud toodangu omahind	—	81 200.—
15	<i>Raamatupidamise õiend</i> Arvutatakse toodangu realiseerimise tulemused	—	?

c) Koostada sünteetiliste kontode käibearuanne 195. . . a. juunikuu kohta.

Ülesanne nr. 6

a) Joonestada sünteetilise arvestuse kontode skeemid ja kanda neile algussaldod vastavalt allpool esitatud andmetele:

Bilanss 1. maiks 195 . . . a.

Aktiiva			Passiiva		
Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	400 000.—	1	Põhikirjafond	562 250.—
2	Tooraine ja põhimaterjalid	63 730.—	2	Kasum	36 200.—
			3	Riigipanga laenud	29 000.—

Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
3	Abimaterjalid	13 410.—	4	Hankijad	3 840.—
4	Kütus	8 600.—	5	Töölised ja teenistujad	41 250.—
5	Tootmine	4 300.—	6	Ametiühing sotsiaal-	
6	Valmistooted	36 400.—		kindlustuseraldiste	
7	Arvelduskonto Riigipangas	148 500.—		alal	2 400.—
	Kokku	674 940.—		Kokku	674 940.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis allpool esitatud maikuu dokumentide väljavõtete alusel raamatupidamise kirjendid ning kanda need kontode skeemidesse:

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksik- summa	Üldsumma
1	<i>Kassa sissetulekuorder nr. 150</i> Saadud arvelduskontolt Riigipangas palga maksmiseks töölistele ja teenistujatele ning majanduskuludeks	—	43 000.—
2	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 270</i> Antud agent S. Semjonovile aruandevaluse summana majandus- ja operatsioonikuludeks	—	1 700.—
3	<i>Faktuurarve nr. 110 ja sissetuleku- orderid nr. 88—90</i> Vastu võetud lattu nr. 1 tehasekt «Krasnõi Lutš»: . . . . . a) põhimaterjale . . . . . b) abimaterjale	53 820.— 5 630.—	59 450.—
4	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 271</i> Makstud palgalehtede nr. 109—115 alusel töölistele ja teenistujatele palka käesoleva aasta aprillikuu teise poole eest	—	41 250.—
5	<i>Faktuurarve nr. 188 ja sissetuleku- order nr. 91</i> Vastu võetud lattu nr. 1 Naftaturustuse Valitsuselt masuüti	—	13 600.—

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
6	<i>Väljavõtte arvelduskontost Riigipangas</i> Üle kantud võlgnevuse kustutamiseks: a) tehasele «Krasnõi Lutš» arve nr. 110 järgi . . . . . b) Naftaturustuse Valitsusele arve nr. 188 järgi . . . . . c) ametiühingule eraldised sotsiaalkindlustuseks . . . . . d) Riigipangale laenude tasumiseks	59 450.— 13 600.— 2 400.— 18 000.—	93 450.—
7	<i>Avansiaruanne nr. 15</i> Kulutatud agent S. Semjonovi poolt järgmistele ostetud materjalide transportimiseks: a) põhimaterjalid . . . . . b) abimaterjalid . . . . . c) kütus	460.— 100.— 140.—	700.—
8	<i>Väljavõtte arvelduskontost Riigipangas</i> Ostjate poolt üle kantud realiseeritud toodangu eest	—	36 000.—
9	<i>Raamatupidamise õiend</i> Arvestatakse realiseeritud toodangu tegelik omahind	—	34 500.—
10	<i>Faktuurarve nr. 221</i> Aktseptitud artelli «Transport» arve: a) ostetud põhimaterjalide veo eest . . . . . b) ostjatele saadetud toodangu veo eest	390.— 220.—	610.—
11	<i>Palgalehed nr. 28—31</i> Arvutatud tööliste ja teenistujatele palka maikuu eest	—	73 900.—
12	<i>Raamatupidamise õiend</i> Arvutatud ametiühingule sotsiaalkindlustuseraldisena maikuu eest	—	5 173.—
13	<i>Nõudelehed nr. 338—390</i> Väljastatud laost tootmisse: a) põhimaterjale . . . . . b) abimaterjale . . . . . c) kütust	49 000.— 6 000.— 12 000.—	67 000.—
14	<i>Avansiaruanne nr. 16</i> Kulutatud agent S. Semjonovi poolt: a) tootmise vajadusteks . . . . . b) toodangu saatmiseks ostjatele	790.— 130.—	920.—
15	<i>Saatelehed nr. 174—189</i> Tootmisest lattu nr. 2 laekunud valmistooteid	—	145 000.—

Operats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
16	<i>Kassa sissetulekuorder nr. 151</i> Vastu võetud agent S. Semjonovilt aruand- aluste summade kulutamata jääk	—	80.—
17	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Kantud arvelduskontole Riigipangas: a) realiseeritud toodangu eest . . . . . b) kassa sularaha sissemaks . . . . . c) Riigipanga laen	59 500.— 100.— 9 000.—	68 600.—
18	<i>Raamatupidamise õiend</i> Arvestatakse realiseeritud toodangu tegelik omahind	—	53 000.—
19	<i>Saateleht nr. 26</i> Vastu võetud lattu nr. 1 tootmises kuluta- mata põhimaterjale	—	635.—
20	<i>Raamatupidamise õiend</i> Arvestatakse toodangu realiseerimise tule- mused	—	?

c) Koostada sünteetilise arvestuse kontode käibearuanne 195 . . . a. maikuu kohta.

Ülesanne nr. 7

Teha kindlaks allpool esitatud raamatupidamise kirjendites peegelduvate majandusoperatsioonide sisu:

Operats. nr.	Korrespondeerivate kontode šifrid		Üksiksumma	Üldsumma	Operats. nr.	Korrespondeerivate kontode šifrid		Üksiksumma	Üldsumma
	deebet	kreedid				deebet	kreedid		
1	071	070	—	130.—	9	071	067	—	32 000.—
2	070	096	—	73.—	10	021	080	15 400.—	
3	080	071	—	15 400.—		022	080	3 800.—	19 200.—
4	071	166	—	20 000.—					
5	045	023	—	7 420.—	11	021	045	—	1 350.—
6	045	080	—	3 150.—	12	067	060	—	29 000.—
7	045	097	—	22 900.—	13	067	080	—	500.—
8	045	094	—	2 290.—	14	097	093	—	2 000.—
					15	093	071	2 000.—	
					•	094	071	2 290.—	4 290.—

Ülesanne nr. 8

Teha kindlaks allpool esitatud raamatupidamise kirjendites peegelduvate majandusoperatsioonide sisu:

Ope- rats. nr.	Korrespondeerivate kontode šifrid		Summa	Ope- rats. nr.	Korrespondeerivate kontode šifrid		Summa
	deebet	kreedit			deebet	kreedit	
16	067	190	1 000.—	24	190	067	800.—
17	060	045	59 200.—	25	045	021	37 420.—
18	071	166	10 000.—	26	001	125	30 000.—
19	045	023	9 000.—	27	071	083	400.—
20	080	071	24 500.—	28	023	080	10 700.—
21	096	070	3 000.—	29	021	096	200.—
22	045	096	500.—	30	094	071	3 500.—
23	045	022	4 800.—				

Ülesanne nr. 9 (üldistav)

a) Joonestada sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontode skeemid ja kanda neisse allpool esitatud andmete alusel jäägid 1. juuliks.

Kontode pealkirjades näidata nende šifrid ja nimetused.

Sünteetiliste kontode jäägid 1. juuliks 195...

Šifrid	Kontode nimetused	Deebet	Kreedit
001	Põhivahendid	350 000.—	—
021	Tooraine ja põhimaterjalid	36 822.—	—
060	Valmistooted	83 440.—	—
071	Arvelduskonto Riigipangas	74 318.—	—
080	Hankijad	—	21 885.15
093	Rahandusorganid eelarveliste maksete alal	—	2 813.—
094	Ametiühing sotsiaalkindlustuseraldiste alal	—	3 183.36
097	Töölised ja teenistujad	—	34 521.50
125	Põhikirjafond	—	454 776.99
190	Kasum	—	27 400.—
	Kokku	544 580.—	544 580.—

Andmik konto «Hankijad» jääkide kohta 1. juuliks 195...

Jrk. nr.	Hankijate nimetused	Summa (kreedit)
1	Tehas «Znamja Revoljutsii»	13 520.75
2	Varustuse Peavalitsus	8 364.40
	Kokku	21 885.15

Andmik konto «Tooraine ja põhimaterjalid» jääkide kohta 1. juuliks 195... a.

Jrk. nr.	Materjalide nimetused	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
1	Lattraud	t	22,1	1 500.—	33 150.—
2	Männilauad	m ³	15,3	240.—	3 672.—
	Kokku				36 822.—

b) Koostada operatsioonide õpežurnalis allpool esitatud andmete alusel raamatupidamise kirjendid (märkides kontod šifritega) ning seejärel kanda need laiali sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontodele.

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
1	<i>Kassa sissetulekuorder nr. 180</i> Saadud arvelduskontost Riigipangas tööliste ja teenistujatele palga maksmiseks käesoleva aasta juunikuu teise poole eest	—	34 521.50
2	<i>Kassa väljaminekuorder nr. 301</i> Palgalehtede nr. 57—59 alusel makstud töölistele ja teenistujatele palkadeks käesoleva aasta juunikuu teise poole eest	—	34 521.50
3	<i>Sissetulekuorder nr. 141</i> Tehase «Znamja Revoljutsii» arve nr. 252 alusel lattu vastu võetud lattrauda 16 t à 500 rubla	—	24 000.—
4	<i>Nõudelehed nr. 579—600</i> Väljastatud laost tootmisse: a) lattrauda 13,4 t à 1 500 rubla . . . . . b) männilaudu 3,6 m ³ à 240 rubla	20 100.— 864.—	20 964.—
5	<i>Faktuurarve nr. 117</i> Aktseptitud Autobaasi nr. 2 arve ostjatele saadetud toodangu veo eest	—	780.—
6	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> Üle kantud võlgnevuse kustutamiseks: a) tehasele «Znamja Revoljutsii» 13 520 rubla 75 kopikat . . . . . b) Varustuse Peavalitsusele 8 364 rubla 40 kopikat . . . . . c) Autobaasile nr. 2 780 rubla	22 665.15	

Ope- rats. nr.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Üksiksumma	Üldsumma
	d) ametiühingule sotsiaalkindlustuseral- disteks	3 183.36	
	e) rajooni rahandusosakonnale maksudena tööliste ja teenistujate palkadelt	2 813.—	28 661.51
7	<i>Saatelehed nr. 27—28</i>		
	Tagastatud tootmisest lattu:		
	a) lattrauda 0,3 t à 1 500 rubla	450.—	
	b) männilaudu 0,5 m ³ à 240 rubla	120.—	570.—
8	<i>Palgalehed nr. 60—65</i>		
	Arvutatud tööliste ja teenistujatele käes- oleva aasta juulikuu eest saada olev palk	—	49 364.20
9	<i>Raamatupidamise õiend</i>		
	Ametiühingul juulikuu eest saada olevad sot- siaalkindlustuseraldised	—	3 949.14
10	<i>Nõudelehed nr. 601—624</i>		
	Väljastatud laost tootmisest:		
	a) lattrauda 8,1 t à 1 500 rubla	12 150.—	
	b) männilaudu 2,9 m ³ à 240 rubla	696.—	12 846.—
11	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i>		
	Arvele kantud realiseeritud toodangu eest	—	84 270.—
12	<i>Andmikud nr. 60—65</i>		
	Tööliste ja teenistujate palgast kinni peetud maksud	—	3 139.70
13	<i>Saatelehed nr. 314—362</i>		
	Tootmisest lattu üle antud valmistooteid	—	82 300.—
14	<i>Raamatupidamise õiend</i>		
	Kantakse maha realiseeritud toodangu oma- hind	—	79 800.—
15	<i>Saateleht nr. 45</i>		
	Tagastatud tehasele «Znamja Revoljutsii» lattrauda 3 t à 1 500 rubla	—	4 500.—
16	<i>Sissetulekuorderid nr. 142—143</i>		
	Saadud Varustuse Peavalitsuselt arve nr. 342 järgi:		
	a) männilaudu 18,3 m ³ à 240 rubla	4 392.—	
	b) raudpolte 522 kg à 6.30	3 288.60	7 680.60
17	<i>Raamatupidamise õiend</i>		
	Arvestatakse kuu jooksul realiseeritud val- mistoodete tulemused		?

c) Arvutada kokkuvõtted operatsioonide õppežurnalis, sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontodes, koostada sünteetilise arvestuse käibearuanded (käibebilanss) ja analüütilise arvestuse kontode «Hankijad» ning «Tooraine ja põhimaterjalid» käibearuanded.

Märkus. Sünteetiliste kontode käibearuande koostamisel kanda sellesse kontod šifrite järjekorras.

d) Pärast operatsioonide žurnaali võrdlemist käibebilansiga ja viimase võrdlemist analüütilise arvestuse kontode käibearuandega koostada aruandebilanss, kandes sellesse majanduslike vahendite ja nende moodustamise allikate eri rühmad tegelikkuses kasutatavas järjekorras.

V peatükk

RAAMATUPIDAMISE TEHNIKA JA VORMID

Enamus käesoleva peatüki harjutustest on omavahel seotud, olles koostatud tehase «Stanok» andmetel.

Koostatud dokumendid (harjutused nr. 18—20) kuuluvad raamatupidamislikule töötlemisele (harjutused nr. 21—23) ja neid kasutatakse arvestusregistritesse kirjendamiseks (harjutus nr. 24); samad dokumendid on ette nähtud operatsioonide kirjendamise alusena arvestuse eri vormide pidamist käsitlevates harjutustes (harjutused nr. 28—37).

Käesolevas peatükis esitatud koondülesande dokumentide ja registreite säilitamiseks on soovitav kõigil õpilastel sisse seada eri kaust pealkirjaga «Õppematerjalid raamatupidamise tehnika ja vormide kohta» — tehas «Stanok». See kaust peab olema kaasas antud teema praktiliste tööde tundides.

Õppetöö maksimaalseks lähendamiseks ettevõtete praktilise töö tingimustele tuleb dokumentide koostamisel ja vormistamisel allkirjade kohal näidata allpool toodud ameti-isikute perekonnanimed:

Tehase direktor	G. Gavrilov
Pearaamatupidaja	V. Voronina
Kassapidaja	S. Startsev
Lao nr. 1 juhataja	M. Maškov
Tsehhi nr. 1 ülem	G. Dudin

Käesoleva peatüki õppematerjal on jaotatud üksikute harjutuste vahel, millede maht vastab keskmiselt ühele tunnile (45 min.), sisaldades ka õpilaste jaoks kodus ettenähtud tööd (kodused ülesanded).

A. DOKUMENTIDE KOOSTAMINE

Ettevalmistustööd. Võtta harjutuste nr. 18—20 täitmiseks järgmised õppe- ja tüüpplangid:

vorm nr. 313 (K-1).	Kassa sissetulekuorder	2 tükki
vorm nr. 317 (K-5).	Kassa väljaminekuorder	2 „
vorm nr. 865.	Faktuurarve	2 „
vorm nr. 286.	Avansiaruanne	2 „
vorm nr. 27.	Sissetulekuorder	2 „
vorm nr. 30.	Nõudeleht	4 „
vorm nr. 32.	Saateleht	2 „

Harjutus nr. 18

Koostada ja vormistada vastavate allkirjadega järgnevad dokumendid:

a) 4. jaanuaril 195 . . . a. Kassa sissetulekuorder nr. 1 tsehhi nr. 1 ülemalt D. Dudinilt möödunud aasta 31. detsembri avansiaruande nr. 25 alusel saadud aruandevaluste summade kulutamata jäägi 26 rubla 50 kopika saamise kohta;

b) 4. jaanuaril 195 . . . a. Kassa sissetulekuorder nr. 2 arvelduskontolt Riigipangas tšeki nr. 128301 järgi majanduskuludeks 200 rubla saamise kohta.

c) 4. jaanuaril 195 . . . a. Kassa väljaminekuorder nr. 1 tsehhi nr. 1 ülemale D. Dudinile aruandevaluse summana majanduskuludeks 200 rubla andmise kohta;

d) 6. jaanuaril 195 . . . a. Kassa väljaminekuorder nr. 2 palgaletkede nr. 49—56 järgi töölistele ja teenistujatele möödunud aasta detsembrikuu teise poole eest palgana 56 800 rubla maksmise kohta;

e) faktuurarve nr. 388 möödunud aasta 25. detsembrist hankija Metalli Turustuse Valitsuse (Sverdlovsk, Lenini t. 129, arvelduskonto nr. 72 314 Riigipanga Sverdlovski linna kontoris) nimel tema poolt tehasele «Stanok» (Harkov, Vokzalnaja t. 71, arvelduskonto nr. 81602 Riigipanga Harkovi linna kontoris) möödunud aasta 10. detsembri tellimise nr. 117 järgi saadetud järgmiste materjalide kohta:

Teras — 40 tonni à 2 200 rubla	88 000 rubla
Raud — 30 tonni à 1 300 rubla	39 000 rubla

127 000 rubla

Materjalid on saadetud väikese kiirusega, lahtiselt, Sverdlovski jaamast Harkovi jaamani raudtee-saatelehe nr. 241310 alusel, möödunud aasta 24. detsembrist;

f) faktuurarve nr. 41 195 . . . a. 15. jaanuarist, summas 630 rubla, hankija Autobaas nr. 1 (Harkov, Bogdan Hmelniitski t. 116, arvelduskonto nr. 84512 Riigipanga Harkovi linna kontoris) nimel tema poolt tehasele «Stanok» valmistoodete transportimise kohta laost kaubajaama.

Harjutus nr. 19

Koostada ja vormistada vastavate allkirjadega järgmised dokumendid:

a) sissetulekuorderid nr. 1 ja 2 12. jaanuaril 195 . . . a. Metalli Turustuse Valitsuselt arve nr. 388 järgi lattu nr. 1 materjalide saabumise kohta (rekvisiite «Hind» ja «Summa» laos ei täideta);

b) avansiaruanne nr. 1 7. jaanuarist 195 . . . a. tsehhi nr. 1

ülemalt D. Dudinilt tema poolt tootmise vajadusteks tehtud kulutuste kohta:

5. jaanuaril 195. . . a. — artellile «Požarnik» arve nr. 24 järgi
tsehhi suitsulööride puhastamise eest. . . 95 rubla
6. jaanuaril 195. . . a. — remondikontorile kviitungi nr. 1 järgi
tsehhi nr. 1 akende klaasimise eest. . . 98 rubla

c) varustusosakonna agendi A. Ahumovi avansiaruanne nr. 2
14. jaanuarist 195. . . a. tema poolt tehtud järgmiste kulutuste
kohta (käesoleva aasta 11. jaanuaril saadud aruandevalise sum-
mana rbl. 190.—):

12. jaanuaril käesoleval
aastal — artellile «Gruzšik» kviitungi nr. 48
järgi ostjatele müüüdud toodangu peale-
laadimise eest . . . . . 80 rubla
12. jaanuaril käesoleval
aastal — lauatehasele kviitungi nr. 25 järgi
saepuru eest (tootmisruumide puhas-
tamiseks) . . . . . 90 rubla

Harjutus nr. 20

Koostada ja vormistada vastavate allkirjadega dokumendid
lao nr. 1 allpool esitatud andmete põhjal:

2. jaanuaril käesoleval
aastal — tsehhi nr. 1 nõudeleht nr. 1 10 tonni terase saa-
mise kohta töölise Sjomini poolt.
3. jaanuaril „ „ tsehhi nr. 1 nõudeleht nr. 2 6 tonni raua saa-
mise kohta töölise Kutšini poolt.
7. jaanuaril „ „ tsehhi nr. 1 nõudeleht nr. 3 tonni raua saamise
kohta töölise Kutšini poolt.
9. jaanuaril „ „ tsehhi nr. 1 nõudeleht nr. 4 8 tonni terase saa-
mise kohta töölise Vinogradovi poolt.
31. jaanuaril „ „ tsehhi nr. 1 saateleht nr. 1 1 tonni terase tagas-
tamise kohta (kokkuhoid) töölise Sjomini poolt.
31. jaanuaril „ „ tsehhi nr. 1 saateleht nr. 2 2 tonni raua tagas-
tamise kohta (vahetamiseks) töölise Kutšini
poolt.

Parandada dokumentides avastatud vead ebaõigete andmete
läbikriipsutamise ja õigete pealekirjutamise teel ning teha paran-
duse kohta vastavad selgitavad märkused:

- 1) nõudelehe nr. 3 järgi nõuti 10 tonni, väljastati aga 9 tonni;
- 2) D. Dudini avansiaruande nr. 1 järgi on klaasimiseks kulutatud
98 rubla, aruandele lisatud dokumendi järgi aga 88 rubla.

B. DOKUMENTIDE TÖÖTLEMINE

Ettevalmistustööd (harjutuste nr. 21—23 jaoks):

a) joonestada eri lehtedele allpool esitatud vormi järgi 4 kogu-
misandmiku planki:

Kuu-päev	Num-ber	Kirje sisu	Summa (doku-mendi järgi)	Sealhulgas korrespondeerivate kontode järgi			
		(10 rida)					

b) Kirjutada eri lehtedele (jättes lehe parempoolse serva vabaks korrespondeerivate kontode šifrite jaoks) allpool esitatud andmed kassaoperatsioonide ning hankijatega arvelduste kohta:

Väljavõte 195. . . a. jaanuarikuu kassaorderitest

Kuu-päev	Sisse-tuleku-orderite numbrid	Välja-mineku-orderite numbrid	Kellelt saadud või kellele antud ja operatsioonide lühike sisu	Summa
5. I	3	—	Tšeki nr. 128 302 järgi palkade maks-miseks	56 800.—
7. I	4	—	D. Dudinilt aruandevaluse summa jääk	17.—
11. I	5	—	Tšeki nr. 128 303 järgi majanduskulu-deks	500.—
11. I	—	3	D. Dudinile aruandevaluse summana majanduskuludeks	350.—
11. I	—	4	A. Ahhumovile aruandevaluse summana majanduskuludeks	190.—
14. I	—	5	D. Dudinile ülekulu avansiaruande järgi	22.—
18. I	6	—	Tšeki nr. 128 304 järgi palkade maks-miseks	49 400.—
18. I	—	6	Palgalehtede nr. 1—6 järgi makstud palkadeks	49.400.—

Hankijate aktseptitud faktuurarvete nimekiri 195. . . a. jaanuarikuu kohta

Faktuurarve		Hankijate nimetused	Faktuurarvete sisu	Summa
kuu-päev	nr.			
4. I	26	Metalli Turustuse Valitsus	Teras 25 tonni à 2 200 rubla Raud 20 tonni à 1 300 rubla	55 000.— 26 000.—
			Kokku . . .	81 000.—
25. I	52	Autobaas nr. 1	Ostjatele saadetud toodangu veo eest laost kaubajaama	620.—
31. I	119	Elektri Turustuse Valitsus	Tootmiseks kulutatud elektri-energia eest	12 300.—

c) Võtta järgmised õppe- ja tüüpvormi plangid:

vorm nr. 36. Materjalide sissetulekudokumentide registreerimise andmik	1 eks.
vorm nr. 37. Materjalide väljaminekudokumentide registreerimise andmik	1 „
vorm nr. 274. Memoriaalorder	6 „

H a r j u t u s nr. 21

a) Töödelda kassadokumendid (harjutuse nr. 18 järgi koostatud 4 kassaorderit ja väljavõtte kassaorderitest, mis tinglikult asendab dokumenti) ning kirjendada need 195. . . a. jaanuarikuu kassa sissetuleku ja väljamineku kogumisandmikesse. (Sissetuleku ja väljamineku kirjendamiseks avada eraldi kogumisandmikud ning kirjendada neis iga dokument eri real, s. t. neid päevade järgi rühmitamata.)

b) Töödelda hankijate faktuurarved (harjutuse nr. 18 järgi koostatud 2 arvet ning 3 tunnis ettevalmistatud arvet) ja kirjendada need «Hankijate 195. . . a. jaanuarikuu faktuurarvete kogumisandmikku».

c) Töödelda avansiaruanded nr. 1 ja 2 ning kirjendada need käesoleva aasta jaanuarikuu avansiaruannete kogumisandmikku. Samasse kogumisandmikku kirjendada ka tsehhiülema D. Dudini 14. jaanuari avansiaruanne nr. 3 tootmise kulutuste kohta summas 372 rubla.

H a r j u t u s nr. 22

a) Takseerida laos materjalide liikumise kohta koostatud dokumendid (2 sissetulekuorderit, 4 nõudelehte ja 2 saatelehte), kasutades andmeid materjalide jääkide kohta 1. jaanuariks 195. . . a. (lk. 47).

b) Ümber kirjutada eri lehele (dokumentide asemele) väljavõtted tsehhi nr. 1 nõudelehtedest põhimaterjali saamiseks laost nr. 1:

12. I	Nõudeleht nr. 5	—	rauda	22 tonni
13. I	Nõudeleht nr. 6	—	terast	9 tonni
18. I	Nõudeleht nr. 7	—	terast	12 tonni
21. I	Nõudeleht nr. 8	—	terast	14 tonni
25. I	Nõudeleht nr. 9	—	rauda	13 tonni
27. I	Nõudeleht nr. 10	—	terast	7 tonni

K o n t r o l l k o k k u v õ t t e d: terast 42 tonni à 2 200 rubla — 92 400 rubla; rauda 35 tonni à 1 300 rubla — 45 500 rubla.

c) Ümber kirjutada eri lehele väljavõtted lao nr. 1 sissetulekuorderitest käesoleva aasta 23. jaanuaril Metallil Turustuse Valitsuselt 4. jaanuari faktuurarve nr. 26 järgi alljärgnevate materjalide saamise kohta:

terast — 25 tonni à 2 200 rubla, kokku 55 000 rubla;
rauda — 20 tonni à 1 300 rubla, kokku 26 000 rubla.

d) Rühmitada materjalide sissetuleku ja väljamineku dokumendid korrespondeerivate kontode järgi ning kanda kokkuvõtted materjalide sissetuleku- ja väljaminekudokumentide registreerimise andmikesse.

Harjutus nr. 23

Koostada memoriaalorderid järgmiste kogumisandmike alusel: a) kassa sissetuleku, b) kassa väljamineku, c) hankijate faktuurarvete, d) avansiaruannete, e) materjalide sissetuleku- ja väljaminekudokumentide registreerimise andmikud.

Näidata memoriaalorderites numbrid, mis vastavad koondokumentide kirjendite numbrite kinnistamise plaanile:

Memoriaalorderite numbrite kinnistamise plaan

Memoriaalorderite numbrid	Koondokumentide nimetused
1	Konto «Kassa» deebeti käivete koondandmik.
2	Konto «Kassa» krediti käivete koondandmik
3	Konto «Arvelduskonto Riigipangas» deebeti käivete koondandmik
4	Konto «Arvelduskonto Riigipangas» krediti käivete koondandmik
5	Hankijate faktuurarvete koondandmik
6	Avansiaruannete koondandmik
7	Materjalide sissetulekudokumentide registreerimise andmik
8	Materjalide väljaminekudokumentide registreerimise andmik

Märkused. 1. Memoriaalorderitele lisatavatel dokumentidel tehakse kustutav pealdis.

2. Kontode vastastikuse korrespondeerumise korral kahes kogumisandmikus näidatakse kirjend selle andmiku järgi, mille kinnistatud number on väiksem.

C. ARVESTUSREGISTRITE PIDAMINE

Ettevalmistustööd (harjutuste nr. 24—27 juurde). Võtta järgmised õppe- ja tüüpvormi plangid:

vorm nr. 281.	Kontokorrentkaart	1 eks.
vorm nr. 282.	Paljulahtriline kaart	1 „
	Koguselise ja rahalise arvestuse kaart	1 „
vorm nr. 274	Memoriaalorder	4 „

Märkus. Kaardi teist külge kasutatakse teiseks analüütiliseks kontoks.

Harjutus nr. 24

a) Avada kontol «Aruandekohustuslikud isikud» analüütilise arvestuse kaart arveldusteks tsehhi nr. 1 ülema D. Dudiniga ja kanda sellele jääk 1. jaanuariks 195... aastaks 26 rubla 50 kopikat.

b) Peegeldada aruandekohustuslike isikute analüütilise arvestuse kaartidel kassadokumentide ja avansiaruannete alusel operatsioonid jaanuaris.

c) Arvutada jaanuarikuu käivete kokkuvõtted ja tuua välja jäägid käesoleva aasta 1. veebruariks (mustandis: kaardi alumisel äärel).

Harjutus nr. 25

(lahendatakse väljaspool koondülesannet)

a) Avada tsehhi nr. 1 tootmiskulude arvestamiseks paljulahtiline kaart (konto 045) ja kirjutada deebeti veergudele järgmised pealkirjad: 1) «Materjalid», 2) «Palk», 3) «Sotsiaalkindlustus» («Eraldised sotsiaalkindlustuseks») ja 4) «Muud kulud».

b) Avada põhimaterjali «Kalev» koguselise ja rahalise arvestuse kaart ning kanda sellele jääk 1. maiks 195... a. 162 meetrit à 250 rubla, kokku 40 500 rubla.

c) Peegeldada tootmise («Tootmine tsehhis nr. 1») ja põhimaterjalide («Kalev») analüütilise arvestuse kaartidel käesoleva aasta maikuu operatsioonid kooskõlas allpool esitatud (tinglikele) andmetele raamatupidamise kirjendite kohta.

Märkus. Muid analüütilise ja sünteetilise arvestuse kontodesse (peale punktis «c» näidatute) puutuvaid operatsioone laiali ei kanta.

Väljavõte 195... a. maikuu operatsioone peegeldavatest dokumentidest

Memoriaal-orderi		Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Korrespondeeriva konto		Summa
nr.	kuup.		deebet	kreedit	
4	3. V	Väljavõte arvelduskontost Riigipangas Tasutud tootmise vajadusteks tehtud kulused	045	071	1 250.—
6	7. V	<i>Avansiaruanne nr. 15</i> Tsehhi nr. 1 ruumide koristamise kulud	045	096	396.—
5	7. V	<i>Sissetulekuorder nr. 214</i> Taškendi kalevivabrikult saadud 125 meetrit kalevit	021	080	31 250.—
5	9. V	<i>Faktuurarve nr. 151</i> Remondikontorilt nr. 3 tsehhi nr. 1 ruumide remondi eest	045	080	2 800.—

Memoriaal-orderi		Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Korrespondeeriva konto		Summa
nr.	kuup.		deebet	kreedit	
8	9. V	<i>Nõudeleht nr. 869</i> Tsehhile nr. 1 — 89 meetri kalevi saamiseks	045	021	22 250.—
5	11. V	<i>Sissetulekuorder nr. 215</i> Kutaiski kalevivabrikult saadud 55 meetrit kalevit	021	080	13 750.—
8	18. V	<i>Nõudeleht nr. 940</i> Tsehhile nr. 1 — 135 meetri kalevi saamiseks	045	021	35 750.—
10	31. V	<i>Palgaleht nr. 39</i> Palk tsehhile nr. 1	045	097	43 600.—
		<i>Raamatupidamise õiend</i> Tsehhi nr. 1 eraldised sotsiaalkindlustuseks	045	094	3 924.—
5	31. V	<i>Faktuurarve nr. 609</i> Energia Turustuse Valitsuselt tsehhile nr. 1 elektrienergia andmise kohta	067	080	1 180.—
7	31. V	<i>Saateleht nr. 17</i> Tsehhist nr. 1 tagastatud lattu 13 meetrit kalevit	021	045	3 250.—
15	31. V	<i>Saatelehed nr. 51—59</i> Tsehhist nr. 1 saadetud lattu valmistooteid	060	045	105 420.—

d) Arvutada kaartidel käivete kokkuvõtted (kaartide alumisel äärel musta pliiatsiga).

Harjutus nr. 26

(väljaspool koondülesannet, harjutuse nr. 25 järg)

a) Parandada korrektuuriviisil (ja teha vastavad selgitavad märkused) kaardi «Tootmine tsehhis nr. 1» kirjendites järgmised vead:

Memoriaalorderi nr. 4 järgi 3. mail ekslikult kantud tsehhi nr. 1 kaardile (kulud kuuluvad tsehhile nr. 2) 1 250 rubla.

Memoriaalorderi nr. 5 järgi 9. mail ekslikult kirjendatud 2 800 rubla, samal ajal kui dokumendis ja orderis on näidatud 2 830 rubla.

b) 7. mail esitatud avansiaruandes nr. 15 (memoriaalorder nr. 6) dokumentide järgi ebaõigesti kokku võetud tsehhi nr. 1 ruumide koristamiseks kulutatud summa 396 rubla, tegelikult kulutatud summa on 416 rubla.

Koostada käesoleva aasta 31. mai kuupäevaga memoriaalorder (plangil) tehtud vea parandamise kohta ja kanda tootmise arvestuse kaardile.

c) Kontrollida analüütilise arvestuse kaardil «Kalev» 1. juuni jäägi takseerimise õigsust, teha kindlaks vea suurus ja dokument, mis oli selle vea põhjuseks. Vea parandamiseks koostada 31. mai kuupäevaga memoriaalorder (nr. 17) ja peegeldada see kirjend analüütilise arvestuse kaardil.

Harjutus nr. 27

(väljaspool koondülesannet, harjutuste nr. 25 ja 26 järg)

a) Koostada 31. mai kuupäevaga memoriaalorder nr. 18 memoriaalorderil nr. 5, 31. maist kontode ebaõige korrepondeeringu parandamiseks.

b) Parandada tootmise arvestuse kaardil pliiitsiga tehtud kokkuvõtted ja teha kindlaks viga tootmisest väljastatud toodangu omahinda peegeldavas memoriaalorderis nr. 15 (võttes arvesse, et ei ole jäänud lõpetamata toodangu jääke). Vea parandamiseks koostada memoriaalorder nr. 19 ja kanda see kirjend kaardile.

c) Kanda tootmise ja põhimaterjalide analüütilise arvestuse kaartidele käesoleva aasta maikuu lõplikult kontrollitud käivete kokkuvõtted ja jäägid 1. juuniks (materjalide kaartidele).

Märkused. 1. Kokkuvõtted kantakse järgmisele vabale reale. 2. Eeldatakse, et käivete kokkuvõtteid on võrreldud sünteetilise arvestuse andmetega.

D. ARVESTUSE MEMORIAALORDERI VORM

Ettevalmistustööd (ülesannete nr. 28—31 juurde).

a) Võtta järgmised õppe- ja tüüpvormi arvestusplangid:

vorm nr. 281. Kontokorrentkaart	2 eks.
Koguselise ja rahalise arvestuse kaart	1 „
vorm nr. 285. Arvelduskontode käibearuanne	3 „
vorm nr. M-44. Kaubaliste materiaalsete kontode käibe- aruanne	1 „
vorm nr. 274. Memoriaalorder	9 „
vorm nr. 291. Peeraamat	8 lehte.

b) Joonestada eri lehele allpool esitatud vormi järgi tabel:

Memoriaalorderite registreerimise žurnaal
 . . . . . 195... a. kohta

Memoriaal- orderi nr.	Kuupäev	Summa
(20 rida)		

c) Joonestada eri lehtedele allpool esitatud vormi järgi tabelid (3 tk.):

Konto ..... kaartide register 195..... a. kohta

Avatud kaartide numbrid	Kontode nimetused	Kaardi avamise kuupäev
(5 rida)		

d) Kirjutada eri lehele (jättes lehe parempoolsele äärele ruumi korrespondeerivate kontode šifrite jaoks) 195... a. jaanuarikuu väljavõte arvelduskontost Riigipangas.

Väljavõte tehase «Stanok» arvelduskontost nr. 81602 Riigipangas

Kuu-päev	Operatsiooni lühike sisu	Summa	
		deebet	kreedit
	Jääk 1. jaanuariks 195... a.		43 270.—
4. I	Arvele kantud realiseeritud toodangu eest	—	52 600.—
4. I	Maha kantud laenu kustutamiseks	31 000.—	
4. I	Tšeki nr. 128301 järgi	200.—	
4. I	Maha kantud Autobaasile nr. 1 arve nr. 217 järgi	3 410.—	
5. I	Arvele kantud laen	—	18 000.—
5. I	Tšeki nr. 128302 järgi	56 800.—	
5. I	Üle kantud Energia Turustuse Valitsusele arve nr. 1260 järgi	10 800.—	
5. I	Üle kantud Masinaehitustööstuse Tööliste Ametiühingu Keskkomiteele (sotsiaalkindlustuseraldisteks)	4 214.—	
11. I	Arvele kantud realiseeritud toodangu eest	—	173 800.—
11. I	Üle kantud Metalli Turustuse Valitsusele arve nr. 388 järgi	127 000.—	—
11. I	Arvele kantud laen	—	16 000.—
11. I	Tšeki nr. 128303 järgi	500.—	—
18. I	Maha kantud laenu kustutamiseks	9 000.—	—
18. I	Tšeki nr. 128304 järgi	49 400.—	—
18. I	Üle kantud Masinaehitustööstuse Tööliste Ametiühingu Keskkomiteele (sotsiaalkindlustuseraldisteks)	3 458.—	—
18. I	Üle kantud Autobaasile nr. 1 arvete nr. 41 ja 52 järgi	1 250.—	—
28. I	Arvele kantud realiseeritud toodangu eest .	—	103 600.—
	Kokku	297 032.—	364 000.—
	Jääk 1. veebruariks 195... a.		110 238.—

e) Joonestada eri lehtedele kaks kogumisandmikku (15 rea kirjendamiseks) lk. 40 toodud vormi kohaselt.

Andmed harjutuste nr. 28—37 täitmiseks (tehas «Stanok»)

Sünteeetilise arvestuse kontode jäägid 1. jaanuariks 195... a.

Sifrid	Kontode nimetused	Deebet	Kreedit
001	Põhivahendid	346 750.—	—
021	Tooraine ja põhimaterjalid	105 900.—	—
045	Põhitootmine	12 590.—	—
060	Valmistooted	56 600.—	—
070	Kassa	114.60	—
071	Arvelduskonto Riigipangas	43 270.—	—
080	Hankijad	—	14 210.—
094	Ametiühing sotsiaalkindlustuseraldiste alal	—	4 214.—
096	Aruandekohustuslikud isikud	26.50	—
097	Töölised ja teenistujad	—	56 800.—
125	Põhikirjafond	—	393 727.10
166	Riigipanga laenud	—	31 000.—
190	Kasumid ja kahjumid	—	65 300.—
K o k k u		565 251.10	565 251.10

Põhimaterjalide jääkide andmik 1. jaanuariks 195... a.

Jrk. nr.	Materjalide nimetused	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
1	Teras	t	31	2 200.—	68 200.—
2	Raud	„	29	1 300.—	37 700.—
K o k k u			—	—	105 900.—

Andmik konto «Aruandekohustuslikud isikud» jääkide kohta
1. jaanuariks 195... a.

Jrk. nr.	Aruandekohustuslike isikute nimed	Summa
1	D. Dudin	26.50
K o k k u		26.50

Andmik konto «Hankijad» jääkide kohta 1. jaanuariks 195... a.

Jrk. nr.	Hankijate nimetused	Millise dokumendi järgi	Summa
1	Energia Turustuse Valitsus	Faktuurarve nr. 1260	10 800.—
2	Autobaas nr. 1	Faktuurarve nr. 217	3 410.—
K o k k u			14 210.—

Harjutus nr. 28

a) Avada tehasele «Stanok» järgmised registrid ja kanda neile jäägid 1. jaanuariks 195... a. (vt. lk. 47):

1) Pearaamat (peale eespool toodud kontode avada vastaval kohal lehekülj: konto 067 «Toodangu ja materiaalsete väärtuste realiseerimine»);

2) hankijate ja põhimaterjalide analüütilise arvestuse kaardid.

b) Registreerida registris avatud analüütilise arvestuse kaardid (sealhulgas ka varem konto «Aruandekohustuslikud isikud» järgi avatud kaardid).

c) Kanda registreerimisžurnaali kirjenditele alatiseks kinnistatud numbrid (nr. 1—8) ja registreerida selles varem koostatud memoriaalorderid: nr. 1—2 ja 5—8.

Harjutus nr. 29

(harjutuse nr. 28. järg)

a) Kanda koostatud memoriaalorderid pearaamatusse (märkides memoriaalorderites pearaamatu leheküljed, kuhu need on kantud).

b) Märkida jaanuarikuu väljavõttes arvelduskontost Riigipangas iga operatsiooni korrespondeerivate kontode šifrid, koostada töödeldud väljavõtte alusel konto «Arvelduskonto Riigipangas» deebet ja krediti kogumisandmikud (lihtsustamiseks kirjendatakse iga operatsioon eri real) ja memoriaalorderid.

c) Koostada alljärgnevate operatsioonide kohta memoriaalorderid (registreerides need koostamise järjekorras registreerimisžurnaalis):

Kuup.	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Summa
31. I	<i>Palgalehed nr. 1—12</i> Tootmisega tegelevatele töölistele ja teenistujatele arvatud palk jaanuarikuu eest	124 500.—
31. I	<i>Raamatupidamisõieni</i> Kuulub Masinaehitustööstuse Tööliste Ametiühingu Keskkomiteele sotsiaalkindlustuseraldisteks käesoleva aasta jaanuarikuu eest (7%)	9 715.—
31. I	<i>Saatelehed nr. 1—22</i> Väljastatud tootmisest ja antud lattu käesoleva aasta jaanuarikuu valmistootede	340 000.—
31. I	<i>Raamatupidamisõieni</i> Realiseeritud toodangu omahind	314 000.—

d) Kirjendada koostatud memoriaalorder pearaamatusse.

Harjutus nr. 30
(harjutuste nr. 28—29 järg)

a) Kanda hankijate ja põhimaterjalide kontode analüütilise arvestuse kaartidele jaanuarikuu operatsioonid memoriaalorderite nr. 1—8 juurde kuuluvate dokumentide alusel.

b) Koostada allpool esitatud andmete alusel memoriaalorderid, mis nende koostamise järjekorras registreeritakse registreerimisžurnaalis, kantakse pearaamatu kontodele ja analüütilise arvestuse kaartidele:

195... a. jaanuarikuu sissekannetes avastatud vigade loetelu

Memoriaalorderite n-rid	Dokumendi nimetus ja selle lühike sisu	Vale summa	Oige summa
5	Energia Turustuse Valitsuse faktuurarves nr. 119 esineb arvutusviga	12 300.—	14 850.—
10	Raamatupidamise õiendis sotsiaalkindlustuseraldiste kohta ametiühingule on tehtud viga summade arutamisel (7% 124 500 rublast)	9 715.—	8 715.—

c) Koostada õiend toodangu realiseerimise tulemuste kohta ja memoriaalorder nende tulemuste mahakandmise kohta; registreerida order registreerimisžurnaalis ja kanda see pearaamatusse.

d) Arvutada käivate kokkuvõtted registreerimisžurnaalis, pearaamatus ja analüütilise arvestuse kaartidel.

Märkus. Enne kontrollimist kirjutada kokkuvõtted musta pliiatsiga lehtede alumisele äärel.

Harjutus nr. 31
(harjutuste nr. 28—30 järg)

a) Koostada sünteetilise ja analüütilise arvestuse kontode käibearuanded ning võrrelda neid omavahel ja registreerimisžurnaaliga.

b) Koostada tehase «Stanok» aruandebilanss 1. veebruariks 195... aastaks.

E. ARVESTUSE VORM «ŽURNAAL-PEARAAMAT»

Joonestada käibearuannete plankidel (tüüpvorm nr. 285) või kahest vihikulehest kokku liimitud paberilehel (kahe vihikulehe laiuselt) allpool esitatud žurnaal-pearaamatu vorm (joonestades sellele lisaks veel veerud ülejäänud 11 konto jaoks).

Kuupäev	Memoriaalorderi number	Kirjendi sisu	Memoriaalorderi summa	Sünteetiliste kontode käibed						ine.
				konto 001		konto 021		konto 045		
				deebet	kreedit	deebet	kreedit	deebet	kreedit	
		(20 rida)								

Harjutus nr. 32

a) Avada tehases «Stanok» žurnaal-pearaamat ja kanda sellesse jäägid 1. jaanuariks 195. . . a. lk. 47 esitatud andmete alusel.

b) Kirjendada žurnaal-pearaamatusse kõik harjutuste nr. 21—30 alusel koostatud memoriaalorderid, arvutada nende jaanuarikuu käivete kokkuvõtted ja tuua välja jäägid käesoleva aasta 1. veebruariks.

c) Kõrvutada pearaamatu vormi arvestusandmeid vastavate arvestusandmetega memoriaalorderitel.

F. ARVESTUSE ŽURNAALORDERI VORM

Ettevalmistustööd (harjutuste nr. 33—37 juurde).
Võtta järgmised õppeplangid:

vorm nr. 69.	Žurnaal-order nr. 1 «Konto 070 krediti käibed» ja andmik nr. 1 «Konto 070 deebeti käibed» 1 eks.
vorm nr. 70.	Žurnaal-order nr. 2 «Konto 071 krediti käibed» ja andmik nr. 2 «Konto 071 deebeti käibed» 1 „
vorm nr. 72.	Žurnaal-order nr. 4 «Konto 080 krediti käibed» 1 „
vorm nr. 82.	Žurnaal-order nr. 12 «Konto 096 krediti käibed» 1 „
vorm nr. 74-a.	Žurnaal-order nr. 5 . . . . . 1 „
vorm nr. 38.	Pearaamat . . . . . 3 lehte

Harjutus nr. 33

a) Avada žurnaal-orderid nr. 1 ja 2 ning andmikud vorm nr. 1 ja 2 ning kanda viimastesse kontode 070 ja 071 jäägid käesoleva aasta 1. jaanuariks.

b) Avada pearaamat ja kanda sellesse kontode jäägid käesoleva aasta 1. jaanuariks (jaotada värvilise pliiatsiga iga lehekülj horisontaalsuunas kolmeks osaks).

c) Eraldada memoriaalorderites nr. 1 ja 2 kassadokumendid sissetuleku ja väljamineku järgi ning kirjendada need žurnaal-orderisse nr. 1 ja andmikku nr. 1 (kirjendamisel rühmitatakse iga kuupäeva dokumendid eri reale).

d) Sama korra kohaselt kirjendada arvelduskonto operatsioonid žurnaal-orderisse nr. 2 ja andmikku nr. 2.

e) Arvutada käivete kokkuvõtted ja tuua välja jäägid 1. veebruariks (žurnaal-orderitel nr. 1 ja 2 ning andmikel vorm nr. 1 ja 2).

Harjutus nr. 34

a) Avada žurnaal-order nr. 4 ja kanda sellele memoriaalorderile nr. 5 lisatud dokumentide (hankijate faktuurarved) alusel konto 080 krediti operatsioonid ning parandus-sissekanne nr. 13.

Märkus. Kui memoriaalorderi asemel peetakse arvestust žurnaalorderi järgi, koostatakse parandus-sissekande jaoks raamatupidamise õiend.

b) Avada žurnaal-order nr. 12 ja kirjendada sellesse memoriiaalorderile nr. 6 lisatud dokumentide (avansiaruanded) alusel konto 096 krediti operatsioonid.

c) Avada žurnaal-order nr. 5 (õppevorm) ja kanda sellele debiteeritavate kontode 021, 045, 060, 067 ja 071 šifrid ja nimetused ning krediteeritavate kontode 021, 045, 060, 067, 094, 097, 166 ja 190 šifrid (veergudesse 1—8).

d) Kanda žurnaal-orderisse nr. 5 operatsioonid, millised ei peegeldu žurnaal-orderites nr. 1, 2, 4 ja 12. Nende operatsioonide dokumendid asuvad memoriaalorderite nr. 7, 8, 9, 10 ja 14 (nende kahe sissekande summad ühendada), 11, 12 ja 15 juures.

Harjutus nr. 35

Žurnaal-orderi vormi registrite sulgemisel kuu lõpus teostada summade ülekanne ühtedelt registritelt teistele vastavalt lõpetatud tööde graafikule (tinglik).

a) Andmikust vorm nr. 1 («Konto 070 deebeti käibed») kanda konto 096 krediti käibed žurnaal-orderisse nr. 12, konto 071 krediti käibeid aga võrrelda žurnaal-orderiga nr. 2.

Märkus. Summade ülekanmise või võrdlemise kohta tehakse märke selleks määratud kohas (näidatakse registri number, millesse summad kantakse või millega neid võrreldakse).

b) Andmikust vorm nr. 2 («Konto 071 deebeti käibed») kantakse kõik käibed žurnaal-orderisse nr. 5.

c) Arvutada žurnaal-orderite ja andmike käivete kokkuvõtet ning teha nendes sissekanne (kuupäev ja allkiri) selle kohta, et antud registrid on lõpetatud.

Žurnaal-orderi nr. 5 sissekannete kontrollkokkuvõte on 1 367 685 rubla.

Harjutus nr. 36

a) Kanda žurnaal-orderitest kontode kokkuvõtete andmete alusel pearaamatusse jaanuarikuu käibed ja teha žurnaal-orderitesse märkmed käivete summade peegeldamise kohta pearaamatus.

b) Arvutada pearaamatus iga konto deebeti käivete kokkuvõtted, seejärel aga kõigi kontode deebeti ja krediti käivete üldkokkuvõtted.

Märkus. Käivete võrreldud kokkuvõtted ja jäägid kantakse pearaamatu viimasele leheküljele.

Käibe kontrollkokkuvõte on 1 996 547 rubla 50 kopikat.

c) Tuua välja pearaamatu kontode jäägid käesoleva aasta 1. veebruariks ja arvutada nende üldkokkuvõte (mis vastab bilansi kokkuvõttele).

Koostada pearaamatu andmete alusel tehase «Stanok» bilans 1. veebruariks 195... a. ja võrrelda seda sünteetiliste kontode käibearuannete alusel koostatud bilansiga (kui peetakse arvestust memoriaalorderi vormi järgi); võrrelda žurnaal-orderi vormi järgi koostatud pearaamatu kontode kokkuvõtteid žurnaal-pearaamatu analoogiliste näitajatega.

Juhendid koondteema «tehas «Stanok» » dokumentide ja registrite säilitamise kohta

Selleks et oleks võimalik koondteema materjale kasutada läbi-võetud materjali kordamiseks, on soovitatav kogu materjal rühmitada ja kausta õmmelda järgmiselt:

1) pearaamat (koostatud memoriaalorderi vormi järgi peetud arvestuse alusel);

2) memoriaalorderid (õmmelda kausta koos neile lisatud alg- ja koonddokumentidega);

3) muud õppematerjalid memoriaalorderi vormi järgi peetud arvestuse ja žurnaal-pearaamatu kohta (õmmelda kausta alljärgnevalt: bilanss 1. veebruariks, käibebilanss, analüütiliste kontode käibearuanded, analüütiliste kontode kaardid, kaartide registrid, registreerimisžurnaal);

4) arvestuse žurnaal-orderi vormi registrid (žurnaal-orderid, andmikud ja pearaamat).

Ülesanne nr. 10

Ettevalmistustööd. a) Võtta järgmised õppe- ja tüüpplangid:

vorm nr. 37.	Materjalide kuludokumentide registreerimise andmik	1 eks.
vorm nr. 282.	Paljulahtriline kaart	1 „
	Koguselise ja rahalise arvestuse kaart	1 „
vorm nr. 285.	Arvelduskontode käibearuanne	1/2 lehte
vorm nr. M-44.	Kaubaliste materiaalse te kontode käibearuanne	1/2 lehte
vorm nr. 274.	Memoriaalorder	7 eks.
vorm nr. 291.	Pearaamat	5 lehte

b) Joonestada memoriaalorderite registreerimisžurnaali plank (10 reaga).

Ülesanne 1. a) Allpool esitatud andmete alusel avada pearaamatus kontod ja kanda neile jäägid 1. veebruariks 195... a. (jättes pearaamatus vastavasse kohta leheküljed järgmist kontode jaoks: 045, 080, 094 ja 097).

Tehase «Motor» bilanss 1. veebruariks 195. . . a.

Aktiva

Passiva

Nr.	Kirjete nimetused	Summa	Nr.	Kirjete nimetused	Summa
1	Põhivahendid	385 000.—	1	Põhikirjafond	460 000.—
2	Põhimaterjalid	28 800.—			
3	Abimaterjalid	12 000.—			
4	Valmistooted	34 200.—			
	Kokku	460 000.—		Kokku	460 000.—

b) Allpool esitatud andmete alusel avada põhimaterjalide analüütilise arvestuse kontod ja kanda neile jäägid käesoleva aasta 1. veebruariks.

Materjalide nimetused	Mõõtühik	Hind	Kogus	Summa
1. Valgevask	kg	8.—	900	7 200.—
2. Malm	t	1 200.—	18	21 600.—
	Kokku	—	—	28 800.—

c) Avada tellimise nr. 1 alusel tootmise analüütilise arvestuse kaart, kirjutades lahtritele järgmised pealkirjad: 1) «Materjalid», 2) «Palk», 3) «Sotsiaalkindlustus», 4) «Muud kulud».

d) Allpool esitatud andmete alusel koostada memoriaalorderid käesoleva aasta veebruarikuu kohta, näidates neis sissekannete aluseks olevate dokumentide nimetused, ning registreerida need registreerimisžurnalis.

Kuu-päev	Number	Operatsioonide sisu	Summa
10. II	1	Aktsepsitud Varustuse Peavalitsuse faktuurarve nr. 315 saadud abimaterjalide eest	34 400.—
28. II	2	<i>Koondandmik</i>	
		Arvutatud tootmistöölistel toodangu valmistamise eest saada olev palk (tellimine nr. 1)	28 000.—
28. II	3	Eraldatud tootmistööliste sotsiaalkindlustuseks (tellimine nr. 1) 7%	1 960.—
28. II	4	Kuulub Mosenergole tootmises tarbitud elektrienergia eest (tellimine nr. 1)	3 640.—

Kuu-päev	Number	Operatsioonide sisu					Summa
10. II	5	<i>Materjalide kulutamise dokumentide registreerimise andmik</i> Kirjendatakse maha kulutatud materjalid (koostada nimetatud andmik allpool esitatud andmete alusel):					
		Nõudelehe number	Tellimise number	Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus	Summa
		1	1	Valgevask	kg	800	6 400.—
		2	1	Malm	t	13	15 600.—
		3	1	Malm	„	12	14 400.—
		4	1	Valgevask	kg	500	4 000.—
10. II	6	<i>Nõudelehed nr. 42—65</i> Tootmisest lattu antud valmistoodangu tellimise nr. 1 tegelik omahind (teha kindlaks summa, võttes arvesse, et lõpetamata toodangu jääke 1. märtsiks ei esinenud)					?
10. II		<i>Raamatupidamise õiend</i> Kontrollimisel tehti kindlaks, et Varustuse Peavalituse arve nr. 315 järgi oli lattu laekunud järgmisi põhimaterjale: sissetulekuorderi nr. 19 järgi valgevaske 1000 kg à 8 rubla, kokku . . . . . 8 000.— sissetulekuorderi nr. 20 järgi malmi 20 t à 1 200 rubla, kokku . . . . . 26 400.—					34 400.—

Leida viga sissekandes nr. 1 ja koostada parandus-kirjend.

e) Kanda koostatud memoriaalorderist andmed pearaamatu kontodele ja memoriaalorderitele (tinglikult) lisatud dokumentidelt tootmise ja põhimaterjalide analüütilistele kontodele.

f) Arvata kokku pearaamatu kontode ja analüütilise arvestuse kaartide käibed ning koostada põhimaterjalide sünteetilise ja analüütilise arvestuse käibearuanded, seejärel võrrelda käibeid tootmise kaardil sünteetilise arvestuse andmetega.

Ülesanne nr. 11

Eelneva ülesande tingimuste järgi pidada tehase «Motor» operatsioonide arvestust žurnaal-orderi vormi järgi, millega seoses tehakse ülesande (ülesanne nr. 10) tekstis järgmised muudatused:

Ettevõtmistustööd. Memoriaalorderite, pearaamatu, arvelduskontode käibearuande ja registreerimis-žurnaali plankide asemel võtta järgmised:

vorm nr. 72. Žurnaal-order nr. 4	1 eks.
vorm nr. 74-a. Žurnaal-order nr. 5	1 „
vorm nr. 38. Pearaamat	2 lehte.

Täita eelmise ülesande punktid «a», «b» ja «c».

d) Peegeldada eelmises ülesandes punktis «d» esitatud operatsioonid žurnaal-orderi vormi registrites ja analüütilise arvestuse kaartidel.

e) Arvutada žurnaal-orderite käibed ja kanda need pearaamatusse; arvutada pearaamatu käibed, kontrollida need, tuua välja jäägid I. märtsiks 195 . . . a. ja arvutada kokkuvõtted.

f) Arvata kokku käibed põhimaterjalide analüütilise arvestuse kaartidel ja koostada nende alusel käibearuanne; võrrelda põhimaterjalide konto käibearuande ja tootmise kaardi käivete kokkuvõtteid sünteetilise arvestuse vastavate andmetega.

TÖÖSTUSETTEVÖTETE RAAMATUPIDAMINE

ÜLDISED JA INFORMATSIOONILISED ANDMED

Käesoleva ülesannete kogu teine osa sisaldab programmis ettenähtud harjutusi ja lisaülesandeid kordamiseks. Enamus harjutusi on omavahel seotud (koondülesanne tehase «Selmaš» 195... a. novembrikuu operatsioonide kohta), neil harjutustel või üksikutel ülesannetel aga, mis ei ole seotud tehase «Selmaš» operatsioonidega, on pealkirjas vastav selgitav märkus (väljaspool koondülesannet).

Iga harjutus (välja arvatud mõned) koosneb ettevalmistustööde loetelust ja kahest ülesandest, millest esimene on mõeldud lahendamiseks klassis (ühe 45-minutilise tunni jooksul) õpetaja juhtimisel või järelevalvel, teine aga — koduse ülesandena iseseisvaks lahendamiseks (arvestatud 30—40 minutiks). Mõned (keerulisemad) harjutused on arvestatud kaheks tunniks: nende kohta on vastavad selgitavad märkused pealkirjades.

Üksikutel juhtudel (olenevalt konkreetsetest õpetamise tingimustest) on õpetajal võimalus suurendada või vähendada klassis või kodus tehtavate praktiliste tööde mahtu. Samuti on võimalik anda õpilastele ülesandeid vastavalt üksikute õpilaste individuaalsetele erinevustele ja nende edasijõudmisele. Vajaduse korral võib õpetaja suurendada praktiliste tööde õppematerjali mahtu täiendavate harjutusülesannete kasutamise arvel, millised on paigutatud iga peatüki lõppu ega kuulu koondülesande koostisse.

Ettevalmistustöödeks on põhiliselt antud harjutuse täitmiseks vajalike plankide, dokumentide ja registrite ettevalmistamine, mis on mõeldud täpsuse ja teadliku distsipliini kasvatamiseks, samuti tundide koormuse vähendamiseks selliste tööde arvel, mida õpilased võivad teha iseseisvalt.

Kõik põhiharjutused on ranges seoses kursuse teoreetilise osa õppematerjali järjestikkuse ja sisuga. Seetõttu on neis arvesse võetud nõuded, mis põhinevad omandatud teadmistel. Selline olukord teeb mõnel juhul vajalikuks hiljem muuta varasemal õppeperioodil koostatud raamatupidamise kirjendeid. Teema «Rahaliste vahendite ja arvelduste arvestus» harjutuste lahendamisel on õpi-

lastel ainult üldmõisted kontost 067 «Toodangu ja materiaalsete väärtuste realiseerimine» ja nad tunnevad realiseerimisega seoses olevate operatsioonikontode korrespondeerivuse lihtsustatud skeemi (D-t 071 K-t 067 ja D-t 067 K-t 060). Pärast teema «Valmistoodangu ja selle realiseerimise arvestus» tundmaõppimist kontode korrespondeerivuse esialgne lihtsustatud skeem muutub ja tekib vajadus parandada varem koostatud kirjendid. Sel juhul tehakse õpilastele ülesandeks välja selgitada ja parandada «vigane» kirjend. Sellised võtted aitavad samuti omandada vilumusi vigaste kirjendite parandamiseks.

Koondülesande põhiharjutuste õppematerjali sisu on ette nähtud läbiõpitu süstemaatiliseks kordamiseks dokumentide, arvutuste (korduvate) koostamise, täiendavate operatsioonide kirjendamise teel varem avatud žurnaal-orderi vormi registrites. See loob vajalikud tingimused raamatupidamisarvestuseks nõutavate teadmiste ja praktiliste oskuste kindlaks omandamiseks.

Käesoleva ülesannete kogumiku II osa harjutused on mõeldud õpilastele, kes õpivad programmi teist osa ja on küllaldaselt tuttavad raamatupidamise teooriaga, eriti aga kontode 001, 021, 022, 060, 067, 070, 071, 080, 083, 093, 094, 096, 097, 125, 166, 190 üldiseloostusega ning omavad ettekujutuse kontode 045, 047, 051, 052 kohta.

Programmi teise osa läbivõtmiseks ettenähtud koondeema praktiliste tööde tegemine toimub pikema aja kestel. Seetõttu võib tekkida mõningaid raskusi õppematerjali säilitamise ja sobiva paigutamise. Selleks on õpilastel soovitatav muretseda viis aktiivmappi (klappidega), mis on ette nähtud allpool loetletud otstarbeks.

Mapp nr. 1 — «Töötlemisel olevad dokumendid ja registrid». Selles mapis hoitakse kõik harjutuste täitmisel vajalikud plangid, dokumendid ja registrid. Pärast dokumentide töötlemise lõpetamist või registrite täitmist «antakse need hoiule» (paigutatakse teise mappi), vastavalt sellekohastele juhiste harjutuste lõpus. Sellesse mappi kogutakse (tunniks ettevalmistamiseks) ka vajalikud plangid, dokumendid ja registrid, mis on loetletud juhendites iga harjutuse alguses.

Mapp nr. 2 — «Žurnaal-orderi vormi arvestusregistrid». See mapp sisaldab täidetud žurnaal-orderid ja andmikud nende numbrite järjekorras.

Mapp nr. 3 — «Raamatupidamise dokumendid». Siia on kogutud dokumendid (paberist kaante vahel või kirjaklambriga kinnitatult), mis on olnud aluseks žurnaal-orderitesse kirjendamisel. Paberist kaantele kirjutatakse «Dokumendid žurnaal-orderi nr. ... juurde».

Mapp nr. 4 — «Kartoteek». Selles mapis asuvad analüütilise arvestuse kaardid, analüütilise arvestuse kaartide registrid ja nende kontode käibearuanded.

M a p p nr. 5 — «Muud dokumendid, registrid jms.» Selles mapis hoitakse mitmesuguseid registreid, dokumente, mida harilikult ei õmmelda kokku raamatupidamisdokumentidega (materjalide liikumise dokumendid, palga algdokumendid jms.) jt.

Kõiki loetletud mappe, välja arvatud mapp nr. 1, võib hoida kodus: mapp nr. 1 aga peab tunnis alati kaasas olema.

Allpool esitatakse arvestustehnika kohta mõned üldjuhised, mille täitmist tuleb pidevalt jälgida:

a) kõigil raamatupidamise kirjendite aluseks olevatel dokumentidel tuleb näidata spetsiaalselt selleks eraldatud kohal (sellise puudumisel aga vabal kohal) kontode korrespondeerivus ja kirjendite summad;

b) suurema ülevaatlikkuse saamiseks kasutada märkmete tegemiseks (kontode korrespondeerivus, registreerimisnumbri, sissekande numbri jne. näitamine) sinist pliiatsit, parandus-sissekanete kirjendamisel storno-meetodil aga punast pliiatsit;

c) kõigile žurnaali-orderi vormi registrisse sissekantud dokumentidele kirjutada templi asemel parempoolsesse ülemisse nurka «registri number, kirjendi rea number, sissekande kuupäev ja allkiri»;

d) operatsioonide kirjendamisel analüütilise arvestuse kaardile näidata lahtris «Sissekanne» vastava žurnaali-orderi number ja dokumendi kuupäev. Dokumentidele, millelt toimub laialikandmine, märgitakse analüütilise arvestuse kaardi number;

e) et tehtud tööd oleks võimalik kiiresti kontrollida, samuti läbiõpitud materjali korrata, on soovitav igal avatava või täidetava dokumendi või registri plangil ülemises vasakpoolses nurgas näidata selle harjutuse number, mille alusel toimus antud plangil mingisugune toiming (avamine, kirjendamine, kokkuarvutamine jne.);

f) ülesannete lahendamisel arvutamise ja arvude ümardamisega seoses oleva ühtluse saavutamiseks tuleb kinni pidada praktilisest kasutatavatest ümardamise eeskirjadest: kui eemaldatavatest arvudest esimene on 5 või suurem, suurendatakse viimast allesjäävat arvu ühe võrra, kui see aga on väiksem kui 5, jääb viimane allesjääv arv muutumatuks.

Koondülesande «tehas «Selmaš»» lahendamiseks vajalikud andmed

Tehas «Selmaš» toodab mitmesuguseid põllumajandusmasinaid Põllumajanduse Ministeeriumi poolt kinnitatud tellimiste ja plaanide alusel.

Tehase aadress on: Moskva, Kaluga mnt. nr. 35. Arvelduskonto nr. 62212 Riigipanga Moskva linna Lenini osakonnas.

Tehasel on kaks põhitsehhi (tsehh nr. 1 — mehaanika tsehh ja tsehh nr. 2 — monteerimistsehh) ja kolm abitsehhi (tsehh nr. 3 — elektriijaam, tsehh nr. 4 — katlamaja ja tsehh nr. 5 — kompressoritsehh). Tehase laomajandus koosneb neljast laost: nr. 1 —

põhimaterjalide ladu, nr. 2 — abimaterjalide ladu, nr. 3 — ladu kütuse, taara, remondiks vajalike varuosade, väheväärtuslike esemete ja osa abimaterjalide jaoks, nr. 4 — valmistoodangu ladu.

Tehase «Selmaš» ameti-isikute nimekiri

(kasutatakse dokumentide koostamisel ja vormistamisel)

Tehase direktor	B. Bortsov
Pearaamatupidaja	S. Svetlov
Üld-allosakonna raamatupidaja	A. Avalova
Arvelduste allosakonna raamatupidaja	S. Saakjan
Materjalide allosakonna raamatupidaja	D. Dudko
Tootmis- ja kalkulatsiooni allosakonna raamatupidaja	I. Izmailova
Kassapidaja	V. Volgina
Administratiiv- ja majandusosakonna juhataja	M. Maslov
Varustus- ja turustusosakonna juhataja	M. Minasjan
Varustusagent	A. Abassov
Mehaanikatehhi juhataja	D. Dolidze
Mehaanikatehhi meister	A. Antonov
Kontrolör	S. Suškov
Normeerija	M. Muhhina
Töökäskude koostaja	K. Kostina
Lao nr. 1 juhataja	M. Mihhejev
Lao nr. 2 juhataja	R. Rogova
Lao nr. 3 juhataja	S. Stepanjan
Lao nr. 4 juhataja	F. Frolov
Asjadevalitseja	K. Komarova

Sünteesilise arvestuse kontode jäägid 1. novembriks 195... a. ja žurnaalorderite numbrid, millel peegeldatakse vastavate kontode krediti käibed.

Siifer	Konto nimetus	Summa		Žurnaalorderi number
		deebet	kreedit	
001	Põhivahendid	7 019 000.—	—	19
004	Põhivahendite kulumine	—	2 159 000.—	19
008	Põhivahendite likvideerimine	—	—	19
011	Põhivahendite kapitaalremont	—	—	17
021	Tooraine, põhimaterjalid ja ostenud pooltooted	431 900.—	—	5
022	Abimaterjalid	77 500.—	—	5
023	Kütus	45 000.—	—	5
024	Taara	39 400.—	—	5
026	Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed	460 000.—	—	5
028	Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine	—	171 000.—	5
029	Remondiks vajalikud varuosad	28 620.—	—	5
040	Palk	—	—	5

Siffer	Konto nimetus	Summa		Žurnaali- orderi number
		deebet	kreedit	
045	Põhitootmine	118 703.—	—	5
047	Abitootmine	—	—	5
051	Tsehhikulud	—	—	5
052	Tehase üldkulud	—	—	5
053	Tootmispraak	—	—	5
057	Tulevaste perioodide kulud	116 760.—	—	5
060	Valmistooted	1 119 837.—	—	6
064	Tootmisvälised kulud	—	—	6
065	Ostjatele saadetud toodang ja ma- teriaalsed väärtused	157 900.—	—	6
067	Toodangu ja materiaalsete väärtuste realiseerimine	—	—	6
070	Kassa	135.—	—	1
071	Arvelduskonto Riigipangas	148 450.—	—	2
072	Kapitaalremondi erikonto	38 200.—	—	8
080	Hankijad ja tööettevõtjad	9 000.—	42 100.—	4
083	Ostjad ja tellijad	1 323.—	—	13
093	Rahandusorganid riigieelarveliste maksete alal	—	72 700.—	11
094	Ametiühing sotsiaalkindlustuseral- diste alal	—	21 300.—	5
096	Aruandekohustuslikud isikud	500.—	—	12
097	Töölised ja teenistujad	—	292 400.—	3
099	Deponendid	—	900.—	3
100	Deebitorid väärtuste puudujääkide, raiskamiste ja varguste alal	—	—	13
101	Muud deebitorid ja kreditorid	6 077.—	1 287.—	13
109	Sissemaksud riigieelarvesse kasu- mialdistest	—	—	11
110	Muud eemaldatud vahendid	76 000.—	—	—
125	Põhikirjafond	—	5 624 308.—	19
126	Amortisatsioonifond	—	—	5
130	Erifondid	—	47 400.—	16
137	Reserv eelseisvate kulude katmi- seks	—	38 610.—	5
166	Riigipanga lühiajalised laenud	—	160 300.—	10
176	Sihifinantseerimine ja sihtlaeku- mised	—	9 800.—	16
181	Amortisatsioonifond ja muud kapi- taalremondi finantseerimise allikad	—	38 200.—	17
190	Kasumid ja kahjumid	—	1 215 000.—	20
	K o k k u	9 894 305.—	9 894 305.—	

Märkus. Vajalik jääkide detailiseerimine analüütilise arvestuse kontode järgi, samuti tehase «Selmaš» tööd iseloomustavad täiendavad andmed tuuakse igapäevaste alguses.

Praktilisteks töödeks kasutatakse NSV Liidu Statistika Keskvõltsuse Arvestusalakaadri Ettevalmistamise Valitsuse poolt kursuse «Raamatupidamine» tööstusettevõtete raamatupidajate

rühma jaoks välja antud õppeplankide komplekti (koosneb kolmest osast) ja tüüp-planke (peale komplektide) järgmises koguses:

Vormide numbrid	Plankide nimetused	Kogus
281	Kontokorrent-kaart	7 tk.
282	Paljulahtriline kaart	3 „
38	Pearaamat (50 konto jaoks)	7 lehte
M-37	Materjalide laoarvestuse kaart	10 tk.
285	Arvelduskontode käibearuanne	3 „
M-44	Kaubaliste ja materiaalsete kontode käibearuanne	1 „
877	Maksekäsund (kohalik)	3 „
313 (K-1)	Kassa sissetulekuorder	6 „
317 (K-5)	Kassa väljaminekuorder	7 „
286	Avansiaruanne	5 „
865	Faktuurarve	10 „
883	Maksenõudmine (mittekohalik)	4 „
884	Maksenõudmiste register	4 „
Märkus. Kaartide koguse kindlaksmääramisel on arvestatud seda, et nende teist külge kasutatakse teise analüütilise konto jaoks.		

Aruandluse vormid:

vorm nr. 1.	Põhitegevuse lõppbilanss	2 eks.
vorm nr. 5.	Tootmiskulud ilma tehasesisese käibeta	3 „
vorm nr. 20.	Kasumid ja kahjumid	2 „

I peatükk

RAHALISTE VAHENDITE JA ARVELDUSTE ARVESTUS

Allpool on esitatud informatsioonilised andmed jääkide kohta 1. novembriks 195. . . a. antud peatüki harjutustes esinevate kontode järgi, kusjuures on näidatud ära allikad, kust need jäägid on võetud:

Kontode sifrid	Sünteesilise ja analüütilise arvestuse kontode nimetused	Summa	
		deebet	kreedit
070	<i>Kassa</i>	135.—	—
	Sihtotstarve: majanduskuludeks Andmikust vorm nr. 1 konto 070 deebet järgi ja käesoleva aasta oktoobrikuu kassaorderite registreerimisžurnaalist		
071	<i>Arvelduskonto Riigipangas</i>	148 450.—	—
	Andmikust vorm nr. 2 konto 071 deebet käesoleva aasta oktoobrikuu kohta		
080	<i>Hankijad ja tööettevõtjad</i>	9 000.—	42 100.—
	Hankijatega arvelduste andmikust — käesoleva aasta oktoobrikuu õppeplank nr. 35:		
	1) Varustuse Peavalitsus (arve nr. 801 järgi)	—	36 400.—
	2) Autobaas (arve nr. 589 järgi)	—	5 700.—
	3) Värviliste Metallide Turustuse Valitsus (arve nr. 513 järgi)	9 000.—	—
083	<i>Ostjad ja tellijad</i>	1 323.—	—
	Analüütilise arvestuse kaartidelt:		
	1) Masinate Turustuse Valitsus	368.—	—
	2) Kurski Raudtee valitsus	955.—	—
093	<i>Rahandusorganid riigieelarveliste maksete alal</i>	—	72 700.—
	Žurnaali-orderist nr. 11 oktoobrikuu eest: kirje 2. Käibemaks	—	45 300.—

Kontode šifrid	Sünteesilise ja analüütilise arvestuse kontode nimetused	Summa	
		deebet	kreedit
	kirje 3. Tulumaks	—	3 650.—
	kirje 5. Sissemaksed laenu tellimiste järgi	—	23 750.—
096	<i>Aruandekohustuslikud isikud</i>	500.—	—
	Analüütilise arvestuse kaartidelt:		
	A. Abassov — agent	500.—	—
097	<i>Töölised ja teenistujad</i>	—	292 400.—
	Žurnaal-orderist nr. 3 oktoobrikuu eest		
101	<i>Muud deebitorid ja kreditorid</i>	6 077.—	1 287.—
	Analüütilise arvestuse kaartidelt:		
	1) F. Fomin	80.—	—
	2) K. Kravtsov	120.—	—
	3) Makejevka Metallurgiatehas	4 625.—	—
	4) Rajooni rahandusosakond (väljaselgitamiseni)	1 252.—	—
	5) S. Serov	—	120.—
	6) P. Prohhorov	—	212.—
	7) Kurski Raudtee valitsus	—	955.—

Harjutus nr. 1

Algdokumentide koostamine arvelduskonto operatsioonide kohta.

Ettevõtmistustööd. Võtta järgmised õppe- ja tüüpplangid:

vorm nr. 1.	Maksetšekk	2 eks.
vorm nr. 2.	Teatis raha sissemaksmise kohta arvelduskontole	1 „
vorm nr. 877.	Maksekäsund (kohalik)	3 „

Ülesanne 1. Koostada 195. . . a. 5. novembri kohta tehase «Selmaš» Riigipanga Moskva linna Lenini osakonnas oleva arvelduskonto nr. 62212 operatsioonide kohta järgmised algdokumendid:

a) tšekk nr. 215831 tehase kassapidaja V. Volgina nimele oktoobrikuu teise poole palga 292 400 rubla saamiseks;

b) teatis kassasse laekunud debitoorse võlgnevuse 120 rubla sissemaksmiseks tehase «Selmaš» arvelduskontole;

c) maksekäsund nr. 320 oktoobrikuu palkadelt kinnipeetud tulumaksu 3 650 rubla ülekandmiseks Lenini Rajooni Rahandusosakonna jooksvale kontole nr. 10164.

Ülesanne 2. Koostada tehase «Selmaš» Riigipangas oleva arvelduskonto operatsioonide kohta järgmised algdokumendid:

a) käesoleva aasta 2. november. Tšekk nr. 215829 tehase kassapidaja V. Volgina nimele komandeerimiskuludeks 300 rubla saamiseks;

b) käesoleva aasta 5. november. Maksekäsund nr. 321 oktoobrikuu laenu tellimissummade sissemaksete ülekandmiseks hoiukassa nr. 1138 jooksvale kontole nr. 10168 23 750 rubla;

c) käesoleva aasta 5. november. Maksekäsund nr. 322 oktoobrikuu sotsiaalkindlustuseraldiste ülekandmiseks Masinaehitustööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomitee jooksvale kontole nr. 15845 21 300 rubla.

Märkus. Tegelikuses kirjutatakse arvelduskontolt mitmesuguseks otstarbeks raha saamiseks välja ühine tšekk, kusjuures summa jaotamine toimub tšeki teisel küljel.

Harjutus nr. 2

Riigipangas olevate arvelduskontode väljavõtete raamatupidamislik töötlemine.

Ettevalmistustööd. Kirjutada eri lehtedele allpool esitatud väljavõtted arvelduskontolt Riigipangas, jättes lehtede parempoolsele äärele ruumi korrespondeerivate kontode märkimiseks:

Väljavõte tehase «Selmaš» arvelduskontost nr. 62212

Kuup.	Operatsioonide lühike sisu	Summa	
		deebet	kreedit
	Saldo 1. novembriks 195... a.	—	148 450.—
3. XI	Arvele kantud laen	—	1 137 000.—
3. XI	Masinate Turustamise Valitsuselt (võlgnevuse seisuga 1. november kustutamiseks)	—	368.—
3. XI	2. XI tšeki nr. 215829 järgi (komandeerimiskuludeks)	300.—	—
3. XI	3. XI tšeki nr. 215830 järgi (majanduskuludeks)	350.—	—
3. XI	Autobaasile arve nr. 589 järgi (teenuste eest)	5 700.—	—
	Kokku	6 350.—	1 137 368.—
	Saldo 4. novembriks 195... a.	—	1 279 468.—

Kuup.	Operatsioonide lühike sisu	Summa	
		deebet	kreedit
5. XI	Teatis sularaha sissemaksmiseks	—	120.—
5. XI	Tambovi sovhoosilt realiseeritud toodangu eest 16. oktoobri arve nr. 194 järgi	—	88 000.—
5. XI	Tšeki nr. 215831 järgi	292 400.—	—
5. XI	Maksekäsundi nr. 320 järgi Lenini Rajooni Rahandusosakonnale	3 650.—	—
5. XI	Maksekäsundi nr. 321 järgi hoiukassale nr. 1138	23 750.—	—
5. XI	Maksekäsundi nr. 322 järgi Masinaehitustööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomiteele	21 300.—	—
5. XI	Varustuse Peavalitsusele arve nr. 801 järgi (materjalide eest)	36 400.—	—
5. XI	Maha kantud võlgnevuse kustutamiseks laenu alal	66 500.—	—
Kokku		444 000.—	88 120.—
Saldo 6. novembriks 195... a.		—	923 588.—

Ülesanne nr. 1. a) Võtta Riigipanga arvelduskonto väljavõtete juurde käesoleva aasta 3. ja 5. novembri kohta koostatud algdokumendid, nummerdada lisad ja näidata lisade järjekorranumbrid väljavõtete vastavate summade vastas.

b) Märkida dokumentides ja väljavõtetes korrespondeerivate kontode šifrid.

Ülesanne 2. Kirjutada eraldi lehele ja töödelda samal viisil väljavõte arvelduskontost käesoleva aasta 9. ja 10. novembri kohta.

Väljavõte tehase «Selmaš» arvelduskontost nr. 62212

Kuup.	Operatsiooni lühike sisu	Summa	
		deebet	kreedit
	Saldo 6. novembriks 195... a.	—	923 588.—
9. XI	Arvele kantud laen	—	220 000.—
9. XI	Makejevka Metallurgiatehaselt (võlgnevuse kustutamiseks pretensiooni järgi)	—	4 625.—
10. XI	Arvele kantud laen	—	60 000.—
Kokku		—	284 625.—
Saldo 11. novembriks 195... a.		—	1 208 213.—

Harjutus nr. 3

Riigipangas oleva arvelduskonto operatsioonide arvestus

Ettevalmistustööd. Võtta järgmised õppeplangid:

- vorm nr. 70. Žurnaal-order nr. 2 . . . . . 1 eks.
- vorm nr. 88. Dešifreerimisleht (vorm nr. 15) . . . . . 1 „

Ulesanne 1. a) Avada novembrikuu kohta žurnaal-order nr. 2 «Konto 071 krediti käibed» ja andmik vorm nr. 2 «Konto 071 deebetikäibed» (trükitud õppeplangi vorm nr. 70 tagumisele küljele) ja kirjendada konto 071 jääk käesoleva aasta 1. novembriks.

b) Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 2 ja andmikku vorm nr. 2 arvelduskonto väljavõtete alusel arvelduskonto operatsioonid 3., 5. ja 9.—10. novembri kohta. Pärast iga väljavõtte kirjendamist registritesse tuua välja rahaliste vahendite jääk arvelduskontol järgmiseks kuupäevaks ja võrrelda seda väljavõttes näidatud jäägiga.

Märkus. Iga väljavõtte kirjendatakse žurnaal-orderis nr. 2 ja andmik vorm nr. 2 samale reale; mõnel kuupäeval deebetis või kreditis operatsioonide puudumise korral tõmmatakse vabale reale joon.

c) Kanda žurnaal-orderi nr. 2 dešifreerimislehele konto 093 deebetikäivete jagunemine analüütilise arvestuse kirjete lõikes.

Märkus. Kontot 093 «Rahandusorganid riigieelarveliste maksete alal» peetakse jaotatult järgmiste analüütiliste kontode (analüütilise arvestuse kirjete) järgi:

Kirje 2. Käibemaks.

Kirje 3. Tulumaks.

Kirje 4. Vallaliste, lastetute ja vähelapseliste NSV Liidu kodanike maks.

Kirje 5. Sissemaksed laenu tellimiste järgi.

Ulesanne 2. a) Arvutada žurnaal-orderi nr. 2 ja andmiku vorm nr. 2 käivate kokkuvõtted, tinglikult arvesse võttes, et kõik kuu jooksul teostatud operatsioonid on nendes peegeldatud. Kokkuvõtted tuleb kanda järgmisele vabale reale, kusjuures ülejäänud read tuleb jätta koondteema ülejäänud operatsioonide kirjendamiseks.

b) Kontrollida viimasel real väljaselgitatud jäägi õigsust ja kanda see kontrollimise tõendamiseks teistkordselt kokkuvõtte reale.

Kontroll-kokkuvõtteid: žurnaal-orderi nr. 2 järgi — 450 350 rubla, andmiku vorm nr. 2 järgi — 1 510 113 rubla.

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

a) mappi nr. 2 — žurnaal-order nr. 2 (koos andmikuga vorm nr. 2 ja dešifreerimislehega);

b) mappi nr. 3 — väljavõtted arvelduskontost Riigipangas koos kõigi lisadega, mis on aluseks žurnaal-orderi nr. 2 dokumentidele;

c) mappi nr. 5 — tšekid ja teatiseid raha sissemaksmiseks arvelduskontole.

Harjutus nr. 4

Kassaorderite koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta järgmised tüüplangid:

vorm nr. 313 (K-1). Kassa sissetulekuorder	5 eks.
vorm nr. 317 (K-5). Kassa väljaminekuorder	6 „

Ulesanne 1. Koostada (üld-allosakonna raamatupidaja eest) allpool esitatud andmete alusel käesoleva aasta 5. novembri kassaorderid, täita neis «sissekanne» ja vormistada vastavate käsutajate allkirjadega:

a) kassa sissetulekuorder nr. 203 arvelduskontolt Riigipangast tšeki nr. 215831 järgi 292 400 rubla laekumise kohta oktoobrikuu teise poole eest palga maksmiseks;

b) kassa sissetulekuorder nr. 204 K. Kravtsovilt tema tasendusmaks võlgnevuse kustutamise kohta, mis on arvel 1. novembri bilansis, summas 120 rubla;

c) kassa sissetulekuorder nr. 205 asjadevalitsejalt K. Komarovalt aruandearuuste summade jäägi 10 rubla saamise kohta;

d) kassa väljaminekuorder nr. 463 asjadevalitsejale K. Komarovale aruandearuuse summamana majanduskuludeks 200 rubla andmise kohta;

e) kassa väljaminekuorder nr. 464 kooskõlas teatisega kassasse laekunud 120 rubla debitoorse võlgnevuse maksmise kohta arvelduskontole Riigipangas.

Märkus. Sissekandele kirjutab alla üld-allosakonna raamatupidaja. Sissekande number vastab žurnaal-orderile nr. 1, sissekande kuupäev aga — kassaorderi kuupäevale.

Ulesanne 2. Koostada ja vormistada vastavate käsutajate allkirjadega kassaorderid kooskõlas allpool esitatud tingimustega:

a) 195. . . a. 3. november. Kassa sissetulekuorder nr. 201 arvelduskontolt Riigipangas tšeki nr. 215829 järgi komandeerimiskuludeks 300 rubla saamise kohta;

b) käesoleva aasta 3. november. Kassa sissetulekuorder nr. 202 arvelduskontolt Riigipangas tšeki nr. 215830 järgi majanduskuludeks 350 rubla saamise kohta;

c) käesoleva aasta 3. november. Kassa väljaminekuorder nr. 461 asjadevalitsejale K. Komarovale aruandearuuse summamana majanduskuludeks 150 rubla andmise kohta;

d) käesoleva aasta 3. november. Kassa väljaminekuorder nr. 462 mehaanikatsehhi juhatajale D. Dolidzele aruandearuuse summamana komandeerimiskuludeks 300 rubla andmise kohta;

e) käesoleva aasta 9. november. Kassa väljaminekuorder nr. 465 andmike nr. 182—190 järgi 292 400 rubla palga maksmiseks käesoleva aasta oktoobrikuu teise poole eest;

f) käesoleva aasta 9. november. Kassa väljaminekuorder nr. 466 asjadevalitsejale K. Komarovale avansiaruande nr. 59 järgi 8 rubla ülekulu tasumise kohta.

Harjutus nr. 5

Kassaaruannete koostamine ja töötlemine

Ettevõtmistustöö d. Võtta järgmine õppeplank:

vorm nr. 6. Kassaraamat (kassaaruanne) . . . . . 3 eks.

Ulesanne 1. a) Anda (tinglikult) kassasse vastavate allkirja-

dega vormistatud 3. novembri kassaorderid. Peegeldada kassaorderite täitmine vastavate allkirjade ja pealdistega (templite asemel).

b) Avada kassaraamat, kanda vastavale leheküljele (3. novembri kohta) sularaha jäägid päeva alguseks ja 3. novembri operatsioonid ning lõpetada kassaraamat, kasutades edaspidi kassaraamatu seda lehte kassaruandena.

c) Koguda kassaruande juurde kuuluvad dokumendid ja vormistada selle aruande üleandmine raamatupidamisele.

d) Töödelda (üld-allosakonna raamatupidaja eest) käesoleva aasta 3. novembri kohta esitatud kassaruanne. Kontrollida aruandes kirjendite vastavust esitatud dokumentidele, kassadokumentide vormistamise õigsust ja kanda kassaruande plangile korrespondeerivate kontode šifrid.

Ulesanne 2. a) Sama korra kohaselt vormistada 5. novembri kassaorderite täitmine, kirjendada need kassaruandesse ja töödelda viimast.

b) Vormistada 9. novembri kassaorderite täitmine, koostada nende alusel kassaruanne ja töödelda seda (tinglikult kassaraamatut ei koostata).

Harjutus nr. 6

Kassaoperatsioonide arvestus

Ettevalmistustööd. Võtta järgmine õppeplank:

vorm nr. 69. Zurnaal-order nr. 1 ja andmik vorm nr. 1 — 1 eksemplar.

Ulesanne 1. a) Avada novembrikuu kohta žurnaal-order nr. 1 «Konto 070 kreditikäibed» ja andmik vorm nr. 1 «Konto 070 debetikäibed» ning kirjendada jäägid kuu alguseks.

b) Kirjendada 3., 5. ja 9. novembri töödeldud kassaruanded žurnaal-orderisse nr. 1 ja andmikku vorm nr. 1. Pärast iga kuupäeva operatsioone tuleb kassa sularaha jääk sisse kanda ja võrrelda kassaruandega.

Märkus. Uhe ja sellesama kuupäeva operatsioonid kantakse mõlemasse registrisse samale reale.

c) Arvutada žurnaal-orderi nr. 1 ja andmiku vorm nr. 1 käivete kokkuvõtted ning kanda need järgmisele vabale reale.

Kontrollkokkuvõtted:

žurnaal-orderis nr. 1 — 293 178 rubla,

andmikus vorm nr. 1 — 293 180 rubla.

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

a) mappi nr. 2 — žurnaal-order nr. 1 ja andmik vorm nr. 1;

b) mappi nr. 3 — kassaruanded koos dokumentidega, mis on aluseks žurnaal-orderile nr. 1;

Avansiaruannete koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta tüüpplangid vorm nr. 286. Avansiaruanne — 4 eksemplari.

Ülesanne 1. a) Koostada käesoleva aasta 5. novembri kohta asjadevalitseja K. Komarova avansiaruanne nr. 56 temale käesoleva aasta 3. novembril antud aruandevalise avansisumma kulu- tamise kohta:

käesoleva aasta 4. november. 13-ndale Sidejaoskonnale seoses telegrammide saatmisega 66 rubla eest kviitungite nr. 68—71 järgi;

käesoleva aasta 5. november. Hulgi- ja jaekauplusele nr. 16 ohutustehnika-alaste plakatite eest (tsehhile nr. 1) arve nr. 117 järgi 74 rubla.

b) Koostada käesoleva aasta 5. novembri kohta varustus- ja turustusosakonna agendi A. Abassovi poolt komandeerimiskulude kohta avansiaruanne nr. 57 (avansina saadi kassast 22. oktoobril 500 rubla):

päevaraha 12 päeva eest à 21 rubla	252.—
korteriüür 8 päeva eest à 7 rubla	56.—
raudteesõit Rostovisse ja tagasi	197.—
Sõiduhinnast arvatakse kindlustusmaksuna maha 2 rubla 50 kopikat igalt piletilt, kokku 5 rubla.	

c) Vormistada (sama kuupäevaga) aruannete esitamine kinni- tamiseks ja nende kinnitamine tehase direktori poolt.

d) Märkida iga kulusumma juurde korrespondeerivad kon- tod ja koostada iga aruande kohta kirjend.

Ülesanne 2. a) Koostada ja töödelda mehaanikatsehhi juhataja D. Dolidze käesoleva aasta 6. novembri avansiaruanne nr. 58 komanderingul Gorki linna tehtud kulutuste kohta:

päevaraha 4 päeva eest à 26 rubla	104.—
korteriüür 2 päeva eest à 7 rubla	14.—
raudteesõit Gorkisse ja tagasi	187.—
Sõiduhinnast arvatakse kindlustusmaksuna maha 2 rubla 50 kopikat igalt piletilt, kokku 5 rubla.	

b) Koostada ja töödelda asjadevalitseja K. Komarova käes- oleva aasta 9. novembri avansiaruanne nr. 59 temale 5. novembril antud aruandevalise summa kulutamise kohta:

6. november.	Linna heakorralikule kviitungile nr. 175 järgi lillevanikute eest tehasehoone deko- reerimiseks Suure Sotsialistliku Oktoobri- revolutsiooni aastapäeva pidustusteks	82 rubla
6. november.	Artellile «Tehtara» arve nr. 81 järgi sae- puru eest (tsehhi nr. 1 ruumide puhasta- miseks)	126 rubla

Aruandekohustuslike isikutega arvelduste arvestus

Ettevalmistustööd. a) Võtta järgmised õppe- ja tüüpplangid:

vorm nr. 82. Žurnaal-order nr. 12 . . . . . 1 eks.
 vorm nr. 281. Kontokorrentkaart . . . . . 2 „
 vorm nr. 285. Arvelduskontode käibearuanne . . . . . 1 „

b) Joonestada eri lehele allpool esitatud register (10 rida).

Konto 096 kaartide register

Kaartide numbrid	Analüütiliste kontode nimetused	Kaartide avamise kuupäev

c) Võtta mapist nr. 3 žurnaal-orderi nr. 1 juurde kuuluvad dokumendid.

Ülesanne 1. a) Avada käesoleva aasta novembrikuu kohta žurnaal-order nr. 12 «Konto 096 krediti käibed», kirjendada nendele aruandekohustuslike isikute avansiaruanded ja arvutada käivete kokkuvõtted (kokkuvõtte kanda järgmisele vabale reale).

Märkus. Avansiaruannete eelnev nummerdamine on vajalik selleks, et tagada ühtset numeratsiooni kõigi õpilaste juures.

b) Avada aruandekohustuslike isikute analüütilise arvestuse kaardid ja kanda neile jäägid käesoleva aasta 1. novembriks ning novembrikuu operatsioonid kassadokumentide ja avansiaruannete alusel. Analüütilise arvestuse kaardid registreerida pärast avamist kaartide registris.

Operatsioonid kanda laiali alljärgnevas järjekorras: 3. ja 5. novembri kassarauanded, kõik avansiaruanded ja kassaruanne 9. novembri kohta.

Žurnaal-orderi nr. 12 käibe kontrollkokkuvõtte — 1 148 rubla.

Ülesanne 2. Arvutada aruandekohustuslike isikute analüütilise arvestuse kaartide käivete kokkuvõtted (musta pliatsiga kaartide alumisel äärel) ja koostada konto 096 käibearuanne.

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

a) mappi nr. 2 — žurnaal-order nr. 12;

b) mappi nr. 3 — avansiaruanded ja kassadokumendid;

c) mappi nr. 4 — analüütilise arvestuse kaardid, kaartide register ja konto 096 käibearuanne.

Harjutus nr. 9

**Muude deebitoride ja kreditoridega arvelduste
sünteeiline arvestus**

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 83.
Žurnaal-order nr. 13 — 1 eks.

b) Koostada eri lehtedele kaks järgmisesisulist raamatupidamise õiendit:

Õiend

64 10. november 195 . . . a.

Kanda kontolt 083 kontole 101 ekslikult oktoobris konto 083 deebetisse kantud Kurski Raudteevalitsuse võlgnevus pretensioonide alusel rbl. 955.—

Üld-allosakonna raamatupidaja (Avalova)

Õiend

11. november 195 . . . a.

— Kanda kontole «Tehase üldkulud» oktoobris rajooni rahandusosakonna poolt sissenõutud ja selgitamiseni konto 101 deebetisse kantud hoonetemaksu summa rbl. 1252.—

Üld-allosakonna raamatupidaja (Avalova)

Ülesanne. Avada käesoleva aasta novembrikuu kohta žurnaal-order nr. 13 «Kontode 083, 100 ja 101 kreditikäibed» ja peegeldada selles käibed kooskõlas käesoleva aasta 10. ja 11. novembri raamatupidamise õienditega.

Harjutus nr. 10

**Muude deebitoride ja kreditoridega arvelduste
analüütiline arvestus**

Ettevalmistustööd. a) Võtta järgmised tüüpplangid:

vorm nr. 281. Kontokorrentkaart . . . . . 4 eks.
vorm nr. 285. Arvelduskontode käibearuanne . . . . . 1 "

b) Joonestada eri lehtedele konto 101 kaartide register (harjutuses nr. 8 esitatud vormi järgi).

c) Võtta mapist nr. 3 žurnaal-orderite nr. 1 ja 2 juurde kuuluvad dokumendid.

Ülesanne 1. a) Avada konto 101 «Muud deebitorid ja kreditorid» analüütilise arvestuse kaardid ja kanda neile jäägid käesoleva aasta 1. novembriks. Avatud kaardid registreerida kaartide registris.

b) Kanda analüütilise arvestuse kaartidele žurnaal-orderites nr. 1, 2 ja 13, samuti andmikes vorm nr. 1 ja 2 peegeldatud dokumentide alusel novembrikuu operatsioonid.

Ülesanne 2. Koostada muude deebitoride ja kreditoride analüütilise arvestuse kontode käibearuanne.

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

a) mappi nr. 2 — žurnaal-order nr. 13;

b) mappi nr. 3 — žurnaal-orderite nr. 1, 2 ja 13 juurde kuuluvad dokumendid;

c) mappi nr. 4 — analüütilise arvestuse kaardid, analüütilise arvestuse kaartide register ja konto 101 käibearuanne.

Märkus. Mappi nr. 1 ei pea jääma mitte mingisuguseid dokumente.

Ülesanne nr. 1

Riigipangas oleva arvelduskonto arvestus

a) Joonestada sünteetilise arvestuse kontode õppeskeemid (harjutuste vihikusse), kanda neisse kontode algjäägid 1. jaanuariks 195... a. vastavalt allpool esitatud andmetele:

Kontode jäägid 1. jaanuariks 195... a.

Kontode siirid	Kontode nimetused	Summa	
		deebet	kreedit
060	Valmistooted	50 000.—	
070	Kassa	260.—	
071	Arvelduskonto Riigipangas	158 600.—	
083	Ostjad ja tellijad	140.—	
094	Ametiühing sotsiaalkindlustuseraldiste alal		
097	Töölised ja teenistujad	—	3 600.—
125	Põhikirjafond	—	60 000.—
126	Põhikirjafond	—	125 400.—
166	Riigipangas lühiajalised laenud	—	20 000.—

b) Kirjendada operatsioonide õppežurnaali raamatupidamise sissekanded vastavalt allpool esitatud operatsioonidele ja kanda need sünteetilise arvestuse kontodele:

Operatsioonid jaanuaris 195... a.

Operats. nr.	Kuup.	Operatsioonide sisu	Summa
1	6. I	Väljavõtte alusel arvelduskontost Riigipangas peegeldada järgmised arvelduskontole kantud summad:	
		a) ostjatelt realiseeritud toodangu eest arve nr. 941 järgi	28 000.—
		b) ostjatelt bilansil arvestatud võlgnevuse kasutamiseks	140.—
		c) kassa sularaha sissemaks teatise alusel	260.—
		K o k k u	28 400.—

Operats. nr.	Kuup.	Operatsioonide sisu	Summa
2	6. I	Raamatupidamise õiendi alusel kantakse maha arve nr. 941 järgi realiseeritud toodangu tege-lik omahind	26 800.—
3	6. I	Hankija arve nr. 711 ja sissetulekuorderi nr. 21 alusel saabusid lattu abimaterjalid	81 000.—
4	7. I	Väljavõtte alusel arvelduskontost Riigipangas peegeldada järgmised arvelduskontost maha kantud summad: a) tšeki nr. 061175 järgi (saadud kassast töö- listele ja teenistujatele palkade maksmiseks) b) hankija arve nr. 711 järgi ostetud mater- jalide eest (vt. operatsioon nr. 3)	52 000.— 81 000.—

Ülesanne nr. 2

Kassaoperatsioonide ja arvelduskonto operatsioonide arvestus

(Ülesande nr. 1 järg.)

Operats. nr.	Kuup.	Operatsioonide sisu	Summa
5	9. I	Kooskõlas kassapidaja aruandega laekus kas- sasse arvelduskontost Riigipangas tšeki nr. 061176 järgi	8 200.—
6	10. I	Kooskõlas kassapidaja aruandega makstud kas- sast: a) kassa väljaminekuorderi nr. 31 järgi töölis- tele ja teenistujatele palkadeks palgalehtede nr. 234—236 alusel . . . . . b) kassa väljaminekuorderi nr. 32 järgi agen- dile P. Prohhorovile aruandevaluse summama- majanduskuludeks	60 000.— 200.—
7	19. I	Kooskõlas väljavõttega arvelduskontost Riigi- pangas maha kantud: a) Maksekäsundi nr. 19 järgi Ametiühingu Keskkomiteele sotsiaalkindlustuseraldisteks jaanuarikuu eest . . . . . b) laenu võlgnevuse kustutamiseks	3 600.— 12 000.—
8	19. I	Sissetulekuorderi nr. 22 alusel saabusid lattu 1. Mai nimeliselt tehasekt faktuararve nr. 129 järgi ostetud abimaterjalid	31 600.—
9	20. I	Kooskõlas väljavõttega arvelduskontost Riigi- pangas: a) saadud tehasekt «Molot» realiseeritud too- dangu eest . . . . . b) üle kantud 1. Mai nimelisele tehasele arve nr. 129 alusel materjalide eest	18 000.— 31 600.—

Operats. nr.	Kuup.	Operatsioonide sisu	Summa
10	31. I	Raamatupidamise õiendi alusel kantakse maha tehasele «Molot» müüdnud toodangu omahind	17 900.—
11	31. I	Kooskõlas raamatupidamise õiendiga suletakse kuu lõpul toodangu realiseerimise konto (summa teha kindlaks sünteetilise arvestuse andmete alusel)	?

Arvutada kontode õppeskeemide kuu käivate kokkuvõtted ja koostada sünteetiliste kontode käibearuanne (või tuua kontode skeemidel välja jäägid käesoleva aasta 1. veebruariks).

Ülesanne nr. 3

Rahaliste vahendite ja aruandekohustuslike isikutega arvelduste arvestus

a) Joonestada sünteetilise arvestuse kontode õppeskeemid ja kanda neile kontode jäägid käesoleva aasta 1. veebruariks.

Kontode jäägid 1. veebruariks 195 . . . a.

Kontode siidrid	Kontode nimetused	Summa	
		deebet	kreedit
070	Kassa	90.—	—
071	Arvelduskonto Riigipangas	157 000.—	—
083	Ostjad ja tellijad	560.—	—
093	Rahandusorganid riigieelarveliste maksete alal	—	2 000.—
096	Aruandekohustuslikud isikud	350.—	—
097	Töölised ja teenistujad	—	15 000.—
125	Põhikirjafond	—	102 000.—
166	Riigipanga lühiajalised laenud	—	39 000.—

b) Allpool esitatud operatsioonide järgi kirjendada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamise sissekanded ja kanda need laiali sünteetilise arvestuse kontodele:

195 . . . a. veebruarikuu operatsioonid

Operats. nr.	Kuup.	Operatsioonide sisu	Summa
1	12. II	Kantud maha arvelduskontolt Riigipangas kooskõlas väljavõttega:	
		a) tšeki nr. 171411 järgi (laekunud kassasse töölistele ja teenistujatele palga maksmiseks ning majanduskuludeks)	16 000.—
		b) võlgnevuse kustutamiseks laenu alal	28 000.—
		K o k k u	44 000.—

Operats. nr.	Kuup.	Operatsioonide sisu	Summa
2	13. II	Kooskõlas kassaaruandega teostatud järgmised kassaoperatsioonid: a) kassa väljaminekuorderi nr. 29 järgi makstud palka töolistele ja teenistujatele	15 000.—
		b) kassa väljaminekuorderi nr. 30 järgi antud agendile S. Stepanovile aruandearuandele summana majanduskuludeks	1 000.—
		K o k k u	16 000.—
3	15. II	Agendi S. Stepanovi avansiaruande nr. 17 alusel kantakse maha tema poolt tehtud kulud: a) põhitsehhide ruumide jooksvaks remondiks . .	200.—
		b) ostetud põhimaterjalide kohaleveo eest lattu	420.—
		c) ostjatele saadetud toodangu kohaleveo eest laost kaubaajama	350.—
		K o k k u	970.—
4	16. II	Kooskõlas kassaaruandega kirjendatud sissetulekuks agendilt S. Stepanovilt kassa sissetulekuorderi nr. 44 järgi kassasse laekunud kulutamata aruandearuandele summa	30.—
5	16. II	Sissetulekuorderi nr. 76 alusel kirjendatud Terase Turustuse Valitsuselt faktuurarve nr. 908 järgi lattu nr. 2 saabunud põhimaterjalid	15 450.—
6	18. II	Kooskõlas väljavõttega arvelduskontost Riigipangas teostatud järgmised arvelduskonto operatsioonid: a) üle kantud Terase Turustuse Valitsusele faktuurarve nr. 908 järgi ostetud materjalide eest	15 450.—
		b) üle kantud rajooni rahandusosakonnale võlgnevus maksude alal maksekäsundi nr. 51 järgi	2 000.—
		K o k k u	17 450.—
7	18. II	Administratiiv- ja majandusosakonna juhataja S. Semjonovi avansiaruande nr. 18 alusel kirjeldatakse maha tema poolt põhitsehhide tootmise vajadusteks tehtud kulud (jaanuarikuus saadud avansisummast 350 rubla)	400.—
8	19. II	Kooskõlas kassaaruandega ja kassa väljaminekuorderiga nr. 31 antud administratiiv- ja majandusosakonna juhatajale S. Semjonovile ülekulutuste katmiseks avansiaruande nr. 18 alusel . . .	50.—
9	22. II	Kooskõlas väljavõttega arvelduskontost Riigipangas laekus ostjatelt käesoleva aasta 1. veebruaril võlgnevuse kustutamiseks	560.—

Operats. nr.	Kuup.	Operatsioonide sisu	Summa
10	28. II	<i>Raamatupidamise kirjend</i> Agendi S. Stepanovi avansiaruande nr. 17 järgi (operatsioon nr. 3) kontole nr. 067 tehtud vale sissekanne saadetud toodangu transportimise kulude kohta, tegelikult on tehtud kulud ostetud põhimaterjalide vedamiseks lattu	350.—

c) Arvutada kontode käivete kokkuvõtted ja tuua välja jäägid kuu lõpuks (või koostada sünteetiliste kontode käibearuanne veebruarikuu kohta).

Ülesanne nr. 4

Rahaliste vahendite ja aruandekohustuslike isikutega arvelduste arvestus

a) Joonestada sünteetilise arvestuse kontode õppeskeemid ja kanda neisse jäägid 1. märtsiks 195... a.

Kontode jäägid 1. märtsiks 195... a.

Kontode sifrid	Kontode nimetused	Summa	
		deebet	kreedit
021	Tooraine, põhimaterjalid ja ostetavad pooltooted	20 000.—	—
060	Valmistooted	25 000.—	—
071	Arvelduskonto Riigipangas	30 000.—	—
080	Hankijad ja tööttevõtjad	—	3 000.—
093	Rahandusorganid riigieelarveliste maksete alal	—	1 300.—
094	Ämetiühing sotsiaalkindlustuseraldiste alal	—	960.—
096	Aruandekohustuslikud isikud	35.—	—
097	Töölised ja teenistujad	—	12 000.—
125	Põhikirjafond	—	48 775.—
166	Riigipanga lühiajalised laenud	—	9 000.—

b) Kirjendada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamise sissekanded allpool esitatud operatsioonide alusel, kanda need laiali sünteetilise arvestuse kontodele ja koostada käibearuanne.

Operatsioonid märtsis 195... a.

Operats. nr.	Kuup.	Operatsioonide sisu	Summa
1	1. III	<i>Kassaaruanne</i> a) Kassa sissetulekuorder nr. 45 — saadud tšekki nr. 371418 järgi (palgaks 12 000 rubla ja majanduskuludeks 600 rubla) . . . . . b) Kassa sissetulekuorder nr. 46 — saadud ekspediitor I. Ivanovilt aruandeleoste summade jääk	12 600.— 35.—
		Kokku	12 635.—
2	2. III	<i>Kassaaruanne</i> a) Kassa väljaminekuorder nr. 61 — makstud palgalehtede nr. 42—49 alusel palka käesoleva aasta veebruarikuu eest . . . . . b) Kassa väljaminekuorder nr. 62 — antud agent P. Petrovile aruandeleoste summana majanduskuludeks . . . . . c) Kassa väljaminekuorder nr. 63 — kantud arvelduskontole Riigipangas	12 000.— 600.— 35.—
		Kokku	12 635.—
3	3. III	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> a) Üle kantud tehasele «Dünamo» arve nr. 124 järgi põhimaterjalide eest . . . . . b) Üle kantud rajooni rahandusosakonnale maksekäsundi nr. 94 järgi käesoleva aasta veebruarikuu maksude võlgnevuse kustutamiseks . . . . . c) Üle kantud ametiühingu keskkomiteele käesoleva aasta veebruarikuu sotsiaalkindlustusmaksudeks	6 500.— 1 300.— 960.—
		Kokku	8 760.—
4	4. III	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> a) Üle kantud tehasele «Serp i Molot» arve nr. 425 järgi materjalide eest . . . . . b) Maha kirjendatud võlgnevuse kustutamiseks laenu alal	3 000.— 4 900.—
		Kokku	7 900.—
5	6. III	<i>Väljavõte arvelduskontost Riigipangas</i> a) Saadud laen . . . . . b) Saadud ostjatelt laost väljastatud realiseeritud toodangu eest . . . . . c) Saadud tehaselt «Dünamo» temale arve nr. 124 järgi liigselt üle kantud summa (arves avastatud vea tõttu)	7 200.— 14 000.— 520.—
		Kokku	21 720.—

Operats. nr.	Kuup.	Operatsioonide sisu	Summa
6	6. III	<i>Raamatupidamise õiend</i> Kirjendatakse maha realiseeritud toodangu tegelik omahind	12 000.—
7	8. III	<i>Agent P. Petrovi avansiaruanne nr. 15</i> a) Ostetud põhimaterjalide lattu kohaleveo eest b) Ostjatele saadetava toodangu kaubajaama transportimise eest	400.— 180.—
		K o k k u	12 580.—
8	12. III	<i>Lao nr. 2 sissetulekuorder nr. 67</i> Saadud tehasealt «Dünamo» arve nr. 124 alusel põhimaterjale	5 980.—
9	15. III	<i>Nõudelehed nr. 512—564</i> Antud laost tootmisse põhimaterjale	4 000.—
10	31. III	<i>Raamatupidamise õiend</i> Suletakse toodangu realiseerimise konto (kasum)	2 820.—
11	31. III	<i>Raamatupidamise õiend</i> Sissekandmisel tehtud vea parandamiseks (pärast kõigi eelnevate operatsioonide laialikandmist sünteetilise arvestuse kontodele selgitada veaga sissekanne ja koostada operatsioonide õppežurnaal- lis parandus-sissekanne)	?

Ülesanne nr. 5 (üldistav)

Rahaliste vahendite ja arvelduste arvestus

a) Kirjutada allpool esitatud dokumentide sisu plankidele või (tinglikult) eraldi lehtedele ja töödelda need (märkida ära korrespondeerivad kontod).

b) Kanda iga töödeldav dokument (töötlemise järjekorras) vastavasse žurnaal-orderi vormi registrisse või sünteetilise arvestuse kontode õpeskeemidesse.

c) Lõpetada žurnaal-orderi vormi registrid ja kontrollida neid omavahel.

d) Avada aruandekohustuslike isikute analüütilise arvestuse kaardid ja kanda neile käesoleva aasta aprillikuu algsaldod ja operatsioonid (konto 096 järgi on S. Sidorovi arvel algsaldod 700 rubla) ja koostada konto 096 käibearuanne.

Operatsioon 1. Kassaaruanne 4. aprilli 195... a. kohta

Sissetuleku- ja väljaminekunumbrid	Nende juurde kuuluvate dokumentide arv	Kellelt saadud või kellele antud	Summa		Korrespondentiv konto
			sissetulek	väljaminek	
		Jääk päeva alguseks	42 300.—		
132		Tšeki nr. 340026 järgi	1 000.—	—	
133		S. Sidorovilt (aruandaluse summa jääk)	90.—	—	
216		Palgalehe nr. 61 järgi (palk)	—	12 500.—	
217		I. Ivanovile (aruandaluse summana)	—	800.—	
218		Palgalehe nr. 62 järgi (palk)	—	6 400.—	
219		Palgalehe nr. 63 järgi (palk)	—	23 100.—	
220		P. Petrovile (aruandaluse summana)	—	200.—	
221		Arvelduskontole	—	90.—	
		Kokku päeva jooksul	1 090.—	43 090.—	
		Jääk päeva lõpuks	—	300.—	
		Bilanss	43 390.—	43 390.—	

Operatsioon 2. Väljavõtte arvelduskontost Riigipangas

Kuup.	Operatsioonide lühike sisu	Summa		Märkusid
		deebet	kredit	
	Jääk 4. aprilliks 195... a.	—	255 000.—	
4. IV	Tšeki nr. 340026 järgi	1 000.—	—	
4. IV	Rajooni rahandusosakonnale maksekäsund nr. 418 (maksude võlgnevus)	4 800.—	—	
4. IV	Ametiühingule maksekäsund nr. 419 (märtsikuu sotsiaalkindlustuseraldisteks)	2 650.—	—	
4. IV	Tehasele «Krasnaja Presnja» materjalide eest (arve nr. 456 järgi)	23 740.—	—	
4. IV	Tehaselt nr. 810 (realiseeritud toodangu eest arve nr. 314 järgi)	—	36 700.—	
4. IV	Teatise alusel (sularaha sissemaksmine)	—	90.—	
4. IV	Saadud laen	—	21 000.—	
4. IV	Vabrikult «Komsomolka» (realiseeritud toodangu eest arve nr. 315 järgi)	—	49 500.—	

Tabeli järg

Kuup.	Operatsioonide lühike sisu	Summa		Märkusi
		deebet	kreedit	
4. IV	Hoiukassale maksekäsund nr. 420 (sissemaksed riigilaenu tellimiste järgi märtsikuu eest)	4 000.—	—	
4. IV	Kirovi-nimelisele tehasele (materjalide eest arve nr. 524 järgi)	38 400.—		
	Kokku	74 590.—	107 290.—	
	Jääk 5. aprilliks 195 . . . . a.	—	287 700.—	

Operatsioon 3. Ekspediitor S. Sidorovi 4. aprilli 195 . . . a. avansiaruanne nr. 16

Kulutatud:

- a) abimaterjalide veoks kaubajaamast tehase lattu 150.—
- b) valmistoodangu veoks kaubajaama ostjatele ärasaatmiseks . . . . . 350.—
- c) mehaanika- (põhi-)tsehi tootmisruumide korras-
tamiseks . . . . . 110.—

Kokku . . . . . 610.—

Operatsioon 4. Kassaaruanne 7. aprilli 195 . . . a. kohta

Sissetuleku- ja väljamaksete numbrid	Nende juurde kuuluvate dokumentide arv	Kellelt saadud või kellele välja antud	Summa		Korrespondeeriv konto
			Sissetulek	Väljaminek	
		Jääk päeva alguseks	300.—		
134		I. Ivanovilt (aruandevaluste summade jääk)	40.—	—	
135		Tšeki nr. 340027 järgi	8 700.—	—	
222		I. Ivanovile (aruandevaluse summana majanduskuludeks)	—	600.—	
223		Palgalehe nr. 64 järgi (palk)	—	5 400.—	
224		P. Petrovile (ülekulutus avansiaruande järgi)	—	25.—	
225		Artellile «Gruztšik» (põhimaterjalide mahalaadimise eest)	—	80.—	
226		Palgalehe nr. 65 järgi (palk)	—	2 700.—	
		Kokku päeva jooksul	8 740.—	8 805.—	
		Jääk päeva lõpuks		235.—	
		Bilanss	9 040.—	9 040.—	

Operatsioon 5. Väljavõte arvelduskontost Riigipangas

Kuup.	Operatsioonide lühike sisu	Summa		Märkus- teks
		deebet	kreedit	
	Jääk 5. aprilliks 195 . . . a.		287 700.—	
7. IV	Tšeki nr. 340027 järgi	8 700.—	—	
7. IV	Tehaselt nr. 810 (realiseeritud toodangu eest arve nr. 316 järgi) . . .	—	24 690.—	
7. IV	Saadud laen	—	32 000.—	
7. IV	Tehasele «Molot» (materjalide eest)	15 800.—	—	
7. IV	Võlgnevuse kustutamiseks laenu alal	19 000.—	—	
7. IV	Tehasele «Krasnaja Presnja» (materjalide eest)	6 500.—	—	
	Kokku	50 000.—	56 690.—	
	Jääk 8. aprilliks 195 . . . a		294 390.—	

Operatsioon 6. Agent I. Ivanovi 7. aprilli 195 . . . a. avansiaruanne nr. 17

Kulutatud:

- a) monteerimis- (põhi-)tsehhi tootmisruumide jooks-
vaks remondiks . . . . . 440.—
  - b) ostetud põhimaterjalide transportimiseks . . . . . 320.—
- Kokku . . . . . 760.—

Operatsioon 7. Ekspediitor P. Petrovi 7. aprilli 195 . . . a. avansiaruanne nr. 18

Kulutatud:

- a) valmistoodangu transportimiseks laost kaubajaama
ostjatele ärasaatmiseks . . . . . 75.—
  - b) tootmistehhhide vajadusteks . . . . . 150.—
- Kokku . . . . . 225.—

Operatsioon 8. Väljavõte arvelduskontost Riigipangas

Kuup.	Operatsioonide lühike sisu	Summa		Märkus- teks
		deebet	kreedit	
	Jääk 8. aprilliks 195 . . . a . . .		294 390.—	
18. IV	Tšeki nr. 340028 järgi	92 000.—	—	
18. IV	Tehasele «Krasnõi Partisan» (materjalide eest)	21 810.—	—	
18. IV	Võlgnevuse kustutamiseks laenu alal	38 000.—	—	
18. IV	Tehasele «Pioneer» (materjalide eest)	43 600.—	—	
	Kokku	195 410.—	—	
	Jääk 19. aprilliks 195 . . . a.		98 980.—	

Operatsioon 9. Kassaaruanne 18. aprillil 195 . . . a. kohta

Sissetuleku- ja väljamineku-orderite numbrid	Nende juurde kuuluvate dokumentide arv	Kellelt saadud ja kellele antud	Summa		Korrespondentidev konto
			sissetulek	väljaminek	
		Jääk päeva alguseks	235.—		
136		Tšeki nr. 340028 järgi	92 000.—	—	
227		Palgalehtede nr. 66—70 järgi (palk)	—	59 000.—	
228		P. Petrovile (aruandaluse summana)	—	150.—	
229		Palgalehtede nr. 71—72 järgi (palk)	—	33 000.—	
		Kokku	92 000.—	92 150.—	
		Jääk päeva lõpuks	—	85.—	
		Bilanss	92 235.—	92 235.—	

Operatsioon 10. Raamatupidamise õiend 30. aprillist 195 . . . a.
 Ekspediitor S. Sidorovi avansiaruande nr. 16 alusel ekslikult kantud konto 051 deebetisse ostetud põhimaterjalide veokulud 80 rubla (kulude üldsummas tootmisruumide korrastamiseks 110 rubla).

II peatükk

TÖÖ JA PALGA ARVESTUS

Koondteema «tehas «Selmaš»» ülesannete lahendamiseks tuleb kasutada allpool esitatud 195 . . . a. novembrikuu kalendrit, tariifivõrku ja progressiivsete lisatasude skaalat, ülejäänud ülesannete lahendamisel aga võib õpetaja juhendamisel kasutada ükskõik missuguse aasta kalendrit ning muid tariifivõrke ja progressiivsete lisatasude skaalat.

195 . . . a. NOVEMBRIKUU kalender

Esmaspäev	1	8	15	22	29
Teisipäev	2	9	16	23	30
Kolmapäev	3	10	17	24	—
Neljapäev	4	11	18	25	—
Reede	5	12	19	26	—
Laupäev	6	13	20	27	—
Pühapäev	7	14	21	28	—

Tariifivõrk

Kategooriad . . .	1	2	3	4	5	6	7	8
Tariifi koefitsiendid .	1,0	1,1	1,2	1,4	1,7	2,0	2,4	3,0
Tunnitariifimäär:								
a) ajatöolistel . .	1.20	1.32	1.44	1.68	2.04	2.40	2.88	3.60
b) tükitöolistel .	1.50	1.65	1.80	2.10	2.55	3.00	3.60	4.50

Progressiivsete lisatasude skaala (protsentides)

Normide ületamisel	Tasu põhi-tükitööhindede puhul suurendatakse (%-ndi võrra)
1%-st kuni 10%-ni . . .	30
10,1%-st „ 25%-ni . . .	50
25,1%-st „ 40%-ni . . .	75
Üle 40%	100

Väljavõtted mehaanikatsehhi töötajate kaart-teatistest

Tabeli-number	Perekonna-, ees- ja isanimi	Eriala, amet	Kategooria, määrpalk	Maksusoodustused			Riigilaenu tellimine	Pidev tööstaaz (aastad)	Oktoobrikuu palgasumma	
				vanus	arv					
					ülalpeetavaid	lapsi				
	Töölised									
11	S. V. Somov	Treial	8	—	—	1	800.—	7	1 120.—	
12	P. A. Panina	Puuriija	6	—	—	2	600.—	4	866.75	
13	O. V. Orlov	Freesija	7	—	—	3	700.—	9	902.76	
14	J. V. Jegorov	Lukussepp	7	—	—	—	500.—	1	741.—	
	ITT									
501	D. E. Dolidze	Tsehhi juhataja	1 300.—	—	—	4	3	1 300.—	6	1 430.—
502	A. V. Antonov	Meister	1 000.—	52 aastat	—	—	—	1 000.—	5	1 310.—
503	B. O. Boiko	Insener	900.—	—	—	2	2	900.—	10	1 000.—
504	M. A. Muhhina	Normeerija	700.—	—	—	—	1	700.—	4	800.—

Märkused. 1. Kõik tehase töölised ja insener-tehnilised töötajad on ametiühingu liikmed.

2. B. Boiko palgast peetakse täielehe alusel tehase «Tsentrolit» kasuks kinni 25 protsenti.

3. Ületunnitöö toimub ametiühingu organisatsiooni loal antud direktori käskkirja alusel. Ületundide arv on tinglik.

Harjutus nr. 11

Tabeli koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplank vorm nr. 11. Tabel — 2 eksemplari.

Ülesanne 1. Koostada mehaanikatsehhi rattaosakonna esimese vahetuse tööliste tabel 195... a. novembrikuu kohta, võttes arvesse, et tehases on kehtestatud kaheksatunniline tööpäev, puhkepäevade- ja pühade-eelsetel päevadel aga lühendatud kuuetunniline tööpäev; samuti tuleb juhendada allpool esitatud andmetest tööpäeva normaalrežiimist kõrvalekaldumise kohta:

a) S. Somov — 8-nda kategooria treial (tabelinumber 11) töötas 9. kuni 12. novembrini ja 22. kuni 26. novembrini 2 tundi vahetuses öösel;

b) P. Panina — 6-nda kategooria puuriija (tabelinumber 12) oli 4. kuni 20. novembrini riiklike kohustuste täitmise tõttu tööst vabastatud, ülejäänud päevadel aga kasutas 1 tund päevas lisa-vaheaega lapse toitmiseks (puhkepäevade- ja pühade-eelsetel päevadel 30 minutit);

Väljavõte 7-nda kategooria freesija O. Orlovi kaart-teatistest

Paiga liigid	Möödunud aasta		Jooksev aasta									
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
+ Tükitiõpalk	635.60	941.—	828.20	684.—	804.—	800.—	952.20	869.20	366.—	720.—	756.—	835.60
+ Lisatasu ületunnitöö eest	—	—	28.80	—	—	20.16	28.80	17.28	—	—	—	—
+ Toetus ajutise töövõimetuse puhul	123.—	—	—	—	190.26	—	—	—	119.04	—	110.64	—
— Kasutamata puhkuse kompensatsioon	—	550.—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
+ Progressiivsed lisatasud	55.—	171.15	18.66	68.40	249.60	14.16	144.—	50.—	121.20	—	75.60	61.40
+ Tasu tööseisaku puhul	—	—	11.52	—	—	11.52	—	—	2.88	—	2.88	5.76 +
+ Riiklike kohustuste täitmine	—	—	—	134.48	—	—	—	—	495.89	—	—	—
— Preemiad ettevõttefondist	230.—	—	—	250.—	—	—	170.—	—	—	—	—	200.—
K o k k u	1043.60	1662.15	887.18	1136.88	1243.86	845.84	1295.—	936.48	1105.01	720.—	945.12	1102.76
Dokumentide alusel töötatud aeg:												
päevad	19	26	25	20	20	26	25	26	9	26	22	26
tunnid	146	198	182	152	154	190	192	200	66	200	166	194
Ületunnid	—	—	20	—	—	10	15	12	—	—	—	—
Mittetöötatud: Aju-tine töövõimetus (päevad)	5	—	—	—	7	—	—	—	4	—	4	—

Puhkuse

Üleliidulise sotsia- listliku võistluse preemiad	—	—	200.—	—	—	—	—	—	—	—	—	150.—	—
K o k k u	839.—	1211.—	578.65	917.—	1070.—	2003.90	—	770.70	990.90	673.86	1038.86	866.75	—
Dokumentide alusel töötatud aeg:													
päevad	24	14	20	24	23	9	—	—	—	26	26	25	—
tunnid	184	106	150	184	176	68	—	—	—	176	176	167,5	—
Mittetöötatud aeg:													
Ajutine töövõime- tus (päevad)	—	—	5	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1
Raseduse ja sünni- tuse tõttu (päe- vad)	—	—	—	—	—	17	25	26	27	—	—	—	—
Puhkus (päevad)	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Imikuid toitvate emade töövahe- ajad (tunnid)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	24	22,5	—

c) O. V. Orlov — 7-nda kategooria freesija (tabelinumber 13) ei töötanud 18. kuni 24. novembrini haiguse tõttu. 16. novembril oli 4-tunniline tööseisak tsehhi süü tõttu, peale selle tegi ületunde (töö toimus ametiühingu organisatsiooni loal antud direktori käskkirja alusel): 1. novembril — 2 tundi, 2. novembril — 4 tundi, 3. novembril — 3 tundi, 4. novembril — 3 tundi, 29. novembril — 3 tundi ja 30. novembril — 3 tundi. 9. kuni 12. ning 25. ja 26. novembril töötas 2 tundi vahetuses öösel;

d) J. Jegorovil — 7-nda kategooria lukussepal (tabelinumber 14), oli 15. novembril 6-tunniline tööseisak (tsehhi süü tõttu), 9. kuni 12. ja 22. kuni 26. novembrini aga töötas 2 tundi vahetuses öösel;

e) muud töölised (kirjendada ühele reale) olid tööl (tegelikud tööpäevad) 1050 päeva; tööle mitteilmumisi korraliste puhkuste tõttu — 90 päeva, haiguse tõttu — 24 päeva, muudel seadusega lubatud põhjustel — 36 päeva; puhkepäevi ja pühi — 240; mittetöötatud tunde: osaliste tööseisakute tõttu — 140 tundi, imikuid toitvate emade töövaheaegade tõttu — 89,5 tundi. Kokku töötatud 7686,5 tundi, sealhulgas ületunde 62 ja öösel töötatud 812 tundi.

Ulesanne 2. Koostada mehaanikatsehhi nr. 1 insener-tehniliste töötajate tabel 195 . . . a. novembrikuu kohta, juhindudes allpool esitatud andmetest tööpäeva normaalrežiimist kõrvalekaldumise kohta:

a) D. Dolidze — tsehhi juhataja (tabelinumber 501) oli 4. kuni 6. novembrini ametialasel komanderingul;

b) A. Antonov — tsehhi meister (tabelinumber 502) oli 1. kuni 6. novembrini korralisel puhkusel;

c) B. Boiko — insener (tabelinumber 503) ei töötanud 10. kuni 13. novembrini haiguse tõttu, 20. kuni 25. novembrini täitis riiklike kohustusi;

d) M. Muhhina — normeerija (tabelinumber 504) kasutas lisa-vaheaega 1 tund päevas imiku toitmiseks (puhkepäevade- ja pühade-eelsetel päevadel 30 minutit);

e) muud insener-tehnilised töötajad (kirjendada ühele reale) olid tööl 160 päeva; tööle mitteilmumisi korraliste puhkuste tõttu 14 päeva, haiguse tõttu 6 päeva, riiklike kohustuste täitmise tõttu 20 päeva; puhkepäevi ja pühi — 40; mittetöötatud tunde imikuid toitvate emade töövaheaegade tõttu — 27. Kokku töötatud 1149 tundi, sealhulgas öösel töötatud 150 tundi.

* Harjutus nr. 12

Palga arvutamine ajatasu ja premiaalse ajatasu korral

Ettevalmistustööd. Võtta 4 lehte paberit, joonestada neile ajatasu saavate töötajatega arveldusteks allpool esitatud tabel. Neid arvelduste lehti kasutatakse edaspidi palgalehtede koostamisel.

Õppeleht palga arvutamiseks,

kuulub . . . . . (perekonna-, ees- ja isanimi)

Tabelinumber . . . . ., määrpalk . . . . .

Harjutuse number	Väljamakse sisu ja selle juurde kuuluvate summade arvutus	Summa

Ülesanne 1. Arvutada tabeliarvestuse andmete alusel mehaanikatsehhi insener-tehniliste töötajate käesoleva aasta novembrikuu ajapalk ja kanda see iga töötaja jaoks ettevalmistatud arvelduste lehtedele.

b) Arvutada mehaanikatsehhi insener-tehnilistele töötajatele käesoleva aasta oktoobrikuu tootmisprogrammi ületamise eest kuuluv preemia. Preemia on kindlaks määratud 4 protsendi ulatuses kuupalgast tootmisprogrammi iga ületatud protsendi kohta (tootmisprogramm täideti oktoobrikuus 105-protsendiliselt).

Märkus. Preemia arvutamine kanda iga töötaja kohta avatud lehele.

Kontrollkokkuvõtted: a) 3 252 rubla 15 kopikat;
b) 780 rubla.

Harjutused nr. 13—14 (2 tundi)

Toodangu raportite koostamine ja palga arvutamine

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplangid vorm nr. 14. Toodangu raport — 4 eksemplari.

Ülesanne 1. a) Avada raport nr. 1 mehaanikatsehhi nr. 1 rattaosakonna esimese vahetuse toodangu kohta ja kanda sellesse andmed 1. novembriks lahendada antud ülesandest kooskõlas allpool esitatud andmetega:

Tööpingi number	Perekonna-, ees- ja isanimi	Tellimise number	Detaili number	Operats. šiffer	Töö kategooria	Tööülesanne (kogus)
890	S. V. Somov	26	13	03	8	16 tükki
735	P. A. Panina	26	13	05	6	42 „
1215	O. V. Orlov	27	14	07	7	24 „
880	J. V. Jegorov	27	14	01	7	24 „

Märkused. 1. Puuduvad rekvisiidid (tabelinumber, elukutse, töölise kategooria) täidetakse informatsiooniliste andmete alusel (lk. 84).

2. Lahtris «Tasu liik» näidata «Progressiivne tükitöö».

b) Kanda 1. novembri raportisse nr. 1 tööliste poolt valmistatud kõlblikkude detailide hulk ja tegelikult töötatud aeg, juhindudes allpool esitatud andmetest:

Perekonna-, ees- ja isanimi	Üleantud detailid (tk.)	Tegelikult töötatud aeg
S. V. Somov	20	8 tundi
P. A. Panina	50	7 „
O. V. Orlov	27	10 „
J. V. Jegorov	30	8 „

Raportis tehtud sissekanded vormistada kontrolöri ja meistri allkirjadega.

c) Kanda raportisse nr. 1 ajanorm üksuse kohta ja tükitööhinne allpool esitatud andmete alusel ning vormistada need normeeri ja allkirjaga:

Tellimise number	Detaili number	Operatsiooni šiffer	Ajanorm	Tööhinne
26	13	03	30 minutit	2.25
26	13	05	10 „	— .50
27	14	07	25 „	1.50
27	14	01	20 „	1.20

d) Kontrollida tsehhist saabunud raportit nr. 1 ja töödelda see:

(1) Kontrollida raportis näidatud ajanormide ja tööhinnete õigsust nende võrdlemise teel andmetega allpool esitatud normatiivkaartide väljavõtetest:

Väljavõte tellimise nr. 26 normatiivkaardist

Detaili number	Operatsiooni šiffer	Töö kategooria	Norm üksuse kohta	
			aeg	tööhinne
13	03	8	30 minutit	2.25
13	05	6	10 „	— .50
17	04	8	20 „	1.50
19	06	6	15 „	— .75

Väljavõte tellimise nr. 27 normatiivkaardist

Detaili number	Operatsiooni šiffer	Töö kategooria	Norm üksuse kohta	
			aeg	tööhinne
14	01	7	20 minutit	1.20
14	07	7	25 „	1.50.
16	02	7	15 „	— .90
16	08	7	20 „	1.20

(2) Arvutada välja ja kanda raportisse nr. 1 normeeritud tööaeg (tööüksuse ajanormi alusel valmistatud kõlblike detailide hulga kohta).

(3) Arvutada välja ja kanda raportisse nr. 1 palgasumma ning arvutada lahtrite «Tööaeg: normeeritud ja tegelik» ja «Palgasumma» kokkuvõtted.

Kontrollkokkuvõtted. Normeeritud tööaeg — 39 tundi 35 minutit. Palgasumma — 146 rubla 50 kopikat.

Ulesanne 2. a) Kanda raportisse nr. 2 näitajad tsehhis 2. novembriks lõpetatud tööde kohta vastavalt allpool esitatud andmetele:

Tööpingi number	Perekonna-, ees- ja isanimi	Tellimise number	Detaili number	Operatsiooni siffer	Töö kategooria	Tööülesanne (kogus)
890	S. V. Somov . . .	26	17	04	8	24 tk.
735	P. A. Panina . . .	26	13	05	6	42 „
1215	O. V. Orlov . . .	27	16	08	7	36 „
880	J. V. Jegorov . .	27	16	02	7	32 „

b) Kanda raportisse nr. 2 vastuvõetud kõlblike detailide arv, tegelikult töötatud aeg, ajanormid ja tööhinded. Vormistada raport nr. 2 vajalike allkirjadega ja anda (tinglikult) üle raamatupidamisele kontrollimiseks ja töötlemiseks:

Tellimise number	Detaili number	Operatsiooni siffer	Vastuvõetud kõlblike detailide	Tegelik aeg	Norm üksuse kohta	
					aeg	tööhinne
26	17	04	32	8 tundi	20 minutit	1.50
26	13	05	54	7 „	10 „	1.50
27	16	08	36	12 „	20 „	1.20
27	16	02	40	8 „	15 „	—90

c) Kontrollida raportis nr. 2 näidatud ajanormide ja tööhinnete õigsust, leida ja parandada esinevad vead korrektuuri-meetodil, arvutada välja ning kanda raportis nr. 2 «Normeeritud tööaeg» ja «Palgasumma».

Kontrollkokkuvõtted. Normeeritud tööaeg — 41 tundi 40 minutit. Palgasumma — 154 rubla 20 kopikat.

Ulesanne 3. a) Kanda raportisse nr. 3 näitajad samas tsehhis 3. novembriks lõpetatud tööde kohta vastavalt allpool esitatud andmetele:

Tööpingi number	Perekonna-, ees- ja isanimi	Tellimise number	Detaili number	Operatsiooni šiffer	Töö kate-gooria	Tööüles- anne (kogus)
890	S. V. Somov	26	13	03	8	6 tükki
890	S. V. Somov	26	17	04	8	15 „
735	P. A. Panina	26	19	06	6	28 „
1215	O. V. Orlov	27	14	07	7	26 „
880	J. V. Jegorov	27	16	02	7	32 „

b) Kanda raportisse nr. 3 vastuvõetud kõlblike detailide arv, tegelikult töötatud aeg, ajanorm ja tööhinded üksuse kohta ning vormistada raport vajalike allkirjadega:

Tellimise number	Detaili number	Operatsiooni šiffer	Vastu võetud kõlblikke detaile	Tegelikult töötatud aeg	
26	13	03	8	} 8 tundi	
26	17	04	20		
26	19	06	35		7 „
27	14	07	25		11 „
27	16	02	36		8 „

Märkus. Ajanormid ja tööhinded toodanguüksuse kohta märkida lk. 90 esitatud andmete alusel.

c) Arvutada normeeritud tööaeg, palgasumma ja lahtrite kokkuvõtted.

Kontrollkokkuvõtted. Normeeritud tööaeg — 38 tundi 50 minutit. Palgasumma — 144 rubla 15 kopikat.

Ulesanne 4. a) Kanda raportisse nr. 4 näitajad käesoleva aasta 4.—30. novembrini üle antud tööde kohta (kirjendatakse tinglikult ühele plangile).

Tööpingi number	Perekonna-, ees- ja isanimi	Tellimise number	Detaili number	Operatsiooni šiffer	Töö kate-gooria	Tööüles- anne (kogus)
890	S. V. Somov	26	13	03	8	198 tükki
890	S. V. Somov	26	17	04	8	231 „
735	P. A. Panina	26	13	05	6	198 „
735	P. A. Panina	26	19	06	6	92 „
1215	O. V. Orlov	27	14	07	7	250 „
1215	O. V. Orlov	27	16	08	7	69 „
880	J. V. Jegorov	27	14	01	7	258 „
880	J. V. Jegorov	27	16	02	7	336 „

b) Kanda raportisse nr. 4 vastuvõetud kõlblike detailide arv, tegelikult töötatud aeg ning ajanorm ja tööhinne toodanguüksuse kohta:

Tellimise number	Detaili number	Operatsiooni šiffer	Vastu võetud kõlblikke detaile	Tegelikult töötatud aeg
26	13	03	252	168 tundi
26	17	04	248	
26	13	05	286	54,5 „
26	19	06	125	
27	14	07	236	127 „
27	16	08	84	
27	14	01	270	162 „
27	16	02	364	

Märkus. Ajanorm ja tööhinne toodanguüksuse kohta märkida raportisse lk. 90 esitatud andmete alusel.

c) Arvutada välja ja kanda raportisse nr. 4 normeeritud tööaeg ja palgasumma ning arvutada lahtrite kokkuvõtted.

Kontrollkokkuvõtted. Normeeritud tööaeg — 594 tundi 55 minutit. Palgasumma — 2 282 rubla 15 kopikat.

Harjutus nr. 15

• Tükitöökäskude koostamine ja nende alusel palga väljaarvutamine

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplank vorm nr. 12. Töökäsk — 2 eksemplari.

Ulesanne 1. a) Koostada käesoleva aasta 1. novembri mehaanikatsehhi mootoriosakonna teise vahetuse lukusseppade brigaadile tükitöökäsk nr. 5 aurujuhtme jooksvaks remondiks mehaanikatsehhis nr. 1. Brigadir: S. K. Savtšuk — tabeli number 61. Tasu liik: otsene tükitöö.

Tööülesanne:

Operatsiooni šiffer	Norm ühiku kohta		Tööülesanne (kogus)
	aeg	tööhinne	
17	4 tundi	9.10	150 m

b) Kanda 30. novembri töökäsule tehtud tööd: kogus (vastab tööülesandele) ja brigadiliikmete poolt tegelikult töötatud aeg kooskõlas allpool esitatud andmetega:

Tabeli-number	Perekonna-, ees- ja isanimi	Kategooria	Töötatud aeg
61	S. K. Savtšuk	5	200 tundi
72	K. N. Koškin	4	120 „
93	S. V. Stassov	3	160 „

c) Kanda töökäsule nr. 5 töötatud aeg normi järgi ja tasumisele kuuluv summa ning koostada (töökäsu pöördele) tüki-tööpalga jaotamise arvestus brigaadi liikmete vahel proportsionaalselt töötatud ajale ja tariifi-määrpalgale.

Märkus. Arvesse võttes seda, et kulukirjete nomenklatuuri õpitakse tundma hiljem, näidatakse töökäsu ülemisel äärel kulu otstarve «Aurujuhtme jooksev remont» (kulukirjete number näidatakse hiljem).

Kontrollkokkuvõtte. Töökäsu nr. 5 summa — 1365 rubla.

Ulesanne 2. a) Koostada käesoleva aasta 4. novembril töökäsk nr. 6 mehaanikatsehhi teise vahetuse 6-nda kategooria puurijale K. O. Kravtšenkole (tabeli number 67) mehaanikatsehhi nr. 1 seadmete jooksvaks remondiks tükitöö alusel, juhindudes allpool esitatud andmetest:

Detaili number	Operatsiooni šiffer	Töö kategooria	Norm üksuse kohta		Tööülesanne (kogus)
			aeg	tööhinne	
137	32	6	3 tundi	9.—	10 tükki
141	33	7	2 „	7.20	20 „
150	38	6	4 „	12.—	21 „
172	39	6	20 minutit	1.—	14 „

b) Kanda käesoleva aasta 30. novembri töökäsule nr. 6 tööde täitmine (väljatulnud hulk) ja tegelikult töötatud aeg (160 tundi).

c) Arvutada välja ja kanda töökäsule nr. 6 normi järgi tööaeg ja palgasumma.

Märkus. Kirjutage töökäsu ülemisele äärele kulu otstarve «Seadmete jooksev remont».

Kontrollkokkuvõtte: töökäsk nr. 6 summa — 500 rubla.

Harjutus nr. 16

Ületunni- ja öisel tööajal täidetavate tööde eest saadavate lisatasude väljaarvutamine

Ettevalmistustööd. Joonestada allpool esitatud vormi kohaselt eri lehtedele 2 õppe-arvestusteatist:

Õppe-arvestusteatis nr. . . . .

Tsehh (osakond) . . . . . Tabelinumber . . . .
 Perekonna-, ees- ja isanimi . . . . . Kategooria/palk . . . .
 Elukutse (amet) . . . . .

Arvestuse sisu	Summa
(5 rida)	
Kuupäev	Kokku

Raamatupidaja

Ülesanne 1. a) Koostada 195 . . . a. 30. novembril arvestusteatis nr. 7 freesijale O. Orlovile ületunnitöö eest saada oleva lisatasu kohta, juhindudes käesoleva aasta novembrikuu tabeliarvestuse andmetest.

b) Koostada käesoleva aasta 30. novembril arvestusteatis nr. 8 treialil S. Somovil öösel tehtud töö eest saada oleva lisatasu kohta, juhindudes käesoleva aasta novembrikuu tabeliarvestuse andmetest.

Ülesanne 2. Koostada arvestusteatised nr. 9 ja 10 mehaanika-tsehhi rattaosakonna töötajate Orlovi ja Jegorovi poolt öösel tehtud tööde eest saada oleva lisatasu kohta, juhindudes novembrikuu tabeliarvestuse andmetest.

Ko n t r o l l s u m m a d: 1 — a) 34 rubla 56 kopikat, b) 11 rubla 57 kopikat, 2) 6 rubla 17 kopikat ja 9 rubla 26 kopikat.

Harjutus nr. 17

Lisatasu- ja tööseisakulehtede koostamine ning nendel lisatasude ja tööseisakute puhul makstavate tasude arvutamine

Et te valm istu s t ö ö d. Võtta järgmised õppeplangid:

vorm nr. 15. Lisatasuleht . . . . . 2 eks.
 vorm nr. 16. Tööseisakuleht . . . . . 2 „

Ülesanne 1. a) Koostada käesoleva aasta 30. novembril lisatasuleht nr. 11 puurija P. Panina raporti nr. 4 juurde tellimise nr. 26 detaili nr. 13 materjali mittevastavuse tõttu (põhjuste šiffer 06).

Normaalsetest töötingimustest kõrvalekaldumises on süüdi varustusosakond (süüdlaste šiffer 03).

Tsehhi meistri korraldusel on lisatasu suuruseks määratud 10%

kindlaksmääratud tööhindest raporti nr. 4 alusel valmistatud kõigi detailide nr. 13 eest.

b) Koostada käesoleva aasta 15. novembri raporti nr. 4 juurde leht nr. 13 lukussepp J. Jegorovile tööseisakute kohta kella 9—16 elektrimootori rikke tõttu (tööseisakute põhjuste šiffer 08), milles on süüdi tsehh (tööseisakute süüdlaste šiffer 06).

Märkus. Päevase vahetuse lõunavaheaeg on kl. 12—13.

Ulesanne 2. a) Koostada käesoleva aasta 30. novembri raporti nr. 4 juurde lukussepp J. Jegorovile lisatasuleht nr. 12 tellimise nr. 27 järgi detaili nr. 14 valmistamiseks vajaliku tööriista mittevastavuse tõttu (põhjuste šiffer 06). Töö normaaltingimustest kõrvalekaldumises on süüdi varustusosakond (süüdlaste šiffer 03).

Tsehhi meistri korraldusel on lisatasu suuruseks määratud 20% kindlaksmääratud tööhindest antud raporti alusel valmistatud kõigi detailide nr. 14 eest.

b) Koostada 195... a. 16. novembri raporti nr. 4 juurde leht nr. 14 freesija O. Orlovi tööseisaku kohta. Töö seisis kella 11-st kella 16-ni selle tõttu, et tsehhi laohoidja (süüdlaste šiffer 05) ei andnud õigel ajal materjale (põhjuste šiffer 12).

Kontrollsummad: 1 — a) normtunde — 4 tundi 46 minutit; summa — 14 rubla 30 kopikat; b) summa — 8 rubla 64 kopikat. 2 — a) normtunde — 18; summa — 64 rubla 80 kopikat; b) summa — 5 rubla 76 kopikat.

Harjutus nr. 18

Palga arvutamine puhkusaja ja riiklike kohustuste täitmise aja eest

Ettevalmistustööd. Joonestada 3 arvestusteatisel õppeplanki (lk. 95 esitatud vormi järgi).

Ulesanne 1. a) Koostada käesoleva aasta 1. detsembril arvestusteatis (ilma numbrita) freesija O. Orlovile korralise puhkuse aja eest alates 1. detsembrist 12 tööpäeva eest saada oleva palga kohta.

Arvestuse koostamisel lähtutakse andmetest Orlovi palga kohta kaartteatisel (lk. 85), võttes arvesse, et käesoleva aasta novembrikuu palk on 796 rubla 19 kopikat.

b) Koostada tabeli alusel insener B. Boikole kuuluva palga arvutus riiklike kohustuste täitmise aja eest ja kanda see talle arvatud palga arvutamise õppelehele.

Ulesanne 2. a) Koostada käesoleva aasta 1. detsembri arvestusteatis (ilma numbrita) insener B. Boikol korralise puhkuse aja eest alates 1. detsembrist 18 tööpäeva eest saada oleva palga kohta kooskõlas allpool esitatud andmetele tema palga kohta möödunud 12 kuu eest (kaasa arvatud novembrikuu palk):

ajatöö eest	10 300.—
preemiad tootmisprogrammi ületamise eest	1 900.—
+ kasutamata puhkuste kompensatsioon	1 000.—
riiklike ja ühiskondlike kohustuste täitmise aja eest	200.—
toetus ajutise töövõimetuse puhul	800.—
—preemiad ettevõttefondist	900.—

b) Koostada käesoleva aasta novembrikuu arvestusteatis nr. 15 puurijal P. Paninal riiklike kohustuste täitmise aja eest saada oleva palga kohta, võttes aluseks andmed temale möödunud aja eest makstud palga kohta kaart-teatise järgi (lk. 86—87) ja tabeli-arvestusest.

Kontrollsummad: 1 — a) 449 rubla 47 kopikat, b) 180 rubla; 2 — a) 773 rubla 46 kopikat, b) 438 rubla 34 kopikat.

Dokumentide hoidmine: paigutada ümber mapist nr. 1 mappi nr. 5 arvestusteatised (ilma numbrita) detsembris saada olevate puhkuspäevade kohta.

Harjutus nr. 19

Ajutise töövõimetuse puhul makstavate toetuste ja imikuid toitvatele emadele antavate töövaheaegade eest makstava tasu arvutamine

*osta tabel
mapast
Tammiku
on kogu
ja ajutise
töövõimeta
juhata*

Ettevalmistustööd. Joonestada õppe-arvestusteatised — 2 eksemplari.

Ülesanne 1. a) Koostada käesoleva aasta novembrikuu arvestusteatis nr. 16 puurijal P. Paninal imikuid toitvatele emadele antavate töövaheaegade eest saada oleva tasu kohta, lähtudes kaart-teatisest (lk. 86—87) ja tabeliarvestuse andmetest.

b) Koostada tabeli alusel arvestus normeerijal M. Muhhinal imikuid toitvatele emadele antavate töövaheaegade eest saada oleva tasu kohta.

c) Koostada 30. novembril arvestusteatis nr. 20 freesijal O. Orlovil ajutise töövõimetuse puhul saada oleva toetuse maksmiseks, lähtudes kaart-teatisest (lk. 85) ja novembrikuu tabeli-arvestuse andmetest.

Märkus. Tegelikuses toimub toetuse arvutamine ajutise töövõimetuse puhul saadava toetuse lehel.

Ülesanne 2. Koostada tabeli alusel arvutus insener B. Boikol ajutise töövõimetuse puhul saada oleva toetuse kohta.

Märkus. Arveldused Muhhina ja Boikoga kantakse ajatööliste arvelduste õppe-plankidele.

Kontrollsummad: 1 — a) 46 rubla 85 kopikat; b) 83 rubla 85 kopikat; c) 173 rubla 70 kopikat.

2) 115 rubla 20 kopikat.

Toodangu ja palga rühmitusandmike koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplangid vorm nr. 20. Toodangu ja palga rühmitusandmik — 4 eks.

Ülesanne 1. a) Koostada toodangu raportite nr. 1—4 alusel treiali S. Somovi novembrikuu toodangu ja palga rühmitusandmik ning arvutada sellel tükitööhinnete alusel kuu eest saada olev palk.

b) Koostada sama korra kohaselt puurija P. Panina toodangu ja palga rühmitusandmik ning arvutada sellel tükitööhinnete alusel kuu eest saada olev palk.

Ülesanne 2. a) Koostada toodangu raportite alusel toodangu ja palga rühmitusandmikud mehaanikatsehhi rattaosakonna töötajate O. Orlovi ja J. Jegorovi kohta ning arvutada neil tükitööhinnete alusel saada olev palk.

b) Võrrelda kõigi rühmitusandmike ja toodangu raportite järgmiste näitajate kokkuvõtteid: saadud palgasumma ja normeeritud aeg.

Kontrollsummad: 1 — a) 1080 rubla; b) 315 rubla.

2 — a) 1332 rubla.

Harjutus nr. 21

Progressiivsete lisatasude arvutamine

Ettevalmistustööd. Joonestada leheküljel 99 esitatud vormi järgi 4 arvestusteatis õppe-planki.

Ülesanne 1. a) Koostada arvestusteatis nr. 17 treial S. Somovil novembrikuu eest saada oleva progressiivse lisatasu kohta, lähtudes tabeliarvestuse andmetest, progressiivsete lisatasude skaalast ja palga algdokumentidest.

b) Koostada sama korra kohaselt arvestusteatis nr. 18 puurijal P. Paninal saada oleva progressiivse lisatasu kohta.

Ülesanne 2. Koostada arvestusteatis mehaanikatsehhi rattaosakonna ülejäänud töölistel saada olevate progressiivsete lisatasude kohta.

Kontrollsummad: 1) 210 rubla 80 kopikat; 2) 64 rubla 80 kopikat.

Õppe-arvestusteatis nr. . . .

Tsehh (osakond) . . . . . Tabeli nr. . . . .
 Perekonna-, ees- ja isanimi . . . . . Kategooria/palk . . . . .
 Elukutse (amet) . . . . .

4 tükki teha.

Arvutuse sisu	Normtunnid	Summa
1. Tükitöö põhihinde järgi kooskõlas toodangu ja palga rühmitusandmikule		
2. Lisatasulehe nr. . . . . alusel		
K o k k u		
3. Palk tegelikult töötatud aja eest ja vahetusesisesed tööseisakud kooskõlas tabeliga (..... tundi), tariifimäära järgi (.....)		
4. Tükitööga saadud lisateenistus		
5. Normi täitmise protsent . . . . . %		
6. Progressiivsed lisatasud skaala järgi: .....% tükitööga saadud lisateenistusest		
Kuupäev		
Ramatupidaja		

Harjutus nr. 22

Palgalehe koostamine palga maksmiseks

(palgast kinnipidamiste ja mahaarvamiste osas)

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid vorm nr. 22. Palgaleht — 2 eksemplari.

b) Varustada palgalehe vastavad veerud järgmiste pealkirjadega:

nr. 28. Lisatasud normaalsetest töötingimustest kõrvalekaldu-
miste tõttu;

nr. 31. Imikuid toitvatele emadele antavate töovaheagade
eest makstav tasu.

Ülesanne 1. a) Arvutada välja ja kanda palgalehele nr. 101
palgast kinnipidamiste ja mahaarvamiste summa mehaanikatsehhi
nr. 1 rattaosakonna tööliste palga maksmiseks 195... a. novemb-
rikuu eest, lähtudes informatsioonilistest andmetest (lk. 84) ja
allpool esitatud täiendavatest andmetest:

plaaniline avanss kuu esimese poole eest arvutatakse 40%
suuruses eelmise kuu palgast ja kantakse palgalehele ümarda-
tuna täisrubladeks;

sissemaksed riigilaenu tellimiste järgi kantakse palgalehele
kuu lõpus, arvestades terve kuu eest 10% tellitud summast.

b) Kanda palgalehele järgmised kinnipidamised ja maha-
arvamised muude tööliste palgast: avanss — 14 548 rubla, tulu-
maks — 2 715 rubla 32 kopikat, vallaliste, lastetute ja vähelapse-
liste NSV Liidu kodanike maks — 940 rubla 01 kopikas, sisse-
maksed riigilaenu tellimiste järgi — 3 740 rubla ja täitedokumen-
tide järgi — 2 960 rubla.

c) Arvutada kokku palgalehe summad veerus «Kinni peetud ja maha arvatud» ning kontrollida vastastikku kinnipidamiste ja mahaarvamiste arvutamise õigsust: liikide (lahtrite) ja isikute (ridade) järgi.

Märkus. Tegelikuses toimub kokkuvõtete arvutamine kuu lõpus.

Kontrollkokkuvõte — 26 960 rubla.

Ulesanne 2. a) Arvutada välja ja kanda palgalehele nr. 102 palgast kinnipidamiste ja mahaarvamiste summa mehaanikatsehhi nr. 1 administratiivpersonalile palga maksmiseks käesoleva aasta novembrikuu eest, lähtudes informatsioonilistest andmetest (lk. 84) ja allpool esitatud täiendavatest andmetest.

Plaaniline avanss arvutatakse 40% suuruses kuu määrpalgast (arvestades kuu esimesel poolel tegelikult töötatud aega), ümardades selle täisrubladeni.

b) Kanda palgalehele nr. 102 järgmised kinnipidamised ja mahaarvamised tsehhi muude töötajate palgast:

Kinnipidamiste ja mahaarvamiste liigid	Muude insener-tehniliste töötajate palgast	Muude teenistujate ja noorema teenindava personali palgast
Avanss	4 250.—	2 400.—
Tulumaks	463.47	400.—
Vallaliste, lastetute ja vähelapseliste NSV Liidu kodanike maks	157.—	230.—
Sissemaksed riigilaenu tellimiste järgi	810.—	500.—

Märkused: 1. Palgalehe koostamisel võetakse eraldi kokku insener-tehniliste töötajate palk ja muude töötajate kategooriate palk.

2. Reale «Muud teenistujad ja noorem teenindav personal» kantakse näitajad töötatud aja kohta: tööle ilmumise päevi — 300, ajatööl töötatud — 2 310 tundi.

3. Meister A. Antonovilt ei peetud kinni tulumaksu, kuna see kinnipidamine teostati oktoobris puhkusaja eest palga maksmisel.

4. Meister A. Antonovi plaanilist avanssi vähendada novembrikuu arvel makstud puhkustasu 210 rubla võrra.

5. Võttes arvesse, et insener B. Boiko palgast peetakse täitelehe alusel 25% kinni, tuleb see summa kindlaks teha pärast palga arvutamist kogu kuu eest. Seepärast arvutatakse antud juhul palgalehe veerg «Kinnipidamised ja mahaarvamised» kokku kuu lõpus.

Kontrollkokkuvõte: insener-tehnilised töötajad (ilma kinnipidamisteta täitelehtede järgi) — 7 670 rubla.

**Väljavõte NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1943. aasta
30. aprilli seadlusest «Elanikkonna tulumaksust»**

Töolistelt ja teenistujatelt võetakse tulumaksu iga kuu nende möödunud kuu palgalt järgmistes määrades:

Kuu teenistus	Kuu maksusumma
501-st kuni 700 rublani	26 rubla+10% summast, mis ületab 500 rubla
701-st kuni 1000 rublani	46 rubla+12% summast, mis ületab 700 rubla
Alates 1001-st rublast	82 rubla+13% summast, mis ületab 1000 rubla

Töolistel ja teenistujatel, kellel on üle kolme ülalpeetava, vähendatakse põhitöökohal võetava tulumaksu määra 30% võrra.

Väljavõte tulumaksu arvutamise tabelist

Kuu teenis- tus rublades	Kuu maksusumma		Kuu teenis- tus rublades	Kuu maksusumma	
	ilma maha- arvamisteta ülalpeetavate tõttu	pärast maha- arvamisi ülalpeetavate tõttu		ilma maha- arvamisteta ülalpeetavate tõttu	pärast maha- arvamisi ülalpeetavate tõttu
572	33.20	23.24	840	62.80	43.96
578	33.80	23.66	866	65.92	46.14
579	33.90	23.73	867	66.04	46.23
649	40.90	28.63	870	66.40	46.48
650	41.00	28.70	871	66.52	46.56
656	41.60	29.12	885	68.20	47.74
657	41.70	29.19	887	68.44	47.91
664	42.40	29.68	899	69.88	48.92
673	43.30	30.31	900	70.00	49.00
674	43.40	30.38	902	70.24	49.17
685	44.50	31.15	903	70.36	49.25
686	44.60	31.22	904	70.48	49.34
720	48.40	33.88	917	72.04	50.43
732	49.84	34.89	918	72.16	50.51
735	50.20	35.14	936	74.32	52.02
741	50.92	35.64	945	75.40	52.78
796	57.52	40.26	948	75.76	53.03
800	58.00	40.60	960	77.20	54.04
821	60.52	42.36	971	78.52	54.96
839	62.68	43.88	972	78.64	55.05

Harjutus nr. 23

**Palgalehe koostamine palga maksmiseks
(palga arvutamise osas)**

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 18.
Töoliste toodangu ja palga arvestuse kaart — 1 eksemplar.

b) Avada toodangu ja palga arvestuse kaart (tinglikult üks kaart kõigi muude tööliste jaoks) ja kanda sellele andmed koostatud töökäskudest nr. 5 ja 6 ning allpool esitatud täiendavad andmed:

Väljavõtted käesoleva aasta novembrikuu algdokumentidest
muude tööliste kohta

Tasu liigid	Tegelik aeg (tunnid)	Summa
Tükitasu (normeeritud aeg 6 241 tundi 20 minutit)	5 126,5	22 308.—
Progressiivsed lisatasud	—	6 024.40
Ajatasu	1 920	5 000.—
Lisatasud õötöö eest (812 tundi)	—	423.—
Lisatasud ületunnitöö eest (62 tundi)	—	115.44
Tasu vahetusesiseste tööseisakute tõttu	140	285.60
Puhkustasu	694	4 600.—
Tasu normaalsetest töötingimustest kõrvalekaldu- mise tõttu	—	20.90
Tasu riiklike ja ühiskondlike kohustuste täitmise aja eest	278	1 061.66
Imikuid toitvatele emadele antavate töövaheaeg- ade eest makstav tasu	89,5	153.15
Toetused ajutise töövõimetus eest	186	826.30

Kontrollkokkuvõtted — 9 074 tundi, 42 683 rubla
45 kopikat.

c) Võtta mehaanikatsehhi nr. 1 rattaosakonna tööliste palga maksmiseks koostatud (harjutuste nr. 15—20 alusel) dokumendid (4 eksemplari rühmitusandmikku ja muud dokumendid) ja rühmitada need tööliste perekonnanimede järgi.

Märkus. Toodangu raporteid nr. 1—4 ei võeta, kuna neis sisalduvad andmed on ka toodangu rühmitusandmikes.

Kontrollkokkuvõtted. Dokumentide arv: Somovi kohta — 3, Panina kohta — 5, Orlovi kohta — 5, Jegorova kohta — 5.

Ulesanne 1. a) Kanda palgalehele nr. 101 algdokumentidest ja vastavatest tabelitest andmed töö (tööle ilmumine päevades, töötatud aeg jms.) ja palga arvutamise kohta ning ajutise töövõimetus korral makstavad toetused.

b) Arvutada veeru «Arvutatud palk» kokkuvõtted (vertikaal- ja horisontaalsuunas) ja võrrelda kokkuvõtete õigsust.

c) Arvutada välja ja kanda palgalehele igale töölisele makstav summa veerus «Kuulub väljamaksmisele» ning kontrollida palgalehe kokkuvõtete järgi nende summade õigsust.

Kontrollsumma: kuulub väljamaksmisele — 19 540 rubla.

Ulesanne 2. a) Kanda palgalehele nr. 102 vastavad näitajad töö ja väljaarvutatud palga kohta tabeliarvestuse andmete ja insener-tehnilistel töötajatel saada oleva palga arvutuse (koostatud harjutuste nr. 12, 18 ja 19 alusel ning kantud eraldi lehtedele), samuti alljärgnevate täiendavate andmete alusel:

Arvutatud «Muudele insener-tehnilistele töötajatele»:

ajatasu	8 147 rbl. 85 kop.
preemiad	1 220 rbl.
lisatasud õõttöõ eest	150 rbl.
tasu korraliste puhkuste eest	900 rbl.
tasu riiklike kohustuste täitmise aja eest	220 rbl.
imikuid toitvatele emadele antavate töövaheagade eest makstav tasu	66 rbl. 15 kop.
toetused ajutise töövõimetuse tõttu	184 rbl. 80 kop.

Arvutatud «Muudele teenistujatele ja nooremale teenindavale personalile»:

ajatasu (2 310 tunni eest)	6 000 rbl.

b) Arvutada välja insener B. O. Boikolt täitelehe alusel kinni peetav summa (vt. informatsioonilised andmed, lk. 84), kanda see veergu «Kinnipidamised ja mahaarvamised» ning arvutada palgalehe selle osa kokkuvõtted.

c) Arvutada veerg «Arvutatud palk» ja tuua välja summa «Kuulub väljamaksmisele», kontrollides palgalehel kõigi arvutatud kokkuvõtete õigsust (sealhulgas eraldi rea «Kokku insener-tehnilised töötajad» kokkuvõtteid).

Kontrollsumma: kuulub väljamaksmisele — 9 837 rubla 20 kopikat.

Dokumentide säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1 mappi nr. 5 algdokumendid tööliste palga kohta (19 dokumenti nr. 1—19 üldsummaga 5 507 rubla 85 kopikat).

Märkus. Ülejäänud dokumendid pannakse vastavate palgalehtede juurde ja hoitakse ajutiselt mapis nr. 1.

Harjutused nr. 24—25 (2 tundi)

Palgalehtede, mahaarvamiste ja kinnipidamiste koondi koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta järgmised õppeplangid:

vorm nr. 25. Palga, mahaarvamiste ja kinnipidamiste koond	1 eksemplar
vorm nr. 26. Teatis väljaarvutatud ja saada oleva palga kohta	1 „

Ulesanne 1. Koostada tehase «Selmaš» töötajate palga, mahaarvamiste ja kinnipidamiste koond käesoleva aasta novembrikuu kohta palgalehtede nr. 101, 102 ja alljärgnevate täiendavate andmete alusel andmikest nr. 103 ja 104 (tinglikud):

Tasu liigid	Töölised (andmik nr. 103)	Insener- tehnilised töötajad (andmik nr. 104)	Teenistujad ja noorem teenindav personal (andmik nr. 104)
Tasu tükitööhinnete alusel	340 665.—	—	—
Lisatasud progressiivsete hinnete järgi	41 700.—	—	—
Ajatasu	72 635.—	18 000.—	8 600.—
Preemiad premiaaltasusüsteemi järgi	—	700.—	—
Lisatasud õötöö eest	400.—	—	—
Lisatasud normaalsetest töötingimus- test kõrvalekaldumise tõttu	700.—	—	—
Korraliste puhkuste tasu	15 400.—	1 800.—	400.—
Imikuid toitvatele emadele antavate töövaheaegade eest makstav tasu	1 100.—	—	100.—
Tasu riiklike ja ühiskondlike kohus- tuste täitmise aja eest	300.—	1 000.—	—
Toetused ajutise töövoimetuse tõttu	8 000.—	—	700.—
K o k k u	480 900.—	21 500.—	9 800.—
Plaaniline avanss	176 000.—	6 800.—	3 200.—
Tulumaks	26 100.—	1 200.—	600.—
Vallaliste, lastetute ja vähelapseliste NSV Liidu kodanike maks	4 200.—	400.—	300.—
Sissemaksud riigilaenu tellimiste järgi	39 800.—	1 800.—	700.—
Täitelehtede järgi	—	777.20	—
K o k k u	246 100.—	10 977.20	4 800.—

K o n t r o l l s u m m a: kokku arvatud — 580 000 rubla, kuulub väljamaksmisele — 279 700 rubla.

Ulesanne 2. Koostada käesoleva aasta 5. detsembril teatis käesoleva aasta novembrikuu eest arvatud ja saada oleva palga kohta palga koondi ja alljärgnevate andmete alusel:

a) kinnitatud palgafond — 550 000 rubla;

b) tootmisplaani täitmine kogutoodangu väljalaske alal aruandekuul — 105 protsenti.

Märkus. Lisada palga koondile palgalehed koos dokumentidega.

Harjutus nr. 26

Makseandmike koostamine

Ettevõtmistustööd. Võtta järgmised õppe- ja tüüpplangid:

vorm nr. 21. Makseandmik . . . . . 2 eks.
vorm nr. 313. (K-1) Kassa sissetulekuorder . . . . . 1 „

Ulesanne 1. a) Koostada palgalehe nr. 101 andmete alusel makseandmik nr. 191 mehaanikatsehhi nr. 1 rattaosakonna tööliste avansi maksmiseks käesoleva aasta novembrikuu esimese poole eest.

b) Koostada käesoleva aasta 20. novembri kassa sissetulekuorder nr. 206 avansi maksmiseks novembrikuu esimese poole eest arvelduskontolt Riigipangas tšeki nr. 215832 järgi 210 000 rubla laekumise kohta.

c) Anda 20. novembri makseandmik nr. 191 kassasse (tinglikult) väljamaksmiseks ja teha sellele vastav korralduspealdis.

Ulesanne 2. a) Koostada palgalehe nr. 102 andmete alusel makseandmik nr. 192 käesoleva aasta novembrikuu esimese poole eest avansi maksmiseks mehaanikatsehhi nr. 1 insener-tehnilistele töötajatele, teenistujatele ja nooremale teenindavale personalile.

b) Anda käesoleva aasta novembrikuu makseandmik nr. 192 kassasse (tinglikult) väljamaksmiseks, tehes sellele vastav pealdis.

Harjutus nr. 27

Tähtajaliselt välja maksmata jäänud palga arvestus

Ettevõtmistustööd. a) Võtta järgmised õppe- ja tüüpplangid:

vorm nr. 24. Deponeeritud summade arvestuse raamat 1 eks.
vorm nr. 317. (K-5) Kassa väljaminekuorder . . . . . 1 „

b) Joonestada eri lehele allpool esitatud vormi kohane deponeeritud summade register:

Makseandmiku number	Makseperiood	Perekonna-, ees- ja isanimi	Tabelinumber	Summa
		(6 rida)		

Almkiri:

Kassapidaja _____

c) Võtta mapist nr. 2 žurnaal-order nr. 2 ja andmik nr. 1 (trükitud žurnaalorderi õppeplangi pöördele).

Ülesanne 1. a) Peegeldada makseandmikes nr. 191 ja 192 palga väljamaksmine kõigile töölistele ja insener-tehnilistele töötajatele peale Orlovi ja Boiko (kirjutada palga kätte saanud tööliste ja insener-tehniliste töötajate allkirjad, samuti kassapidaja märkused väljamaksmata summade juurde).

b) Teha käesoleva aasta 23. novembri kuupäevaga pealdised (kassapidaja eest) makseandmikele nende järgi maksmise kohta (tinglikult viidates andmikel tasumisele kassa väljaminekuorderite nr. 468 ja 469 järgi) ja saamata palga deponeerimise kohta, samuti koostada deponeeritud summade register.

c) Avada deponeeritud summade arvestuse raamat ja kanda sellesse tähtajaliselt välja maksmata jäänud palga üleminevad jäägid käesoleva aasta 1. novembriks.

Tabeli-number	Perekonna-, ees- ja isanimi	Makseandmiku number	Millise perioodi eest	Summa	Sissekanne
512	S. V. Sokolov . .	163	August	116.—	Žurnaal-order nr. 3
160	L. V. Lobanov .	177	September	420.—	„
183	D. V. Dmitrijev .	177	September	364.—	„
K o k k u				900.—	

d) Kanda deponeeritud summade arvestuse raamatusse käesoleva aasta 23. novembril deponeeritud summade kohta koostatud registri alusel Orloville ja Boikole õigeaegselt saamata jäänud palk ja arvutada konto 099 krediti käivete kokkuvõtte kuu kohta.

e) Koostada käesoleva aasta 20. novembri kassa väljaminekuorder nr. 467 L. Lobanovil käesoleva aasta septembrikuu eest palgalehe nr. 177 järgi saamata jäänud palga rubl. 420.— väljamaksmiseks ja kassaorderi alusel peegeldada see operatsioon deponeeritud summade arvestuse raamatus.

Ülesanne 2. a) Kirjutada plangile (või eraldi lehele) allpool esitatud andmete alusel kassaaruanne 195 . . . a. 20.—23. novembri kohta ning lisada sellele koostatud kassaorderid nr. 206 ja 467 ning makseandmikud nr. 191 ja 192.

Kassaaruanne 195 . . . a. 20.—23. novembri kohta

Sissetuleku- ja väljaminekuordernumbrid	Nende juurde kuuluvate dokumentide arv	Kellelt saadud või kellele antud	Summa		Korrespondeeriv konto
			Sissetulek	Väljaminek	
		Jääk päeva alguseks	137.—		
206		Tšeki nr. 215 832 järgi (20. november)	210 000.—	—	
207		Tšeki nr. 215 833 järgi (20. november)	420.—	—	
467		L. Lobanovile (20. november)	—	420.—	
468		Andmiku nr. 191 järgi (23. november)	—	15 639.—	
469		Andmiku nr. 192 järgi (23. november)	—	7 640.—	
470		Andmikkude nr. 193—198 järgi (23. november)	—	186 000.—	
471		Arvelduskontole (23. november)	—	721.—	
K o k k u päeva jooksul			210 420.—	210 420.—	
Jääk päeva lõpuks			—	137.—	
B i l a n s s			210 557.—	210 557.—	

Kassapidaja (Volgina)

b) Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 1 ja andmikku vorm nr. 1 kassaaruande alusel kassakäibed käesoleva aasta 20.—23. novembrini.

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

- a) mappi nr. 2 — žurnaal-order nr. 1 ja andmik nr. 1
- b) mappi nr. 3 — kassaaruanne 20.—23. novembri kohta;
- c) mappi nr. 4 — deponeeritud summade arvestusraamat.

H a r j u t u s e d nr. 28—29 (2 tundi)

Raamatupidamiskirjendite koostamine

(Ülesanded 1 ja 2 on mõeldud harjutamiseks väljaspool koondülesannet, arvandmed aga võtta koondülesande järgi koostatud dokumentidest.)

Ettevalmistustööd. a) Võtta mapist nr. 2: žurnaal-order nr. 2, andmik vorm nr. 2 (trükitud žurnaal-orderi õppeplangi pöördele) ja konto 093 deebetide dešifreerimisleht.

b) Joonestada harjutuste vihiku operatsioonide žurnaali õppeplank (2 lehekülge).

c) Kirjutada eraldi lehele (jättes ruumi korrespondeerivate kontode märkimiseks) allpool esitatud väljavõte arvelduskontost Riigipangas:

Väljavõte tehase «Selmaš» arvelduskontost nr. 62212

Kuup.	Operatsiooni alus ja lühike sisu	Deebet	Kreedit
	Jääk 11. novembriks 195 . . . a . . .	—	1 208 213.—
17. XI	Varustuse Peavalitsusele arve nr. 824 järgi (materjalide eest)	15 800.—	—
17. XI	Varustuse Peavalitsusele arve nr. 836 järgi (materjalide eest)	59 850.—	—
20. XI	Kaasani sovhoosilt arve nr. 198 järgi (realiseeritud toodangu eest)	—	124 050.—
20. XI	Rajooni rahandusosakonnale maksekäsundi nr. 323 järgi (novembrikuu tulumaks)	32 000.—	—
20. XI	Rajooni rahandusosakonnale maksekäsundi nr. 324 järgi (vallaliste, lastetute ja vähelapseliste NSV Liidu kodanike maks novembrikuu eest)	6 300.—	—
20. XI	Hoiukassale nr. 1138 maksekäsundi nr. 325 järgi (riigilaenu tellimissummade sissemaksed novembrikuu esimese poole eest)	24 000.—	—
20. XI	Masinaehitustööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomiteele maksekäsundi nr. 326 järgi (novembrikuu sotsiaalkindlustuseraldised)	16 800.—	—
20. XI	Maha kantud võlgnevuse kustutamiseks laenu alal	93 800.—	—
20. XI	Tšeki nr. 215832 järgi	210 000.—	—
20. XI	Tšeki nr. 215833 järgi	420.—	—
23. XI	Teatise alusel (sissemaks kassast)	—	721.—
	K o k k u	458 970.—	124 771.—
	Jääk 24. novembriks 195 . . . a . . .	—	874 014.—

Ülesanne 1 (väljaspool koondülesannet). a) Kanda allpool esitatud andmete alusel operatsioonide õppežurnaali raamatupidamise kirjendid. Žurnaali tekstiosas näidata kirjendi alus, mis tuleb esitatud operatsioonide sisust:

Operats. nr.	Kuupäev	Operatsioonide sisu	Summa
1	20. XI	Saadi tšeki järgi arvelduskontolt kassasse käesoleva aasta novembrikuu esimese poole eest avansi maksmiseks	210 000.—

Operats. nr.	Kuupäev	Operatsioonide sisu	Summa
2	20. XI	Ule kantud arvelduskontolt Riigipangas rajooni rahandusosakonnale novembrikuu tulumaks	32 000.—
3	20. XI	Ule kantud arvelduskontolt Riigipangas: a) rajooni rahandusosakonnale vallaliste, lastetute ja vähelapseliste NSV Liidu kodanike maksi novembrikuu eest . . . . . b) hoiukassale nr. 1138 riigilaenu tellimiste sissemaks käesoleva aasta novembrikuu esimese poole eest	6 300.— 24 000.—
K o k k u			30 300.—
4	23. XI	Maksti kassast makseandmike alusel palka novembrikuu esimese poole eest (plaaniline avanss)	210 000.—
5	30. XI	Arvutatud tehase töölistel ja teenistujatel saada olev palk ja ajutise töövoimetuse tõttu makstav toetus novembrikuu eest (summa teha kindlaks varem koostatud palgakoondi alusel)	?
6	30. XI	Novembrikuu palgast mahaarvamised ja kinnipidamised (summa teha kindlaks palgakoondi alusel)	?
7	30. XI	Novembrikuu palga jaotamine	?
8	30. XI	Novembrikuu sotsiaalkindlustuseraldiste jaotamine, 8% arvestusest	?

b) Joonestada (vihikusse) sünteetilise arvestuse kontode õppe-skeemid ja kanda neisse novembrikuu operatsioonid. Kontole 071 kanda algsaldo 620 000 rubla.

c) Arvutada kontode käivete kokkuvõtted ja jäägid käesoleva aasta 1. detsembriks.

Ülesanne 2 (väljaspool koondülesannet). Jätkata operatsioonide kirjendamist õppežurnaali käesoleva aasta detsembrikuu kohta, kandes need laiali sünteetilise arvestuse kontodele (teha kirjendid ülesande nr. 1 alusel novembrikuu kohta avatud õppe-skeemidesse), arvutada detsembrikuu käivete kokkuvõtted ja tuua välja jäägid 1. jaanuariks.

Operats. nr.	Kuupäev	Operatsioonide sisu	Summa
1	6. XII	Arvelduskontolt Riigipangas laekus kassasse palga maksmiseks novembrikuu eest (vajalik summa näidata novembrikuu palga koondi alusel)	?

Operats. nr.	Kuupäev	Operatsioonide sisu	Summa
2	6. XII	Kanti üle arvelduskontolt Riigipangas: a) hoiukassale riigilaenu tellimiste sisse- maksed novembrikuu teise poole eest	24 000.—
		b) ametiühingu keskkomiteele sotsiaalkind- lustuseraldised novembrikuu eest	35 600.—
		Kokku	59 600.—
3	9. XII	Maksti kassast makseandmiku alusel novemb- rikuu palk	277 300.—
4	9. XII	Deponeeriti tähtajaliselt välja maksmata jää- nud novembrikuu palk	2 400.—
5	9. XII	Kanti arvelduskontole Riigipangas välja- maksmata palga jääk	2 400.—
6	13. XII	Saadi arvelduskontolt Riigipangas välja- maksmiseks deponeeritud palgasumma	1 900.—
7	13. XII	Maksti kassast välja deponeeritud palk	1 900.—

Ulesanne 3 (kuulub koondülesandesse). a) Töödelda väljavõte arvelduskontost Riigipangas käesoleva aasta 17.—23. novembri kohta ning kanda käibed žurnaal-orderisse nr. 2 ja andmikku vorm nr. 2. Üheaegselt operatsioonide kirjendamisega žurnaal-orderisse nr. 2 kanda vastavad summad konto 093 deebetis dešifreerimislehele ja arvutada sellel analüütilise arvestuse kirjetega kokkuvõtte (laht-rite järgi).

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

- mappi nr. 2 — žurnaal-order nr. 2, andmik vorm nr. 2 ja konto 093 deebetis dešifreerimisleht;
- mappi nr. 3 — väljavõte arvelduskontost Riigipangas käesoleva aasta 17.—23. novembri kohta.

Harjutus nr. 30

Tööliste ja teenistujatega arvelduste sünteetiline ja analüütiline arvestus

Ettevalmistustööd. a) Võtta järgmised õppeplangid:

vorm nr. 19. Kaart-teatis . . . . . 2 eksemplari
vorm nr. 71. Žurnaal-order nr. 3 . . . . . 1 eksemplar

b) Võtta mapist nr. 2 žurnaal-order nr. 1.

Ulesanne nr. 1. a) Avada žurnaal-order nr. 3 «Kontode 097 ja 099 krediti käibed» ja kanda vastavad summad jagudesse I ja II järgmiste andmete alusel: palga koond, mahaarvamised ja kinnipidamised käesoleva aasta novembrikuu eest, käesoleva aasta

23. novembril deponeeritud summade register, žurnaal-order nr. I ja bilansiandmed konto 097 jääkide kohta kuu alguseks (vt. informatsioonilisi andmeid lk. 59—60).

Märkus. Žurnaal-orderi nr. 3 jakku I kanda kontode 097 ja 099 krediti käivete kokkuvõtted.

b) Avada kaart-teatis freesija O. Orlovi kohta ja kirjendada sellele kõik informatsioonilise iseloomuga vajalikud rekvisiidid ning andmed arvutatud palga kohta käesoleva aasta algusest kuni novembrikuuni (kaasa arvatud), juhindudes informatsioonilistest andmetest (lk. 85—86) ja käesoleva aasta novembrikuu palgalehest nr. 1.

Ülesanne nr. 2. Koostada sama korra kohaselt kaart-teatis puurija P. Panina kohta (andmed palga kohta aasta algusest alates vt. lk. 86—87).

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

a) mappi nr. 2 — žurnaal-orderid nr. 1 ja 3;

b) mappi nr. 3 — palga koond ühes sellele lisatud dokumentidega, deponeeritud summade register;

c) mappi nr. 4 — kaardid-teatised.

Harjutus nr. 31

Rahandusorganitega arvelduste arvestus maksete alal riigieelarvesse

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 81. Žurnaal-order nr. 11 — 1 eksemplar.

b) Võtta mapist nr. 2 konto 093 deebeti dešifreerimisleht (žurnaal-orderi nr. 2 juurde).

c) Koostada palga koondi, mahaarvamiste ja kinnipidamiste kokkuvõtte alusel raamatupidamise õiend kinnipeetud maksude ja riigilaenu tellimissummade sissemaksete kohta käesoleva aasta novembris.

Ülesanne 1. a) Avada žurnaal-order nr. 11 «Konto 093 krediti-käibed ja analüütilised andmed» ja kanda sellele jäagid kuu alguseks analüütilises lõikes:

kirje 3. Tulumaks	3 650 rubla
kirje 5. Riigilaenu tellimissummade sissemaksed	23 750 „

Kokku . . . . . 27 400 rubla

Märkus. Kokkuvõte kanda pliitsiga lehe alumisele äärele.

b) Kanda žurnaal-orderisse nr. 11 käesoleva aasta novembrikuu palga mahaarvamiste ja kinnipidamiste koondi järgi koostatud raamatupidamisõiendi alusel konto 093 krediti-käibed ja arvutada (kirjutades pliitsiga lehe alumisele äärele) žurnaal-orderi kuukäivete kokkuvõtted.

c) Kanda jakku «Konto 093 käibed ja saldo analüütilises lõikes» krediti käibed (antud žurnaali orderist) ja deebetikäibed (žurnaali orderi nr. 2 juurde kuuluvast dešifreerimislehest) ning tuua välja rahandusorganitega arvelduste analüütiliste kontode jäägid kuu lõpuks.

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

a) mappi nr. 2 — žurnaali orderi nr. 11, konto 093 deebetide dešifreerimisleht (žurnaali orderi nr. 2 juurde);

b) mappi nr. 3 — raamatupidamise õiend (kui alus žurnaali orderile nr. 11).

Märkus. Mappi nr. 1 ei või pärast seda jääda mitte mingisuguseid dokumente ega registreid.

Allpool esitame harjutusülesanded, mis on toodud samas järjekorras kui koondteema põhiülesanded ja lahendatakse õpetaja juhendamisel vihikus või plankidel (kui lahendus toimub plankidel, tuleb need hoida eraldi koondteema plankidest), kusjuures viidatakse ülesande numbri ja arvelduse liigile.

Keskmise palga väljaarvutamise ülesannete lahendamiseks esitatakse allpool väljavõtte jooksva aasta tabelkalendrist ja N. Nikolajeva kaart-teatis (vt. lk. 113).

Väljavõtte 195 . . . a. tabelkalendrist (jooksev aasta)

Kuud	Töötatud päevade arv	Puhkepäevad	Kuud	Töötatud päevade arv	Puhkepäevad
Jaanuar	25	1, 3, 10, 17, 24, 31	Juuli	27	4, 11, 18, 25
Veebruar	24	7, 14, 21, 28	August	26	1, 8, 15, 22, 29
Märts	27	7, 14, 21, 28	September	26	5, 12, 19, 26
Aprill	26	4, 11, 18, 25	Oktoober	26	3, 10, 17, 24, 31
Mai	25	1, 2, 9, 16, 23, 30	November	25	7, 8, 14, 21, 28
Juuni	26	6, 13, 20, 27	Detsember	27	5, 12, 19, 26

Ülesanne nr. 6

Ajapalga arvutamine

Arvutada ajatöölise teenistus tegelikult töötatud aja eest kooskõlas lk. 114 esitatud tabeliarvestuse andmetega:

6. kategooria treiali N. Nikolajeva 195 . . . a. kaart-teatis.
 Tabeli nr. 622. Vanus — 26 aastat. Pidev tööstaaz — 9 aastat. Ülalpeetavaid neli inimest.
 Omab kaks last. Riigilaenu tellimissumma — 700 rubla.

Tasu liigid	Kuu							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Tükitasu	624.—	666.—	680.—	729.—	668.—	249.—	228.—	630.—
Lisatasu ületunnitöö eest	—	—	14.40	19.20	24.—	—	—	—
Toetus ajutise töövõimetus eest	—	—	90.44	132.90	64.78	—	26.06	77.36
Progressiivne lisatasu	16.20	57.—	120.—	225.—	114.—	6.30	—	60.—
Tasu tööseisakute tõttu	9.60	12.—	—	—	—	—	—	7.20
Riiklike kohustuste täitmise aja eest	—	—	66.48	38.—	144.—	644.50	605.90	—
K o k k u	649.80	735.—	971.32	1144.10	1014.78	899.80	859.96	774.56
Töötatud aeg vastavalt dokumentidele: kindlaksmääratud päevi	25	24	21	20	20	10	10	22
tunde	182	174	160	150	152	76	76	164
ületunde	—	—	10	12	15	—	—	—
Mitte-töötatud aeg: ajutise töövõimetus eest	—	—	4	5	2	—	1	4
Riiklike kohustuste täitmine: päevi	—	—	2	1	3	16	16	—
tunde	—	—	16	8	24	124	122	—
Vahetusesisesed tööseisakud (tunnid)	8	10	—	—	—	—	—	6

Märkus. N. Nikolajeva palga arvestus on tehtud tehases «Selmaš» kasutusel oleva tariifivõrgu ja progressiivsete lisatasude skaala, samuti lk. 112 esitatud tabelkalendri alusel.

Jrk. nr.	Elukutse, amet	Kate- gooria	Määrpalk	Töötatud aeg
1	Plaanija-ökonomist	—	800.—	8.—25. jaanuar
2	Koristaja	2	—	1.—16. veebruar
3	Raamatupidaja	—	550.—	13.—30. märts
4	Montöör	4	—	16.—23. aprill
5	Arvestaja	—	600.—	1.—6. mai
6	Normeerija	—	700.—	3.—21. juuni
7	Normeerija	—	700.—	3.—21. juuli
8	Lukussepp	5	—	10.—28. august
9	Tsehhi juhataja	—	1 300.—	16.—30. september
10	Tsehhi juhataja	—	1 300.—	1.—15. oktoober
11	Tsehhi juhataja	—	1 300.—	16. oktoobrist — 10. no- vembrini
12	Laohoidja	—	500.—	23. novembrist — 13. det- sembrini

M ä r k u s. Töötatud aja arvutamisel (mis ajast mis ajani) on kaasa arva-
tud mõlemad kuupäevad.

Ülesanne nr. 7

Brigaadi liikmete tükipalga arvutamine

a) Täita tükitöökäsk (õppeplank vorm nr. 12) allpool esitatud andmete alusel ja arvutada brigaadi liikmetel saada olev palk: 195... a. 5. märtsi töökäsk nr. 516 tehase «Serp i molot» tsehhi nr. 3 treialite brigaadi teine vahetus. Palk — otsene tükipalk.

b) Ülesanne:

Detaili num- ber	Operat- siooni šiffer	Töö kate- gooria	Norm üksuse kohta		Töö üles- anne (kogus)
			aeg	tööhinne	
15	03	6	2 tundi	6.—	100 tükki
15	05	7	1 tund	3.60	200 „

c) Tegelikult valmistati toodangut ülesandes ettenähtud koguses.

d) Brigaadis töötasid:

Tabeli- number	Perekonna-, ees- ja isanimi	Kategooria	Töötatud tunde
175	S. V. Sokolov	8	92
193	T. V. Timofejev	7	160
211	S. O. Slinko	6	70

Ülesanne nr. 8

Arvutada allpool esitatud töökäsu andmete alusel brigaadi tükipalk ja jaotada see brigaadi liikmete vahel. Brigaad valmistas 108 detaili, kusjuures iga detaili tükitöihinne oli 8 rubla. Brigaadis töötasid:

I. V. Ivanov, 5. kategooria	80 tundi
P. V. Petrov, 4. kategooria	120 „
S. V. Sidorov, 6. kategooria	40 „

Ülesanne nr. 9

Ületunnitöö eest makstava lisatasu arvutamine
(tabeliarvestuse andmete alusel)

Jrk. nr.	Perekonna-, ees- ja isanimi	Elukutse, amet	Katego- goria, määr- palk	Töötatud kuud	Ületundide arv päevas (kuupäevad)					
					11	12	13	14	15	Kokku
1	S. V. Semjonov	Pressitööline	5	Jaanuar	—	1	1	3	3	8
2	S. V. Semjonov	„	5	Veebruar	2	2	2	—	2	8
3	N. A. Nikolajeva	Treial	6	Märts	2	3	2	—	3	10
4	N. A. Nikolajeva	„	6	Aprill	—	4	3	2	3	12
5	N. A. Nikolajeva	„	6	Mai	4	3	2	4	2	15
6	P. A. Popova	Normeerija	700.—	Mai	2	—	3	—	4	9
7	P. A. Popova	„	700.—	Juuni	3	3	—	3	—	9
8	P. A. Popova	„	700.—	Juuli	—	4	1	4	—	9
9	O. A. Ossetrova	Arvestaja	600.—	August	2	4	2	4	—	12

Ülesanne nr. 10

Öötöö eest makstava lisatasu arvutamine
(tabeliarvestuse andmete alusel)

Jrk. nr.	Perekonna-, ees- ja isanimi	Elukutse, amet	Katego- goria, määr- palk	Tasumise tingimused	Öötun- dide arv	Töötatud kuud
1	S. V. Semjonov	Pressitööline	5	Ajatöötasu	42 tundi	Jaanuar
2	P. V. Platonov	Lukussepp	5	Tükitöötasu	42 „	Jaanuar
3	P. A. Popova	Normeerija	700.—	Ajatöötasu	35 „	Jaanuar
4	P. A. Popova	„	700.—	„	56 „	Veebruar
5	P. A. Popova	„	700.—	„	56 „	Aprill
6	S. A. Sokolova	Kraanajuht	6	„	28 „	Novem- ber
7	G. A. Gridina	Lukussepp	6	Tükitöötasu	28 „	Detsem- ber

Ülesanne nr. 11

Palga arvutamine puhkusaja eest

Arvutada 5. kategooria treiali G. Gvozdevi palk 12-tööpäevase korralise puhkuse aja eest alates 12. maist 195... a.:

Kaart-teatise andmete alusel on G. Gvozdevile eelmise 12 kuu eest makstud:

a) tükitööhinnete alusel	9 250.—
b) progressiivsed lisatasud	650.—
c) lisatasud ületunnitöö eest	80.—
d) toetused ajutise töövõimetuse tõttu	320.—
e) tasu korralise puhkuse aja eest	570.—
f) preemiad materjalide kokkuhoiu eest	138.—
g) üleliidulise sotsialistliku võistluse preemiad	300.—
Kokku	11 308.—

Ülesanne nr. 12

Arvutada 6. kategooria valaja K. Kedrovi palk 18-tööpäevase korralise puhkuse aja eest alates käesoleva aasta 12. augustist.

Kaart-teatise andmete alusel on K. Kedrovile eelmise 12 kuu eest makstud:

a) tükitööhinnete alusel	8 922.—
b) progressiivsed lisatasud	1 842.—
c) ajatasud	635.—
d) lisatasud normaalsetest töötingimustest kõrvalekaldumise puhul	184.96
e) kasutamata puhkuse kompensatsioon	550.—
f) preemiad kütuse kokkuhoiu eest	231.—
Kokku	12 364.96

Ülesanne nr. 13

Arvutada katlakütja A. Akopovi kasutamata puhkuse kompensatsioon käesoleva aasta 1. veebruarist kuni 30. juunini töötatud aja eest arvestusega 12 päeva puhkust aastas.

Kaart-teatise andmete alusel on A. Akopovile töötatud aja jooksul makstud:

a) ajatasud	2 656.—
b) preemiad kütuse kokkuhoiu eest	123.—
c) lisatasud õõttö eest	88.20
d) preemiad ettevõttefondist	100.—
Kokku	2 967.20

Ülesanne nr. 14

Riiklike ja ühiskondlike kohustuste täitmise aja eest makstavate tasude arvutamine

Arvutada treialile N. Nikolajevale riiklike ja ühiskondlike kohustuste täitmise aja eest makstav tasu, juhindudes kaart-teatisel arvutatud andmetest (lk. 113): märtsis 16 tundi, aprillis 8 tundi, mais 24 tundi, juunis 124 tundi ja juulis 122 tundi.

Ülesanne nr. 15

Imikuid toitvatele emadele antavate töövaheegade eest makstava tasu arvutamine

Arvutada imikute toitmiseks ettenähtud töövaheegade eest, juhindudes allpool esitatud andmetest:

- a) Mironoval . . . . . veebruaris 22 tundi;
 b) Savvinal . . . . . aprillis 20 tundi;
 c) Pavlenkol . . . . . juulis 22 tundi.

Väljavõte kaart-teatisest

	Mironova — — jaanuar	Savvina — — märts	Pavlenko — — juuni
1) Tükitoöhinnete alusel	873.—	1 217.—	790.—
2) Progressiivsed lisatasud	54.—	113.—	62.—
3) Riiklike kohustuste täitmise aja eest	—	82.—	—
4) Imikute toitmiseks emadele ette- nähtud vaheegade eest	91.—	131.—	129.—
5) Toetused ajutise töövõimetuse tõttu	—	—	122.—
Töötatud tundide arv	168	173	142

Ülesanne nr. 16

Ajutise töövõimetuse tõttu makstavate toetuste arvutamine

Arvutada treialile N. Nikolajevale ajutise töövõimetuse tõttu makstav toetus, juhindudes kaart-teatisel arvutatud andmetest (lk. 113): märtsis 4 päeva, aprillis 5 päeva, mais 2 päeva, juulis 1 päev, augustis 4 päeva.

Ülesanne nr. 17

Progressiivse tükitöötasu arvutamine

Arvutada tükitööhinnete alusel treial N. Nikolajeva igakuine tükitöötasu ja progressiivne lisatasu kooskõlas allpool esitatud andmetele töökäskudest.

Töökäsu number	Töökäsu kuupäev	Valmistatud toodanguüksuste arv	Norm üksuse kohta		Tegelikult töötatud tunnid
			aeg	tööhinne	
1	2. I	200	30 minutit	1.50	95
2	14. I	108	60 „	3.—	95
3	2. II	66	120 „	6.—	104
4	17. II	120	45 „	2.25	80
5	1. III	210	20 „	1.—	60
6	9. III	94	100 „	5.—	110
7	1. IV	243	60 „	3.—	162
8	3. V	600	15 „	—,75	110
9	19. V	436	10 „	—,50	57
10	1. VI	166	30 „	1.50	76
11	1. VII	228	20 „	1.—	76
12	1. VIII	140	90 „	4.50	170

Ülesanne nr. 18

Palgast kinnipidamised

Arvutada allpool esitatud kaart-teatise andmete alusel maksudena kinni peetavad summad.

Jrk. nr.	Perekonna-, ees- ja isanimi	Vanus (täitub antud aastal)	Ülalpeetavate arv	Laste arv	Möödunud kuu palk
1	I. V. Ivanov	24	—	1	885.—
2	S. V. Semjonov	26	—	3	1 150.98
3	S. V. Sergejev	33	5	3	800.—
4	P. A. Pavlova	47	—	—	732.—
5	P. V. Petrov	19	—	—	948.30
6	S. V. Sizov	51	3	2	1 220.—
7	S. A. Somova	45	1	2	972.15
8	M. V. Meškov	21	—	—	1 340.—
9	K. N. Koškin	50	4	1	870.98
10	R. A. Rõbakova	44	2	1	1 100.—

Ülesanne nr. 19

Töölise ja teenistujatega arvelduste analüütiline arvestus

a) Koostada tehase «Stanok» tsehhi nr. 3 6. kategooria treiali N. Nikolajeva kaart-teatis (õppeplangil nr. 19) 195... a. kohta, kasutades lk-1 113 esitatud andmeid.

b) N. Nikolajeva kaart-teatise andmete alusel kontrollida palga arvestuste koostamise (ülesannete nr. 9, 14, 16, 17 alusel) õigsust.

Dokumentide koostamine, palga arvutamine ja raamatupidamise kirjendite koostamine

a) Koostada allpool esitatud andmete alusel tehase «Stanok» tsehhi nr. 2 tööliste 195... a. märtsikuu palga kohta palga-leht nr. 55.

	O. Ossipov	P. Palkin		R. Rodionova
Kaart-teatise andmed:				
Tabelinumber	201	202		203
Elukutse	sepp	neetija		lukussepp
Kategooria	4	5		8
Vanus	30 aastat	22 aastat		46 aastat
Laste arv	1	—		2
Ulalpeetavate arv	4	2		3
Pidev tööstaaž antud tehases	3 aastat 5 kuud	2 aastat 5 kuud		24 aastat
Ametiühingu liikmeks olemine	A/Ü liige	A/Ü liige		A/Ü liige
Riigilaenu tellimise summa	500.—	400.—		750.—
Palk arvutatud (kuu eest)	veebbruar	jaanuar	veebbruar	veebbruar
Summa — kokku	656.60	664.—	685.82	821.30
Sealhulgas:				
a) tükitöötasu	476.60	550.—	529.—	751.30
b) progressiivsed lisatasud	80.—	50.—	75.—	70.—
c) toetused ajutise töövõimetuse tõttu	—	64.—	—	—
d) riiklike kohustuste täitmise aja eest	—	—	81.82	—
e) preemiad ettevõttefondist	100.—	—	—	—
Kokku töötatud:				
tunde	184	166	160	184
päevi	24	22	21	24
Käesoleva aasta märtsikuu tabeli andmed				
Töötatud tunde:				
a) tükitööl	168	156		152
b) ajatööl	—	—		32

	O. Ossipov	P. Palkin	R. Rodionova
Töölt puudumise (inim-päevades) põhjused:			
a) riiklike kohustuste täitmised	5	—	—
b) haigused	—	7	—
Mittetöötatud tunde (vahetusesisesed tööseisakud)	—	—	24
Tükitöökäskude andmed			
Ajanorm üksuse kohta	12 min.	48 min.	30 min.
Tükitööhinne	42 kop.	2 rbl. 04 kop.	2 rbl. 25 kop.
Tegelik ülesande täitmine (tk.)	1 100	220	360
Palgalehe andmed avansi maksmise kohta			
Märtsikuu esimese poole eest makstud avanss.	223.—	224.—	329.—

b) Koostada palgalehe nr. 55 alusel operatsioonide õppežurnalis (vihikusse) raamatupidamise kirjendid (palga arvutamine, mahaarvamised ja kinnipidamised, jaotamine, sotsiaalkindlustuseraldisteks 6,8%). Koostada raamatupidamise kirjendid ka kõigi operatsioonide kohta, mis on seotud Riigipangast palga maksmiseks rahasummade saamise, palga väljamaksmise, kinnipeetud maksumummade ja riigilaenu tellimissummade sissemaksete ülekandmisega, samuti ametiühingule sotsiaalkindlustuseraldiste ülekandmisega.

Ülesanne nr. 21

(ülesande nr. 20 järg)

a) Koostada õppeplangile vorm nr. 25 eelmise ülesande järgi koostatud palgalehe nr. 55 ja allpool esitatud palgalehtede nr. 56

ja 57 andmete alusel tehase «Stanok» palgakoond ning mahaarvamised ja kinnipidamised 195... a. märtsikuu palkadest:

Arvutatud	Palgalehe nr. 56 alusel			Palgalehe nr. 57 alusel	
	töölised	insener- tehnilised töötajad	teenistu- jad ja tei- sed kate- goriad	töölised	insener- tehnilised töötajad
Tükitöö põhihinnete järgi	60 237.20	—	—	72 750.—	—
Progressiivsed lisatasud	3 814.75	—	—	4 300.—	—
Ajatöö	248.80	3 000.—	5 000.—	600.—	4 500.—
Preemiad	—	580.—	—	—	689.—
Lisatasud öötöö eest . . .	400.—	—	120.—	700.—	—
Tasu tööseisakute tõttu	276.—	—	—	324.—	—
Korralise puhkuse tasu	2 600.—	875.—	—	2 800.—	—
Imikuid toitvatele ema- dele ettenähtud töövahe- aegade eest makstav tasu	884.44	—	80.—	—	130.—
Tasu riiklike kohustuste täitmise aja eest	384.—	125.—	—	520.—	160.—
Toetused ajutise töövõi- metuse tõttu	484.—	240.—	—	1 360.—	521.—
Kokku arvutatud	69 329.19	4 820.—	5 200.—	83 354.—	6 000.—
Mahaarvamised ja kinnipida- mised					
Avanss	25 224.—	1 600.—	2 000.—	31 000.—	2 300.—
Tulumaks	4 185.36	360.—	300.—	5 210.—	510.—
Vallaliste, lastetute ja vähelapseliste NSV Lii- du kodanike maks	616.33	80.—	65.—	825.—	140.—
Riigilaenu tellimissumma- de sissemaksed	5 835.—	350.—	400.—	7 500.—	550.—
Täitelehtede alusel	—	420.—	—	200.—	—
Kokku maha arva- tud ja kinni peet- tud	35.860.69	2 810.—	2 765.—	44 735.—	3 500.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnaalis (vihikus) palgakoondi, palgast mahaarvamiste ja kinnipidamiste ning sotsiaalkindlustuseraldiste (6,8%) alusel raamatupidamise kirjendid, samuti kõik kirjendid, millised on seotud Riigipangast raha saamisega, kassast palga väljamaksmisega, kinnipeetud ja mahaarvatud summade ülekandmisega, ametiühingule sotsiaalkindlustuseraldiste ülekandmisega.

Märkus. Palga jaotamisel kantakse tööliste palk kontole 045, administratiiv- ja teenindava personali palk aga kontole 052.

c) Koostada teatis tehase «Stanok» märtsikuu eest arvatud ja saada oleva palga kohta (vorm nr. 26), juhindudes koostatud palgakoondist ja alljärgnevatest täiendavatest andmetest:

a) kinnitatud palgafond — 165 000 rubla;

b) märtsikuu kogutoodangu väljalaske plaani täitmine 103 protsenti.

Ülesanne nr. 22

Arvutada tehase «Stanok» töölistele ajutise töövõimetuse aja eest makstav toetus, võttes aluseks ülesande nr. 20 materjalid ja alljärgnevad täiendavad andmed tabelist aprillikuu kohta:

a) O. Ossipov oli haige käesoleva aasta 3. kuni 17. aprillini;

b) P. Palkin oli haige käesoleva aasta 19. kuni 24. aprillini;

c) R. Rodionova oli haige käesoleva aasta 9. kuni 22. aprillini.

III peatükk

MATERJALIDE ARVESTUS

Käesoleva peatüki harjutuste õppematerjal haarab tehase «Selmaš» kahe lao operatsioone: ladu nr. 1 — põhimaterjalid ja ladu nr. 2 — abimaterjalid (materjalilao nr. 3 operatsioonid peegeldatakse VI peatükis esitatud harjutustes).

Enamuses antud peatüki harjutustes peegeldab esimene ülesanne operatsioone põhimaterjalidega (ladu nr. 1), teine aga — abimaterjalidega (ladu nr. 2) ja neid võib kasutada õpetaja äranägemisel, näiteks: esimest ülesannet klassis lahendamiseks, teist aga koduse ülesandena.

Materjalide analüütiline arvestus tehases «Selmaš» peetakse hulgi- (hinnakirja-) hindade alusel, kusjuures eraldatakse transpordi- ja varumiskulud. Materiaalsete väärtuste jääkide tegelik omahind ja kulutamine tehakse kindlaks nende hulgihinnaga arvestatud maksumuse ning transpordi- ja varumiskulude summa järgi.

Põhimaterjalide jääkide andmik laos nr. 1
1. novembriks 195... a.

Nomenkla- tuurinum- ber	Materjalide nimetus	Mõõted	Mõõtühik	Kogus	Hulgi- hind	Summa
1340	Lehtteras	8 mm	t	60	2 000.—	120 000.—
1450	Umarvask	15 „	kg	500	9.—	4 500.—
1630	Poldid	6×50 mm	„	600	5.—	3 000.—
1999	Muud (tinglikult)	—	„	29 250	10.—	292 500.—
Kokku hulgi- hinnaga						420 000.—
Transpordi- ja varumiskulud						11 900.—
Kokku omahinnaga						431 900.—

Abimaterjalide jääkide andmik
1. novembriks 195... a.

Nomenklatuurinumber	Materjalide nimetus	Mõõtühik	Ladu nr. 2			Ladu nr. 3
			kogus	hulgihind	summa	summa
2120	Masinaõli	kg	1 100	1.20	1 320.—	—
2280	Kaltsud	„	1 320	2.50	3 300.—	—
2340	Emailvärv	„	530	10.—	5 300.—	—
2999	Muud (tinglikult) . .	„	44 680	1.—	44 680.—	20 800.—
K o k k u hulgihinnaga					54 600.—	20 800.—
Transpordi- ja varumiskulud					2 100.—	—
K o k k u omahinnaga					56 700.—	20 800.—

Väljavõte hankijatega arvelduste andmikust
195... a. oktoobrikuu kohta

Registreerimisnumber	Arve		Hankijate nimetused	Konto šiffer	Saldo 1. XI k. a.	
	kuupäev	number			deebet	kreedit
286	15. X	513	Värviliste Metallide Turustuse Valitsus . .	021	9 000.—	—
290	20. X	801	Varustuse Peavalitsus .	021	—	36 400.—
300	30. X	589	Autobaas	021	—	5 700.—
K o k k u					9 000.—	42 100.—

Märkus. Konto 080 deebetisaldo kuu lõpuks peegeldab tasutud, kuid veel saabumata põhimaterjale (materjalid teel), mis aruandebilansil lisatakse konto 021 jäägi summa juurde ilma raamatupidamise kirjendita.

Käesoleva aasta 15. oktoobri arve nr. 513 järgi saadeti Värviliste Metallide Valitsuse poolt Sverdlovskist 20 kimpu ümarvaske, lähimõõduga 15 mm, kaaluga 1000 kg, hulgihinnaga à 9 rubla, kokku 9 000 rubla eest.

H a r j u t u s n r. 32

Varumisoperatsioonide dokumentide töötlemine

Ulesanne 1. Töödelda tehases «Selmaš» saadud allpool esitatud hankijate faktuurarved materiaalsete väärtuste ja tehtud tööde kohta ning varustusagendi avansiaruanne:

- a) Hankija — *Varustuse Peavalitsus*. Aadress — *Rostov Doni ääres, Stalini t. 169*. Arvelduskonto nr. 56640 Riigipanga Rostovi linna osakonnas. Veose saatja — *Seesama*.
 Veose saaja — *Tehas «Selmaš», Moskva, Kaluuga mnt. 35* Tellimine nr. 254, 10. septembrist 195... a. Arve nr. 836, 2. novembrist 195... a. Maksja — *Seesama*. Arvelduskonto nr. 62212 Riigipanga Moskva linna Lenini osakonnas. Arve summa: *Kokku müügisumma — 59 850 rubla*. Jaama — *Moskva, Kurski raudtee*. Jaamast — *Rostov Doni ääres*. Saadetud 1. novembril 195... a. Saatmisviis — *Väike kiirus*. Raudtee saatelehe nr. 319271. Pakkimisviis — *lahtiselt*. Kaal — 27,7 tonni.

Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
1. Lehtteras, 8 mm	t	27	2 000.—	54 000.—
2. Ümarvask, 15 mm	kg	300	9.—	2 700.—
3. Poldid, 6×50 mm	„	400	5.—	2 000.—
Kokku				58 700.—
Raudteetariif				1 000.—
Laadimiskulud				150.—
Kokku				59 850.—

- b) Hankija — *Varustuse Peavalitsus*. Aadress — *Rostov Doni ääres, Stalini t. 169*. Arvelduskonto nr. 56640 Riigipanga Rostovi linna osakonnas. Veose saatja — *Seesama*.
 Veose saaja — *Tehas «Selmaš», Moskva, Kaluuga mnt. 35* Tellimine nr. 280, 25. septembrist 195... a. Arve nr. 860, 5. novembrist 195... a. Maksja — *Seesama*. Arvelduskonto nr. 62212 Riigipanga Moskva linna Lenini osakonnas. Arve summa: *Kokku müügisumma — 347 700 rubla*. Jaama — *Moskva, Kurski raudtee*. Jaamast — *Rostov Doni ääres*.
 Saadetud — 4. novembril 195... a. Saatmisviis — *Väike kiirus*. Raudtee saatelehe nr. 674012. Pakkimisviis — *kastid*. Kohtade arv — 370. Kaal — 37 t.

Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
Põhimaterjalid (erinevad)	kg (tinglikult)	34 070	10.—	340 700.—
Raudteetariif				6 400.—
Laadimiskulud				600.—
Kokku				347 700.—

- c) Hankija — *Autobaas*. Aadress — *Moskva, Vorobjovi t. 27*. Arvelduskonto nr. 62018 Riigipanga Moskva linna Lenini osakonnas. Arve nr. 616, 27. novembrist 195... a.

Maksja ja tema aadress — *Tehas «Selmaš», Moskva, Kaluuga mnt. 35.*
Arvelduskonto nr. 62212 Riigipanga Moskva linna Lenini osakonnas.

Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
Põhimaterjalide veo eest kaubajaamast tehase lattu	—	—	—	4 200.—

d) Varustusosakonna agendi A. Abassovi avansiaruanne nr. 60 28. novembrist 195... a. 24. novembril avansina saadud 700 rubla kulutamise kohta:

24. XI. Kviitungi nr. 75 järgi makstud artellile «Gruztšik» saadud põhimaterjalide mahalaadimise eest	250 rbl.
27. XI. Kviitungi nr. 313 järgi makstud artellile «Transport» põhimaterjalide veo eest	400 rbl.
Kokku	650 rbl.

Ulesanne 2. Töödelda tehases «Selmaš» saadud allpool esitatud hankijate faktuurarved materiaalsete väärtuste ja tehtud tööde kohta:

a) Hankija — *Varustuse Peavalitsus. Aadress — Rostov Doni ääres, Stalini t. 169.* Arvelduskonto nr. 56640 Riigipanga Rostovi linna osakonnas. Veose saatja — *Varustuse Peavalitsuse Bakuu baas, Bakuu, Montini t. 223.* Veose saaja — *Tehas «Selmaš», Moskva, Kaluuga mnt. 35.* Tellimine nr. 291, 5. oktoobrist 195... a. Arve nr. 824, 1. novembrist 195... a. Maksja — *Seesama.* Arvelduskonto nr. 62212 Riigipanga Moskva linna Lenini osakonnas. Arve summa: *Kokku müügisumma — 15 800 rubla. Jaama — Moskva, Kurski raudtee. Jaamast — Bakuu. Saadetud 31. oktoobril 195... a. Saatmisviis — Väike kiirus. Raudtee saatelehe nr. 607514. Pakkimisviis — tünnid ja kastid. Kohtade arv — 72. Kaal — 4 tonni.*

Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
1. Masinaõli, 20 tünni	kg	2 000	1.20	2 400.—
2. Emailvärvi, 52 kasti	„	1 300	10.—	13 000.—
Kokku				15 400.—
Raudteetariif				250.—
Laadimiskulud				150.—
Kokku				15 800.—

b) Hankija — *Autobaas. Aadress — Moskva, Vorobjovi t. 27.* Arvelduskonto nr. 62018 Riigipanga Moskva linna Lenini osakonnas.

Arve nr. 608, 17. novembrist 195... a.

Maksja ja tema aadress — Tehas «Selmaš», Moskva, Kaluuga mnt. 35.

Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
Abimaterjalide veo eest kaubajaamast tehase lattu				300.—

Märkus. Faktuurarvete andmete kasutamise hõlbustamiseks on soovitatav need kas ümber kirjutada tüüpplangile või kirjutada põhirekvisiidid eraldi lehtedele, mis tinglikult asendaksid dokumente.

Harjutus nr. 33

Materjalide lattu sissetuleku vormistamine

Ettevalmistustööd. Võtta järgmised õppeplangid:

- vorm nr. 27. Sissetulekuorder . . . . . 8 eks.
- vorm nr. 28. Vastuvõtuakt . . . . . 1 eks.

Ulesanne 1. a) Koostada sissetulekuorderid käesoleva aasta 15. novembril agent A. Abassovi vahendusel Varustuse Peavalitsuselt arve nr. 836 alusel lattu nr. 1 saabunud materjalide kohta.

Märkus. Sissetulekuorderite numbrid algavad 111-st, aktide numbrid 18-st.

b) Vormistada vastavate dokumentidega järgmised operatsioonid: käesoleva aasta 15. novembril laekus agent A. Abassovilt lattu nr. 1 Sverdlovskist Värviliste Metallide Valitsuselt käesoleva aasta 15. oktoobri arve nr. 513 järgi (tasutud oktoobris) saadud 20 kimpu ümarvaske, läbimõõduga 15 mm, kaaluga 900 kg.

Materjal saadeti käesoleva aasta 14. oktoobril raudtee-saatelehe nr. 251004 järgi, kusjuures kaalu eest vastutab saatja.

c) Vormistada raudtee saatelehe nr. 104817 alusel Tuula jaamast tehases «Molot» käesoleva aasta 23. novembril ilma hankija dokumentideta lattu nr. 1 saabunud poldid 6×50 mm — 500 kg.

d) Vormistada käesoleva aasta 27. novembril materjalide saabumine Varustuse Peavalitsuselt lattu nr. 1 arve nr. 860 alusel.

Ulesanne 2. Koostada sissetulekuorderid käesoleva aasta 13. novembril Varustuse Peavalitsuselt lattu nr. 2 materjalide saabumise kohta kooskõlas arvega nr. 824.

Laost materjalide väljaandmise ja lattu tagastamise vormistamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta järgmised õppeplangid:

vorm nr. 29. Limiitkaart	4 eks.
vorm nr. 30. Nõudmine	23 „
vorm nr. 32. Üleande-vastuvõtu saateleht	2 „

b) Joonestada allpool esitatud vormi kohane nõudmise registri plank:

Kuu-päev	Nõudmise number	Materjalide nimetus	Möötühik	Kogus	
				nõutud	väljas-tatud
(12 rida)					

Ülesanne 1. a) Avada vastavalt allpool esitatud andmete le limiitkaardid novembrikuu kohta ja registreerida need (tinglikult) nr. 72-st alates.

Limiit-kaartide numbrid	Lao number	Tsehhi number	Tellimise number	Materjalide nimetus	Möötühik	Limiit
72	1	1	27	Lehtteras, 8 mm	t	25
73	1	1	28	Lehtteras, 8 mm	„	45
74	1	2	26	Poldid, 6×50 mm	kg	200
75	1	2	27	Poldid, 6×50 mm	„	400

Märkus. Puuduvate rekvisiitide täitmiseks kasutage lk-1 123 toodud andmeid.

b) Peegeldada limiitkaartidel novembrikuus teostatud operatsioonid (nõutud ja väljastatud kogused on võrdsed) vastavalt allpool esitatud andmetele:

- limiitkaardi nr. 72 järgi 1. novembril — 8 tonni, 9. novembril — 7 tonni, 15. novembril — 10 tonni;
- limiitkaardi nr. 73 järgi 1. novembril — 15 tonni, 10. novembril — 18 tonni, 21. novembril — 7 tonni;
- limiitkaardi nr. 74 järgi 2. novembril — 80 kg, 10. novembril — 65 kg, 23. novembril — 55 kg;
- limiitkaardi nr. 75 järgi 3. novembril — 140 kg, 15. novembril — 160 kg, 19. novembril — 100 kg.

c) Sulgeda viimase operatsiooni kuupäevaga kõik limiitkaardid (limiitkaart nr. 73 aga, millel jääb limiit kasutamata, — 30. novembril) ja vormistada need vastavate allkirjadega.

d) Koostada nõudmised materjalide väljastamiseks laost nr. 1 ja registreerida need nõudmiste registris:

Nõudmise		Tsehhi number	Kulutamise otstarve	Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus
kuupäev	nr.					
1. XI	434	1	Tellimine nr 27	Ümarvask, 15 mm	kg	250
1. XI	435	1	„ nr. 26	Ümarvask, 15 mm	„	200
9. XI	436	1	„ nr. 27	Muud põhimaterjalid	„	130
15. XI	437	1	„ nr. 26	Ümarvask, 15 mm	„	300
18. XI	440	1	„ nr. 27	Ümarvask, 15 mm	„	350
19. XI	441	1	„ nr. 27	Muud põhimaterjalid	„	21 400
23. XI	443	1	„ nr. 27	Muud põhimaterjalid	„	80
25. XI	444	1	„ nr. 26	Lehtteras, 8 mm	t	4
27. XI	445	1	„ nr. 26	Muud põhimaterjalid	kg	8 850
24. XI	681	2	„ nr. 27	Poldid, 6×50 mm	„	40
27. XI	682	2	„ nr. 27	Poldid, 6×50 mm	„	60

Märkus. Kirjutada punase pliiatsiga kõikide allpool loetletud nõudmiste esiküljele «Üle normi», pöördele aga — põhjused: nõudmistel nr. 681 ja 682 — «Mitterahuldava keermete tõttu»; nõudmisel nr. 436 — «Normide ebaõige kindlaksmääramise tõttu»; nõudmisel nr. 443 — «Materjali ebaökonomise kulutamise tõttu».

(Need pealdised on vajalikud hiljem tootmise arvestuse ja toodangu omahinna kalkultatsiooni normatiivse meetodi tundmaõppimisel.)

e) Koostada üleande-vastuvõtu saateleht tsehhist nr. 1 lattu nr. 1 tootmises kasutamata jäänud materjalide tagastamise kohta:

Saatelehe		Tagastamise põhjus	Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus
kuupäev	number				
30. XI	41	Kokkuhoid tellimise nr. 26 järgi	Lehtteras, 8 mm	t	1
30. XI	42	Kokkuhoid tellimise nr. 27 järgi	Seesama	t	2

Märkus. Tagastamise põhjus kirjutada saatelehe vabale reale rekvisiidi «Kelle kaudu» järele.

Ülesanne 2. Koostada nõudelehed materjalide väljastamiseks laost nr. 2 ja registreerida need nõudelehtede registris:

Nõudelehe		Tsehhi number	Kulutamise otstarve	Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus
kuupäev	nr.					
1. XI	432	1	Seadmete korrashoiuks	Masinaõli	kg	200
1. XI	433	1	Seesama	Kaltsud	„	300
15. XI	438	1	„	Masinaõli	„	300
18. XI	439	1	„	Kaltsud	„	500
23. XI	442	1	Hoonete korrashoiuks	Muud abimaterjalid	„	900
27. XI	446	1	Kaitsete ehitamiseks masinate juurde	Muud abimaterjalid	„	1 100
1. XI	678	2	Masinaosade värvimiseks	Emailvärv	„	500
2. XI	679	2	Hoonete korrashoiuks	Muud abimaterjalid	„	1 500
24. XI	680	2	Seadmete korrashoiuks	Seesama	„	2 000.—
27. XI	191	Adm.-maj. os.	Hoonete korrashoiuks	„	„	3 000.—
27. XI	192	„	Hoonete jooksvaks remondiks	„	„	4 000.—
29. XI	193	„	Tehase töölistele duširuumi ehitamiseks	„	„	2 200.—

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1 mappi nr. 5 — nõudelehtede registrid (pärast lahtri «väljastatud kogus» täitmist).

Harjutused nr. 36—37 (2 tundi)

Materjalide arvestus laos

Ettevalmistustööd. Võtta järgmised õppe- ja tüüplandid:

vorm nr. 33. Dokumentide üleandmise register . . . 4 eks.
 vorm nr. M-37. Materjalide laoarvestuse kaart . . . 4 „

Ülesanne 1. a) Avada laos nr. 1 materjalide laoarvestuse kaardid ja kanda neile jäägid kuu alguseks.

b) Valmistada ette dokumendid kaartidele kandmiseks (rühmitada nomenklatuurinumbrite ja kuupäevade järgi; limiitkaardid paigutada nende viimaste sissekannete kuupäevade järgi).

c) Kirjendada kaartidele novembrikuu operatsioonid, arvutades neil samaaegselt jäägid igaks järgmiseks kuupäevaks.

Märkus. Tegelikult toimub operatsioonide laialikandmine kaartidele iga päev.

d) Pärast operatsioonide kaartidele laialikandmise lõpetamist arvutada neil novembrikuu käivete kokkuvõtted ja kontrollida viimaste operatsioonide näidatud jääkide õigsust.

e) Kanda kaartidele materjalivarude kindlaksmääratud normid (lehtteras — 30—60 tonni, ümarvask — 500—900 kg, polidid — 400—800 kg) ja teha kindlaks kõrvalekaldumised normaalsetest varudest.

f) Koostada lao nr. 1 dokumentide üleandmise registrid: sissetuleku jaoks (tinglikult) üks register kogu kuu kohta (nr. 64), väljamineku jaoks aga dekaadide viisi (nr. 61—63), koguda ka nende juurde kuuluvad dokumendid ja vormistada nende üleandmine raamatupidamisele.

Ulesanne 2. Avada lao nr. 2 materjalide laoarvestuse kaardid, kirjendada neile jäägid kuu alguseks, kanda laiali novembrikuu operatsioonid ja arvutada kuu käivete kokkuvõtted.

Harjutus nr. 38

Dokumentide kontrollimine ja töötlemine raamatupidamises

Ulesanne 1. a) Rühmitada lattu nr. 1 saabunud dokumendid (eraldi iga registri järgi) materjalide nomenklatuurinumbrite järgi, kontrollida hinnad ja takseerida dokumendid, kasutades hulgihindade hinnakirjade asemel lk. 123—124 esitatud andmeid.

b) Kanda vastuvõtuakti nr. 18 kõlblike materjalide ja vase puudujäägi maksumus.

c) Arvutada kõigi dokumentide kokkuvõtted igal registril ja kanda need registri pöördele (detailiseerimata neid korrespondeerivate kontode järgi).

d) Arvesse võttes seda, et õppepraktil on algdokumendid koostatud ühes eksemplaris, võrrelda dokumentide arvutatud kokkuvõtteid registrite järgi allpool esitatud andmetega (eeldades, et need andmed on saadud dokumentide teiste eksemplaride summade kokkuvõtmise teel):

register nr. 61 novembrikuu esimese dekaadi väljamineku kohta	5 350.—
register nr. 62 novembrikuu teise dekaadi väljamineku kohta	271 850.—
register nr. 63 novembrikuu kolmanda dekaadi väljamineku kohta	178 800.—
register nr. 64 novembrikuu sissetuleku kohta	416 000.—

Ulesanne 2. Kontrollida ja takseerida kõik lao nr. 2 poolt esitatud dokumendid ja võrrelda nende kokkuvõtteid alljärgnevate kontrollkokkuvõtetega: sissetulek — 15 400 rubla, väljaminek — 22 300 rubla.

Harjutused nr. 39—40 (2 tundi)

Materjalide sissetuleku- ja väljaminekudokumentide registreerimise andmike koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta järgmised õppeplangid:

vorm nr. 36. Materjalide sissetulekudokumentide registreerimise andmik	1 eks.
vorm nr. 37. Materjalide väljaminekudokumentide registreerimise andmik	1 „

Ulesanne 1. Rühmitada lao nr. 1 poolt üleanderegistritele lisatud dokumendid dekaadide järgi korrespondeerivate kontode lõikes ja kanda kokkuvõtteandmed (dekaadide kokkuvõtted) materjalide sissetuleku- ja väljaminekudokumentide registreerimisandmikesse.

Ulesanne 2. Rühmitada lao nr. 2 dokumendid dekaadide järgi korrespondeerivate kontode lõikes ja kanda vastavad käibed materjalide sissetuleku- ja väljaminekudokumentide registreerimisandmikesse.

Kontrollkokkuvõtted: põhimaterjalide sissetulek — 416 000 rubla, abimaterjalide sissetulek — 15 400 rubla, põhimaterjalide väljaminek — 456 000 rubla, abimaterjalide väljaminek — 22 300 rubla.

Harjutus nr. 41

Raamatupidamise kirjendite koostamine materjalide sissetuleku ja väljamineku kohta

(väljaspool koondülesannet)

Ettevalmistustööd. Joonestada praktiliste tööde vihkusse sünteetilise arvestuse kontode õppeskeemid ja kanda neisse jäägid 1. maiks 195 . . . a.: kontol 021 — 42 500 rubla, kontol 022 — 19 400 rubla, kontol 071 — 21 600 rubla.

b) Joonestada vihikusse operatsioonide õppežurnaal (1 leht).

Ulesanne 1. Koostada operatsioonide õppežurnaalis allpool esitatud maikuu operatsioonide alusel raamatupidamise kirjendid ja kanda need laiali kontode skeemidesse:

Operats. nr.	Operatsioonide lühike sisu	Summa
1	Aktseptiti hankija arve ostetud ja lattu saabu- nud põhimaterjalide kohta	13 500.—
2	Vastavalt väljavõttele arvelduskontost Riigipang- gas tasuti hankija arve põhimaterjalide eest	13 500.—
3	Aktseptiti transpordikontori arve raudteejaamast tehase lattu vedamise kohta: a) põhimaterjalid . . . . . b) abimaterjalid	430.— 170.—
	Kokku	600.—
4	Saabus lattu ilma hankija dokumendita: a) põhimaterjale . . . . . b) abimaterjale	6 850.— 4 150.—
	Kokku	11 000.—
5	Tasuti arvelduskontolt Riigipangas transpordi- kontori arve teenuste eest kauba vedamisel	600.—
6	Väljastatud laost põhitsehhi põhimaterjale too- dangu valmistamiseks	11 700.—
7	Väljastatud laost abimaterjale: a) põhitsehhide seadmete korrashoiuks . . . . . b) tehasevalitsusele hoonete korrashoiuks	150.— 80.—
	Kokku	230.—
8	Uleande-vastuvõtu saatelehe alusel tagastatud põhitsehhist lattu tootmises kokku hoitud põhi- materjale	340.—

Ulesanne 2. Arvutada kontode käivete kokkuvõtted ja tuua välja jäägid käesoleva aasta 1. juuniks.

Harjutus nr. 42

Raamatupidamise kirjendite koostamine materjalide sissetuleku ja väljamineku kohta

(väljaspool koondülesannet)

Ulesanne 1. a) Avada sünteetilise arvestuse kontode õppeskeemid ja kanda nendesse jäägid 1. juuniks 195... a.

Kontode šifrid	Kontode nimetused	Summa	
		deebet	kreedit
001	Põhivahendid	182 000.—	—
021	Tooraine, põhimaterjalid ja ostetud pool- tooted	51 920.—	—
023	Kütus	23 490.—	—
071	Arvelduskonto Riigipangas	57 500.—	—
080	Hankijad ja tööttevõtjad	—	11 000.—
125	Põhikirjafond	—	303 910.—
	Kokku	314 910.—	314 910.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamise kirjendid käesoleva aasta juunikuu kohta, näidates žurnaalis ära iga operatsiooni aluseks olnud dokumendi nimetuse, kanda kirjendid kontodele, arvutada kuu käivete kokkuvõtted ja koostada sünteetilise arvestuse kontode käibeandmik 195... a. juunikuu kohta.

195... a. juunikuu operatsioonid

Operats. nr.	Operatsioonide sisu	Summa
1	Saabus lattu hankijatelt: a) põhimaterjale 26 500 rubla . . . . . b) kütust 8 420 rubla	34 920.—
2	Väljastati laost tootmisse: a) põhimaterjale 31 600 rubla . . . . . b) kütust 5 240 rubla	36 840.—
3	Tasutud arvelduskontolt Riigipangas võlgnevus hankijatele materjalide eest	45 920.—
4	Aktseptiti transpordikontori faktuurarve: a) põhimaterjalide veo eest 860 rubla . . . . . b) kütuse veo eest 220 rubla	1 080.—
5	Tagastatud laost hankijale põhimaterjale	3 460.—
6	Laekusid lattu ilma hankija dokumentideta saabu- nud põhimaterjalid, hulgihinnaga	7 350.—
7	Laekusid tsehhist lattu tootmises kasutamata jää- nud põhimaterjalid . . . . . Lattu vastutavale hoiule vastu võetud ettevõtte poolt tellimata saabunud materjalid	1 570.— 8 560.—

Harjutused nr. 43—44 (2 tundi)

Arvestus materjalide saabumise kohta ja arvelduste alal hankijatega

Ettevalmistustööd. a) Võtta järgmised õppeplangid:

- vorm nr. 35. Hankijatega arvelduste andmik . . . . . 1 eks.
- vorm nr. 72. Žurnaal-order nr. 4 . . . . . 1 „

b) Võtta mapist nr. 2 — žurnaalorderid nr. 1, 2 ja 12 ning andmikud vorm nr. 1 ja 2;

mapist nr. 3 — žurnaal-orderi nr. 2 juurde kuuluvad dokumendid;

mapist nr. 4 — aruandekohustuslike isikute ning teiste deebitoride ja kreditoride analüütilise arvestuse kaardid.

c) Kirjutada eraldi lehele allpool esitatud väljavõte arvelduskontost Riigipangas:

Kuupäev	Operatsioonide lühike sisu	Deebet	Kreedit
	Saldo 24. novembriks 195... a.	—	874 014.—
24. XI	Autobaasi arve nr. 608 järgi	300.—	—
24. XI	Varustuse Peavalitsuse arve nr. 860 järgi	347 700.—	—
24. XI	Tšeki nr. 215834 järgi	700.—	—
24. XI	Arvele kantud laen	—	380 000.—
	K o k k u	348 700.—	380 000.—
	Saldo 25. novembriks 195... a.	—	905 314.—

d) Kirjutada eraldi lehele allpool esitatud kassaaruanne 195... a. 24. novembri kohta.

Sissetuleku- ja väljaminekuorderite numbrid	Nende juurde kuuluvate dokumentide arv	Kellelt saadud või kellele antud	Summa		Korrespondeeriv konto
			sissetulek	väljaminek	
208 472		Jääk päeva alguseks	137.—	—	
		Tšeki nr. 215834 järgi	700.—	—	
		A. Abassovile (aruandealuse summana)	—	700.—	
		K o k k u päeva jooksul	700.—	700.—	
		Jääk päeva lõpuks	—	137.—	
		Bilanss	837.—	837.—	

Ulesanne 1. a) Avada hankijatega arvelduste andmik materjalide varumisega seoses olevate novembrikuu operatsioonide kohta ja kanda sellesse andmikku konto 080 jäägid (lk. 124).

b) Kanda hankijatega arvelduste andmikku hankijate aktseptitud arved (koostatud harjutuse nr. 32 alusel), jätkates nende registreerimist alates nr. 301-st.

Märkus. Kirjendites ühtluse tagamiseks asetame arved nende saabumise järjekorras (tinglikult) — nr. 824, 836, 608, 860 ja 616.

c) Võtta hankijate arvetele vastavad ladude sissetulekuorderid ja kirjendada nende alusel hankijatega arvelduste andmikudesse materjalide saabumine, samuti tasumiseks võetud arved transportiorganisatsioonide teenuste eest. Kirjendada hankijate kontodele õiendite kujul sissetulekuorderite numbrid ja nende summad (hulgihindades).

Märkus. Materjalide saabumine faktuurimata hangete järgi peegeldatakse hankijatega arvelduste andmikes, kusjuures näidatakse sissetuleku-orderi rekvisiidid veergudes 2 ja 3. Arve saabumisel kirjendatakse viimane andmikku vorm nr. 35 üldise korra järgi, eelmine sissekanne aga storneeritakse (sellel real, kus oli faktuurimata hangete jääk).

d) Kirjendada hankijatega arvelduste andmikku akt nr. 18 vase puudujäägi kohta Värviliste Metallide Peavalitsuse arve järgi.

Ulesanne 2. a) Töödelda käesoleva aasta 24. novembri väljavõte arvelduskontolt Riigipangas ja peegeldada see žurnaal-orderis nr. 2 ja andmikus vorm nr. 2.

b) Peegeldada hankijatega arvelduste andmikus arvete tasumine (alates kuu algusest) žurnaal-orderi nr. 2 juurde kuuluvate dokumentide alusel.

c) Arvutada hankijatega arvelduste andmikus käivete kokkuvõtted, tuua välja jäägid kuu lõpuks ja kanda konto 080 krediti käibed žurnaal-orderisse nr. 4.

Ulesanne 3. a) Kirjendada A. Abassovi avansiaruanne nr. 60 (koostatud harjutuse nr. 32 järgi) žurnaal-orderisse nr. 12.

b) Peegeldada žurnaal-orderis nr. 1 ja andmikus vorm nr. 1 kassaaruande operatsioonid käesoleva aasta 24. novembri kohta.

c) Kanda kontode 096 ja 101 analüütilise arvestuse kaartidele žurnaal-orderite nr. 1 ja 12 ning andmiku vorm nr. 35 operatsioonid.

Kontrollkokkuvõtted: konto 080 deebetikäive — 465 750 rubla, konto 080 kreditsaldo 1. detsembriks (hankijatega arvelduste andmiku alusel materjalide hankimise operatsioonide järgi) — 6 700 rubla.

Dokumentide ja registrite säilitamine: paigutada ümber mapist nr. 1:

a) mappi nr. 2 — žurnaal-orderid nr. 1, 2 ja 4 ning andmikus vorm nr. 1 ja 2;

b) mappi nr. 3 — hankijate arved, kassaaruanded, väljavõte arvelduskontost Riigipangas, avansiaruanne ja akt nr. 18;

c) mappi nr. 4 — aruandekohustuslike isikute ning muude deebitoride ja kreditoride analüütilise arvestuse kaardid.

Harjutus nr. 45.

Transpordi- ja varumiskulude jaotamine

Ettevalmistustööd. a) Joonestada allpool esitatud vormi järgi transpordi- ja varumiskulude jaotamise arvestuse õppeplank:

Transpordi- ja varumiskulude jaotamise arvestus
195... a. .... kuu kohta

Näitajad	Põhimaterjalid		Abimaterjalid	
	hulgi- hind	trans- pordi- ja varumis- kulud	hulgi- hind	trans- pordi- ja varumis- kulud
1. Jääk kuu alguseks				
2. Saabumine hankijatelt kuu jooksul				
3. Kulutatud teiste žurnaal-orderite järgi				
K o k k u				
4. Transpordi- ja varumiskulude keskmine protsent				
5. Jaotamine:				
kontole nr.				
kontole nr.				
kontole nr.				
kontole nr.				
kontole nr.				
6. Tagastatud tootmisest (miinus) kontolt nr.				
K o k k u k u l u d e j a o t a m i n e p ä r a s t t o o t m i s e s t t a g a s t a t u d m a t e r j a l i d e m a h a a r v a m i s t				
7. Jääk kuu lõpuks				

Materjalide allosakonna raamatupidaja .....

Ülesanne 1. Koostada põhimaterjalide transpordi- ja varumiskulude jaotamise arvestus, juhindudes järgmistest andmetest:

a) Jääk kuu alguseks, vastavalt leheküljel 123 esitatud andmetele;

b) sissetulek hankijatelt hulgihinnaga kooskõlas hankijatega arvelduste andmikuga, transpordi- ja varumiskulud kuu kohta aga sellest samast andmikust ja peale selle teistest žurnaal-orderitest, näiteks žurnaal-orderist nr. 12;

c) materjalide kulutus hulgihinnaga võetakse materjalide kulutuse registreerimise andmikust (vorm nr. 37).

Märkus. Öppe otstarbel peegeldatakse žurnaal-orderis nr. 5/2 vastavad raamatupidamise kirjendid ja sisekäibed tootmisest materjalide tagastamise alal; seepärast näidatakse transpordi- ja varumiskulude jaotamise arvestuses ka materjalide tagastamine (eri real punase pliiitsiga).

Ülesanne 2. Koostada sellesama korra kohaselt abimaterjalide transpordi- ja varumiskulude jaotamise arvestus.

Kontrollandmed: põhimaterjalide transpordi- ja varumiskulude keskmine protsent 3%, abimaterjalidel 4%.

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1 mappi nr. 2 — žurnaal-order nr. 12 ja hankijatega arvelduste andmik (õppeplank vorm nr. 35).

Harjutus nr. 46

Materjalide analüütiline arvestus laos

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid vorm nr. 38. Materjalide sünteetilise arvestuse kogumisandmik — 2 eksemplari.

b) Joonestada allpool esitatud vorm lao nr. 1 põhimaterjalide jääkide raamatusse ja kanda sellele koguselised ja rahalised jäägid käesoleva aasta 1. novembriks.

Nomenklatuuri-number	Materjalide nimetus	Mööttühik	Varunorm	Hulgihind	1-ks ...		1-ks ...		1-ks ...	
					kogus	summa	kogus	summa	kogus	summa
	(8 rida)									

Ulesanne 1. a) Kirjendada jääkide raamatusse materjalide jäägid käesoleva aasta 1. detsembriks kooskõlas materjalide laoarvestuse kaartide andmetega ja arvutada jääkide maksumus hulgihindades (üldkokkvõtte kanda raamatu antud lehekülje alumisele reale, jättes sellel vabad read).

b) Kanda lao nr. 1 dokumentide üleandmise registritest koondandmed põhimaterjalide sissetuleku ja väljamineku kohta materjalide sünteetilise arvestuse kogumisandmikesse.

c) Koostada lao nr. 1 materjalide sünteetilise arvestuse käibeandmik (rahalisel väljenduses) ja kontrollida jääkide raamatus näidatud 1. detsembri jääkide õigsust.

Ulesanne 2. Koostada samas korras abimaterjalide jääkide raamat, kirjendada materjalide sünteetilise arvestuse kogumisandmikesse konto «Abimaterjalid» käibed ja kontrollida jääkide raamatus näidatud jääkide õigsust.

Kontrollandmed: jääk 1. detsembriks: põhimaterjalid — 380 000 rubla, abimaterjalid laos nr. 2 — 47 700 rubla.

Dokumentide ja registrite säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

a) mappi nr. 4 — transpordi- ja varumiskulude jaotamise arvestused, materjalide sünteetilise arvestuse kogumis- ja käibeandmikud;

b) mappi nr. 5 — materjalide sissetuleku- ja väljaminekudokumentide registreerimise andmikud koos nende juurde kuuluvate algdokumentidega, dokumentide üleandmise register.

Harjutus nr. 47

Inventarinimestike ja võrdlusandmike koostamine

Ettevõlmalistustööd: a) Võtta tüüpplank vorm nr. M-37. Materjalide laoarvestuse kaart — 1 eksemplar.

b) Joonestada allpool esitatud vormi kohane inventeerimisnimestik.

..... materjalide inventeerimisnimestik laos nr. ....
 ..... 195 ... a.

Nomenklatuuri- number	Materjalide nimetus	Suurus, sort	Mõõtühik	Hulgihind	Kogus		Sordisegasus				Inventeerimise tulemused						
					tegelikult	arvestus- andmete järgi	puudu- jääk		ülejääk		puudu- jääk		ülejääk				
							kogus	summa	kogus	summa	kogus	summa	kogus	summa			
(10 rida)																	

Ülesanne 1. a) Koostada laos nr. 1 põhimaterjalide inventeerimisnimestik seisuga koosta kaesoleva aasta 1. detsembriks ja kanda sellele allpool esitatud andmed materjalide tegelike jääkide kohta:

nomenklatuurinumber 1340 — lehtteras, 8 mm . . . . . 21 t
 nomenklatuurinumber 1450 — ümarvask, 15 mm . . . . . 597 kg
 nomenklatuurinumber 1630 — poldid, 6×50 mm . . . . . 760 kg
 nomenklatuurinumber 1632 — poldid, 8×50 mm . . . . . 40 kg
 (hulgihind 5 rubla)

nomenklatuurinumber 1999 — muud . . . . . 32 860 kg

b) Kanda arvestusandmete alusel inventeerimisnimestikku materjalide jäägid ja tuua sellel välja kaesoleva aasta 1. detsembri inventuuri tulemused (kogus ja summa).

c) Kirjutada inventeerimisnimestikule tehase direktori otsus inventeerimise tulemuste kohta: «puudujääk . . . . . koguses . . . . . kg kantud laos juhataja . . . . . arvele. Puudu- ja ülejääk katta vastastikku sordisegasuse tõttu».

Ülesanne 2. a) Kanda inventeerimisnimestiku ja direktori otsuse alusel vastavad andmed materjalide laoarvestuse kaardidele, avades materjalide ülejäagi kohta uue kaardi, ja tuua materjalide raamatus välja uued materjalide jäägid samaks kuupäevaks, kasutades selleks järgmist vaba lahtrit.

Dokumentide hoidmine ja säilitamine. Paigutada ümber mapist nr. 1:

a) mappi nr. 4 — lao nr. 1 materjalide laoarvestuse kaardid ja lao materjalide jääkide raamat;

b) mappi nr. 5 — inventeerimisnimestik.

Ü l e s a n n e nr. 23

Materjalide sordilise arvestuse pidamine ladudes

(Saldomeetodil)

a) Avada materjalide laoarvestuse kaardid kondiitriivabriku nr. 1 lao kohta ning kanda neile saldod 1. jaanuariks 195... aastal vastavalt allpool toodud andmetele:

Kaardi number	Materjalide nimetus	Nomenklatuuri-number	Mõõtühik	Hulgi hind	Kogus	Varu norm
1	Jahu	530	kg	3.60	12 300	7 500 kuni 15 000
2	Suhkur	680	„	9.—	1 072	3 500 kuni 7 000
3	Munad	720	tk.	-40	19 800	15 000 kuni 30 000

b) Kirjendada lao nr. 1 materjalide laoarvestuse kaartidele materjalide sissetuleku ja väljamineku operatsioonid vastavalt allpool toodud dokumentide andmetele:

Dokument			Kellelt saadud või kellele välja antud	Materjalide nimetus	Kogus
nimetus	number	kuupäev			
Nõudeleht	1	2. I	Tsehhile nr. 1 Bokovi kaudu	Jahu	1 082
Nõudeleht	2	2. I	Sama	Suhkur	180
Nõudeleht	3	2. I	Sama	Munad	4 000
Nõudeleht	4	2. I	Tsehhile nr. 1 Druljovi kaudu	Jahu	1 125
Nõudeleht	5	2. I	Tsehhile nr. 1 Druljovi kaudu	Suhkur	86
Nõudeleht	6	2. I	Sama	Munad	2 200
Sissetuleku-order	1	3. I	Tarbijate Kooperatiivide Rajooniliidult	Munad	28 000
Sissetuleku-order	2	3. I	Suhkrutööstuse Peavalitsuselt	Suhkur	5 200
Nõudeleht	7	3. I	Tsehhile nr. 1 Bokovi kaudu	Jahu	900
Nõudeleht	8	3. I	Sama	Suhkur	183
Nõudeleht	9	3. I	Sama	Munad	3 900
Nõudeleht	10	3. I	Tsehhile nr. 1 Druljovi kaudu	Jahu	1 170
Nõudeleht	11	3. I	Sama	Suhkur	81
Nõudeleht	12	3. I	Sama	Munad	2 300
Sissetuleku-order	3	4. I	Jahukombinaadilt	Jahu	5 240

Dokument			Kellelt saadud või kellele välja antud	Materjalide nimetus	Kogus
nimetus	number	kuupäev			
Nõudeleht	29	4. I	Tsehhile nr. 2 Popovi kaudu	Munad	8 600
Nõudeleht	30	4. I	Sama	Jahu	4 890
Saateleht	5	4. I	Suhkrutööstuse Peavalit- susele	Suhkur	2 350
Nõudeleht	29	4. I	Tsehhile nr. 1 Bokovi kaudu	Jahu	1 068
Nõudeleht	14	4. I	Sama	Suhkur	185
Nõudeleht	15	4. I	Sama	Munad	4 100
Nõudeleht	16	4. I	Tsehhile nr. 1 Druljovi kaudu	Jahu	987
Nõudeleht	17	4. I	Sama	Suhkur	78
Nõudeleht	18	4. I	Sama	Munad	2 050
Üleandmise ja vastuvõt- mise saate- leht	6	5. I	Tsehhilt nr. 1 Bokovi kaudu	Jahu	107

c) Arvutada kaartidel kokkuvõtted ja kontrollida lõppjäägid.

Ü l e s a n n e nr. 24

Dokumentide üleandmise registrite koostamine

Koostada ülesande nr. 23 andmetel järgmised dokumentide üleandmise registrid:

- Nr. 1 — väljamineku kohta 2.—3. jaanuaril k. a.
- Nr. 2 — väljamineku kohta 4.—5. jaanuaril k. a.
- Nr. 3 — sissetuleku kohta 2.—5. jaanuaril k. a.

Ü l e s a n n e nr. 25

Materjalide hindamine algdokumentidel ja dokumentide registreerimise andmike koostamine

a) Hinnata materjalid ülesandes nr. 23 toodud dokumentide andmetel (kirjutada välja põhirekvisiidid eraldi paberilehtedele, kasutades neid dokumentide asemel).

b) Rühmitada dokumendid (tinglikult) ning koostada materjalide sissetulekudokumentide registreerimise andmik ja materjalide väljaminekudokumentide registreerimise andmik.

Raamatupidamiskirjendite koostamine materjalidega teostatavate operatsioonide kohta

a) Avada sünteetilise arvestuse kontode skeemid ja märkida neisse jäägid 1. veebruariks 195... aastal: konto 021 — 176 400 rubla, konto 022 — 34 800 rubla, konto 023 — 9 650 rubla, konto 045 — 126 950 rubla, konto 071 — 429 200 rubla, konto 080 — 52 300 rubla (kreeditsaldo).

b) Peegeldada õppežurnaalis allpool toodud veebruarikuu operatsioonid ning kanda need sünteetilise arvestuse kontode skeemidesse:

Operatsioon nr. 1. Materjalide sissetulekudokumentide registreerimise andmik.

Sissetulek:

a) hankijatelt — põhimaterjalid	368 500.—
b) hankijatelt — abimaterjalid	47 420.—
c) hankijatelt — kütus	18 780.—
d) tsehilt nr. 1 — põhimaterjalide tagastamine . .	4 360.—
K o k k u	439 060.—

Operatsioon nr. 2. Materjalide väljaminekudokumentide registreerimise andmik.

Väljaminek:

a) tootmisse toodangu valmistamiseks — põhimaterjale	294 300.—
b) põhitsehhidele seadmete korrashoiuks — abimaterjale	21 600.—
c) põhitsehhidele tehnoloogiliseks otstarbeks — kivisüsi	12 900.—
d) tehasevalitsusele kütteks — kivisüsi	3 100.—
e) tagastatud hankijale mittestandardne abimaterjal	4 800.—
K o k k u	336 700.—

Operatsioon nr. 3. Kantud üle arvelduskontolt Riigipangas hankijatele võlgnevuse katteks 409 800 rubla.

Operatsioon nr. 4. Aktseptitud Autotranspordikontori arve teostatud vedude eest 4 500 rubla (sealhulgas põhimaterjalide vedu 2 400 rubla, abimaterjalide vedu 850 rubla, kütuse vedu 1 250 rubla).

Operatsioon nr. 5. Tsehhikulud ja tehase üldkulud kantakse tootmisele (summad määrata arvestuse andmetel).

c) Võtta kokku kontode käibed kontode skeemidel ja tuua välja jäägid 1. märtsiks k. a.

Hankijatega arvelduste arvestus

a) Avada kondiitriavabriku nr. 1 kohta hankijatega arvelduste andmik (õppeplank vorm nr. 35) ning märkida sellesse 1. märtsiks k. a. üleminevad jäägid vastavalt allpool toodud andmetele:

Registree- rimisnum- ber	Arve		Hankijad	Arvete sisu	Summa	Tasumise kuupäev	Saabumise kuupäev
	kuu- päev	num- ber					
29	15. II	315	Suhkrutöös- tuse Pea- valitsus	Suhkur, 4 tonni à 9000 rbl. . . . . kotid 40 tk. à 10 rbl.	36 000.— 400.—		
				Kokku . . .	36 400.—	—	27. II
30	15. II	172	Võitööstus	Sulatatud või, 1000 kg à 24 rbl. Tünnid, 20 tk à 25 rbl.	24 000.— 500.—		
				Kokku . . .	24 500.—	26. II	—
—	Ilma doku- mendita		Soolatöös- tuse Pea- valitsus	Soola eest	10 500.—	—	27. II

b) Kanda märtsis aktseptitud hankijate arved hankijatega arvelduste andmikku vastavalt järgmistele andmetele:

Arve		Hankija	Materjali liik	Summa
kuupäev	nr.			
3. III	383	Jahukombinaat	021	195 000.—
12. III	246	Soolatööstuse Peavalitsus	021	11 100.— *
21. III	415	Jahukombinaat	021	273 000.—
28. III	290	Suhkrutööstuse Peavalitsus	021	18 200.—
22. III	69	Varustuse Peavalitsus	022	7 300.—
29. III	188	Artell «Transport»	021	1 500.—

* Selle summa hulgas on veebruaris peegeldatud faktuurimata saadetis hulgihindades 10 500 rubla, vahe — 600 rbl. kujutab endast hankija transpordikulusid.

c) Kanda hankijatega arvelduste andmikku andmed materjalide sissetuleku kohta lao sissetulekuorderite põhjal:

Sissetulekuorder		Hankijad	Arve number	Materjalide nimetus	Kogus	Hind	Summa
kuupäev	number						
2. III	71	Jahukombinaat	383	Jahu Kotid	50 t	3 600.—	180 000.—
	72				500 tk.	10.—	5 000.—
(Arve summas on raudteetariif 10 000 rubla)							
2. III	73	Võitööstus	172	Sulatatud või Tammeest vaadid	1 000 kg	24.—	24 000.—
	74				20 tk.	25.—	500.—
20. III	75	Jahukombinaat	415	Jahu Kotid	70 t	3 600.—	252 000.—
	76				700 tk.	10.—	7 000.—
(Arve summas on raudteetariif 14 000 rubla)							
31. III	77	Suhkrutööstuse Peavalitsus	290	Suhkur	2 000 kg	9.—	18 000.—
	78			Kotid	20 tk.	10.—	200.—

Märkus. Põhimaterjalide arvestust peetakse rühmade järgi: 1. rühm — jahu, 2. rühm — muud põhimaterjalid.

d) Kanda hankijatega arvelduste andmikku artelli «Transport» poolt arve nr. 188 järgi osutatud teenuste maksumus 1 500 rubla (sealhulgas jahu veo eest — 1 300 rubla ja muude põhimaterjalide veo eest — 200 rubla) ja vastavalt Soolatööstuse Peavalitsuse arvele nr. 246 storneerida möödunud kuul tehtud kanne faktuurimata saadetise kohta ning peegeldada õige kirjend antud kuul (sealhulgas 600 rubla transpordikulused).

e) Kanda hankijatega arvelduste andmikku arvete tasumine järgmiste arvelduskonto väljavõtete andmete põhjal:

1. märts — arve nr. 315 järgi Suhkrutööstuse Peavalitsusele	36 400.—
7. märts — arve nr. 383 järgi Jahukombinaadile	195 000.—
17. märts — arve nr. 246 järgi Soolatööstuse Peavalitsusele	11 100.—
25. märts — arve nr. 415 järgi Jahukombinaadile	273 000.—
26. märts — arve nr. 69 järgi Varustuse Peavalitsusele . . .	7 300.—

f) Võtta kokku lahtrid hankijatega arvelduste andmikus, tuua välja saldo 1. aprilliks k. a. ning operatsioonide õppežurnaalis koostada andmikus peegeldatud andmete põhjal raamatupidamiskirjendid (materjalide sissetuleku ja arvete tasumise kohta).

g) Joonestada kontode skeemid ja märkida neisse jäägid 1. märtsiks: konto 021 — 174 700 rubla, konto 024 — 10 000 rubla, konto 071 — 600 000 rubla, konto 080 deebetsaldo — 24 500 rubla, kreditsaldo — 46 900 rubla, konto 125 — 762 300 rubla.

h) Teha kontode skeemides käivete kokkuvõtted ja tuua välja jäägid 1. aprilliks k. a. (või koostada käibearuanne).

Ülesanne nr. 28

Transpordi- ja varumiskulude jaotuse koostamine

a) Arvutada transpordi- ja varumiskulude keskmine protsent 195... a. juunikuu kohta, lähtudes järgmistest andmetest:

Näitajad	Põhi- mater- jalid	Abimater- jalid	Kütus	Taga- vara- osad re- mondiks
1. Materjalide jääk laos hulgihinda- des 1. IV	245 000.—	53 700.—	25 820.—	112 400.—
2. Transpordi- ja varumiskulude sum- ma materjalide jäägile 1. IV	5 900.—	2 000.—	2 600.—	1 750.—
3. Saadud hankijailt kuu jooksul hul- gihindades	355 000.—	36 300.—	24 180.—	37 600.—
4. Transpordi- ja varumiskulud kuu jooksul	9 100.—	1 780.—	1 900.—	500.—

b) Koostada transpordi- ja varumiskulude jaotus, lähtudes materjalide kuludokumentide registreerimise andmiku andmetest k. a. juunikuu kohta:

Debiteerita- vad kontod	Kontode krediid			
	021	022	023	029
045	390 000.—	—	29 000.—	—
051	—	18 300.—	4 000.—	6 200.—
052	—	3 700.—	2 000.—	—
K o k k u	390 000.—	22 000.—	35 000.—	6 200.—

Transpordi- ja varumiskulude jaotuse koostamine

a) Koostada transpordi- ja varumiskulude jaotus ülesande nr. 27 andmetel (hankijatega arvelduste andmik) ning järgmiste lisade põhjal:

**Konto 021 1. märtsi 195... a.
jääkide desifreerimine**

1. rühm.	Jahu laos hulgihindades . . .	128 000.—	
	Transpordi- ja varumiskulud . . .	8 300.—	136 300.—
2. rühm.	Muud põhimaterjalid laos hulgi- hindades	38 000.—	
	Transpordi- ja varumiskulud . . .	400.—	38 400.—
Kokku bilansi järgi			174 700.—

Andmed materjalide kulutuse kohta kuu jooksul:

Debiteeritavad kontod	Konto 021 kredit	
	1. rühm	2. rühm
045	414 700.—	6 400.—
051	—	42 600.—
052	1 300.—	—
Kokku . . .	416 000.—	49 000.—

Ülesanne nr. 30

Materjalide analüütiline arvestus

a) Märkida materjalide jääkide raamatusse ülesande nr. 23 andmetel jäägid 1. jaanuariks kondiitribabriku nr. 1 laos, hinnata materjalide koguselised jäägid hulgihindades ning võrrelda saadud tulemust raamatupidamises peetava arvestuse andmetega (61 848 rubla).

b) Märkida raamatusse laoarvestuse kaartide andmetel materjalide koguselised jäägid 1. veebruariks k. a., hinnata need hulgihindades ja võrrelda raamatupidamises peetava arvestuse andmetega (59 227 rubla).

Ülesanne nr. 31

Inventuurinimestiku koostamine

a) Koostada kondiitribabriku nr. 1. materjalide inventuuri-nimestik seisuga 1. veebruar k. a. (jahu — 6 280 kg, suhkur — 3 135 kg, munad — 20 600 tk.).

b) Märkida inventuurinimestikku materjalide jäägid arvestuse andmetel, koostada hoidmisel tekkiva loomuliku kao arvestus ning määrata inventuuri tulemused järgmiste andmete põhjal: suhkru ja jahu kaonorm on 0,1% tootmisse antud materjalide kogusest (tootmisse on antud viimase inventuuri läbiviimise momendist alates 45 000 kg jahu ja 15 000 kg suhkrut).

c) Kirjutada inventuurinimestikule vabriku direktori otsus: «Puudujääk kaonormide piires kanda maha, üle normi — kanda laojuhataja Lobovi arvele» ning koostada õppežurnalis raamatupidamiskirjendid loomuliku kao ja inventuuri tulemuste maha-kandmiseks.

Märkus. Joonestada inventuurinimestiku plangile (vt. lk. 139) lahtri «Sordisegasus» järele lahtrid «Loomulik kadu»; «Kogus»; «Summa».

Ülesanne nr. 32

Sordikäibearuande koostamine

a) Joonestada kondiitri vabriku nr. 1 põhimaterjalide sordikäibearuanne ja märkida sinna ülesande nr. 23 andmetel materjalide jäägid 1. jaanuariks k. a.

b) Kasutada ülesannete nr. 23 ja 25 lahendamisel koostatud tinglikke dokumente või kirjutada ülesande nr. 23 põhjal eraldi paberilehtedele (formaat $\frac{1}{8}$ vihikulehte) andmed materjalide sissetuleku ja väljamineku kohta, takseerida need, rühmitada ja dokumentide rühmade kokkuvõtete põhjal koostada sordikäibearuanne 195 . . . a. jaanuarikuu kohta.

Ülesanne nr. 33 (üldistav)

Materjalide ja hankijatega arvelduste arvestus

a) Joonestada sünteetilise arvestuse kontode skeemid ning märkida neile jäägid jalatsivabrikus «Burevestnik» 1. maiks vastavalt järgmistele andmetele:

Sifrid	Kontode nimetus	Summa	
		deebet	kreedit
001	Põhivahendid	426 000.—	—
021	Tooraine, põhimaterjalid ja ostetud pool- tooted	66 680.—	—
022	Abimaterjalid	10 750.—	—
071	Arvelduskonto Riigipangas	310 000.—	—
080	Hankijad ja tööettevõtjad	60 200.—	154 700.—
125	Põhikirjafond	—	718 930.—
	Kokku	873 630.—	873 630.—

b) Avada hankijatega arvelduste andmik (vorm nr. 35) ja märkida sinna lõpetamata arvelduste jäägid 1. maiks k. a. järgmise väljavõtte kohaselt:

Väljavõte hankijatega arvelduste andmikust aprilliks k. a.

Registreerimis- number	Faktuur- arve		Hankija	Konto šiffer	Saldo 1. V		
	kuupäev	number			deebet		kredit
					mater- jalid teel	aktsepti- tud arvete järgi	faktuuri- mata han- ked
81	10. IV	514	Tehas «Metallist»	022	16 800.—	—	—
89	20. IV	309	Nahavabrik nr. 3	021	—	86 500.—	—
93	26. IV	318	Nahavabrik nr. 3	021	43 400.—	43 400.—	—
—	30. IV	212	Tekstiilivabrik nr. 1	021	—	—	24 800.—
Kokku					60 200.—	129 900.—	24 800.—

c) Koostada k. a. maikuu kohta toodud andmete põhjal operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamiskirjendid, täites eelnevalt andmiku vorm nr. 35:

- Saabusid lattu tehasele «Metallist» k. a. 10. aprilli faktuurarve nr. 514 järgi saadetud abimaterjalid hulgihindades (arve summa — 16 800 rubla) . . . . . 16 400.—
Transpordikulud . . . . . 400.—
12. mail tasutud arvelduskontolt Riigipangas nahavabrikule nr. 3 k. a. 20. aprilli faktuurarve nr. 309 järgi . . . . . 86 500.—
- Aktsepsitud nahavabriku nr. 2 k. a. 3. mai faktuurarve nr. 159 ärasaadetud nahamaterjalide eest hulgihindades . . . . . 52 500.—
- Aktsepsitud tekstiilivabriku nr. 1 k. a. 28. aprilli faktuurarve nr. 617 30. aprilli sissetulekuorderi nr. 212 järgi ilma hankija dokumentideta saadud põhimaterjalide kohta (arve summa 24 500 rubla) . . . . . 24 300.—
Transpordikulud . . . . . 200.—
(põörake tähelepanu aprillis tehtud tingliku kande ja aktsepsitud faktuurarve summade mittevastavusele)
- Saabus lattu nahavabrikult nr. 3 26. aprilli faktuurarve nr. 318 järgi nahamaterjale hulgihindades (arve summa 43 400 rubla) . . . . . 42 600.—
Transpordikulud . . . . . 800.—
13. mail üle kantud arvelduskontolt Riigipangas nahavabrikule nr. 2 3. mai faktuurarve nr. 159 järgi . . . . . 52 500.—
- Saabus lattu nahavabrikult nr. 2 3. mai faktuurarve nr. 159 järgi põhimaterjale hulgihindades . . . . . 52 500.—
14. mail tasutud arvelduskontolt Riigipangas nahavabrikule nr. 3 26. aprilli faktuurarve nr. 318 järgi . . . . . 43 400.—
- Aktsepsitud Jalatsikaubanduse Peavalitsuse baasi 12. mai faktuurarve nr. 141 ärasaadetud abimaterjalide eest hulgihindades 23 300 rubla ja transpordikulud 500 rubla . . . . . 23 800.—

10. 15. mail üle kantud tekstiilivabrikule nr. 1 arvelduskontolt Riigipangas k. a. 28. aprilli faktuurarve nr. 617 järgi võlgnevuse katteks	?
11. Saabus lattu Jalatsikaubanduse Peavalitsuse baasilt 12. mai faktuurarve nr. 141 järgi abimaterjale hulgihindades (arve summas on transpordikulused 500 rubla)	23 300.—
12. Aktseptitud tehase «Plastkoža» 16. mai faktuurarve nr. 84 ärasaadetud põhimaterjalide eest	58 200.—
13. Aktseptitud artelli «Transport» 25. mai faktuurarve nr. 78 teostatud vedude eest (põhimaterjalide vedu — 600 rubla, abimaterjalide vedu — 300 rubla)	900.—
14. Kantud üle 28. mail: tehasele «Plastkoža» 16. mai faktuurarve nr. 84 järgi põhimaterjalide eest	58 200.—
artellile «Transport» 25. mai faktuurarve nr. 78 järgi materjalide veo eest	900.—
15. Aktseptitud tekstiilivabriku nr. 1 k. a. 27. mai faktuurarve nr. 681 ärasaadetud põhimaterjalide eest	30 800.—

Lõpetada hankijatega arvelduste andmik, tuua seal välja jäägid 1. juuniks ja koostada kokkuvõtete põhjal raamatupidamiskirjendid.

16. Antud laost välja kuu jooksul: põhitsehhidesse jalatsite valmistamiseks — põhimaterjale	87 000.—
põhitsehhidesse seadmete korrashoiuks — abimaterjale	24 000.—
vabriku üldvajadusteks — abimaterjale	6 000.—

Koostada transpordi- ja varumiskulude jaotus ja vastavad kirjendid, juhindudes jooksva arvestuse andmetest ja järgmistest andmetest materjalide kontode jääkide dešifreerimise kohta 1. maiks k. a.:

Põhimaterjalid hulgihindades	rbl. 65 400.—	
Transpordi- ja varumiskulud	rbl. 1 280.—	66 680.—
Abimaterjalid: hulgihindades	rbl. 10 300.—	
Transpordi- ja varumiskulud	rbl. 450.—	10 750.—

Sulgeda kontod 051 ja 052, kandes käivete summad konto 045 deebetisse.

d) Peegeldada raamatupidamiskirjendid kontode skeemidel ja koostada sünteetiliste kontode käibearuanne ja aruandebilanss 1. juuniks, tuues seal näitajad kuu alguseks ja lõpuks.

IV peatükk

PÕHIVAHENDITE ARVESTUS

Tehases «Selmaš» on 1. novembriks 195... a. järgmised põhivahendite jäägid:

Põhivahendite asukoht	Hooned	Jõuseadmed	Tootmis- seadmed	Muud põhivahendid	Kokku
Mehaanikatsehh	—	700 000.—	1 550 000.—	250 000.—	2 500 000.—
Montaažitsehh	—	100 000.—	500 000.—	54 000.—	654 000.—
Elektrijaam	300 000.—	200 000.—	—	—	500 000.—
Katlamaja	105 000.—	70 000.—	—	—	175 000.—
Kompressoritsehh	—	80 000.—	—	—	80 000.—
Tehase valitsus	2 800 000.—	—	—	310 000.—	3 110 000.—
Kokku	3 205 000.—	1 150 000.—	2 050 000.—	614 000.—	7 019 000.—

Harjutus nr. 48

Põhivahendite sissetuleku vormistamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid:

vorm nr. 39. Põhivahendite vastuvõtu ja üleandmise akt	2	eksemplari
vorm nr. 40. Põhivahendite arvestuse inventarikaart	2	„
vorm nr. 41. Inventarikaartide nimestik	1	„
vorm nr. 43. Põhivahendite sisemise ümberpaigutuse saateleht	1	„

b) Märkida vastuvõtu ja üleandmise aktile nr. 63 — 11. novembrist k. a. (vorm nr. 39) järgmised andmed: Komisjon, mille koosseisus on peamehaanik B. Borissov, mehaanikatsehi ülem D. Dolidže ja KEO (kapitaalehituse osakond) insener E. Jermolov, vaatas tehase direktori 10. novembri korralduse põh-

jal üle Kirovi nimeliselt tehasekspluatatsiooni võetud ja mehaanikatsehhi ülesseatud keermestamispingi. Tehases valmistamise aasta — 1954. Pass nr. 39514. Algväärtus 15 000 rubla. Objekti lühike iseloomustus: objekt vastab tehnilistele tingimustele, ümberehitusi ei nõua, tööpink on töökorras. Komisjoni otsus: võtta ekspluatatsiooni. Objektile anti inventarinumbr 915. Akti kinnitas tehase direktor 11. novembril 195... a.

Ulesanne 1. a) Koostada akti nr. 63 põhjal ekspluatatsiooni vastuvõetud keermestamispingi inventarikaart ja märkida selles veel mõned täiendavad andmed. Pingi mõõtmed: pikkus — 260 cm, laius 80 cm, kõrgus 152 cm. Pingil on individuaalmootor võimsusega 0,8 kW. Pingi amortisatsiooni norm — 9,6%.

b) Registreerige avatud inventarikaart «Tootmisseedmete» inventarikaartide nimestikus, pannes järjekorranumbriks 1418 (tinglikult).

c) Koostada järgmiste andmete põhjal saateleht nr. 55 põhi vahendite sisemise ümberpaigutamise kohta: tehase direktori 13. novembri k. a. korralduse põhjal anti 15. novembril k. a. mehaanikatsehhist montaažitsehhi lihvimispink (inventarinumbr 727) täielikult töökorras ning kõige juurdekuuluvaga vastavalt inventarikaardi nr. 1152 andmetele.

Ulesanne 2. Koostada vastuvõtu ja üleandmise akt nr. 64 20. novembrist k. a. ning selle põhjal inventarikaart vastavalt järgmistele andmetele: Rostovi tehasekspluatatsioonist saadi tasuta treipink tüüp TS-12. Tehases valmistamise aasta — 19... a. (5 aastat enne akti koostamist). Pass nr. 10765. Algväärtus 18 200 rubla. Arvestatud kulumist ekspluatatsioonis oleku aja eest 8 736 rubla. Tööpink seati üles mehaanikatsehhi ja talle anti inventarinumbr 916. Täiendavad andmed inventarikaardile sissekandmiseks: tehtud kapitaalremontide väärtus 19... a. (ekspluatatsioonisoleku 3. aastal) 750 rubla ja 19... a. (ekspluatatsioonisoleku 4. aastal) 986 rubla. Tööpingi mõõtmed: pikkus 190 cm, laius 70 cm, kõrgus 130 cm. Tööpingil on individuaalmootor võimsusega 1,5 kW. Tööpingi amortisatsiooninorm — 9,6%.

Harjutus nr. 49

Amortisatsioonieraldiste andmiku koostamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 45. Amortisatsioonieraldiste andmik — 1 tk.

b) Märkida amortisatsioonieraldiste andmikku olemasolevad andmed möödunud kuul (oktoobris) arvestatud amortisatsiooni kohta:

Tsehh, majand	Kirje number	Summa
Tsehh nr. 1	6-a	16 120.—
	6-b	2 500.—
Tsehh nr. 2	6-a	5 160.—
	6-b	540.—
Tsehh nr. 3	6-a	1 400.—
	6-b	600.—
Tsehh nr. 4	6-a	490.—
	6-b	210.—
Tsehh nr. 5	6-a	420.—
Tehase valitsus	9	9 100.—
K o k k u		36 540.—

Märkus: Vastavalt kulukirjete nomenklatuuri kohta toodud selgitustele näidatakse kirje 6-a järgi seadmete amortisatsioon, kirje 6-b järgi aga muude põhivahendite amortisatsioon.

Ulesanne 1. a) Märkida k. a. novembrikuu amortisatsiooni arvestuse andmikku andmed põhivahendite liikumise kohta möödunud kuul (oktoobris) ning lahtrite pealkirjades põhivahendite diferentseeritud amortisatsiooninormid.

Anti ekspluatatsiooni (algväärtuses):

Jõuseadmed: tsehhi nr. 1	100 000.—
tsehhi nr. 5	20 000.—
Tootmisseedmed: tsehhi nr. 1	60 000.—
tsehhi nr. 2	50 000.—

Langes välja ekspluatatsioonist (algväärtuses):

Lao nr. 1 hoone	200 000.—
Jõuseadmed tsehhis nr. 2	100 000.—
Tootmisseedmed tsehhis nr. 2	20 000.—

Diferentseeritud amortisatsiooninormid
(õppe otstarbeks):

Kivihooned	2,4%
Jõuseadmed	8,4%
Tootmisseedmed	9,6%
Muud põhivahendid	12,0%

b) Arvutada põhivahendite amortisatsioonisumma novembris k. a. diferentseeritud normide järgi (põhivahendite rühmade ja kulusihituse lõikes).

Harjutus nr. 50

Põhivahendite liikumise arvestus

Ettevalmistustööd. a) Joonestada eraldi paberilehel (40 rida) operatsioonide õppežurnaal (seda kasutatakse edaspidi koondülesande algdokumentide asemel).

b) Joonestada vihikusse sünteetilise arvestuse kontode skeemid ja kirjendada neisse jäägid 1. novembriks k. a.: konto 001 — 850 000 rubla, konto 004 — 250 000 rubla, konto 071 — 50 000 rubla, konto 072 — 38 200 rubla, konto 125 — 650 000 rubla, konto 181 — 38 200 rubla.

Ulesanne 1. a) Koostada operatsioonide õppežurnalis allpool toodud operatsioonide põhjal raamatupidamiskirjendid ning kirjendada need sünteetilise arvestuse kontodele:

Operatsiooni number	Kuu-päev	Operatsiooni sisu ja kirjendi alus	Summa
1	11. XI	Akti nr. 63 põhjal võetud eksploatatsiooni uus keermestamispink algväärtusega	15 000.—
2	20. XI	Vastavalt aktile nr. 64 saadud tasuta Rostovi tehasele «Selmaš» treipink algväärtusega Arvestatud kulumist	18 200.— 8 736.—
3	20. XI	Vastavalt aktile nr. 65 (tinglikult) võetud eksploatatsiooni kapitaalehitusosakonnalt katlamaja hoone algväärtusega	240 000.—
4	22. XI	Akti nr. 66 (tinglikult) järgi antud ministri korralduse põhjal elektriijaamast Bakuu tehasele «Selmaš» tasuta üks dünamo algväärtusega . . . . . Dünamo kulumine	61 000.— 12 000.—

Harjutus nr. 51

Amortisatsiooni ja põhivahendite kulumise arvestus

Ulesanne 1. Jätkata harjutuse nr. 50 järgi alustatud operatsioonide õppežurnalis raamatupidamiskirjendite koostamist allpool toodud operatsioonide põhjal, ühtlasi kirjendada need operatsioonid sünteetilise arvestuse kontode skeemidesse.

Operatsiooni nr.	Kuu-päev	Operatsiooni sisu ja kirjendi alus	Summa
5	22. XI	Põhivahendite amortisatsiooni arvestuse andmiku põhjal novembrikuu kohta (koostatud harjutuse nr. 49 juures): a) arvestatud põhivahendite amortisatsiooni . . . . . b) arvestatud põhivahendite kulumist	....

Operatsiooni nr.	Kuupäev	Operatsiooni sisu ja kirjendi alus	Summa
6	25. XI	c) eraldatud arvestatud amortisatsiooni-summast 40% põhivahendite kapitaalremondiks Riigipangast saadud arvelduskonto väljavõtte põhjal kantud üle: a) maksekorralduse nr. 327 järgi kapitaalremondi erikontole b) maksekorralduse nr. 328 järgi Tööstuspanka (amortisatsioonieraldised kapitaalhituseks)	

Harjutus nr. 52

Põhivahendite kapitaalremondi arvestus

Ulesanne 1. Jätkata harjutuste nr. 50—51 järgi alustatud operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamiskirjendite koostamist ja nende kirjendamist sünteetilise arvestuse kontode skeemidesse.

Operatsiooni nr.	Kuupäev	Operatsiooni sisu ja kirjendi alus	Summa
7	2. XI	Maksekorralduse nr. 121 põhjal kantud üle kapitaalremondi erikontolt Ehitus- ja Montaaživalitsusele nr. 4 (lühendatult EMV-4) lepingujärgne avanss tsehhi nr. 1 seadmete kapitaalremondi tegemiseks	3 000.—
8	18. XI	Akti nr. 76 ja arve nr. 410 — 16. XI-st (registreerimise number 101) järgi võetud vastu EMV-4 poolt tehtud tsehhi nr. 1 seadmete kapitaalremont	29 000.—
9	23. XI	Vastavalt raamatupidamise õiendile peetakse kinni EMV-4-le makstud lepingujärgne avanss	3 000.—
10	23. XI	Maksekorralduse nr. 122 põhjal kantud üle kapitaalremondi erikontolt EMV-4 arve nr. 410 järgi teostatud tsehhi nr. 1 seadmete kapitaalremondi võlgnevus	
11	30. XI	Akti nr. 76 põhjal kantakse maha tsehhi nr. 1 seadmete lõpetatud kapitaalremont	29 000.—
12	30. XI	Akti nr. 76 põhjal kirjendatakse lõpetatud põhivahendite kapitaalremondi summa põhikirjafondi suurendamiseks	29 000.—

Põhivahendite likvideerimise arvestus

Ettevõlmalistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 46 — Põhivahendite likvideerimise akt — 1 tk.

b) Kirjutada plangile nr. 46 järgmised andmed: Akt nr. 11 — 23. novembrist k. a. Direktori käskkirja nr. 74 — 3. nov. k. a. põhjal moodustatud komisjon, mille koosseisu kuulusid peainsener T. Titov, peaenergeetik N. Nikolajev ja montaažitsehhi juhataja Z. Zorin, vaatas üle katlamaja hoone (inventarinumbr 031), mis kuulub likvideerimisele järgmistel põhjustel:

hoone on antud eksploatatsiooni 19 . . . aasta aprillis (52 aastat tagasi). Kokku oli tehtud 10 kapitaalremonti kogusummas 20 000 rubla eest. Tehniline seisukord: hoone on kõlbmatu ja ähvardab sisse langeda. Komisjoni otsus: viivitamata alustada hoone lammutamisega.

Ulesanne 1. a) Koostada katlamaja likvideerimise arvestus, juhitudes allpool toodud andmetest:

Hoone (inventari nr. 031) algväärtus	50 000.—
Arvestatud kulumist	43 000.—
Hoone lammutamisega seotud kulud vastavalt EMV-4 arvele nr. 412 ja tööde vastuvõtu aktile (tinglikult)	4 500.—
Lattu nr. 3 antud abimaterjalide väärtus, mis saadud lammutamisest (tinglikult saatelehtede nr. 8—10 järgi)	3 000.—

b) Jätkata harjutuste nr. 50—52 järgi alustatud operatsioonide õpežurnaalis raamatupidamiskirjendite koostamist ja nende kirjendamist sünteetilise arvestuse kontode skeemidesse.

Operatsiooni number	Kuupäev	Operatsiooni sisu ja kirjendi alus	Summa
13	24. XI	Akti nr. 11 ja raamatupidamise õiendi põhjal kantakse maha likvideeritud katlamaja algväärtus	50 000.—
14	24. XI	Samade dokumentide põhjal kantakse maha katlamaja hoone kulumine	43 000.—
15	24. XI	Arve nr. 412 — 19. novembrist k. a. ja lõpetatud tööde vastuvõtuakti põhjal arvestatakse EMV-4-le katlamaja hoone lammutamise eest	4 500.—
16	30. XI	Saatelehtede nr. 8—10 (tinglikult) põhjal katlamaja hoone lammutamisel saadud ja latt nr. 3 üle antud abimaterjalide väärtus	3 000.—
17	30. XI	Vastavalt põhivahendite likvideerimise arvestusele suletakse põhivahendite likvideerimise konto: a) likvideeritud põhivahendite jääkväärtus b) likvideerimise kulud c) põhivahendite likvideerimisest saadud materjalide väärtus	....

c) Võtta kokku käibed operatsioonide õppežurnaaalis ja süntee-tilise arvestuse kontode skeemidel ning koostada süntee-tiliste kontode käibearuanne.

Operatsioonide žurnaali kontrollkokkuvõte — 714 736 rubla.

Harjutus nr. 54—55 (2 tundi)

Žurnaal-orderi vormi registrite pidamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta järgmised tüüp- ja õppeplangid:

vorm nr. 281 — Kontokorrentkaart	1 eks.
vorm nr. 78 — Žurnaal-order nr. 8	1 „
vorm nr. 85 — Žurnaal-order nr. 17	1 „
vorm nr. 86 — Žurnaal-order nr. 19	1 „
vorm nr. 35 — Hankijatega arvelduste andmik	1 „

b) Võtta kaustast nr. 2 žurnaal-orderid nr. 2 ja 13.

Ülesanne 1. a) Avada žurnaal-orderid: nr. 8 — «Kontode 072 ja 074 kreditikäibed ja analüütilised andmed», nr. 17 — «Kontode nr. 011 ja 181 kreditikäibed ja analüütilised andmed», nr. 19 — «Kontode 001, 004, 008, 125 kreditikäibed ja kontode 001 ja 125 deebetikäibed» ning andmik vorm nr. 35 «Arveldused hankijatega operatsioonide alal, mis ei ole seotud materiaalsete väärtuste varumisega» (lahtrites 14—25 kirjutada tindiga trükitute asemel järgmiste korrespondeerivate kontode numbrid: 008, 011 ning kriipsutada läbi lahtrite «Hulgihindades» ja «Transpordi- ja varumiskulud» pealkirjad).

b) Märkida operatsioonide õppežurnaaalis (mis on koostatud harjutuste nr. 50—53 lahendamisel lahtisel paberilehel ning asendab tinglikult dokumente) iga üksiku operatsiooni summa kohta žurnaal-orderi number, kus need operatsioonid peegeldatakse (vt tabelist lk. 59—60).

c) Kirjendada žurnaal-orderites nr. 8, 13, 17 ja 19 ning hankijatega arvelduste andmikus (vorm nr. 35) kõik operatsioonid harjutuste 50—53 lahendamisel koostatud õppežurnaaalist (välja arvatud operatsiooni nr. 5 põhjal koostatud kirjend amortisatsiooni arvestamise kohta konto 126 krediti, mis peegeldatakse hiljem žurnaal-orderis nr. 5/1).

Žurnaal-orderis nr. 8 peegeldatakse panga väljavõtete põhjal ka konto 072 deebetikäibed. Sellepärast tuleb arvelduskontolt kapitaalremondi erikontole ülekantud summa (operatsioon nr. 6) peegeldada žurnaal-orderis nr. 2 (konto 071 kreditis) ja žurnaal-orderis nr. 8 (konto 072 deebetis).

Ülesanne 2. Kirjendada vastavad operatsioonid konto nr. 101 kaartidele.

Dokumentide ja registrite hoidmine: Paigutada ümber kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 2 — žurnaal-orderid 2, 8, 13, 17, 19 ja andmik vorm nr. 35 (žurnaal-orderi nr. 4 juurde);

b) kausta nr. 3 — operatsioonide õppežurnaal koos vastuvõtuga üleandeaktidega nr. 63 ja 64 ning põhivahendite likvideerimise aktiga nr. 11, mis on žurnaal-orderisse nr. 19 tehtud sissekannete aluseks;

c) kausta nr. 4 — inventarikaardid ja nende nimestikud;

d) kausta nr. 5 — põhivahendite amortisatsioonandmik, saateleht põhivahendite sisemise ümberpaigutamise kohta.

Ü l e s a n n e nr. 34

Põhivahendite likvideerimise arvestus

Joonestada vihikus operatsioonide õppežurnaal ja koostada seal raamatupidamiskirjendid, näidates tekstis sissekannete alus vastavalt allpool toodud operatsioonidele märtsis, 195... a.

Operatsiooni number	Kuupäev	Operatsiooni sisu	Summa
1	29. III	Põhivahendite inventeerimisel avastati arvele võtmata (ei ole arvel ettevõtte bilansis) elektrimootorid, mille algväärtuseks määrati komisjoni poolt	2 000.—
		Elektrimootorite kulumine 60%	?
2	29. III	Võeti eksploatatsiooni Minski tehasele «Selmaš» tasuta saadud freespingid algväärtusega	32 000.—
		Arvestatud kulumist	13 500.—
3	30. III	Ministri korraldusel antud üle teisele tehasele tasuta veoauto algväärtusega	18 300.—
		Arvestatud kulumist	9 400.—
4	30. III	Põhivahendite inventeerimisel avastati, et üks kirjutuslaud on arvestatud põhivahendite hulgas kaks korda, algväärtusega	550.—
		Arvestatud kulumist	45.—
5	31. III	Võetud eksploatatsiooni KEO poolt monteeritud katlamaja seadmed algväärtusega	112 000.—

Ü l e s a n n e nr. 35

Põhivahendite amortisatsiooni ja kulumise arvestus

a) Koostada allpool toodud andmete põhjal tehase «Znamja revoljutsii» põhivahendite amortisatsiooni arvestuse andmik 195... aasta maikuu kohta (õppeplangil vorm nr. 45).

Tsehh, majand	Amortisatsiooni summa aprillis	Sissetulek		Väljaminek	
		tootmis-seadmeid	muid põhivahendeid	tootmis-seadmeid	muid põhivahendeid
Tsehh nr. 1	15 000.—	40 000.—	—	—	20 000.—
Tsehh nr. 2	28 000.—	—	16 000.—	—	—
Tsehh nr. 3	7 000.—	10 000.—	—	40 000.—	—
Tehase valitsus	4 000.—	—	—	—	30 000.—
Kokku põhivahendite liikumine	—	50 000.—	16 000.—	40 000.—	50 000.—
Kokku arvestatud amortisatsiooni	54 000.—	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .

Märkus. Amortisatsiooninormid on toodud ülesandes nr. 49. Tehases «Znamja revoljutsii» on tsehhid nr. 1 ja 2 põhitsehhid, tsehh nr. 3 — abitsehh.

b) Koostatud põhivahendite amortisatsiooni arvestuse andmiku põhjal märkida operatsioonide õppežurnaaalis (vihikus) raamatupidamiskirjendid. Kirjendite koostamisel võtta arvesse, et plaaniline eraldiste määr amortisatsioonifondi kapitaalremondiks on 45%.

c) Määrata kindlaks põhivahendite amortisatsioonandmiku põhjal summad, mis kuuluvad ülekandmisele kapitaalremondi erikontole ja Tööstuspanka. Kirjendada operatsioonide õppežurnaaalis nende ülekannete kohta raamatupidamiskirjendid.

Ülesanne nr. 36

Põhivahendite kapitaalremondi arvestus

Koostada operatsioonide õppežurnaaalis (vihikus) allpool toodud tehase «Himik» 195... aasta veebruarikuu operatsioonide kohta raamatupidamiskirjendid ning kanda need sünteetilise arvestuse kontode skeemidesse, märkides seal enne jäägid 1. veebruariks k. a.

Sifrid	Kontode nimetus	Deebet	Kreedit
001	Põhivahendid	900 000.—	—
004	Põhivahendite kulumine	—	200 000.—
011	Põhivahendite kapitaalremont	14 500.—	—
072	Kapitaalremondi erikonto	138 500.—	—
101	Muud deebitorid ja kreditorid (allkonto 101/0 — «Hankijad ja tööttevõtjad makstud avansside alal»	7 000.—	—
125	Põhikirjafond	—	700 000.—
181	Amortisatsioonifond kapitaalremondiks	—	160 000.—

Tehase «Himik» operatsioonid veebruaris, 195... a.

Number	Kuupäev	Operatsiooni sisu	Summa
1	20. II	Akti nr. 315 põhjal arvestatakse Mosstroile lõpetatud tehasehoone kapitaalremondi eest	63 000.—
2	20. II	Peetakse kinni Mosstroile jaanuaris kapitaalremondi lepingu põhjal makstud avanss	7 000.—
3	25. II	Võetud vastu akti nr. 316 järgi Autoremondi tehasele lõpetatud auto kapitaalremont	18 000.—
4	26. II	Kantud üle hankijate võlgnevuse katteks nende poolt teostatud kapitaalremontide eest: a) Mosstroile rbl. 56 000.— b) autoremonditehasele rbl. 18 000.—	74 000.—
5	28. II	Kantakse maha veebruaris lõpetatud kapitaalremont finantseerimisallikate arvel: a) tehase hoone rbl. 63 000.— b) auto rbl. 18 000.— c) tehase piirdeaed (tehtud majanduslikus korras jaanuaris) rbl. 14 500.—	95 500.—
6	28. II	Kirjendatakse põhikirjafondi suurendamiseks lõpetatud põhivahendite kapitaalremondi summa	95 500.—

Ü l e s a n n e nr. 37

Põhivahendite likvideerimise arvestus

a) Koostada tehases «Krasnõi partizan» 15. veebruaril 195... aastal akt nr. 7 ja likvideerimise arvestus kõlbmatuks muutunud puurmasina (inventarinumber 765) kohta, mis oli antud eksploatatsiooni jaanuaris 19... aastal (15 aastat tagasi) ja millele on tehtud 6 kapitaalremonti kokku 7 600 rubla väärtuses. Puurmasina algväärtus on 15 000 rubla. Arvestatud amortisatsiooni eksploatatsioonis oleku aja eest 9,6% (teha kindlaks arvestatud kulumise summa likvideerimise momendiks). Aktseptitud hankija arve puurmasina demontaaži eest 300 rubla. Lammutamisel saadud vanaraud anti üle lattu kokku 900 kg à 20 kop.

b) Koostatud puurmasina likvideerimise akti ja likvideerimise arvestuse põhjal kirjutada vihikusse raamatupidamiskirjendid ning kirjendada need sünteetilise arvestuse kontode skeemidele (jäägid 1. veebruariks k. a. on kontol 001 — 564 000 rubla, kontol 004 — 164 000 rubla, kontol 125 — 400 000 rubla).

Ü l e s a n n e nr. 38 (üldistav)

Põhivahendite arvestus

a) Avada sünteetilise arvestuse kontode skeemid ning märkida neisse jäägid 1. juuliks 195... aastaks vastavalt toodud andmetele:

Kontode šiffer	Kontode nimetus	Summa	
		deebet	kreedit
001	Põhivahendid	1 428 600.—	—
004	Põhivahendite kulumine	—	459 300.—
011	Põhivahendite kapitaalremont	41 700.—	—
022	Abimaterjalid	15 250.—	—
071	Arvelduskonto Riigipangas	59 290.—	—
072	Kapitaalremondi erikonto	78 860.—	—
101	Muud deebitorid ja kreditorid (all- konto 101/0 «Hankijad ja tööette- võtjad makstud avansside alal»)	6 300.—	—
125	Põhikirjafond	—	1 043 840.—
181	Amortisatsioonifond ja muud kapitaal- remondi finantseerimise allikad	—	126 860.—
K o k k u		1 630 000.—	1 630 000.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamis-
kirjendid, ühtlasi näidata žurnali tekstis dokumendi nimetus,
millega antud operatsioon vormistatakse, ning kanda koostatud
kirjendid sünteetilise arvestuse kontodele.

Operatsioonid juulis, 195... aastal

Operat- siooni number	Operatsiooni lühike sisu (ilma dokumendi nimetust näitamata)	Summa
1	Kantud üle erikontolt Riigipangas tööettevõtjale kapitaalremondi avanss	2 400.—
2	Antud üle tasuta teisele tehasele valutsehhi sead- med algväärtusega	64 300.—
	Uleantud seadmetelt arvestatud kulumist	28 500.—
3	Likvideeritud kõlbmatuse tõttu tehase laboratoo- riumi hoone algväärtusega	129 349.—
	Arvestatud kasutamise aja eest kulumist	126 170.—
4	Arvestatud põhivahendite amortisatsiooni juulis:	
	a) tootmistsehhide seadmed . . . . . rbl. 5 100.—	
	b) tehase hoone . . . . . rbl. 1 500.—	6 600.—
5	Arvestatud põhivahendite kulumist juulis	?
6	Arvestatud amortisatsioonisummast eraldatakse põ- hivahendite kapitaalremondiks 40%	?
7	Võetud ekspluatatsiooni uus tehase kompressori- tsehhi hoone algväärtusega	257 400.—
8	Aktseptitud artelli «Transport» arve laboratooriumi- hoone lammutamisel tekkinud ehitusprahi äraveo eest (vt. operatsioon nr. 3)	715.—
9	Võetud vastu tööettevõtjalt tsehhi seadmete lõpe- tatud kapitaalremont	51 000.—
10	Põhivahendite inventeerimisel avastati valutsehhis arvelevõtmata ventilaator «Sirokko» algväärtusega	900.—
	Komisjoni poolt on määratud kulumine 20%	?

Operatsiooni number	Operatsiooni lühike sisu (ilma dokumendi nimetust näitamata)	Summa
11	Kantud üle arvelduskontolt Riigipangas juulikuu amortisatsioonieraldised sealhulgas: a) kapitaalremondi erikontole . . . . . b) Tööstuspanka	6 600.— ? ?
12	Võeti vastu abimaterjalide lattu laboratooriumihoone lammutamisest saadud vanaraud	400.—
13	Arvestatud remonditööliste palka juulis	7 000.—
14	Jaotatakse juulis arvestatud palk: a) tehase hoone kapitaalremont rbl. 4 400.— b) laboratooriumi hoone lammutamine rbl. 2 600.—	7 000.—
15	Eraldised sotsiaalkindlustuseks 6%	?
16	Peetakse kinni ja arvestatakse maha tööliste palgast: a) tulumaks rbl. 530.— b) riigilaen rbl. 670.—	1 200.—
17	Peetakse kinni tööettevõtjale lõpetatud kapitaalremondi arvel väljamakstud avanss	5 900.—
18	Võeti vastu lattu laboratooriumihoone lammutamiselt saadud puuosad: a) remondimaterjalid rbl. 1 200.— b) kütus rbl. 330.—	1 530.—
19	Üle kantud kapitaalremondi erikontolt tööettevõtjale tema poolt teostatud tööde eest	45 100.—
20	Laekus kassasse tööliste palkade väljamaksmiseks: a) arvelduskontolt Riigipangas rbl. 2 200.— b) kapitaalremondi erikontolt rbl. 3 600.—	5 800.—
21	Kantud üle arvelduskontolt Riigipangas: a) rajooni rahandusosakonnale tulumaks rbl. 150.— b) hoiukassale riigilaen rbl. 250.— c) ametiühingule sotsiaalkindlustuseraldised rbl. 156.—	556.—
22	Kantud üle kapitaalremondi erikontolt: a) rajooni rahandusosakonnale tulumaks rbl. 420.— b) hoiukassale riigilaen rbl. 380.— c) ametiühingule sotsiaalkindlustuseraldised rbl. 264.—	1 064.—
23	Makstud kassast tööliste palka	5 800.—
24	Lõpetatud kapitaalremontide väärtus kantakse vastavate finantseerimisallikate arvele	73 600.—
25	Lõpetatud kapitaalremontide summa kantakse põhikirjafondi suurendamiseks	?
26	Kantakse maha põhivahendite likvideerimise (laboratooriumihoone lammutamise) tulemus	?
27	Võetud vastu tasuta teiselt tehasele puurmasin algväärtusega	48 600.—
28	Arvestatud kulumist	14 900.—
	Suletakse tsehhikulude ja tehase üldkulude kontod	?

c) Võtta kokku operatsioonide žurnaali ja sünteetilise arvestuse kontode käibed ning koostada nende põhjal käibearuanne juulikuu kohta.

Märkus. Eespooltoodud operatsioonide loetelu võib kasutada ka osalisteks harjutusülesanneteks teema nr. 11 õppimisel järgmiselt:

- a) põhivahendite sissetuleku ja väljamineku arvestus — nr. 2, 7, 10 ja 27;
  - b) põhivahendite amortisatsiooni ja kulumise arvestus — nr. 4, 5, 6, 11 ja 28;
  - c) põhivahendite kapitaalremondi arvestus — nr. 1, 9, 17, 19, 24, 25;
  - d) põhivahendite likvideerimise arvestus — nr. 3, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23 ja 26.
-

V peatükk

VÄHEVÄÄRTUSLIKE JA KIIRESTI KULUVATE
ESEMETE ARVESTUS

Väheväärtuslikke ja kiiresti kuluvaid esemeid hoitakse tehase laos nr. 3 ja nende arvestust peetakse analoogiliselt muude laos olevate materjalide arvestusele. Esemed, mis on antud laost eksploatatsiooni, arvestatakse materiaalselt vastutavate isikute järgi.

Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumist arvestatakse kaks korda: 50% väärtusest — nende andmisel eksploatatsiooni, ülejäänud 50% väärtusest — kõlbmatuks muutunud esemete mahakandmisel.

Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete jääkide andmik tehases «Selmaš»
1. novembriks 195... a.

Allkontode nimetus	Arvestus- hind konto 026	Arvestatud kulumist konto 028
Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed		
026/0 (ladudes)	118 000.—	
026/1 (eksploatatsioonis)	342 000.—	171 000.—
Kokku	460 000.—	171 000.—

Eksploatatsioonis olevate väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete jäägid
1. novembriks 195... a.

Inventari number	Dokumendi number	Esemete nimetus	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa	
						osaline	kokku
Tsehhi nr. 1 tööriistade jaotusladu							
637	281	Puurid 8 mm	tk.	400	3.—	1 200.—	
415	328	Ummargused viilid 6 mm	tk.	500	4.—	2 000.—	
999	176	Muud tööriistad (tinglikult)	—	—	—	76 800.—	80 000.—

Inventari number	Dokumendi number	Esemete nimetus	Möötiühik	Kogus	Hind	Summa	
						osaline	kokku
Tsehhi nr. 2 instrumentide jaotusladu							
552	117	Mutrivõtmed 14 mm	tk.	265	3.30	874.50	—
216	153	Terashaamrid . . .	tk.	69	8.10	558.90	—
999	306	Muud tööriistad (tinglikult) . . .	—	—	—	54 566.60	56 000.—
Väheväärtuslikud esemed muudes tsehhides ja hoiukohtades . . .			—	—	—	—	206 000.—
Kokku			—	—	—	—	342 000.—

Harjutus nr. 56

Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete eksploatatsiooni andmise rühmitusandmiku koostamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid:

- vorm nr. 47. Väikeinventari nimestik . . . . . — 2 tk.
 vorm nr. 48. Tööriistade nõudeleht . . . . . — 2 tk.
 vorm nr. 50. Väheväärtuslike esemete eksploatatsiooni andmise rühmitusandmik . . . . . — 1 tk.

b) Kirjutada ümber väikeinventari nimestikku (vorm nr. 47) tsehhi nr. 1 tööriistade jaotuslaos olevate esemete jääk (vt. lk. 163).

Ülesanne 1. a) Koostada novembrikuus laost nr. 3 eksploatatsiooni antud tööriistade kohta rühmitusandmik (vorm nr. 50) järgmiste andmete põhjal:

Nõudelehe number	Nõudelehe kuupäev	Kellele	Nomenklatuuri number	Eseme nimetus	Möötiühik	Kogus	Hind	Summa
431	2. XI	Tsehh nr. 1	637	Puurid 8 mm . . .	tk.	250	3.—	750.—
432	6. XI	Tsehh nr. 2	999	Muud tööriistad .	—	—	—	7 390.—
433	11. XI	Tsehh nr. 2	416	Ummargused viilid 5 mm . . .	tk.	50	4.20	210.—
434	15. XI	AMO	998	Muu inventar . .	—	—	—	10 000.—
435	17. XI	Tsehh nr. 1	418	Ummargused viilid 10 mm . . .	tk.	100	4.50	450.—
436	22. XI	Tsehh nr. 5	998	Muu inventar . .	—	—	—	560.—

Nõudelehe number	Nõudelehe kuupäev	Kellele	Nomenklatuurinumber	Eseme nimetus	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
437	24. XI	Tsehh nr. 2	415	Ümmargused viilid 6 mm	tk.	100	4.—	400.—
438	27. XI	Tsehh nr. 1	999	Muud instrumendid	—	—	—	19 600.—
Kokku			—	—	—	—	—	39 360.—

b) Vastavalt eespooltoodud andmetele märkida laost saadud väheväärtuslikud tööriistad D. Drogina materiaalsel vastutusel (tsehh nr. 1) olevate väheväärtuslike esemete nimestikku.

c) Koostada nõudeleht nr. 446, 2. novembrist k. a. tsehhi nr. 1 meistri P. Prutkovi allkirjaga, mis esitatakse tsehhi nr. 1 tööriistalattu treial S. Somovile (tabelinumber 11) ühe nutrivõtme (nomenklatuurinumber 183) väljaandmiseks 30 päevaks. Vormistada võtme väljaandmine, mille kõlvulisus on 80%.

Ülesanne 2. a) Kirjutada tsehhi nr. 2 tööriistade jaotuslaos juhataja K. Klenova vastutusel olevate väheväärtuslike esemete nimestiku plangile tööriistade jäägid 1. novembriks k. a. (lk. 163—164).

b) Märkida ladu nr. 2 väheväärtuslike esemete nimestiku plangile novembris laost saadud tööriistad vastavalt ülesandes nr. 1 toodud andmetele.

c) Koostada 3. novembril k. a. tsehhi nr. 2 meistri B. Bõtškovi allkirjaga nõudeleht nr. 311 tsehhi nr. 2 tööriistade jaotuslaost treial V. Voronovile (tabelinumber 92) 1 käsikruustangide (nomenklatuurinumber 609) väljaandmiseks tähtajaga 20 päeva ning vormistada see vastavalt (kõlblikkus on 50%).

Harjutus nr. 57

Väheväärtuslike esemete mahakandmise aktide ja aktide kogumisandmike koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplangid:

vorm nr. 51 — Akt väheväärtuslike esemete mahakandmiseks . . . . . — 2 eks.
 vorm nr. 52 — Aktide kogumisandmik . . . . . — 1 „

Ülesanne 1. a) Koostada akt nr. 15 27. novembrist k. a. tsehhi nr. 1 tööriistade jaotuslaos olevate kõlbmatuks muutunud väheväärtuslike tööriistade mahakandmise kohta vastavalt järgmistele andmetele:

Nomenklatuuri number	Esemete nimetus	Mõõtühik	Kogus	Hind	Summa
637	Puurid 8 mm	tk.	300	3.—	900.—
999	Muud instrumendid (tinglikult)	—	—	—	13 700.—

Märkida aktis õiendina, et saatelehe nr. 8 põhjal on antud lattu nr. 3 vanarauda 1 000 kg à 40 kop., kokku 400 rubla eest.

b) Märkida tsehhi nr. 1 tööriistade jaotuslaos oleva väheväärtusliku inventari nimestikus aktis nr. 15 märgitud tööriistade mahakandmine.

c) Koostada 30. novembril k. a. novembris mahakantud väheväärtuslike esemete aktide kogumisandmik, märkides sinna andmed aktist nr. 15 ja teistest allpool loetletud aktidest (tinglikult):

akt nr. 16 — 29. novembrist k. a., tsehhi nr. 2 väheväärtuslike tööriistade mahakandmise kohta kokku 11 000 rubla, sealhulgas saatelehe nr. 7 järgi üle antud vanaraua väärtus 350 rubla;

akt nr. 17 — 29. novembrist k. a., tsehhi nr. 3 väheväärtuslike tööriistade mahakandmise kohta kokku 2 100 rubla, sealhulgas saatelehe nr. 13 järgi üle antud vanaraua väärtus 29 rubla;

akt nr. 18 — 30. novembrist k. a., administratiiv- ja majandusosakonna käsutuses oleva väheväärtusliku inventari mahakandmise kohta, kokku 2 000 rubla, sealhulgas ära antud vanaraua väärtus — 50 rubla (saateleht nr. 5).

Ülesanne 2. a) Koostada akt nr. 16 — 29. novembrist k. a. tsehhi nr. 2 tööriistade jaotuslaos kõlbmatuks muutunud väheväärtuslike tööriistade mahakandmise kohta:

mutrivõtmed (14 mm) 51 tk. à 3.30 kokku rbl.	168.30
muud tööriistad (tinglikult)	rbl. 10 831.70

Kokku rbl. 11 000.—

b) Märkida tsehhi nr. 2 väheväärtusliku inventari nimestikus akti nr. 16 põhjal kõlbmatuks muutunud tööriistade mahakandmine.

Panna koostatud aktid kogumisandmiku juurde.

Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete sünteetiline arvestus

Ettevalmistustööd. Joonestada vihikus operatsioonide õppežurnaal (25 rida) ja sünteetilise arvestuse kontode skeemid (2 skeemi à 10 rida kontodele 028 ja 051 ja 5 skeemi à 4 rida ülejäänud kontodele).

Ülesanne 1. a) Kirjutada kontode skeemidele kontode 026/0, 026/1 ja 028 jäägid kuu alguseks (vt. lk. 163).

Märkus. Antud peatüki harjutustes avatakse kontode skeemid väheväärtuslike esemete arvestuseks õppetstarbel allkontode loikes:

b) Koostada järgmiste operatsioonide järgi (harjutuste nr. 56—57 tingimustel) raamatupidamiskirjendid (operatsioonide õppežurnalis) ning kirjendada need sünteetilise arvestuse kontode skeemidesse.

Operatsiooninumber	Kuupäev	Operatsioonide sisu	Summa
1	30. XI	Antud eksploatatsiooni väheväärtuslike esemeid (vt. harjutus nr. 56)	39 360.—
2	30. XI	Arvestatud tsehhis nr. 1 eksploatatsiooni antud väheväärtuslike esemete kulumist	.....
3	30. XI	Sama tsehhis nr. 2	.....
4	30. XI	Sama tsehhis nr. 5	.....
5	30. XI	Sama tehase valitsuses	.....
6	30. XI	Arvestatud tsehhis nr. 1 aktide põhjal maha kantud väheväärtuslike esemete kulumist (vt. harjutus nr. 57)	.....
7	30. XI	Sama tsehhis nr. 2	.....
8	30. XI	Sama tsehhis nr. 3	.....
9	30. XI	Sama tehase valitsuses	.....
10	30. XI	Kantakse maha kõlbmatuks muutunud väheväärtuslike esemete maksumus vastavalt aktide kogumisandmikule (koostatud harjutuse nr. 57 lahendamisel)	.....
11	30. XI	Vastavalt materjalide sissetulekudokumentide registreerimise andmikule (tinglikult) kõlbmatuks muutunud väheväärtuslike esemete mahakandmisel saadud vanaraua väärtus	.....

Väheväärtuslike esemete kulumise arvestuse koostamine

Ettevalmistustööd. Joonestada eraldi paberilehele allpool toodud vorm:

Väheväärtuslike esemete kulumise arvestus . . . . .
195... aastal.

Tsehhi number					
Näitajad	Väheväärtuslik tööriist või muud esemed				
	1. Ekspluatatsiooni antud esemete väärtus				
2. Ekspluatatsioonist mahakantud esemete arvestusväärtus					
3. Sealhulgas arvele võetud vanaraud, kaltsud jne. võimaliku kasutamise või realiseerimise hinnaga					
4. Kulumise summa (rida nr. 1 näitajad + rida nr. 2 näitajad: 2 - rida nr. 3 näitajad)					

Raamatupidaja

Ülesanne 1. a) Väheväärtuslike esemete ekspluatatsiooni andmise rühmitusandmiku ja väheväärtuslike esemete mahakandmise aktide kogumisandmiku põhjal (koostatud harjutuste nr. 56—57 lahendamisel) teha sissekanded tsehhi nr. 1 väheväärtuslike esemete kulumise arvestuse plangile.

b) Kanda väheväärtuslike esemete kulumise arvestuse plangile sama korra kohaselt väheväärtuslike esemete kulumine tsehhides nr. 2, 3, 5 ja tehase valitsuses.

Ülesanne 2. a) Märkida saatelehtede nr. 5, 7, 8 ja 13 (vanaraud) põhjal lattu nr. 3 sissetulnud abimaterjalid (kokku 829 rubla) materjalide sissetulekudokumentide registreerimise andmikku.

b) Võrrelda koostatud arvestuses saadud väheväärtuslike esemete kulumise summat operatsioonide õppežurnalis ülesande nr. 58 lahendamisel märgitud kulumise summaga ning teha kindlaks, kumma väheväärtuslike esemete kulumise arvestuse vormi kasutamine on otstarbekam.

Dokumentide hoidmine. Panna kaustast nr. 1 kausta nr. 5:

- a) kulumise arvestus;
- b) aktide kogumisandmik koos mahakandmise aktidega;
- c) ekspluatatsiooni üleandmise rühmitusandmik.

Harjutus nr. 60

Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete sünteetiline arvestus

(väljaspool koondülesannet)

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid:

vorm nr. 50. Väheväärtuslike esemete ekspluatatsiooni andmise rühmitusandmik	1 eks.
vorm nr. 51. Väheväärtuslike esemete mahakandmise akt	2 „
vorm nr. 52. Aktide kogumisandmik	1 „

Joonestada vihikusse tehase «Neva» operatsioonide õppežurnaali 195 . . . aasta märtsikuu kohta, samuti sünteetilise arvestuse kontode skeemid ja kirjendada neisse jäägid 1. märtsiks 195 . . . aastal.

Kontode sildid	Kontode nimetus	Summa	
		deebet	kreedit
001	Põhivahendid	107 000.—	—
004	Põhivahendite kulumine	—	25 000.—
022	Abimaterjalid	3 000.—	—
026	Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed: 026/0 (ladudes)	30 000.—	—
	026/1 (ekspluatatsioon)	40 000.—	—
028	Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine	—	20 000.—
071	Arvelduskonto Riigipangas	30 000.—	—
125	Põhikirjafond	—	165 000.—

Ülesanne 1. a) Koostada väheväärtuslike esemete ekspluatatsiooni andmise rühmitusandmik plangil (vorm nr. 50). Koostamisel lähtuda järgmistest tehase «Neva» algdokumentide andmetest:

Nõudeleht		Kellele üle antud	Nomenklatuuri number	Väheväärtuslike esemete nimetus	Kogus	Hind	Summa
number	kuupäev						
91	3. III	Tsehhile nr. 1	920	Käsisaag	50	3.—	150.—
112	10. III	Tsehhile nr. 2	816	Peitel	100	2.—	200.—
52	11. III	Elektrijaamale	920	Käsisaag	20	3.—	60.—
92	20. III	Tsehhile nr. 1	816	Peitel	200	2.—	400.—
113	21. III	Tsehhile nr. 2	920	Käsisaag	80	3.—	240.—
K o k k u							1 050.—

b) Koostada väheväärtuslike esemete mahakandmise aktid (vorm nr. 51) lähtudes järgmistest andmetest:

Akt nr. 21 — 30. märtsist k. a. tsehhis nr. 1 kõlbmatuks muutunud väheväärtuslike tööriistade kohta: peitlid — 80 tk., käsisaed 60 tk. Metallijätmed antud lattu nr. 2 kui abimaterjal, kokku 30 kg. à 40 kop. (saateleht nr. 35 — 30. märtsist k. a.).

Akt nr. 10 — 30. märtsist k. a. tsehhis nr. 2 kõlbmatuks muutunud väheväärtuslike tööriistade kohta: peitlid — 30 tk., käsisaed — 70 tk. Metallijätmed antud saatelehega nr. 18 — 30. märtsist lattu nr. 2, kokku 20 kg à 40 kop.

c) Koostada väheväärtuslike esemete mahakandmise aktide nr. 21 ja 10 põhjal aktide kogumisandmik (plangil vorm nr. 52).

g) Koostada operatsioonide õppežurnaalis (vihikus) raamatupidamiskirjendid käesoleva harjutuse järgi koostatud dokumentide ja mõningate täiendavate andmete põhjal, mida tinglikult kasutatakse dokumentide asemel:

Operatsiooni number	Operatsiooni sisu	Summa
1	13. märtsil võeti vastu tehase «Neva» lattu Leningradi tööriistatehaselt arve nr. 356 järgi väheväärtuslikke tööriistu	17 000.—
2	Kantud üle arvelduskontolt Riigipangas Leningradi tööriistatehasele arve nr. 356 järgi ostetud tööriistade eest	17 000.—
3	Vastavalt rühmitusandmikule antud laost eksploatatsiooni väheväärtuslikke esemeid	1 050.—
4	Kantakse maha väheväärtuslike esemete kulumine märtsis (koostada kulumise arvestus lk. 168 toodud vormi kohaselt väheväärtuslike esemete eksploatatsiooni andmise andmiku ja väheväärtuslike esemete mahakandmise aktide kogumisandmiku põhjal)	?
5	Vastavalt abimaterjalide sissetulekudokumentide registreerimise andmikule (tinglikult) võetud lattu vastu väheväärtuslike tööriistade mahakandmisel saadud vanarauda	20.—
6	Kantakse maha kõlbmatuks muutunud väheväärtuslikud tööriistad (maha arvatud lattu üleantud vanaraua väärtus) mahakandmisaktide kogumisandmiku põhjal	?

VI peatükk

TOOTMISE ARVESTUS JA TOODANGU OMAHINNA KALKULATSIOON

Tehas «Selmaš» lõpetas novembris tellimuse nr. 26 (50 külvi-masinat mark SKG-6), täitis uue tellimuse nr. 27 (200 kultivaa-torit mark KTS-8) ning alustas tellimust nr. 28 (25 kombaini mark KR-2).

Mehaanikatsehhis (tsehh nr. 1) valmistatakse masinate detaile, mis antakse otse (möödudes laost) montaažitsehhi (tsehh nr. 2), kus toimub sõlmede ja toodete monteerimine.

Mehaanikatsehhist montaažitsehhi üleantud pooltooteid (masi-nate detaile) arvestatakse operatiivselt.

Elektrijaam (tsehh nr. 3) annab elektrienergiat põhi- ja abi-tsehhidele tootmisvajadusteks ja valgustuseks, samuti tehase kontori, tehase territooriumi ja muude üldtehaselise otstarbega hoo-nete valgustamiseks. Teiste abitsehhide teenuseid elektrijaam novembris ei kasutanud.

Katlamaja (tsehh nr. 4) annab auru põhitsehhide, kompressori-tsehhi ja tehase kontori ruumide soojendamiseks.

Kompressoritsehh (tsehh nr. 5) annab suruõhku tootmisvaja-dusteks põhitsehhidele ja katlamajale. Kuna abitsehhid nr. 4 ja 5 teineteist vastastikku teenindavad, hinnatakse vastastikused teenused plaanilises omahinnas.

Abitsehhide poolt põhilistele tarbijatele antud teenused hinna-takse tegelikus omahinnas.

Põhitootmise arvestus ja toodangu omahinna kalkulatsioon toimub tellimusmeetodil.

Tsehhikulude ja tehase üldkulude arvestust peetakse harjutus-tes nr. 61—62 toodud nomenklatuurikirjete järgi.

Täiendavalt harjutuste tegemisel III peatüki dokumentidega vormistatud põhi- ja abimaterjalide väljamineku operatsioonide kohta tuuakse antud peatüki harjutustes lao nr. 3 operatsioonid. Laos nr. 3 hoitakse mõningaid abimaterjale (vanaraud, jäätmed jne.), kütust ja varuosasid remondiks.

Koondandmed materjalide jääkide kohta 1. novembriks 195... a.

Kontode šifrid	Kontode nimetus ja hoiukohad	Hulgi-hindades	Transpordi- ja varumiskulud	Tegelikus omahinnas
021	Tooraine, põhimaterjalid ja ostetud pooltooted laos nr. 1 . . .	420 000.—	11 900.—	431 900.—
022	Abimaterjalid:			
	laos nr. 2	54 600.—	2 100.—	56 700.—
	laos nr. 3 (vanaraud, jäätmelmed jne.)	20 800.—	—	20 800.—
	Kokku	75 400.—	2 100.—	77 500.—
023	Kütus:			
	laos nr. 3	36 000.—	9 000.—	45 000.—
029	Varuosad remondiks:			
	laos nr. 3	27 000.—	1 620.—	28 620.—

Väljavõte konto 057 käibearuandest 1. novembriks 195... a.

Tulevaste perioodide kulude nimetus	Käibed aasta algusest		Jääk 1. XI
	kulud	mahakandmised	
1. Tsehhi nr. 1 hoone jooksev remont	143 000.—	79 600.—	63 400.—
2. Uute toodete tootmise kätteõppimise kulud	152 000.—	152 000.—	—
3. Telefoni abonementmaks	4 080.—	3 400.—	680.—
4. Kontorihoonete jooksev remont	44 500.—	27 020.—	17 480.—
5. Üldtootmisotstarbeliste hoonete jooksev remont	194 420.—	159 220.—	35 200.—
Kokku	538 000.—	421 240.—	116 760.—

A. ARVESTUSE JA KALKULATSIOONI TELLIMUSMEETOD

Harjutused nr. 61—62 (2 tundi)

Registrite avamine tootmise arvestuseks

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppe- ja tüüpplangid:

vorm nr. 73 — Žurnaal-order nr. 5/1	1 eks.
vorm nr. 74 — Žurnaal-order nr. 5/2	1 „
vorm nr. 75 — Andmik vorm nr. 10 «Tsehhi kulud»	5 „
vorm nr. 76 — Andmik vorm nr. 11 «Kontode 052, 057, 064, 137 käibed ja saldod»	1 „
vorm nr. 282 — Mitmelahtriline kaart	1 „
vorm nr. 56 — Tootmise arvestuse kaart	3 „

b) Joonestada eraldi lehtedele 2 analüütilise arvestuse kaartide registrit.

Ulesanne 1. a) Avada tootmise arvestuse kaart tellimusele nr. 26 (vorm nr. 56) ja märkida seal kulukirjete nimetused vastavalt allpool toodud juhistele ning peegeldada kaardi lahtris nr. 1 tootmiskulud oktoobris (lõpetamata toodang 1. novembriks k. a.). Kaart registreerida konto 045 analüütilise arvestuse kaartide registris.

Kulukirjete ja tsehhide numbrid ja nimetused	Kulud oktoobris
1. Põhimaterjalid:	
tsehh nr. 1	33 000.—
tsehh nr. 2	—
Kokku	33 000.—
2. Transpordi- ja varumiskulud	1 023.—
3. Tootmistööliste põhi- ja täiendav palk:	
tsehh nr. 1	36 000.—
tsehh nr. 2	—
Kokku	36 000.—
4. Sotsiaalkindlustuseraldised	2 880.—
5. Puhkusrahade reserv	1 800.—
6. Tsehhikulud:	
tsehh nr. 1	32 700.—
tsehh nr. 2	—
Kokku	32 700.—
7. Tehase üldkulud	11 300.—
8. Praagikahjud:	
tsehh nr. 1	—
tsehh nr. 2	—
Kokku	118 703.—

Märkus. Praktikas võidakse kasutada tellimuste jaoks, mis täidetakse pikema aja jooksul, ka teistsuguse vormiga tootmise analüütilise arvestuse kaarte.

b) Avada andmik vorm nr. 10 «Tsehhi nr. 1 kulud» ja kirjutada selle kolmandasse lahtrisse tsehhi kulude numbrid ja nimetused:

Kirjete numbrid	Kulukirjete nimetused
1-a	Tsehhipersonali palk ja juurdearvestused
1-b	Premiaalsed lisatasud tsehhipersonalile ja juurdearvestused
2	Abitöölise palk ja juurdearvestused
3	Mitmesugused väljamaksed tootmistöölisele (ülettunnitööde ja öötööde lisatasud, tasu emadele imikute toitmise vaheaegade eest, alaealiste soodustatud tundide tasu jne.) ja juurdearvestused
4	Hoonete, ehituste ja inventari korrashoid
5-a ja 6-a	Tootmiseseadmete jooksev remont (kirje 5) ja amortisatsioon (kirje 6)
5-b ja 6-b	Muude põhivahendite jooksev remont ja amortisatsioon
9	Töökaitse kulud
10-a	Tööriistade kulumine ja masinaosade vahetamine
10-b	Muude väheväärtulike esemete kulumine
11	Tootmiseseadmete korrashoid (välja arvatud jooksev remont)
12	Materjalid, kütus ja energia tehnoloogiliseks otstarbeks
15	Vahetusesiseste seisakute tasud
16	Kulutatud materjalide transpordi- ja varumiskulud

Märkus. Toodud tsehhikulude nomenklatuuri tuleb edaspidi kasutada kontode 047 ja 051 dokumentide töötlemisel.

c) Avada andmik vorm nr. 11 «Kontode 052, 057, 064, 137 käibed ja saldod» ja kirjutada kolmandasse lahtrisse tehase üldkulude kirjete nimetused ja numbrid (vormi nr. 11 lühendatud nomenklatuur).

Kirjete numbrid	Kulukirjete nimetused
1	Administratiivpersonali ülalpidamine
3	Komandeeringud
5	Kontori-, posti-, telegraafi- ja telefonikulud
6	Administratiiv-majandusliku iseloomuga hoonete ja inventari korrashoid ja amortisatsioon
9	Tootmisotstarbeliste hoonete, ehituste ja inventari korrashoid ja amortisatsioon
10	Hoonete, ehituste ja inventari jooksev remont
13	Töökaitse kulud

Kirjete numbrid	Kulukirjete nimetused
17	Makstud ja saadud protsendid
18-a	a) Tasu riiklike kohustuste täitmise aja eest (välja arvatud administratiivpersonalile)
18-b	b) Kulutatud materjalide transpordi- ja varumiskulud
18-c	c) muud kulud
19	Maksud ja lõivud
23	Trahvid, viivised ja leppetrahvid seoses majanduslike lepingute rikkumisega (makstud ja saadud)

d) Kirjutada andmikus vorm nr. 11 konto 052 kokkuvõtte järgi konto 137 «Puhkusrahade reserv».

e) Avada žurnaal-order nr. 5/1 ja kirjutada esimesse lahtrisse debiteeritavate kontode numbrid ja nimetused allpool toodud järjekorras:

Kontode deebet		
Number	Nimetus	Tsehi number
051	Tsehhikulud	1
051	Tsehhikulud	2
	Kokku	
045	Põhitootmine	1
045	Põhitootmine	2
045	Põhitootmine (tehase üldkulud ja praagikahjud)	—
	Kokku	
047	Abitootmine	3
047	Abitootmine	4
047	Abitootmine	5
	Kokku	
053	Praagi parandamise kulud	1
	Kokku	

f) Avada žurnaal-order nr. 5/2, märkida pealkirjas kuu ja aasta ning muuta debiteeritavate kontode nimetused:

real 1 — 021 «Tooraine, põhimaterjalid ja ostetud pooltooted»;

real 2 — 026 «Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed»; eelviimasel real (konto 176 asemel) — 022 «Abimaterjalid».

g) Avada kaks kaarti (vorm nr. 282) tootmispraagi arvestamiseks (konto 053):

1) tellimus nr. 26 (tsehhis nr. 1) praakdetailide parandamise kulud;

2) tellimus nr. 27 (tsehhis nr. 1) lõplikult prakeeritud detailid. Kirjutada deebetis üksikute lahtrite pealkirjadeks:

1. Materjalid (hulgihindades)
2. Transpordi- ja varumiskulud
3. Tootmistööliste palk
4. Sotsiaalkindlustuseraldised
5. Puhkusrahade reserv
6. Tsehhikulud

Ülesanne 2. Avada eespooltoodud korra kohaselt järgmised registrid, täites nendel lahtrite pealkirjad, kirjete nimetused, numbrid jne.:

a) kaks kaarti (õppeplank nr. 56) tellimuste nr. 27 ja 28 arvestamiseks.

Märkus. Seoses sellega, et need tellimused avati novembris, tuleb esimese lahtri pealkirjaks märkida antud kuu nimetus (november):

b) neli andmikku vorm nr. 10 põhitootmistsehhi nr. 2 ja abitsehhide nr. 3, 4 ja 5 kulude arvestamiseks.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigutada ümber kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 2 — žurnaal-orderid nr. 5/1 ja 5/2 ning andmikud vorm nr. 10 ja 11;

b) kausta nr. 4 — kontode 045 ja 053 analüütilise arvestuse kaardid.

Harjutus nr. 63—64 (2 tundi)

Materjalide kulutuse jaotamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid:

vorm nr. 53. Tootmisest tagastatud materjalide andmik — 1 eks.
vorm nr. 54. Materjalide kulutuse jaotusandmik . . . — 1 „

b) Võtta kaustast nr. 5 algdokumentid materjalide liikumise kohta ladudes nr. 1 ja 2, mis on lisatud materjalide sissetulekuja väljaminekudokumentide registreerimise andmikele.

c) Avada materjalide kulutuse jaotusandmik ja märkida seal lahtrite pealkirjad murruga (lugeja — konto šiffer, nimetaja — lao number): 021/ladu nr. 1, 021/transpordi- ja varumiskulud, 022/ladu nr. 2, 022/transpordi- ja varumiskulud, 023/ladu nr. 3, 023/transpordi- ja varumiskulud, 029/ladu nr. 3, 029/transpordi- ja varumiskulud.

Lahtrid «Kontod-tarbijad» ja «Allkonto, tellimus, kirje» täita järgmises järjekorras: a) Tsehh nr. 1, konto 051 — kirjed 4, 9, 10-a, 11, 16; konto 045 tellimus nr. 26, 27, 28. Kokku tsehhis nr. 1. b) Tsehh nr. 2, konto 051 — kirjed 4, 11, 12, 16; konto 045 — tellimus nr. 26, 27. Kokku tsehhis nr. 2. c) Tsehh nr. 3, konto 047 — kirjed 4, 9, 11, 12, 16. Kokku tsehhis nr. 3. d) Tsehh nr. 4, konto 047 — kirjed 5-b, 10-a, 11, 12, 16. Kokku tsehhis nr. 4. e) Tsehh nr. 5, konto 047 — kirjed 10-a, 11, 16. Kokku tsehhis nr. 5. f) Konto 052 — kirjed 9, 10, 13, 18-b. Kokku konto 052.

Ülesanne 1. a) Märkida kõigil materjalide kuludokumentidel kulukirjed, juhindudes lk. 174 toodud kulude nomenklatuurist.

b) Rühmitada iga lao kuludokumendid tsehhide ja osakondade (administratiiv- ja majandusosakond) järgi ja kulusihituse (tellimuste, kulukirjete) järgi ning märkida nende dokumentide kokkuvõtte tulemused materjalide kulutuse jaotusandmikku.

Ülesanne 2. a) Rühmitada allpool toodud ladude nr. 2 ja 3 kuludokumentide (tinglike) andmed tsehhide ja osakondade järgi, materjalide liikide järgi (022, 023, 029) ja kulusihituse järgi ning märkida kokkuvõtu tulemused materjalide kulutuse jaotusandmikku.

Märkida materjalide kuludokumentide registreerimise andmikku (kaustas nr. 5) täiendavad andmed laost nr. 3 kulutatud materjalide kohta kontode 022, 023 ja 029 krediti järgi.

Lao nr.	Tsehh nr.	Nõudelehe nr.	Nomenklatuuri-number	Kulude otstarve	Summa
3	1	447	4521	Masinaosade vahetamine	600.—
2	3	710	2999	Hoonete korrashoid	100.—
2	3	711	2999	Seadmete korrashoid	400.—
2	3	712	2999	Tsehhi töölistele rõivaste jaoks kappide ehitamine	700.—
3	3	713	3317	Tehnoloogilisteks vajadusteks	3 000.—
2	4	750	2999	Seadmete korrashoid	300.—
2	4	751	2999	Hoonete jooksev remont	1 000.—
3	4	752	3317	Tehnoloogilisteks vajadusteks	20 000.—
3	4	753	4544	Masinaosade vahetamine	500.—
2	5	780	2999	Seadmete korrashoiuks	200.—
3	5	781	4521	Masinaosade vahetamine	900.—

Märkus. Vastavalt materjalide nomenklatuurile on kehtestatud järgmine nomenklatuuri numbrite jaotus materjalide liikide järgi:

Kontode šifrid	Materjalide liigid	Nomenklatuuri-numbrid (sellest — selleni)
021	Tooraine, põhimaterjalid ja ostetud pooltooted	1000—1999
022	Abimaterjalid	2000—2999
023	Kütus	3000—3999
029	Varuosad remondiks	4000—4999

b) Koostada tootmisest tagastatud materjalide andmik varem koostatud ja kaustas nr. 5 hoitavate saatelehtede nr. 41 ja 42 põhjal.

Dokumentide hoidmine. Panna kaustast nr. 1 kausta nr. 5 kõik materjalide kulutuse jaotusandmiku koostamiseks kasutatud ladude nr. 1 ja 2 algdokumendid.

Harjutus nr. 65

Materjalide transpordi- ja varumiskulude peegeldamine registrites

Ettevalmistustööd. a) Võtta kaustast nr. 2 žurnaal-order nr. 5/2.

b) Võtta kaustast nr. 5 põhimaterjalide ja abimaterjalide transpordi- ja varumiskulude arvestus.

c) Joonestada transpordi- ja varumiskulude jaotuse plank (kontodele «Kütus» ja «Varuosad remondiks») lk. 137 toodud vormi kohaselt.

Ulesanne 1. a) Koostada kütuse ja remondi varuosade transpordi- ja varumiskulude keskmise protsendi arvestus (vt. andmeid lk. 172. Novembris kütust ja remondi varuosasid sisse ei tulnud.

b) Arvutada keskmise protsendi põhjal ja kirjutada materjalide kulutuse jaotusandmikku kuluks kantud materjalide transpordi- ja varumiskulud.

c) Märkida tootmisest tagastatud materjalide andmikku (eraldi lahtrisse) tagastatud materjalidele langev transpordi- ja varumiskulude osa ning viia välja nende tegelik omahind.

d) Peegeldada žurnaal-orderis nr. 5/2 tootmisest tagastatud põhimaterjalide omahind.

Materjalide kulutuse jaotusandmiku kontrollkokkuvõtte — 526 550 rbl.

Dokumentide hoidmine. Panna kausta nr. 4 transpordi- ja varumiskulude arvestus.

Harjutus nr. 66

Palga jaotus

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 55 Palga jaotusandmik — 1 tk.

b) Võtta kaustast nr. 5 mehaanikatsehhi tööliste palga algdokumendid (nr. 1—19, üldsummas 5 507 rbl. 85 kop.)

c) Võtta kaustast nr. 3 tsehhi nr. 1 tsehhipersonali palgaleht nr. 102.

d) Valmistada ette palga jaotusandmik, kirjutades seal kontode-tarbijate nimetused ning kirjete ja tellimuste numbrid järg-

mises järjekorras: a) Tsehh nr. 1, konto 051 — kirjed 1-a, 1-b, 2, 3, 5-a, 5-b, 15; konto 045 — tellimus nr. 26, 27, 28; konto 053 — tellimus nr. 26. Kokku tsehhis nr. 1. b) Tsehh nr. 2, konto 051 — kirjed 1-a, 1-b, 2, 3; konto 045 — tellimus nr. 26, 27. Kokku tsehhis nr. 2. c) Tsehh nr. 3, konto 047 — kirjed 1-a, 2. Kokku tsehhis nr. 3. d) Tsehh nr. 4, konto 047 — kirjed 1-a, 2, 5-a, 5-b. Kokku tsehhis nr. 4. e) Tsehh nr. 5, konto 047, kirjed 1-a, 2, 5-a. Kokku tsehhis nr. 5. f) Konto 052 — kirjed 1, 10, 18-a (3 rida). Kokku konto 052. g) Konto 137 (3 rida). Kokku konto 137.

e) Kirjutada eraldi paberilehtedele ($\frac{1}{8}$ vihikulehest) põhirekvisiidid allpool toodud täiendavatest dokumentidest tsehhis nr. 1:

Dokumendi nimetus ja number	Väljamakse iseloom	Töötajate kategooria	Summa
Toodangu rapordid nr. 21—29	Tellimus nr. 26 — detailide töötlemine	Tootmistöölised	78 105.—
Toodangu rapordid nr. 30—39	Tellimus nr. 27 — detailide töötlemine	„	168 368.—
Toodangu rapordid nr. 40—49	Tellimus nr. 28 — detailide töötlemine	„	50 000.—
Tükitööleht nr. 50	Tellimus nr. 26 — praakdetailide parandus	„	2 000.—
Lisatasuleht nr. 51	Toodangu rapordi nr. 21 järgi tehtud tööde osas normaalsetest töötingimustest kõrvalekaldumise eest	Tootmistöölised	485.70
Lisatasuleht nr. 52	Toodangu rapordi nr. 30 järgi tehtud tööde osas normaalsetest töötingimustest kõrvalekaldumise eest	„	235.20
Oiend-arvestus nr. 53	Lisatasu progressiivsete hinnete järgi	„	36 724.40
Oiend-arvestus nr. 54	Öötöö lisatasu	„	623.—
Oiend-arvestus nr. 55	Ületunnitöö lisatasu	„	115.44
Oiend-arvestus nr. 56	Korraliste puhkuste tasu	„	15 000.—
Tõõseisakuleht nr. 57	Tsehhi süü tõttu	„	285.60
Oiend-arvestus nr. 58	Tasu emadele imikute toitmise aja eest	„	1 053.15
Oiend-arvestus nr. 59	Riiklike kohustuste täitmise aja eest	„	1 061.66
Palgaleht nr. 60	Ajatööpalk	Ajatöölised	59 635.—
Oiend-arvestus nr. 61	Öötöö lisatasu	„	200.—
Palgaleht nr. 102	Tsehhipersonali palk	IIT, teenistujad	21 000.—
Kokku			434 892.15

Tingliku dokumendi täitmise näidis

Tsehh nr. 1. Toodangu rapordid nr. 21—29.

Tootmistöölised. Tükitöö. Tellimus nr. 26

Deebet _____ Kirje _____ 78 105 rubla.

Ulesanne 1. a) Märkida tsehhi nr. 1 algdokumentidel (nr. 1—19), tinglikel dokumentidel (nr. 21—61) ja palgalehel nr. 102 debiteeritavate kontode šifrid ja kulukirjed (tellimuste numbrid on märgitud dokumentidele nende koostamisel). Dokumentidel, mis peegeldavad mitmele tellimusele tehtud kulusid (näiteks toodangu raport) või mitmesuguse kulukirje järgi tehtud kulusid, näidata summad üksikute tellimuste või kulukirjete järgi.

b) Rühmitada kõik dokumendid tellimuste numbrite ja kulukirjete järgi, teha kokkuvõtted ja märkida need palga jaotusandmiku vastavatele ridadele.

c) Teha palga jaotusandmikus tsehhi nr. 1 kohta kokkuvõte (tasud riiklike kohustuste täitmise aja eest ja tööliste korraliste puhkuste tasu märkida kontode 052 ja 137 deebetisse vabadele ridadele).

Kontrollkokkuvõtted tsehhi nr. 1 kohta — 423 500 rubla; üle antud kontode 052 ja 137 deebetisse 16 900 rubla.

Ulesanne 2. Märkida palga jaotusandmikku järgmised andmed novembris arvestatud palga kohta tsehhis nr. 2:

Dokumendi nimetus ja number	Väljamakse iseloom	Töötajate kategooria	Summa
Toodangu raportid nr. 62—79	Tellimuse nr. 26 järgi masinate montaaži eest	Tootmistöölised	23 000.—
Toodangu raportid nr. 80—87	Tellimuse nr. 27 järgi masinate montaaži eest	„	37 000.—
Oiend-arvestus nr. 88	Lisatasu progressiivsete hinnete järgi	„	11 000.—
Oiend-arvestus nr. 89	Palk korralise puhkuse aja eest	„	4 000.—
Oiend-arvestus nr. 90	Tasu emadele imikute toitmise aja eest	„	200.—
Oiend-arvestus nr. 91	Tasu riiklike kohustuste täitmise aja eest	„	300.—
Palgaleht nr. 92	Ajatööpalk	Abitöölised	9 000.—
Palgaleht nr. 104	Ajatööpalk	ITT, teenistujad ja NTP	8 000.—
	Preemia plaani ületamise eest	„	700.—
	Puhkusetasu	„	1 000.—
	Tasu emadele imikute toitmise aja eest	„	100.—
	Tasu riiklike kohustuste täitmise aja eest	„	300.—
	Kontrollkokkuvõte		94 600.—

Dokumentide hoidmine. Paigutada kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 3 — palgaleht nr. 102 (panna palgakoondi juurde);

b) kausta nr. 5 — tsehi nr. 1 tööliste palga algdokumendid (nr. 1-st kuni nr. 19-ni) ja tinglikud dokumendid (nr. 21-st kuni nr. 61-ni).

Harjutus nr. 67

Sotsiaalkindlustuseraldiste ja puhkusraha reservi arvestus

Ettevalmistustööd. Kirjendada palga jaotusandmikku abitsehhide ja tehase valitsuse kohta toodud andmed:

Kontod- tarbijad	Kirjed	Summa	Kontod- tarbijad	Kirjed	Summa
047 Tsehh nr. 3	1-a	1 500.—	052	1	17 000.—
	2	5 300.—	052	10	1 000.—
Kokku		6 800.—	052 (tsehh nr. 1)	18-a	?
			052 (tsehh nr. 2)	18-a	?
			052 (tsehh nr. 3)	18-a	500.—
047 Tsehh nr. 4	1-a	700.—			
	2	2 600.—	Kokku		21 000.—
	5-a	800.—			
	5-b	1 400.—			
Kokku		5 500.—	137		
			Tsehh nr. 1		?
047 Tsehh nr. 5	1-a	800.—	Tsehh nr. 2		?
	2	1 100.—	Tsehh nr. 3		1 000.—
	5-a	1 300.—			
Kokku		3 200.—	Kokku		20 000.—

Ulesanne 1. a) Arvutada ja kirjendada palga jaotusandmikku (eraldi lahtrisse «Sotsiaalkindlustuseraldised») tsehhide nr. 1 ja 2 sotsiaalkindlustuseraldised 8%, ühtlasi kontrollida arvutuse õigsust kokkuvõtte järgi.

b) Arvutada ja kirjendada samasse palga jaotusandmikku tsehhide nr. 1 ja 2 tööliste puhkusrahade reserv 5%.

Märkus. Tsehhikulude ja tehase üldkulude (kontod 047, 051, 052) kirje nr. 1 järgi peegeldatud palgalt puhkusrahade reservi ei arvutata. Tehase üldkulude kirje 18-a järgi arvutatakse reserv ainult tööliste palgalt (1 800 rubla).

Ulesanne 2. Arvutada ja kirjendada palga jaotusandmikku sotsiaalkindlustuseraldised ja puhkusrahade reserv abitsehhide ja tehase valitsuse kohta.

Materjalide ja palga kulutuste peegeldamine registrites

Ettevalmistustööd. a) Võtta kaustast nr. 2 andmikud vorm nr. 10 «Tsehhi nr. 1 kulud» ja «Tsehhi nr. 2 kulud», andmik vorm nr. 11 «Kontode 052, 057, 064, 137 käibed ja saldod».

b) Võtta kaustast nr. 4 konto 045 analüütilise arvestuse kaardid.

Ülesanne 1. a) Kirjendada registritesse vorm nr. 10 ja 11 ning tootmiskulude analüütilise arvestuse kaartidele tootmiskulud materjalide jaotusandmiku ja tootmisest tagastatud materjalide andmiku põhjal.

Märkus. Kõigil dokumentidel, mis on registritesse sissekannete tegemise aluseks, märkida (templi asemel) registri vormi number, kuupäev ja raamatu-pidaja allkiri.

b) Kanda laiali samadesse registritesse tootmiskulud palga jaotuse, sotsiaalkindlustuseraldiste ja puhkusrahade reservi andmiku põhjal.

Dokumentide hoidmine. Panna kausta nr. 3 materjalide ja palga jaotusandmikud ja tootmisest tagastatud materjalide andmik (kui žurnaal-orderi nr. 5 sissekannete alus).

Harjutus nr. 69

Teistelt ettevõtetelt saadud teenuste peegeldamine registrites

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 88 — Dešifreerimisleht — 6 tk.

b) Võtta kaustast nr. 2 hankijatega arvelduste andmik (õppevorm nr. 35) operatsioonide kohta, mis ei ole seotud materiaalsete väärtuste varumisega.

c) Kirjutada ümber eraldi paberilehtedele allpool toodud hankijate arvete põhirekvisiidid (paremal jätta vaba äär kontode korrespondeeringute märkimiseks).

EMV-4 Arve nr. 417 — 19. XI 195... a. tema poolt tehtud tööde eest 4960 rubla.

Sealhulgas:

ventilatsiooni ehitamine tsehhis nr. 1	1 476.—
tööpinkidele kaitsevõrede ehitamine tsehhis nr. 2	1 200.—
töölistele rõivaste jaoks kappide ehitamine tsehhis nr. 3	372.—
tehase töölistele duširuumi ehitamine	1 912.—

Kirovi-nimelise Mehaanikatehase arve nr. 934 — 20. XI k. a. jooksva remondi eest:

Kirjutus- ja arvutusmasinate jooksev remont	1 510.—
Mehaanikatsehhi seadmete jooksev remont	17 759.—
Kokku	19 269.—

Märkus. Masinate ja seadmete jooksva remondi kulud kantakse vahe-
tult vastavatele kulukontodele.

Veevarustuse Trusti arve nr. 1381 — 30. XI k. a. tehase poolt k. a.
novembris tarbitud vee eest, kokku 3 500 rubla.

Sealhulgas:

tsehhis nr. 1 majanduslikeks vajadusteks	600.—
tsehhis nr. 2 majanduslikeks vajadusteks	400.—
tsehhis nr. 3 majanduslikeks vajadusteks	300.—
tsehhis nr. 4 tehnoloogilisteks vajadusteks	403.10
tsehhis nr. 5 tehnoloogilisteks vajadusteks	96.90
tehase valitsuses tehase hoonete ja territooriumi korras- hoiaks	1 700.—

Ülesanne 1. a) Töötada läbi hankijatelt saadud arved (mär-
kida vabal äärel korrespondeerivad kontod ja kulukirjed) ning
teha sissekanded hankijatega arvelduste andmikku (vorm nr. 35).

Üheaegselt sissekannetega hankijatega arvelduste andmikku
koostada iga tsehhi kulude ja tehase üldkulude kohta eraldi dešif-
reerimislehed žurnaalorderile nr. 4 (sest hankijatega arvelduste
andmik on žurnaal-orderi nr. 4 abiregistriks).

Ülesanne 2. a) Võtta kokku hankijatega arvelduste andmikus
(vorm nr. 35) kõigi lahtrite käibed, kirjutada kokkuvõtted järg-
misele vabale reale ja kontrollida nende õigsust.

b) Võtta kokku dešifreerimislehtedel käibed ja võrrelda debi-
teerivate kontode kokkuvõtteid vastavate andmiku vorm nr. 35
kokkuvõtetega.

c) Panna dešifreerimislehed (ajutiselt) andmike vorm nr. 10
juurde (vastavate tsehhide järgi) ja andmiku vorm nr. 11 juurde
(tehase valitsuse kohta koostatud dešifreerimisleht).

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigu-
tada ümber kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 2 — hankijatega arvelduste andmik vorm nr. 35;

b) kausta nr. 3 — hankijate arved, mis on kirjendatud and-
mikku vorm nr. 35.

Harjutus nr. 70

Põhivahendite amortisatsiooni, väheväärtuslike esemete kulumise ja muude rahaliste kulude peegeldamine registrites

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 88.
Dešifreerimisleht — 3 tk.

b) Võtta kaustast nr. 2 — žurnaal-orderid nr. 12 ja 13; kaustast
nr. 5 — põhivahendite amortisatsiooni andmik ja väheväärtuslike
esemete kulumise arvestus.

Ülesanne 1. a) Koostada žurnaal-orderite nr. 12 ja 13 ning
nende juurde kuuluvate vastavate dokumentide põhjal kontode
051 ja 052 deebetisse kantud kulude dešifreerimislehed.

Märkus. 1. Enne dešifreerimislehtede koostamist märkida dokumentidel kulukirjed.

2. Praktikaks koostatakse dešifreerimislehed üheaegselt läbitöötatud dokumentide kirjendamisega registritesse.

b) Kirjendada andmikkudesse vorm nr. 10 (põhitsehhide osas) ja vorm nr. 11 tootmiskulud teistest žurnaal-orderitest (žurnaal-orderite nr. 4, 12 ja 13 dešifreerimislehtede põhjal).

Märkus. Dešifreerimislehed hoida ajutiselt nende andmike juures, kuhu nende põhjal tehti sissekanded.

c) Kirjendada andmikkudesse vorm nr. 10 (põhitsehhide osas) ja vorm nr. 11 tootmiskulud põhivahendite amortisatsiooni arvestuse andmiku ja väheväärtuslike esemete kulumise arvestuse andmiku põhjal.

d) Kirjendada andmikku vorm nr. 11 (konto 057 järgi) tulevaste perioodide kulude jaotus k. a. novembris vastavalt allpool toodud andmetele ning peegeldada tulevaste perioodide kulude jaotus andmikes vorm nr. 10 (põhitsehhide järgi) ja vorm nr. 11 (tehase valitsuse osas):

Tulevaste perioodide kulukirjete nimetus	Tsehh, osakond	Novembris mahakandmisele kuuluv summa
1. Hoonete jooksev remont	Tsehh nr. 1	39 800.—
2. Telefoni abonementmaks	Tehase valitsus	340.—
4. Tehase kontori jooksev remont	Tehase valitsus	8 900.—
5. Tootmisotstarbeliste hoonete jooksev remont	Tehase valitsus	35 200.—
Kokku		84 240.—

e) Märkida andmikus vorm nr. 11 (konto 057 kohta) käibed aasta algusest, juhindudes lk. 172 toodud andmetest.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigutada ümber kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 2 — žurnaal-orderid nr. 12 ja 13;

b) kausta nr. 3 — žurnaal-orderite nr. 12 ja 13 juurde kuuluvad dokumendid (põhivahendite amortisatsiooni arvestuse andmik ja väheväärtuslike esemete kulumise andmik jätta ajutiselt kausta nr. 1).

Harjutus nr. 71

Abitootmiste kulude peegeldamine registrites

Ettevõtmistööd. Võtta kaustast nr. 2 tsehhide nr. 3, 4 ja 5 kulude andmikud ja kaustast nr. 3 kõik žurnaal-orderi nr. 5 dokumendid.

Ulesanne 1. Kirjendada andmikkudesse vorm nr. 10 abitsehhide kulud kõigi järgmiste varem koostatud dokumentide põhjal:

- a) materjalide kulutuse jaotusandmik;
- b) palga jaotuse, sotsiaalkindlustuseraldiste ja puhkusrahade reservi andmik;
- c) põhivahendite amortisatsiooni arvestuse andmik;
- d) väheväärtuslike esemete kulumise arvestus;
- e) konto 047 deebetide dešifreerimislehed.

Harjutus nr. 72

Abitootmiste tootmisaruannete ja teenuste jaotusandmike koostamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid:

vorm nr. 57. Andmik vorm nr. 9 «Teenuste jaotamine» 2 eks.
 vorm nr. 59 «Tootmisaruanne» . . . . . 1 „

b) Liimida kokku kaks planki vorm nr. 57 ning märkida seal kontode-tarbijate nimetused: konto 047 — tsehh nr. 4, kirjed 4 ja 12, tsehh nr. 5, kirjed 4 ja 12; konto 051 — tsehh nr. 1, kirjed 4 ja 12, tsehh nr. 2, kirjed 4 ja 12; konto 052 — kirjed 6 ja 9.

c) Võtta kokku kulud tsehhis nr. 3 (andmik vorm nr. 10).

Ulesanne 1. a) Koostada elektriijaama (tsehh nr. 3) tootmisaruanne ning lähtudes kuludest (andmikust vorm nr. 10) ja tehase peaenergeetiku õiendist elektrienergia jaotamise kohta novembrikuus teha seal kindlaks 1 kWh elektrienergia omahind:

Peaenergeetiku õiend elektrienergia kasutamise kohta

Kellele antud	Antud elektrienergiat kWh-des	
	mootoritele	valgustuseks
Tsehhile nr. 1	95 000	2 800
Tsehhile nr. 2	46 000	1 000
Tsehhile nr. 4	—	200
Tsehhile nr. 5	13 000	—
Tehase valitsusele:		
kontoris	—	600
muudes hoonetes	—	4 400
	154 000	9 000

b) Märkida tootmisaruande põhjal teenuste jaotuse andmikku (vorm nr. 57) elektriijaama teenuste tegelik omahind (kWh elektrienergia plaaniline omahind on 12 kop.).

Märkus. Tootmisaruanded panna teenuste jaotuse andmike (vorm nr. 57) juurde.

Kontrollsumma: tsehhi nr. 3 kulude kokkuvõte — 16 300 rubla.

Ülesanne 2. Peegeldada andmikes vorm nr. 10 teistele abitsehhidele antud elektriijaama teenuste maksumus (elektriijaama teenused põhitöötajatele peegeldatakse andmikus vorm nr. 57 kokkuvõtte põhjal pärast kõikide abitsehhide andmete sissekandmist),

Harjutus nr. 73—74 (2 tundi)

Tootmisaruannete koostamine vastastikuse teenindamise korral

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplangid vorm nr. 59 — Tootmisaruanne — 2 tk.

I. Õiend katlamaja teenuste jaotamise kohta novembris, 195 . . . a.

Kellele anti auru	Milleks	Kogus (t)
Tsehhile nr. 1	Kütteks	2 000
Tsehhile nr. 2	„	800
Tsehhile nr. 5	„	140
Tehase valitsusele	Tehase kontori kütteks	100
„ „	Muude hoonete kütteks	900
K o k k u		3 940

II. Õiend kompressoritsehhi teenuste jaotamise kohta novembris, 195 . . . aastal

Kellele antud suruõhku	Milleks	Kogus (tuh. m ³)
Tsehhile nr. 1	Tootmisvajadusteks	300
Tsehhile nr. 2	„	105
Tsehhile nr. 4	„	7,1
K o k k u		412,1

III. Õiend teenuste plaanilise omahinna kohta

Aur — 9 rubl. 1 tonn, suruõhk — 19 rubl. tuhat m³.

Ülesanne 1. Koostada tsehhi nr. 4 (katlamaja) tootmisaruanne, peegeldades seal:

a) tegelikud kulud arvestuse andmetel (andmikust vorm nr. 10), s. o. ilma tsehhilt nr. 5 saadud vastastikuste teenuste maksumuseta;

b) tsehhilt nr. 5 saadud vastastikuste teenuste maksumus (eraldi real) ning võtta kokku kulude üldsumma;

c) tsehhi nr. 4 teenuste jaotus teistele abitsehhidele vastastikuse teenindamise korras (kogus ja summa plaanilise hinnaga) ja põhitöötajatele (kogus ja summa tegeliku omahinnaga).

Ülesanne 2. Koostada sama korra kohaselt tsehhi nr. 5 tootmisaruanne (võttes arvesse saadud ja üleantud vastastikused teenused).

Harjutus nr. 75

Abitootmiste teenuste jaotuse andmike koostamine vastastikuse teenindamise korral

Ülesanne 1. Kirjendada andmikku vorm nr. 9 (õppeplank nr. 57) abitsehhide nr. 4 ja 5 tootmisaruannete põhjal vastavad andmed teenuste jaotuse kohta ning võtta kokku teistele osutatud teenuste maksumus.

Ülesanne 2. Peegeldada abitsehhide vastastikused teenused ja teenused põhitarbijaile andmikes vorm nr. 10 ja 11.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigutada ümber kaustast nr. 1 kausta nr. 3 teenuste jaotamise andmik vorm nr. 9 koos dokumentidega (on žurnaal-orderisse nr. 5 tehtavate kannete aluseks).

Harjutus nr. 76

Tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotamine

(väljaspool koondülesannet)

Ülesanne 1. a) Jaotada valutsehhi tsehhikulud 205 000 rubla valmistoodangule proportsionaalselt antud tsehhi tootmistööliste põhipalgale. Tootmistööliste põhipalk on: tellimus nr. 171 — 32 400 rubla, tellimus nr. 172 — 113 600 rubla, tellimus nr. 175 — 78 300 rubla, tellimus nr. 179 — 25 700 rubla.

b) Jaotada valutsehhi toodangule langevad üldkulud 90 000 rubla proportsionaalselt tootmistööliste põhipalgale.

c) Koostada tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotusandmik (vihikus) mööblivabriku kohta. Kulud jaotatakse proportsionaalselt tootmistööliste põhipalgale: ettevalmistustsehhi tsehhikulud — 139 400 rubla; ettevalmistustsehhi tööliste põhipalk — 82 000 rubla, sealhulgas kappide detailide valmistamine — 20 000 rubla, laudetailide valmistamine — 47 000 rubla, puhvetidetailide valmistamine — 13 000 rubla ja praaklaudade parandamine — 2 000 rubla.

Montaažitsehhi tsehhikulud — 49 200 rubla.

Montaažitsehhi tööliste põhipalk — 38 000 rubla, sealhulgas kappide montaaži ja viimistlemise eest — 10 000 rubla, laudade montaaži ja viimistlemise eest 21 000 rubla ja puhvetite montaaži ja viimistlemise eest 7 000 rubla.

Tehase üldkulud moodustasid samal perioodil 94 400 rubla.

Tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotamine ning nende peegeldamine registrites

Ettevalmistustööd. a) Joonestada eraldi paberilehel tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotusandmik allpool toodud vormi kohaselt:

Tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotamine
..... 195... aastal

Konto siffer	Toote, tellimuse nimetus	Tsehh nr.		Tsehh nr.		Tehase üldkulud	
		tootmistööliste palk	tsehhikulud %	tootmistööliste palk	tsehhikulud %	tootmistööliste palk	tehase üldkulud %
	(8 rida)						

b) Võtta kokku käibed tsehhide nr. 1 ja 2 kulude andmikes (vorm nr. 10) ja kontode 052 ja 137 kulude andmikus vorm nr. 11.

Kontrollkokkuvõtted: tsehh nr. 1 — 271 800 rubla, tsehh nr. 2 — 72 000 rubla, tehase üldkulud — 108 000 rubla, konto 137 — 21 600 rubla.

Ulesanne 1. a) Koostada tehase «Selmaš» tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotusandmik k. a. novembrikuu kohta. Kulud jaotatakse proportsionaalselt tootmistööliste põhipalgale, mis on arvatud põhitootmise tellimuste ja praagi parandamise eest.

Märkus. Tehase üldkulusid tootmispraagile ei kanta.

b) Peegeldada tsehhikulude jaotus tsehhi nr. 1 ja tsehhi nr. 2 kulude andmikes (vorm nr. 10).

c) Peegeldada tehase üldkulude jaotus andmikus vorm nr. 11.

d) Peegeldada tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotus tootmise analüütilise arvestuse kaartidel.

Tootmiskulude sünteetiline arvestus

Ettevalmistustööd. a) Võtta kaustast nr. 2 žurnaal-order nr. 5/1 ning kirjutada seal lahtrite pealkirjad: teisele lahtirile «021», kolmandale «022», neljandale «023», viiendale «029», neljateistkümnendale «teistest žurnaal-orderitest».

b) Teha põhitootmise ja praagi parandamise kulude kokkuvõtet tsehhide nr. 1 ja 2 kulude andmikes vorm nr. 10.

Ülesanne 1. Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 5/1:

a) kontode 045, 047, 051, 052, 053, 137 deebet kokkuvõtte vastavatest andmikest vorm nr. 10 ja 11;

b) tehase üldkulude jaotusandmiku vorm nr. 11 põhjal.

Ülesanne 2. Teha žurnaal-orderis nr. 5/1 kontode 051 ja 047 kokkuvõtte (teiste kontode järgi kokkuvõtteid mitte teha).

Harjutus nr. 79—80 (2 tundi)

Tootmispraagi arvestus

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppe- ja tüüpplangid:

vorm nr. 60. Praagi omahinna aruanne . . . . . 1 tk.
vorm nr. 285. Arvelduste kontode käibearuanne . . . . . 1 „

b) Võtta: kaustast nr. 2 — žurnaal-order nr. 3 — palga koond; kaustast nr. 4 — konto 053 analüütilise arvestuse kaardid.

Ülesanne 1. a) Kanda konto 053 analüütilise arvestuse kaartidele tsehhi nr. 1 vastavates dokumentides ja tsehhikulude jaotusandmikus peegeldatud praagi parandamise kulud.

b) Koostada praagi omahinna aruanne (vorm nr. 60) tsehhis nr. 1 tellimuse nr. 27 kohta järgmiste andmete põhjal:

lõplikult praagitud detailide valmistamiseks kulutatud
põhimaterjalide väärtus (hulgihindades) . . . . . 3 000 rbl.
eelnevate operatsioonide eest arvestatud tootmistööliste
põhipalka . . . . . 1 000 rbl.

Märkus. Praagi omahinna kalkulatsiooni ülejäänud kirjed määrata arvu-
tuslikul teel kas kehtivate normide või antud kuul tegelikult jaotatud kulusum-
made põhjal (välja arvatud tehase üldkulud).

Ülesanne 2. a) Peegeldada lõplikult praagitud tellimuse nr. 27 detailide omahinna mahakandmine žurnaal-orderis nr. 5/1 ning kontode 045 ja 053 analüütilise arvestuse kaartidel.

b) Peegeldada žurnaal-orderis nr. 5/2, materjalide sissetuleku dokumentide registreerimise andmikus (kaust nr. 5) ja analüütilise arvestuse kaartidel järgmised operatsioonid:

(1) Saatelehe nr. 43 (tinglik) põhjal anti lattu nr. 3 tellimus nr. 27 — detailidest saadud vanaraud 120 rbl. väärtuses.

(2) Žurnaal-orderis nr. 3 ja palgakoondis on peegeldatud «ekslikult» 2 360 rbl. (2 960 rbl. suurusest üldsummast) kui kinnipidamine täitedokumentide järgi (palgaleht nr. 101). Tegelikult kujutab see summa endast kinnipidamist süüdlastelt praagi eest:

tellimuse nr. 26 järgi — 1 060 rbl.
tellimuse nr. 27 järgi — 1 300 rbl.

Teha palgakoondis parandus korrektuurimeetodil, märkides süüdlastelt praagi eest kinnipeetud summa eraldi lahtrisse.

Parandada žurnaal-orderis nr. 3 konto 099 kreditisse tehtud ebaõige kirjend (korrektuurimeetodil). Peegeldada žurnaalorderis 5/2 ja konto 053 analüütilise arvestuse kaartidel õige kirjend süüdlastelt praagi eest kinnipeetud summa — 2 360 rubla kohta.

c) Märkida toote nr. 27 praagi omahinna aruandesse analüütilise arvestuse andmetel lattu antud vanaraua väärtus ja süüdlastelt praagi eest kinnipeetud summad. Ühtlasi arvutada ning märkida aruandesse praagikahjude summa.

d) Koostada raamatupidamisõiend tellimuse nr. 26 praakdetailide parandamise kahjude kohta.

e) Peegeldada tellimuste nr. 26 ja nr. 27 praagikahjude mahakandmine žurnaal-orderis nr. 5/1 ja kontode 045 ja 053 analüütilise arvestuse kaartidel.

Kontrollsummad: tellimuse nr. 26 praagikahjud — 3 000 rbl., tellimuse nr. 27 praagikahjud — 3 700 rbl.

Ulesanne 3. a) Võtta kokku žurnaal-orderis nr. 5/1 kontode 045 ja 053 käibed ning teha žurnaal-orderi üldkokkuvõtted.

b) Koostada tootmispraagi analüütilise arvestuse kontode käibearuanne.

Žurnaal-order nr. 5/1 kontrollkokkuvõte 1 874 614 rubla ja 90 kop.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigutada kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 2 — žurnaal-order nr. 3;

b) kausta nr. 3 — palgakoond, praagi omahinna aruanne, õiend praagi parandamise kahjude kohta ja muud žurnaal-orderi nr. 5 juurde kuuluvad dokumendid.

c) kausta nr. 4 — konto 053 kaardid ja käibearuanne.

Harjutus nr. 81

Lõpetamata toodangu omahinna kindlakstegemine

(väljaspool koondülesannet)

Ulesanne 1. Õmblusvabrikus teostati 1. veebruaril k. a. lõpetamata toodangu inventuur ning inventuuriakti põhjal tehti kindlaks järgmised otsesed kulud toodete liikide järgi:

Tootmiskulud	Toodangu liigid	
	palitud	ülikonnad
Põhimaterjalid (hulgihindades)	10 000.—	6 000.—
Tootmistööliste palk	3 000.—	4 000.—

Täiendavad andmed:

a) sotsiaalkindlustuseraldised — 7%,

b) eraldised puhkusraha reservi — 4%,

c) põhimaterjalide transpordi- ja varumiskulude keskmine protsent jaanuaris — 6%,

d) tsehhikulud olid jaanuaris 150%, tehase üldkulud aga 80% tootmistööliste põhipalgast.

Arvutada lõpetamata toodangu omahind 1. veebruariks k. a. toodangu liikide järgi.

Ulesanne 2. Õmblusvabrikus on tootmise analüütilise arvestuse kaartidel peegeldatud veebruaris järgmised käibed:

Kulu- (kalkulatsiooni) kirjed	Palitud	Ulikonnad	Püksid
Deebet			
1. Põhimaterjalid	120 000.—	200 000.—	80 000.—
2. Transpordi- ja varumiskulud	9 600.—	16 000.—	6 400.—
3. Põhipalk	50 000.—	120 000.—	30 000.—
4. Sotsiaalkindlustuseraldised	3 500.—	8 400.—	2 100.—
5. Puhkusraha reserv	2 000.—	4 800.—	1 200.—
6. Tsehhikulud	70 000.—	168 000.—	42 000.—
7. Tehase üldkulud	45 000.—	108 000.—	27 000.—
8. Praagikahjud	1 980.—	5 600.—	2 070.—
Kokku deebet	302 080.—	630 800.—	190 770.—
Kreedit			
(Kantud tootmiskulude vähendamiseks: jäätmed, tagastamised, lõpliku praagi omahind)			
1. Põhimaterjalid	5 000.—	10 000.—	4 000.—
2. Transpordi- ja varumiskulud	400.—	800.—	320.—
3. Põhipalk	1 000.—	—	2 000.—
4. Sotsiaalkindlustuseraldised	70.—	—	140.—
5. Puhkusraha reserv	40.—	—	80.—
6. Tsehhikulud	1 400.—	—	2 800.—
Kokku kreedit	7 910.—	10 800.—	9 340.—

Lõpetamata toodangu inventeerimisel 1. märtsil k. a. tehti kindlaks järgmised lõpetamata toodangu otsesed kulud:

Tootmiskulud	Toodangu liigid	
	palitud	püksid
Põhimaterjalid (hulgihindades)	25 000.—	5 000.—
Tootmistööliste palk	10 000.—	3 000.—

Täiendavad andmed:

a) transpordi- ja varumiskulud kanti veebruaris maha keskmise protsendi järgi — 8%,

b) tsehhikulud olid veebruaris 140%, tehase üldkulud aga — 90% tootmistööliste põhipalgast.

Nõutakse: 1. Arvutada lõpetamata toodangu omahind 1. märtsiks k. a. toodangu liikide järgi.

2. Arvutada märtsis väljastatud toodangu omahind üksikute liikide järgi.

Harjutus nr. 82

Valmistoodangu tootmisest väljalaske arvestus

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid:

vorm nr. 32. Saatelehed . . . . . 4 eks.
vorm nr. 62. Valmistoodangu väljalaske andmik 1 „

b) Võtke kokku tootmise analüütilise arvestuse kaartidel debeti käibed ja võrrelge käivete üldkokkuvõtteid žurnaal-orderiga nr. 5/1 (ilma käibearuannet koostamata).

Ülesanne 1. a) Koostada tootmisest (montaažitsehhist) väljastatud ja lattu nr. 4 antud valmistoodangu kohta saatelehed vastavalt järgmistele andmetele:

Kuu-päev	Saatelehe number	Tellimuse number	Hinnakirja number	Toote nimetus	Kogus
6. XI	261	26	6345	Masinad mark SKG-6	15
6. XI	262	27	7382	" " KC-8	30
9. XI	263	26	6345	" " SKG-6	5
9. XI	264	27	7382	" " KC-8	20
20. XI	265	26	6345	" " SKG-6	16
20. XI	266	27	7382	" " KC-8	40
29. XI	267	26	6345	" " SKG-6	14
29. XI	268	27	7382	" " KC-8	110

Märkus. Koostada plankidel ainult neli esimest saatelehte.

b) Koostada saatelehtede põhjal valmistoodangu väljalaske andmik, võtta kokku kuu käibed ning arvutada tootmisest väljastatud toodangu plaaniline omahind (toodete plaanilised omahinnad leiate lk. 193 toodud plaanilisest kalkulatsioonist).

Märkus. Saatelehed panna valmistoodangu väljalaske andmiku juurde.

Harjutus nr. 83

Valmistoodangu omahinna kindlakstegemine

Ülesanne 1. Kuna tellimus nr. 26 lõpetati 30. novembril k. a., võtke tootmise analüütilise arvestuse kaartidel kokku tootmiskulude üldsumma kulukirjete lõikes, arvake maha tootmisest tagastatud materjalide väärtus ja lõpliku praagi omahind ning märkige kaardi vastavatesse lahtritesse väljastatud toodangu omahind kalkulatsioonikirjete lõikes.

Ulesanne 2. Seoses tellimuse nr. 27 lõpetamisega 30. novembril k. a. selgitada väljastatud toodangu omahind kalkulatsioonikirjete lõikes ning märkida see kaardi vastavatesse lahtritesse.

Harjutus nr. 84

Toodangu väljalaske peegeldamine registrites ja žurnaal-orderi nr. 5/1 sulgemine

Ulesanne 1. a) Märkige valmistoodangu väljalaske andmikku iga tellimuse kohta tegelik omahind (analüütilise arvestuse kaartidelt) ning viige välja omahinna plaanitütmise tulemused.

b) Peegeldada žurnaal-orderis nr. 5/2 väljastatud toodangu tegelik omahind järgmiselt: plaanilises omahinnas ja hälve plaanilise omahinnast.

c) Kanda žurnaal-orderi nr. 5/1 käivete kokkuvõtted žurnaal-orderisse nr. 5/2.

Dokumentide hoidmine. Pange toodangu väljalaske andmik kausta nr. 3.

Harjutus nr. 85

Toodangu omahinna kalkulatsiooni koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta õppe- ja tüüpplangid:

vorm nr. 63. Põhitoodangu kalkulatsioon . . . . . 2 eks.

vorm nr. 285. Arvelduskontode käibearuanne . . . . . 1 eks.

Ulesanne 1. Koostada tellimuse nr. 26 järgi valmistatud masina mark SKG-6 tootmisomahinna kalkulatsioon, lähtudes tootmise analüütilise arvestuse andmetest, toodangu väljalaske kohta koostatud dokumentidest ja allpool toodud plaanilisest kalkulatsioonist:

Tootmisomahinna plaaniline kalkulatsioon

Jrk. nr.	Kalkulatsioonikirjete nimetus	Tellimus nr. 26, masinad mark SKG-6	Tellimus nr. 27, masinad mark KC-8
1	Põhimaterjalid	2 700.—	1 342.—
2	Transpordi- ja varumiskulud	108.—	54.—
3	Põhipalk	2 900.—	1 050.—
4	Sotsiaalkindlustuseraldised	232.—	84.—
5	Puhkusraha reserv	145.—	52.50
6	Tsehhikulud	2 900.—	1 050.—
7	Tehase üldkulud	1 015.—	367.50
Tootmishind		10 000.—	4 000.—
Õiend. Toodangu väljalaske plaan (tk.)		50	200

Ulesanne 2. a) Koostada tellimuse nr. 27 järgi valmistatud masina mark KC-8 tootmisomahinna kalkulatsioon.

b) Koostada konto 045 käibearuanne.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigutada ümber kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 2 — žurnaal-orderid nr. 5/1 ja 5/2, andmikud vorm nr. 10 ja 11, nende juures asuvad dešifreerimislehed aga kausta nr. 3;

b) kausta nr. 4 — konto 045 kaardid ja käibearuanne;

c) kausta nr. 5 — kalkulatsioonid.

B. ARVESTUSE JA KALKULATSIOONI NORMATIIVNE MEETOD

Harjutused 86—89 toodangu omahinna ja kalkulatsiooni arvestuse normatiivse meetodi kohta on koostatud eespooltoodud tellimismeetodi baasil ning siin kasutatakse varem koostatud dokumente. Järelikult on see koondülesande «Selmaš» tootmise arvestuse organiseerimise teine variant.

Toome võrdluseks tellimuste nr. 26 ja 27 järgi valmistatavate toodete plaanilised ja normatiivsed kalkulatsioonid, millest võime näha nendevahelisi erinevusi. Erinevuste põhjuseks on see, et plaanilised kalkulatsioonid koostatakse aasta keskmiste plaaniliste normide järgi, normatiivsed kalkulatsioonid aga antud momendil tege-likult kehtivate jooksvate normatiivide põhjal.

Kalkulatsioonikirjed	Tellimus nr. 26 (külvimasinad SKG-6)		Tellimus nr. 27 (kultivaatorid TC-8)	
	plaaniline	normatiivne	plaaniline	normatiivne
1. Põhimaterjalid	2 700.—	2 660.—	1 342.—	1 342.—
2. Transpordi- ja varumiskulud	108.—	79.80	54.—	40.26
3. Põhipalk	2 900.—	2 750.—	1 050.—	1 028.50
4. Tsehhikulud (113%)	3 277.—	3 107.50	1 186.50	1 162.21
5. Tehase üldkulud (35%)	1 015.—	962.50	367.50	359.98
K o k k u	10 000.—	9 559.80	4 000.—	3 932.95

Tehases «Selmaš» on kehtestatud normidest kõrvalekaldu- miste arvestamiseks järgmine põhjuste ja süüdlaste nomenklatuur.

Normidest kõrvalekaldumise põhjuste nomenklatuur

Siffer	Põhjuse nimetus
A. Materjalide osas	
01	Praakmaterjal
02	Materjali asendamine
03	Materjali ebaökoonoomne kasutamine
04	Materjalide kokkuhoid ratsionaliseerimissetepanekute rakendamise tulemusena
05	Ebaõiged materjalide kulunormid
B. Palga osas	
06	Kõrvalekaldumised normaalsetest töötingimustest
07	Lisatasud seisakute osalise ärakasutamise korral
08	Ebaõiged ajanormid
09	Operatsioonide vahelejätmine või lisaoperatsioonid võrreldes ettenähtutega.

Normidest kõrvalekaldumise süüdlaste nomenklatuur

Sifrid	Süüdlaste nimetus
01	Hankijad
02	Konstruktoriosakond
03	Varustusosakond
04	Töö normeerimise osakond
05	Mehaanikatsehh (nr. 1)
06	Montaažitsehh (nr. 2)
	jne.

Märkus. Arvestuse normatiivse meetodi korral kantakse sotsiaalkindlustuseraldised ja puhkusraha reservid, mis arvutatakse tootmistööliste põhipalgalt, tehnikulude kontole.

Harjutus nr. 86

Tootmises kulutatud materjalide arvestus normide ja normidest kõrvalekaldumiste järgi

Ettevalmistustööd. a) Võtta kaustast nr. 3 žurnaal-orderi nr. 5 juurde kuuluvad dokumendid ning kaustast nr. 5 materjalide sissetuleku ja väljamineku dokumendid.

b) Võtta õppeplank nr. 54 — materjalide kulutuse jaotusandmik, kirjutada pealkirjas sõnale «materjalid» juurde «Põhi-» (materjalid) ning kirjutada lahtrite pealkirjadeks «Normide järgi» ja «Kõrvalekaldumised normidest».

c) Joonestada kahe poolega vihulehel mõlemale küljele tootmise arvestuse kaardid (tellimuste nr. 26 ja 27) allpool toodud vormi kohaselt ning märkida tellimuse nr. 26 kaardile lõpetamata toodangu jääk 1. novembriks k. a.

Teine kaart valmistage ette tellimuse nr. 27 tootmiskulude arvestamiseks (töömahu vähendamiseks tellimusele nr. 28 kaarti ei avata).

d) Joonestada normidest kõrvalekaldumise andmik allpool toodud vormi kohaselt ning märkida sinna kõrvalekaldumiste põhjuste nimetused ja süüdlaste šifrid vastavalt eespooltoodud nomenklatuurile.

Šiffer	Normidest kõrvalekaldumiste põhjused (põhjuste nimetus)	Tellimus nr. 26		Tellimus nr. 27		Kokku	Sealhulgas süüdlaste järgi						
		tsehh nr. 1	tsehh nr. 2	tsehh nr. 1	tsehh nr. 2		01	02	03	jne.			
	A. Materjalide osas												
01	Praakmaterjalid												
02	Materjali asendamine . . . jne.												

Ulesanne 1. a) Rühmitada põhimaterjalide väljamineku dokumendid (üksteist nõudelehte ja neli limiitkaarti) tsehhide järgi, tellimuste järgi normide kohaselt ja «Üle normi» kuludeks, teha rühmitatud dokumentide põhjal kokkuvõtted ning märkida need põhimaterjalide kulutuse jaotusandmikku (eraldi kokkuvõtetega tsehhide järgi).

b) Märkida põhimaterjalide kulutust «Üle normi» peegeldavate dokumentide tagaküljele kõrvalekaldumiste põhjuste ja süüdlaste šifrid (lihtsustamise eesmärgil näidatakse šifrid murruna: luges — põhjuse šiffer, nimetajas — süüdlase šiffer). Kõrvalekaldumiste põhjused on näidatud dokumentide tagaküljel (nende koostamisel), süüdlasteks aga lugeda: nõudelehe nr. 436 järgi — töö normeerimise osakond, nr. 433 — tsehh nr. 1, nr. 681 ja 682 — varustusosakond.

Kanda materjalide kulutuse jaotusandmiku andmed tootmise arvestuse kaartidele ja normidest kõrvalekaldumise andmikku.

c) Märkida saatelehtedel nr. 41 ja 42 (materjalide tagastamise kohta tsehhist nr. 1) kõrvalekaldumiste põhjuste ja süüdlaste šifrid ning peegeldada need tootmise arvestuse kaartidel ja normidest kõrvalekaldumiste andmikus.

Ulesanne 2. a) Teha kokkuvõtted materjalide kulunormidest kõrvalekaldumise andmikus.

b) Peegeldada praagi omahinna aruande põhjal (dokument kuulub žurnaali-orderi nr. 5 juurde) tootmise arvestuse kaartidel tellimuse nr. 27 praagi omahinna mahakandmine.

Dokumentide hoidmine. Paigutada materjalide sissetuleku ja väljamineku dokumendid kausta nr. 5.

Tootmiskontole kantud palga arvestus normide ja normidest kõrvalekaldumise järgi

Ettevalmistustööd. Kirjutada palga jaotusandmikku (õppeplank vorm nr. 55) järgmised andmed palgadokumentide rühmituse kohta:

Konto-tarbija	Allkonto, tellimus, kirje	Normide järgi	Kõrvalekaldumine normidest
Tsehh nr. 1			
045	Tellimus nr. 26	79 500.—	+500.—
045	Tellimus nr. 27	169 700.—	+300.—
045	Tellimus nr. 28	50 000.—	—
Kokku tsehh nr. 1		299 200.—	+800.—
Tsehh nr. 2			
045	Tellimus nr. 26	23 000.—	—
045	Tellimus nr. 27	37 000.—	—
Kokku tsehh nr. 2		60 000.—	—

Ulesanne 1. a) Kirjutada palga jaotusandmiku andmed tootmise arvestuse kaartidele ja normidest kõrvalekaldumise andmikku.

Märkus. Lisatasulehtedel nr. 11, 12, 51, 52 on näidatud põhjuste šifrid — 06 ja süüdlaste šifrid — 03. Neist summadest langeb tellimusele nr. 26 — 500 rubla ja tellimusele nr. 27 — 300 rubla (tsehhis nr. 1).

b) Märkida tootmise arvestuse kaardile normide muutmise teate põhjal (tinglikult) tsehhis nr. 1 tellimuse nr. 26 lõpetamata toodangu algjäägi (1. novembriks k. a.) ümberhindamine kirje «Materjalid» järgi 2000 rbl. ja kirje «Palk» järgi 1 000 rbl. Ühtlasi arvutada vastavalt palganormide muutusele ka normide muutus kirjete «Tsehhikulud» ja «Tehase üldkulud» osas (lähtudes kehtestatud plaanilistest normidest: tsehhikulud — 113% ja tehase üldkulud — 35%).

c) Teha lahtrites «Materjalid» ja «Palk» kuu kokkuvõtted ja kirjutada need selleks ettenähtud reale.

Kaudsete tootmiskulude ja toodangu väljalaske kulude peegeldamine

Ulesanne 1. a) Arvutada tsehhikulud ja tehase üldkulud normide järgi (juhindudes lk. 194 toodud normatiivse kalkulatsiooni andmetest) ning kanda need tootmise arvestuse kaartidele (ridadele «Kokku kulud kuus» ja «Praagi mahakandmine»).

b) Arvutada tsehhikulude normidest kõrvalekaldumised tellimuste järgi, võttes arvesse tsehhikuludele lisatavaid sotsiaalkindlustuseraldisi ja puhkusraha reservi tootmistöölise põhipalgast, vastavalt alljärgnevale tabelile:

Tellimuse number	Tsehhikulud jaotusandmiku järgi	Lisatakse		Kokku tsehhikulud (tegelikult)
		sotsiaalkindlustuseraldised	puhkusrahade reserv	
Tsehh nr. 1				
Tellimus nr. 26 . . .	72 000.—	6 400.—	4 000.—	82 400.—
Tellimus nr. 27 . . .	153 000.—	13 600.—	8 500.—	175 100.—
Tellimus nr. 28 . . .	45 000.—	4 000.—	2 500.—	51 500.—
K o k k u . . .	270 000.—	24 000.—	15 000.—	309 000.—
Tsehh nr. 2				
Tellimus nr. 26 . . .	27 600.—	1 840.—	1 150.—	30 590.—
Tellimus nr. 27 . . .	44 400.—	2 960.—	1 850.—	49 210.—
K o k k u . . .	72 000.—	4 800.—	3 000.—	79 800.—
Tellimus nr. 27 praak	900.—	80.—	50.—	1 030.—

c) Juhindudes varem koostatud ja žurnaal-orderi nr. 5 dokumentide kaustas olevast tehase üldkulude jaotusandmikust, arvutada tehase üldkulude kõrvalekaldumine normidest (ilma tsehhide lõikes detailiseerimata) ning märkida see tootmise arvestuse kaartidele.

d) Arvutada, kui palju tuleb transpordi- ja varumiskulusid aruandekuu tegeliku keskmise protsendi järgi (novembris 3%) tootmises tegelikult kulutatud materjalide summale, tootmiskontolt maha kantud tagastatud materjalidele ja lõplikule praagile (lahtri «Põhimaterjalid» järgi) ning kanda need summad tootmise arvestuse kaartidele.

e) Žurnaal-orderi nr. 5 juures asuvate dokumentide (praagi omahinna aruanne ja raamatupidamise õiend praagi parandamise kahjude kohta) alusel kanda tootmise arvestuse kaartidele tellimuste nr. 26 ja 27 praagikahjud.

Ulesanne 2. Arvutada ja kanda tootmise arvestuse kaartidele väljastatud toodangu omahind ja üksiku tellimuse järgi kalkulasioonikirjete lõikes, detailiseerides summad: normide järgi, normide muutumine ja kõrvalekaldumised normidest, võttes arvesse, et tellimustel nr. 26 ja 27 lõpetamata toodangut 1. detsembriks ei olnud.

Dokumentide hoidmine. Panna žurnaal-orderi nr. 5 dokumendid tagasi kausta nr. 3.

Toodete omahinna kalkulatsiooni koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplangid vorm nr. 63. Põhitoodangu kalkulatsioon — 2 tk.

Ülesanne 1. Koostada külvimasinate SKG-6 (tellimus nr. 26) omahinna kalkulatsioon, märkides kalkulatsioonilehele plaanilise kalkulatsiooni asemel andmed jooksvate normatiivide järgi (normatiivne kalkulatsioon) ja lisada lahtris «Kulude nimetus» üks rida tegelike praagikahjude peegeldamiseks.

Märkus. Toodang plaani järgi ja tegelikult 50 tk.

Ülesanne 2. Koostada sama korra kohaselt kultivaatorite KC-8 kalkulatsioon, nende väljalase vastas plaanile ning oli novembris 200 tk.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Kõik normatiivse arvestusmeetodi õppematerjalid (tootmise arvestuse kaardid, normidest kõrvalekaldumiste andmik, materjalide jaotusandmik, palga jaotusandmik ja kalkulatsioonid) panna kausta nr. 5.

C. ARVESTUSE JA KALKULATSIOONI VALMISTUSASTMELINE MEETOD

Arvestuse ja kalkulatsiooni valmistusastmelise meetodi ülesanded on antud väljaspool koondülesannet «Selmaš» ning peegeldavad mööblivabriku operatsioone 195... a. mais.

Mööblivabrikul on kaks põhitsehhi (tsehh nr. 1 — ettevalmistustsehh ja tsehh nr. 2 — montaažitsehh) ning üks abitsehh (tsehh nr. 3 — katlamaja). Ettevalmistustsehhis valmistatakse mööblidetailide komplekte, mis antakse vahetult montaažitsehhi (möödudes laost). Montaažitsehhis toimub üksikute sõlmede ja toodete kui terviku monteerimine, samuti nende viimistlemine (poleerimine, furnituuride külgepanemine, klaaside ettepanemine, polsterdamine jne.).

Tootmiskulude arvestust peetakse valmistusastmete järgi (detailide valmistamine ja monteerimine). Tsehhikulud ja tehase üldkulud jagatakse valmistatava toodangu liikide järgi proportsionaalselt tootmistööliste otsesele (põhi-)palgale.

Valmistatud pooltoodete (ettevalmistustsehhi toodang) ja valmistoodangu (montaažitsehhi toodang) tegeliku omahinna kindlakstegemiseks viiakse läbi iga kuu 1. kuupäeva seisuga lõpetamata toodangu inventuur. Montaažitsehhi edasi antud esimese faasi pooltoodete (mööblidetailide komplektide) omahinna kohta koostatakse raamatupidamiskirjend.

Toodangu omahinna kalkulatsioon koostatakse tootmisfaaside järgi ning sellepärast dešifreeritakse teise faasi komplekskirje «pooltooted» kulukirjete lõikes (vt. lk. 205).

Tootmiskulude peegeldumine registrites

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid:

vorm nr. 56. Tootmise arvestuse kaart . . . . . 2 eks.
 vorm nr. 75. Tsehhikulude andmik (vorm nr. 10) . . . . . 2 „

b) Avada tootmise arvestuse kaardid tsehhile nr. 1: «Raamatukappide detailide valmistamine» ja «Kirjutuslaudade detailide valmistamine», tsehhile nr. 2 «Raamatukappide monteerimine» ja «Kirjutuslaudade monteerimine».

Kanda avatud kaartidele lõpetamata toodangu jäägid 1. maiks 195... a. vastavalt järgmistele andmetele:

**Kirjutuslaudade lõpetamata toodangu jäägid montaažitsehhis
 1. maiks 195... a. (80 komplekti)**

Kalkulatsioonikirje nimetus	Summa
1. Põhimaterjalid	400.—
2. Transpordi- ja varumiskulud	36.—
3. Pooltooted	30 860.—
4. Tootmistööliste põhipalk	2 000.—
5. Sotsiaalkindlustuseraldised	140.—
6. Puhkusrahade reserv	100.—
7. Tsehhikulud	2 800.—
8. Tehase üldkulud	1 000.—
Kokku	37 336.—

Ulesanne 1. Avada tsehhide nr. 1 ja nr. 2 kulude andmikud vorm nr. 10 ning peegeldada neis maikuu operatsioonid vastavalt toodud kulude jaotuse dokumentide andmetele (tööde mahu vähendamiseks vormi nr. 10 tsehhi nr. 3 kohta ja vormi nr. 11 konto 052 kohta ei peeta):

a) Materjalide kulutuse jaotusandmik, mai 195... a.

Tarbijad	Tellimus, toode, kulukirje	Põhimaterjalid	Abimaterjalid	Kütus
Tsehh nr. 1	Raamatukapid	15 000.—	—	—
	Kirjutuslaudad	37 000.—	—	—
	Kirje nr. 4	—	400.—	—
	„ nr. 11	—	600.—	—
	Kokku	52 000.—	1 000.—	—

Tarbijad	Tellimus, toode, kulukirje	Põhi-materjalid	Abi-materjalid	Kütus
Tsehh nr. 2	Raamatukapid	2 500.—	—	—
	Kirjutuslauad	7 400.—	—	—
	Kirje nr. 4	—	900.—	—
	„ nr. 11	—	1 100.—	—
	K o k k u	9 900.—	2 000.—	—
Tsehh nr. 3 Tehase valit- sus	Kirje nr. 12	—	—	2 500.—
	„ nr. 9	—	500.—	—
	K õ i k k o k k u	61 900.—	3 500.—	2 500.—

b) Kanda vastavatesse registritesse (andmikesse) kulutatud materjalide transpordi- ja varumiskulud vastavalt materjalide kulutuse jaotusandmikule ning keskmistele transpordi- ja varumiskulude protsentidele: põhimaterjalidel — 9%, abimaterjali- del — 5%, kütusel — 15%.

c) Palga sotsiaalkindlustuseraldiste ja puhkusrahade reservi jaotusandmik, mai 195... a.

Tarbijad	Tellimus, toode, kulukirje	Põhi- ja täiendav palk	Sotsiaalkind- lustuseral- dised	Puhkus- rahade reserv
Tsehh nr. 1	Raamatukapid	6 250.—	437.50	312.50
	Kirjutuslauad	13 000.—	910.—	650.—
	Kirje nr. 1	4 000.—	280.—	—
	K o k k u	23 250.—	1 627.50	962.50
Tsehh nr. 2	Raamatukapid	8 750.—	612.50	437.50
	Kirjutuslauad	21 700.—	1 519.—	1 085.—
	Kirje nr. 1	6 000.—	420.—	—
	K o k k u	36 450.—	2 551.50	1 522.50
Tsehh nr. 3. Tehase valit- sus	Kirje nr. 2	2 000.—	140.—	100.—
	Kirje nr. 1	7 000.—	490.—	—
	K õ i k k o k k u	68 700.—	4 809.—	2 585.—

d) Väljavõte amortisatsiooni arvestuse andmikust, mai 195... a.

Tarbijad	Kulukirje	Summa
Tsehh nr. 1	Kirje nr. 6-a	10 000.—
„ nr. 2	„ nr. 6-a	24 000.—
„ nr. 3	„ nr. 6-a	4 000.—
Tehase valitsus	„ nr. 9	11 000.—
	K o k k u	49 000.—

e) Väljavõte väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumise arvestuse andmikust, mai 195... a.

Tarbijad	Kulukirje	Summa
Tsehh nr. 1	Kirje nr. 10-b	2 000.—
„ nr. 2	„ „ „	3 000.—
	Kokku	5 000.—

f) Väljavõte žurnaal-orderi nr. 4 dešifreerimislehtedest, mai 195... a.

Tarbijad	Kulukirje	Summa
Tsehh nr. 1	Kirje 12	3 545.—
„ nr. 2	„ 12	5 110.—
„ nr. 3	„ 12	885.—
Tehase valitsus . . .	„ 10	5 835.—
	Kokku	15 375.—

g) Väljavõte abitootmise teenuste jaotusandmikust:

tsehh nr. 1 kirje 12	8 000.—
tsehh nr. 2 kirje 12	2 000.—
Kokku	10 000.—

h) Tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotusandmik, mai 195... a.

Tarbija	Tellimus, toode, kulukirje	Tsehhikulud	Tehase üldkulud
Tsehh nr. 1	Raamatukapid	9 375.—	3 125.—
	Kirjutuslauad	19 500.—	6 500.—
	Kokku tsehhis nr. 1	28 875.—	9 625.—
Tsehh nr. 2	Raamatukapid	12 250.—	4 375.—
	Kirjutuslauad	30 380.—	10 850.—
	Kokku tsehhis nr. 2	42 630.—	15 225.—
	Kokku	71 505.—	24 850.—

Ulesanne 2. Võtta kokku tsehhi nr. 1 kuludeandmiku käibed.

Kontrollsummad: tootmiskulud andmiku vorm nr. 10 järgi: konto 045 deebetikäive tsehhis nr. 1 — 107 115 rbl.

Tootmiskulude analüütiline arvestus toodete järgi

Ülesanne 1. a) Kanda tootmise analüütilise arvestuse kaartidele eelmistes harjutustes toodud andmed tootmiskulude kohta.

Ülesanne 2. a) Teha käivete kokkuvõtted tsehhi nr. 1 tootmise arvestuse kaartidel.

Kontrollsummad: konto 045 deebet kokkuvõte tsehhi nr. 1 osas on 116 740 rubla.

Lõpetamata toodangu, pooltoodete ja valmistoodangu omahinna kindlaksmääramine

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplank vorm nr. 73. Žurnaal-order nr. 5/1.

Ülesanne 1. a) Teha kindlaks analüütilise arvestuse kaartide andmetel ettevalmistustsehhi poolt valmistatud pooltoodete omahind ja peegeldada see kaardi vastavas lahtris. Operatiivandmete järgi on antud kuu jooksul ettevalmistustsehhist montaažitsehhi:

raamatukappide detailide komplekte	125
kirjutuslaudade detailide komplekte	220

1. juuniks ettevalmistustsehhi lõpetamata toodangut ei jäänud.

b) Peegeldada tsehhist nr. 1 üleantud pooltoodete omahind tsehhi nr. 2 andmikus vorm nr. 10 ja tootmise analüütilise arvestuse kaartidel ning võtta kokku tootmiskulud.

c) Avada žurnaal-order nr. 5/1 ja peegeldada seal tootmiskulud tsehhide nr. 1 ja 2 andmike vorm nr. 10 ning üldkulude jaotusandmiku põhjal.

Kontrollsummad: konto 045 deebetikäive — 336 230 rbl.

Ülesanne 2. a) Koostada analüütilise arvestuse kaardil kirjutuslaudade lõpetamata toodangu omahinna arvestus 1. juuniks 195... a. järgmiste montaažitsehhi lõpetamata toodangu inventuriandmete põhjal:

Kulude nimetus	Summa
1. Põhimaterjalid	300.—
2. Tööliste põhipalk	1 200.—
3. Pooltooted (50 komplekti)	18 625.—

Ülejäänud omahinnakirjed tehakse kindlaks arvutuslikul teel kehtivate plaaniliste normide või kalkulatsiooni- (aruande-) perioodi tegelike kulude taseme järgi:

Kulude nimetus	Tootmiskulud (protsentides)	
	plaaniliste (kehtivate) normide järgi	tegeliku taseme järgi (aruandeperioodil)
1. Põhimaterjalide transpordi- ja varumiskulud	—	9
2. Sotsiaalkindlustuseraldised	7	—
3. Puhkusrahade reserv	5	—
4. Tsehhikulud tsehhis nr. 1	—	150
5. Tsehhikulud tsehhis nr. 2	—	140
6. Tehase üldkulud	—	50

b) Kirjendada kirjutuslaudade tootmise arvestuse kaartidele väljalastud toodangu omahind (mais ei olnud mahakandmisi ega tagastamisi).

c) Kindlaks teha ja kirjendada tootmise arvestuse kaartidele väljalastud raamatukappide tootmiskulud, võttes arvesse, et 1. juuniks k. a. nende lõpetamata toodangut ei olnud.

Harjutus nr. 93

Valmistoodangu omahinna kalkulatsiooni koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplangid:

- vorm nr. 61. Väljastatud toodangu kulude andmik . . . . . 2 eksemplari
 vorm nr. 63. Põhitoodangu kalkulatsioon . . . . . 2 „

Ulesanne 1. a) Märkida väljastatud toodangu kulude andmiku kirjutuslaudade valmistamise kulud valmistusastmete lõikes, juhindudes tootmise arvestuse kartoteegist ja kirjutuslaudade monteerimiskulude kirje «Pooltooted» dešifreerimise andmetest.

Kirjutuslaudade monteerimiskulude kirje «Pooltooted» dešifreerimine mais, 195... a.

Kulukirjed	Jääk I. V — 80 komplekti	Kulutused mais — 220 komplekti	Väljalastud 250 komplekti omahind	Jääk I. IV — 50 komplekti
1. Põhimaterjalid	14 000.—	37 000.—	42 500.—	8 500.—
2. Transpordi- ja varumiskulud	1 260.—	3 330.—	3 825.—	765.—
3. Põhipalk	5 000.—	13 000.—	15 000.—	3 000.—
4. Sotsiaalkindlustuseraldised	350.—	910.—	1 050.—	210.—
5. Puhkusrahade reserv	250.—	650.—	750.—	150.—
6. Tsehhikulud	7 500.—	19 500.—	22 500.—	4 500.—
7. Tehase üldkulud	2 500.—	6 500.—	7 500.—	1 500.—
Kokku	30 860.—	80 890.—	93 125.—	18 625.—

b) Koostada kirjutuslaudade omahinna kalkulatsioon, lähtudes järgmistest andmetest.

Kirjutuslaudade omahinna plaaniline kalkulatsioon

Kalkulatsioonikirjete nimetus	Kulud ühikule		
	detailide valmistamine	montaaž	kokku
1. Põhimaterjalid	160.—	40.—	200.—
2. Transpordi- ja varumiskulud	16.—	4.—	20.—
3. Põhipalk	57.—	89.—	146.—
4. Sotsiaalkindlustuseraldised	3.99	6.23	10.22
5. Puhkusrahade reserv	2.85	4.45	7.30
6. Tsehhikulud	91.20	124.60	215.80
7. Tehase üldkulud	22.80	35.60	58.40
Kokku	353.84	303.88	657.72

Mais valmistati toodangu väljalaske andmiku põhjal 250 kirjutuslauda.

Ülesanne 2. Koostada raamatukappide tootmiskulude andmik ja omahinna kalkulatsioon, lähtudes tootmiskulude arvestuse andmetest ja järgnevatest täiendavatest andmetest:

Raamatukappide omahinna plaaniline kalkulatsioon

Kalkulatsioonikirjete nimetus	Kulud ühikule		
	detailide valmistamine	montaaž	kokku
1. Põhimaterjalid	125.—	25.—	150.—
2. Transpordi- ja varumiskulud	12.50	2.50	15.—
3. Põhipalk	48.—	75.—	123.—
4. Sotsiaalkindlustuseraldised	3.36	5.25	8.61
5. Puhkusrahade reserv	2.40	3.75	6.15
6. Tsehhikulud	76.80	105.—	181.80
7. Tehase üldkulud	19.20	30.—	49.20
Kokku	287.26	246.50	533.76

Mais valmistati 125 raamatukappi.

Harjutus nr. 94

Aastaruande vorm nr. 5 koostamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta aastaruande vorm nr. 5 plank ... 1 eksemplar.

b) Võtta kaustast nr. 2 žurnaal-orderid nr. 5/1 ja 5/2.

c) Kleepida žurnaalorderile nr. 5/1 alla juurde paberileht samasuguse veergude jaotusega nagu žurnaal-order nr. 5/1. Lahtrisse nr. 1 märkida järgmised ridade pealkirjad:

Kontode deebet	021	022	ja nii edasi kuni žurn.-ord. 5/1 viimase lahtrini
1	2	3	
Tootmiskulude arvestus elementide lõikes:			
1. Tootmisest tagastatud materjalide maksumus			
2. Tootmiskulud elementide lõikes rida «Kokku» summa ilma lahtrite 9, 11, 12, 13, 15, 16 ja 17 summadeta miinus käesoleva arvestuse esimese rea summa):			
a) kuu kohta			
b) aasta algusest			

Ulesanne 1. a) Peegeldada tootmiskulude arvestuse esimesel real tootmisest tagastatud materjalide väärtus elementide lõikes (žurnaal-orderi nr 5/2 põhjal) ning märkida arvestuse teisel real kuu kulusummad elementide lõikes.

b) Koostada aastaaruande vorm nr. 5 «Tootmiskulud ilma tehasesise käibeta», lähtudes žurnaal-orderite nr. 5/1 ja 5/2 andmetest ning allpool toodud tootmiseelarvest (lugedes novembrikuu käibed tinglikult aastakäiveteks).

Tootmiseelarve

(tuhandetes rublades)

Kuluelemendid	195... a.	Sealhulgas november
1. Tooraine ja põhimaterjalid, maha arvates jäätmed	5 400	470
2. Abi- ja muud materjalid	300	26
3. Kütus mujalt	320	29
4. Põhi- ja täiendav palk	6 720	580
5. Sotsiaalkindlustuseraldised	538	46
6. Põhivahendite amortisatsioon	420	38
7. Ostetud väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumine	360	30
8. Muud rahalised kulud	396	31
Kokku	14 454	1 250

Dokumentide ja registrite hoidmine. Panna koostatud aastaaruande vorm nr. 5 kausta nr. 5 ja žurnaal-orderid nr. 5/1 ja 5/2 kausta nr. 2.

Aastaruande vorm nr. 5 koostamine

(väljaspool koondülesannet)

Ettevalmistustööd. a) Võtta aastaruande vorm nr. 5 plank ja harjutuste nr. 90—93 materjalid mööblivabriku arvestuse kohta (valmistusastmeline meetod).

Ülesanne 1. a) Lõpetada žurnaal-order nr. 5/1 (peegeldada seal kontode 047 ja 052 käibed) ja arvutada käiveta kuukokkuvõtted (kontrollsumma: 442 585 rubla).

b) Koostada žurnaal-orderis nr. 5/1 peegeldatud andmete ja žurnaal-orderi nr. 5/2 (tinglikult) käibe (Deebet 060, krediid 045 — 234 250 rubla) põhjal aruandevorm nr. 5, juhindudes järgmistest andmetest:

(1) Kontol 057 «Tulevaste perioodide kulud» jääki 1. maiks ega 1. juuniks ei olnud.

(2) Konto 137 «Eelseisvate kulude reserv» jääk 1. juuniks kasvab 2 585 rubla võrra.

(3) Konto 045 «Põhitootmine» jääk 1. juuniks muutus (vt. kirjutuslaudade tootmise arvestuse andmeid).

(4) Mahakandmisi mittetootmiskontodele maikuus ei olnud.

Ülesanne nr. 39

Materjalide kulutuse jaotusandmiku koostamine

Tehases «Proletarski trud» on kaks põhitsehhi (tsehh nr. 1 — mehaanikatsehh ja tsehh nr. 2 — montaažitsehh) ja kaks abitsehhi (tsehh nr. 3 — tööriistatsehh ja tsehh nr. 4 — kompressoritsehh). Tootmise arvestust peetakse tellimusmeetodil.

Tehase laos nr. 1 olid 1. jaanuariks 195... a. järgmised materiaalse väärtuste jäägid:

Nomenklatuuri-number	Materjalide nimetus	Mõõtühik	Kogus	Hulgihind	Summa
Põhimaterjalid					
1806	Lehtteras	t	42,4	1 250.—	53 000.—
1912	Pronks	kg	3650	8.—	29 200.—
1960	Kuullaagrid	tk.	2370	25.—	59 250.—
Kokku					141 450.—
Abimaterjalid					
2590	Masinaõli	kg	2900	1.24	3 596.—
2650	Naelad (7 mm)	kg	1300	3.60	4 680.—
Kokku					8 276.—

a) Koostada järgmiste andmete põhjal 195... a. jaanuarikuu materjalide kuludokumendid (või kirjutada eraldi paberilehtedele, $\frac{1}{8}$ vihiku lehest; dokumentide põhirekvisiidid), märkida neile kulukirjed ja takseerida need.

Nõudeleht		Tsehhi number	Materjali no- menklatuuri- number	Möötüühik	Kogus	Kulude otstarve
kuupäev	number					
2. I	1	1	1912	kg	623	Tellimus nr. 2
2. I	2	1	2590	„	220	Tööpinkide õlitamine
3. I	3	1	1806	t	17,8	Tellimus nr. 1
12. I	4	1	1806	„	1,3	Tsehhi hoone jooksev re- mont
12. I	5	1	2650	kg	219	Sama
17. I	6	1	1806	t	20,7	Tellimus nr. 2
17. I	7	1	2590	kg	160	Tööpinkide õlitamine
18. I	8	1	1912	„	1659	Tellimus nr. 1
2. I	1	2	1912	„	27	Tsehhi seadmete jooksev remont
2. I	2	2	2590	„	150	Tootmisseadmete õlitamine
2. I	3	2	1960	tk.	410	Tellimus nr. 1
5. I	4	2	2590	kg	270	Tööpinkide õlitamine
5. I	5	2	1960	tk.	260	Tellimus nr. 2
13. I	6	2	1960	„	390	Tellimus nr. 1
17. I	7	2	2650	kg	371	Tsehhi hoone jooksev re- mont
22. I	8	2	1960	tk.	840	Tellimus nr. 2
5. I	1	Tehase valitsus	2650	kg	182	Hoone jooksev remont
13. I	2	„	1806	t	0,4	Sama
21. I	3	„	2650	kg	40	Kaitsevõrede ehitamine te- hase territooriumil (ohu- tustehnika)
28. I	4	„	2650	„	118	Tehase ladude jooksev re- mont

b) Rühmitada dokumendid kulusihituse järgi ja koostada materjalide kulutuse jaotusandmik (õppeplangil vorm nr. 54).

c) Koostada operatsioonide õppežurnaalis materjalide kulutuse jaotusandmiku põhjal raamatupidamiskirjendid.

Ülesandeid kordamiseks

Materjalide arvestuse saldomeetod

Sissetuleku- order		Kellelt materjalid saadi	Nomen- kla- tuuri- number	Möötü- ühik	Kogus
kuupäev	number				
6. I	1	Varustuse Peavalitsuselt	1806	t	16,3
8. I	2	„	1912	kg	1 450
9. I	3	„	2650	„	730
10. I	4	„	1960	tk.	2 950

Märkus. Kuu alguse jäägid on toodud ülesande alguses.

a) Avada materjalide laoarvestuse kaardid laos nr. 1 ja peegeldada nendel materjalide liikumine ülaltoodud andmetel materjalide sissetuleku ja väljamineku kohta ning teha kuu kokkuvõtted.

b) Koostada õppeplankidel vorm nr. 33 materjalide sissetuleku-dokumentide üleandmise register (üks terve kuu kohta) ja väljaminekudokumentide üleandmise registrid (dekaadide viisi).

c) Hinnata registritele lisatud dokumendid ning märkida registrite tagaküljel summad materjalide liikide järgi (bilansikontode järgi).

d) Avada lao nr. 1 materjalide jääkide raamat ja märkida sinna jäägid kuu alguseks (ülesande alguses toodud andmete põhjal) ja jäägid 1. veebruariks (materjalide laoarvestuse kaartidelt) ning hinnata need. Võtta kokku põhi- ja abimaterjalide jäägid (eraldi).

e) Koostada õppeplankidel vorm nr. 38 materjalide sünteetilise arvestuse koondandmikud (eraldi sissetuleku ja väljamineku kohta) ja materjalide sünteetilise arvestuse käibearuanded (rahalises väljenduses).

Ü l e s a n n e nr. 40

Palga jaotusandmiku koostamine

Tehases «Proletarski trud» koostati jaanuaris 195... a. järgmine palgakoond (žurnaal-order nr. 3):

1. Arvutatud:

a) tükitöö põhihinnete järgi	69 000.—
b) lisatasu progressiivhinnete järgi	2 100.—
c) ajatasu tariifimäärade (palkade) järgi	9 600.—
d) vahetusesiseste seisakute tasu	300.—
e) korraliste puhkuste tasu	3 400.—
f) tasu riiklike kohustuste täitmise aja eest	600.—
g) toetus ajutise töövõimetuse puhul	1 730.—

K o k k u arvutatud . . . . . 86 730.—

2. Makstud välja sularahas . . . . . 34 230.—

3. Deponeeritud . . . . . 1 000.—

4. Riigilaenu sissemaksed . . . . . 7 000.—

5. Kinnipidamised:

a) tulumaks rbl. 6 800.—	
b) täitelehtede järgi rbl. 1 200.—	8 000.—

6. Väljamaksmisele kuuluv summa (ettevõtte võlgnevus) . . . . . 36 500.—

a) Koostada õppeplangil vorm nr. 55 palga jaotusandmik järgmiste k. a. jaanuarikuu algdokumentide ja palgalehtede andmete põhjal:

Dokumendi nimetus	Palgaliik	Töötajate kategooria	Summa
Tseh nr. 1			
Toodangu raportid	Tellimuse nr. 1 detailide valmistamise eest	Tootmistöölised	28 200.—
" "	Tellimuse nr. 2 detailide valmistamise eest	"	13 100.—
Tükitöölehed	Tellimuse nr. 1 detailide valmistamise eest	"	2 800.—
"	Tellimuse nr. 2 detailide valmistamise eest	"	900.—
Raamatupidamises koostatud arvestus	Lisatasu progressiivhindete järgi	"	1 500.—
Tööseisakuleht	Tasu kasutamata tööseisaku eest	"	300.—
Tabel ja arvestus	Riiklike kohustuste täitmise aja eest	"	600.—
" "	Korralise puhkuse aja eest	"	2 300.—
Palgaleht	Ajapalk	ITT, teenistujad, NTP	2 700.—
Tseh nr. 2			
Toodangu raportid	Tellimuse nr. 1 detailide monteerimise eest	Tootmistöölised	16 000.—
" "	Tellimuse nr. 2 detailide monteerimise eest	"	7 200.—
Lisatasulehed	Tellimuse nr. 1 detailide monteerimise eest	"	500.—
"	Tellimuse nr. 2 detailide monteerimise eest	"	300.—
Raamatupidamises koostatud arvestus	Lisatasu progressiivhindete järgi	"	600.—
Tabel ja arvestus	Puhkusraha	"	700.—
Palgaleht	Ajapalk	ITT, teenistujad ja NTP	1 900.—
Tehase valitsus			
Palgaleht	Ajapalk	ITT, teenistujad	5 000.—
"	Puhkusetasu	" "	400.—

b) Arvutada ja kirjutada palga jaotusandmiku vabadesse lahteritesse sotsiaalkindlustuseraldised (6,3%) ja tööliste puhkusrahade reserv (4,5%).

c) Koostada operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamiskirjendid palga, sotsiaalkindlustuseraldiste ja puhkusrahade reservi jaotusandmiku põhjal.

ÜLESANDEID KORDAMISEKS

Koostada operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamiskirjendid:

a) jaanuarikuu palgakoondi põhjal (toodud ülesande alguses),

b) arvelduskonto väljavõtte põhjal, kus on peegeldatud kassasse viidud summad jaanuarikuu palkade väljamaksmiseks, riigi-

laenu tellimiste sissemaksete ülekandmine ja kinnipeetud maksude ning sotsiaalkindlustuseraldiste ülekandmine,

c) kassaaruande põhjal jaanuarikuu palkade väljamaksmise kohta.

Märkus. Punktide b ja c osas tuleb kirjendite koostamisel lähtuda toodud operatsioonide sisust ja palgakoondist tulenevatest summadest.

Ülesanne nr. 41

Amortisatsiooniarvestuse andmiku koostamine

Tehases «Kalibr» arvestati 195... a. jaanuaris amortisatsiooni järgmiselt:	
tsehhis nr. 1 kirje nr. 6-a	4 200.—
kirje nr. 6-b	1 360.—
tsehhis nr. 2 kirje nr. 6-a	2 540.—
kirje nr. 6-b	850.—
tehase valitsus kirje nr. 6	750.—
kirje nr. 9	2 300.—
Kokku	12 000.—
sealhulgas kapitaalremondiks	45%

Märkus. Diferentseeritud amortisatsiooninormid on:	
hooned	3%
tootmiseadmed	7,2%
majanduslik inventar	9%

Jaanuaris toimusid põhivahendite koosseisus ja paigutuses järgmised muudatused (algväärtuses):

Võetud eksploatatsiooni tsehhis nr. 1 treipingid	rbL. 50 000.—
Kantud maha eksploatatsioonist tsehhi nr. 1 hoone (lammutatud)	rbL. 400 000.—
Kantud maha tehase valitsuses majandusinventari	rbL. 20 000.—
Paigutatud ümber tsehhist nr. 2 tehase valitsusse (kasutamiseks) majandusinventari	rbL. 60 000.—

a) Koostada õppeplangil vorm nr. 45 195... a. veebruarikuu amortisatsiooniarvestuse andmik.

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamis-kirjendid, mis tulenevad amortisatsiooniandmikust ja arvelduskonto väljavõtetest, kus peegeldatakse (tinglikult) amortisatsioonifondi vahendite ülekandmist vastavalt sihitustele.

ULESANDEID KORDAMISEKS

a) Juunis arvestati amortisatsiooni järgmiselt:

Kontod-tarbijad	Kirjed	Summa	
		osaline	kokku
047 Tsehhi nr. 3	Kirje 6-a	—	3 000.—
051 Tsehhi nr. 1	„ 6-a	4 000.—	
Tsehhi nr. 2	„ 6-a	3 000.—	
Tsehhi nr. 2	„ 6-b	2 000.—	9 000.—
052	„ 9	—	3 200.—
Kokku			15 200.—

Juunis võeti kasutusele tsehhis nr. 1 tootmiseseadmeid 200 000 rbl. väärtuses ja kanti maha tehase valitsuse majandusinventari 50 000 rbl. väärtuses.

Teha kindlaks juulis arvestatud amortisatsioonisumma.

b) Juulis paigutati tootmiseseadmeid tsehhist nr. 2 tsehhi nr. 1 300 000 rbl.

Arvutada augustikuu amortisatsioonisumma bilansi- ja analüütiliste kontode lõikes.

c) Augustis anti tsehhist nr. 1 tasuta üle tootmiseseadmeid 400 000 rbl. eest ning võeti KEO-lt vastu ekspluatatsiooni tsehhi nr. 2 uus hoone algväärtusega 600 000 rubla.

Tsehhist nr. 3 anti üle tsehhi nr. 2 tootmiseseadmeid 100 000 rbl. väärtuses.

Arvutada amortisatsioonisumma septembris ning koostada operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamiskirjend.

Ülesanne nr. 42

Abitootmise teenuste jaotamine

Vabriku «Zarja Kommunizma» abitsehhid tootsid ja andsid teistele 195... a. veebruaris teenuseid:

1) katlamaja: põhitsehhidele — 4000 t auru, elektriijaamale — 500 t auru ja tehase valitsusele — 1000 t auru. Kulud veebruaris, välja arvatud elektrienergia maksumus, moodustasid 43 230 rubla,

2) elektriijaam: põhitsehhidele — 374 000 kWh, katlamajale — 3000 kWh, tehase üldisteks vajadusteks — 16 000 kWh. Elektriijaama kulud veebruaris, välja arvatud saadud auru maksumus, olid 27 860 rubla.

Nõutakse:

a) Koostada teenuste jaotusandmik (õppeplank vorm nr. 57) ja peegeldada operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamiskirjendid abitootmise teenuste jaotamise kohta (elektrienergia plaaniline hind — 9 kop. kWh, aur — 8 rbl. tonn).

b) Joonestada sünteetilise arvestuse kontode skeemid, konto 047 osas peale selle veel analüütilise arvestuse kontode skeemid ning kirjendada neis teenuste jaotamisega seotud operatsioonid.

Ülesanne nr. 43

Tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotamine

a) Koostada tehase «Pribor» valutsehhi tsehhikulude jaotusandmik k. a. aprillikuu kohta. Tsehhikulude summa — 21 750 rubla jaotatakse üksikute tellimuste vahel proportsionaalselt tootmistöölise põhipalgale (tellimus nr. 183 — 3 690 rubla, tellimus nr. 184 — 4 500 rubla ja tellimus nr. 187 — 9 210 rubla).

b) Koostada jaotusandmik toodanguliikide järgi: 1) tehase «Molot» stantsimistsehhi tsehhikulude summa on 32 400 rubla (tootmistööliste palk tellimusel nr. 161 on 12 520 rubla, tellimusel nr. 168 — 22 730 rubla ja tellimusel nr. 173 — 4 750 rubla), 2) viimistlustsehhi tsehhikulude summa on 65 400 rubla (tööliste palk tellimusel nr. 161 on 23 400 rubla ja tellimusel nr. 168 — 36 600 rubla), 3) tehase üldkulude summa on 33 000 rubla.

c) Jaotada Kirovi-nimelise tehase tsehhikulud proportsionaalselt masintundidele. Tsehhi nr. 1 tsehhikulude summa on 6 900 rubla (töötatud masintundide arv on tellimusel nr. 1 — 12 400 ja tellimusel nr. 2 — 17 600). Tsehhi nr. 2 tsehhikulud on 3 600 rubla (töötatud masintundide arv on tellimusel nr. 1 — 8 300 ja tellimusel nr. 2 — 11 700).

Ülesanne nr. 44

Tootmispraagi arvestus

a) Koostada aprillikuu kohta lõpliku praagi omahinna arvestus 1. mai seisuga läbiviidud inventuuri andmetel:

tehases «Zeniit»: põhimaterjalid	1 300 rbl.
palk	835 „ „
tehases «Parižskaja Kommuna»: põhimaterjalid	3 850 „ „
palk	1 740 „ „
vabrikus «Bolševitška»: põhimaterjalid	3 062 „ „
palk	2 608 „ „

Õiend. Andmed tegelike kulude kohta aprillis

(protsentides)

	Tehas «Zeniit»	Tehas «Parižskaja Kommuna»	Vabrik «Bolševitška»
Transpordi- ja varumiskulud	3	5,5	4,5
Sotsiaalkindlustuseraldised	6,8	8,1	8,4
Puhkusrahade reserv	4,3	4,5	4,4
Tsehhikulud	123	165	125
Tehase üldkulud	72	98	50

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamiskirjendid vabriku «Bolševitška» tootmispraagi omahinna arvutuse ja järgmiste andmete põhjal:

1. Antud abimaterjalide lattu praakdetailidest saadud vana-
raud — 108 rubla;
2. Peetud kinni praagi süüdlaste palgast 1 282 rubla;
3. Praagikahjud (summa teha kindlaks).

Lõpetamata toodangu omahinna arvutus

Koostada lõpetamata toodangu omahinna arvutus tehases «Zeniit» lõpetamata toodangu inventuuri andmetel seisuga 1. mai: tellimus nr. 64 põhimaterjalid — 32 560 rubla, põhipalk — 21 450 rubla; tellimus nr. 65 põhimaterjalid — 8 240 rubla, põhipalk — 4 550 rbl.

Märkus. Andmed muude kulude tegeliku taseme kohta aprillis on toodud ülesandes nr. 44.

Valmistatud toodangu omahinna arvutuse koostamine

a) Koostada tehases «Zeniit» valmistatud toodangu omahinna arvutus 195... aasta maikuu kohta (õppeplangil vorm nr. 61), võttes arvesse lõpetamata toodangu jääki 1. maiks (ülesande nr. 45 andmetel) ja järgmisi täiendavaid andmeid:

**Väljavõte tehase «Zeniit» tootmise arvestuse kaardist
mai, 195... aasta**

Kulukirjete nimetus	Tellimus nr. 64		Tellimus nr. 65	
	deebet	kreedit	deebet	kreedit
Põhimaterjalid	295 400.—	3 000.—	73 800.—	2 000.—
Transpordi- ja varumiskulud	11 816.—	120.—	2 952.—	80.—
Põhipalk	200 000.—	—	50 000.—	1 500.—
Sotsiaalkindlustuseraldised	13 600.—	—	3 400.—	104.—
Puhkusrahade reserv	8 600.—	—	2 150.—	64.50
Tsehhikulud	240 000.—	—	60 000.—	1 800.—
Tehase üldkulud	140 000.—	—	35 000.—	—
Praagikahjud	4 500.—	—	2 500.—	—
Kokku	913 916.—	3 120.—	229 802.—	5 548.50

Andmed lõpetamata toodangu jääkide inventuuri kohta

Kulutused tellimuse nr. 64 lõpetamata toodangule 1. juuniks: põhimaterjalid 22 300 rubla, põhipalk 16 000 rubla (ülejäanud andmed, mis on vajalikud lõpetamata toodangu omahinna arvutamiseks 1. juuniks, teha kindlaks tootmise analüütilise arvestuse kaardi põhjal).

Valmistoodangu väljalaske arvestus

Koostada järgmiste andmete põhjal tootmisest valmistoodangu väljalaske andmik õppeplangil vorm nr. 62 ja raamatupidamis-kirjend (operatsioonide õppežurnaalis):

A. Väljastatud tootmisest ja antud lattu nr. 3
mai, 195... aasta

Toote nimetus	Üleantud kogus kuupäevade järgi					Kokku
	5	10	17	24	31	
Elektrimootorid	25	47	54	66	58	250
Transformaatorid	16	20	24	30	35	125

Märkus. Saatelehtede numbrid panna alates 521-st.

B. Plaaniline omahind

- a) elektrimootorid . . . . . 1 600 rubla
b) transformaatorid . . . . . 3 560 rubla

C. Tootmise arvestuse kaartide koondandmed

Näitaja nimetus	Elektri- mootorid	Transfor- maatorid
Lõpetamata toodangu jääk 1. maiks	20 000.—	—
Deebetikäibed (tootmiskulud)	380 000.—	475 000.—
Kreeditikäibed (mahakandmised, tagastamised)	10 000.—	5 000.—
Lõpetamata toodangu jääk 1. juuniks	15 000.—	20 000.—

Ülesanne nr. 48

Tootmise sünteetiline arvestus

Ettevalmistustööd. Joonestada vihikusse:

1) sünteetilise arvestuse kontode jaoks neli skeemi à 10 rida (kontodele 045, 047, 051, 052), kolm skeemi à 6 rida (kontodele 021, 022, 053) ja kolmteist skeemi à 3 rida (ülejäänud kontode jaoks);

2) Operatsioonide õppežurnaal — 50 rida;

3) Sünteetilise arvestuse kontode käibearuanne — 21 rida.

a) Avada sünteetilise arvestuse kontode skeemid ja märkida neisse jäägid 1. veebruariks 195... aastal vastavalt järgmistele andmetele:

Siffer	Kontode nimetus	Deebet	Kreedit
001	Põhivahendid	472 000.—	—
004	Põhivahendite kulumine	—	150 000.—
021	Tooraine, põhimaterjalid ja ostetud pool- tooted	226 400.—	—
022	Abimaterjalid	47 300.—	—
023	Kütus	20 160.—	—
060	Valmistooted	34 140.—	—
125	Põhikirjafond	—	650 000.—
	Kokku	800 000.—	800 000.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamiskirjendid vastavalt allpool toodud dokumentide sisule ja kanda need kontodesse.

Märkus. Raamatupidamiskirjendite koostamisel näidata žurnaalikirjendi alus (dokumendi nimetus) ja žurnaal-orderi või andmiku number, milles antud dokument tuleb peegeldada.

Operatsioonid veebruaris, 195... aastal

Operatsiooni number	Operatsiooni lühike sisu	Summa
1	Antud laost mehaanika- ja montaažitsehhi: a) põhimaterjale (tellimusele nr. 1)	92 000.—
	b) abimaterjale (seadmete korrashoiuks)	4 650.—
	c) kütust (ruumide kuumiseks)	7 380.—
2	Antud laost remonditsehhi: a) põhimaterjale	6 320.—
	b) abimaterjale	3 670.—
3	Kantakse maha transpordi- ja varumiskulud kulu- tatud: a) põhimaterjalidele 3%	?
	b) abimaterjalidele 1%	?
	c) kütusele 12%	?
4	Arvestatakse tehase tööliste ja teenistujatele: a) palk	97 000.—
	b) toetus ajutise töövõimetuse puhul	3 500.—
5	Kinnipidamised ja mahaarvamised palgast: a) tulumaks	5 300.—
	b) riigilaenu tellimiste sissemaksed	6 500.—
	c) praaktoodangu eest	200.—
6	Palga jaotus: a) tootmistööliste palk (toodangu valmistamise eest)	79 000.—
	b) tootmistööliste palk (praagi parandamise eest)	1 000.—
	c) remonditsehhi tööliste palk	5 000.—
	d) mitnesugustele tööliste puhkuse aja eest	2 000.—
	e) tsehhi personalile (ITT, teenistujad ja NTP)	4 000.—
	f) tehase valitsuse personalile (ITT, teenistujad ja NTP)	6 000.—
7	Sotsiaalkindlustuseraldised 10%	?
8	Puhkusrahade reserv 5%	?
9	Arvestatakse põhivahendite amortisatsiooni: a) mehaanika- ja montaažitsehhis	5 000.—
	b) remonditsehhis	600.—
	c) tehase valitsuses	8 400.—
10	Eraldatakse amortisatsioonieraldistest kapitaal- remondiks 40%	?
11	Arvestatakse põhivahendite kulumine	?
12	Arvestatakse linna elektrijaamale tarbitud elektri- energia eest: a) mehaanika- ja montaažitsehhis	4 837.90
	b) remonditsehhis	433.70
	c) tehase valitsuses	200.—

Operatsiooni number	Operatsiooni lühike sisu	Summa
13	Jaotatakse remonditsehhi teenused teostatud põhivahendite jooksvate remontide eest	
	a) mehaanika- ja montaažitsehhis	13 600.—
	b) tehase valitsuses	3 400.—
14	Jaotatakse tsehhikulud (proportsionaalselt tootmistööliste põhipalgale toodangu valmistamise ja praagi parandamise eest)	?
15	Jaotatakse tehase üldkulud (proportsionaalselt tootmistööliste põhipalgale toodangu valmistamise eest)	?
16	Kantakse maha tootmispraagi kahjud	?
17	Tootmisest väljastatud toodangu omahind (lõpetamata toodangu jääke ei olnud)	?

c) Teha käivete kokkuvõtted ja koostada sünteetilise arvestuse kontode käibearuanne veebruarikuu kohta.

Ülesanne nr. 49

Kalkulatsiooni koostamine arvestuse pidamisel tellimusmeetodil

Koostada tehase «Zeniit» toodete tellimuste nr. 64 ja nr. 65 kohta tootmisomahinna kalkulatsioon vastavalt ülesande nr. 46 lahenduse andmetele ja nende tellimuste tooteühiku omahinna plaanilisele kalkulatsioonile:

Kalkulatsioonikirjed	Tellimus nr. 64	Tellimus nr. 65
1. Põhimaterjalid	2 500.—	3 200.—
2. Transpordi- ja varumiskulud	100.—	128.—
3. Põhipalk	1 650.—	2 100.—
4. Sotsiaalkindlustuseraldised	112.20	142.80
5. Puhkusrahade reserv	70.95	90.30
6. Tsehhikulud	1 980.—	2 520.—
7. Tehase üldkulud	1 155.—	1 470.—
Kokku tootmisomahind	7 568.15	9 651.10

O i e n d. Väljastatud tootmisest tellimuse nr. 64 järgi 125 toodet ja tellimuse nr. 65 järgi 25 toodet.

Kalkulatsiooni koostamine normatiivse arvestuse korral

Koostada mõõteriistade VM tootmisomahinna kalkulatsioon, juhindudes järgmistest andmetest:

A. Mõõteriistade normatiivne kalkulatsioon

Kalkulatsioonikirjed	Summa
P õ himaterjalid (hulgihindades)	160.—
P õ hipalk	52.—
Tsehhikulud	78.—
Tehase ü ldkulud	26.—
Transpordi- ja varumiskulud	16.—
Kokku tootmisomahind	332.—

B. Väljavõte mõõteriistade VM tootmise arvestuse kaardist

Kulukirjed	Normide j är gi	K õ rval e -kaldumine
P õ himaterjalid	40 000.—	+ 800.—
P õ hipalk	13 000.—	- 520.—
Tsehhikulud	19 500.—	- 585.—
Tehase ü ldkulud	6 500.—	—
Transpordi- ja varumiskulud	4 000.—	+ 40.—
Kokku	83 000.—	- 265.—

Oiend. Tootmisest väljastatud 250 mõõteriista VM.

VII peatükk

VALMISTOODANGU JA SELLE REALISEERIMISE ARVESTUS

Montaažitsehhist lattu nr. 4 vastuvõetud toodang arvestatakse plaanihindades. Hälve tegeliku ja plaanilise tootmisomahinna vahel arvestatakse eraldi.

Toodang saadetakse laost ostjatele turustusosakonna poolt väljakirjutatud käskude-saatelehtede põhjal. Mittekohalikele ostjatele saadetakse toodang Moskva kaubajaamast tehase ekspedii- torite poolt. Toodangu saatmise kohta teeb ekspediitor käsu-saate- lehe pöördel märkuse, ühtlasi näidates seal saatekulud.

Käsud-saatelehed, mille järgi kaubad on ära saadetud, antakse veel samal päeval tehase raamatupidamise materjalide arvestuse allosakonnale, kus need kontrollitakse, takseeritakse ning kirju- tatakse nende põhjal välja ostjatele faktuurarved, maksenõuded ja registrid Riigipanka inkassoks esitamiseks.

Toodang realiseeritakse hulgihindades. Allpool on toodud väljavõte hulgihindade hinnakirjast. Hulgihinnad on kehtestatud franko saatejaam — vagun. Taara väärtus on arvestatud toodangu hulgihinda.

Väljavõte valmistoodangu hulgihindade hinnakirjast

Hinna- kirja- number	Toodangu nimetus	Hulgihind
6031	Kartulipanemismasin mark KP-2	16 000.—
6345	Maisikülvimasin mark SKG-6	12 500.—
7252	Rippkultivaator mark KON-4	3 750.—
7382	Teekultivaator mark KC-8	5 000.—
8112	Kombainid mark KR-2	50 000.—

Valmistoodangu väljamineku dokumentatsioon

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 65.
Käsk-saateleht — 4 eksemplari.

Andmed toodangu jääkide kohta laos

Hinnakirja- number	Toodangu nimetus	Mõõtühik	Kogus	Plaani- hind	Summa
	Ladu nr. 4				
6031	Kartulipanemismasin KP-2 . . .	tk.	46	12 000.—	552 000.—
7252	Rippkultivaator KON-4 . . .	„	195	3 000.—	585 000.—
	Kokku plaanihinnas . . .		—	—	1 137 000.—
	Hälve tegeliku ja plaanilise omahinna vahel (sääst) . . .				—17 163.—
	Kokku tegelikus omahinnas				1 119 837.—

Ülesanne 1. Koostada (varustusosakonna eest) käsud-saatelehed valmistoodangu saatmise kohta laost nr. 4, vastavalt allpool toodud tingimustele (käsud nummerdada tinglikult alates nr. 201-st):

a) 1. novembril k. a. Gruusia NSV Põllumajanduse Varustuskontorile (Tbilisi, Sovetskaja t. 257), vastavalt 12. jaanuaril k. a. sõlmitud lepingule. Arvelduse kord — inkasso, saatmise tähtaeg — 5. november k. a., väike kiirus, 287 kasti:

masinad mark KP-2 . . . . . 46 tk.
masinad mark KON-4 . . . . . 195 „

b) 6. novembril k. a. Brjanski sovhoosile (Brjansk, Vaksali t. 17) vastavalt 22. märtsil k. a. sõlmitud lepingule. Arvelduse kord — inkasso, saatmise tähtaeg — 10. november k. a., väike kiirus, 49 kasti:

masinad mark SKG-6 . . . . . 12 tk.
masinad mark KC-8 . . . . . 25 „

c) Vormistada toodangu väljaandmine laost (laojuhataja eest) ja toodangu saatmine (ekspediitor Abassovi eest):

Käsu-saatelehe nr. 201 järgi saadetud 2. novembril väikese kiirusega 287 kohta (kasti), kaal — 122 tonni. Saatelehe nr. 861415 järgi tasutud raudteetariif 14 900 rubla transporditšekiga nr. 70624;

Käsu-saatelehe nr. 202 järgi saadetud 6. novembril k. a. väikese kiirusega 49 kohta (kasti), kaal — 22,1 tonni. Saatelehe nr. 864621 järgi tasutud raudteetariif 1 500 rbl. transporditšekiga 70625.

Ülesanne 2. Jätkata käskude-saatelehtede koostamist ja laost toodangu väljaandmise ning ostjatele ärasaatmise vormistamist:

a) Saadetud käsu-saatelehe nr. 203 — 6. novembrist k. a. järgi Jeletski sovhoosile (Jeletski linn, Revolutsiooni t. 72) vastavalt 26. märtsil k. a. sõlmitud lepingule, arvelduste tingimused — inkasso, saatmise tähtaeg — 10. november, väike kiirus, 13 kasti:

masinad mark SKG-6 . . . . . 4 tk.
 masinad mark KC-8 . . . . . 5 „

9. novembril saadetud väikese kiirusega 13 kohta, kaal — 5,7 tonni. Saatelehe nr. 864958 järgi tasutud raudteetariif 300 rubla transporditšekiga nr. 70626.

b) Käsu-saatelehe nr. 204 järgi saadetud 22. novembril k. a. Stalingradi sovhoosile (Stalingrad, Rahu t. 234) vastavalt 16. märtsil k. a. sõlmitud lepingule; arvelduste tingimused — inkasso, saatmise tähtaeg — 25. november, väike kiirus, 86 kasti:

masinad mark SKG-6 . . . . . 18 tk.
 masinad mark KC-8 . . . . . 50 „

23. novembril saadetud väikese kiirusega 86 kohta, kaal 39,4 tonni. Saatelehe nr. 865022 järgi tasutud raudteetariif 4 000 rubla transporditšekiga nr. 70627.

Harjutus nr. 97

Faktuurarvete koostamine saadetud toodangu kohta

Ettevalmistustööd. a) Võtta tüüpplank vorm nr. 865. Arve — 4 eksemplari.

Ülesanne 1. a) Töötada läbi raamatupidamisele üleantud käsud-saatelehed nr. 201—204 (kontrollida ja takseerida plaanilises ja hulgihinnas).

b) Koostada läbitöötatud käskude-saatelehtede põhjal ostjatele saadetud toodangu kohta faktuurarved, nummerdades need alates 201-st (samade numbritega mis saatelehedki). Faktuurarvete kuupäevaks märkida toodangu ärasaatmisele järgnev kuupäev.

Täiendavad andmed faktuurarvete koostamiseks

Ostja nimetus	Arveldus-konto nr.	Missuguses Riigipanga osakonnas
Gruusia NSV Põllumajanduse Varustuskontor	50171	Tbilisi Riigipanga Lenini osakond
Brjanski sovhoos	50012	Brjanski linna kontor
Jeletski sovhoos	50042	Jeletski linna kontor
Stalingradi sovhoos	50131	Stalingradi linna kontor

Maksenõuete ja registrite koostamine

Ettevalmistustööd. Võtta tüüpplangid:

- vorm nr. 883. Maksenõue (mittekohalik) . . . . . 4 eks.
 vorm nr. 884. Maksenõuete register . . . . . 4 „

Ulesanne 1. Koostada faktuurarvete nr. 201—203 põhjal maksenõuded ja registrid ning registreerida need (tinglikult) maksenõuete registreerimise raamatus (sama kuupäeva ja numbriga mis arvedki).

Ulesanne 2. Koostada maksenõuded ja register faktuurarve nr. 204 kohta.

Harjutus nr. 99—100 (2 tundi)

Toodangu saatmise ja realiseerimise arvestus

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppe- ja tüüpplangid:

- vorm nr. 67 — Lähetuse ja realiseerimise andmik . . . . . 2 eks.
 vorm nr. 77 — Žurnaal-order nr. 6 . . . . . 1 „

b) Võtta: kaustast nr. 2 — žurnaal-order nr. 2 ja andmik vorm nr. 2, kaustast nr. 3 — žurnaal-orderi nr. 2 dokumendid.

c) Kirjutada ümber eraldi paberilehele allpooltoodud väljaviite arvelduskontost Riigipangas:

Kuupäev	Operatsioonide lühike sisu	Deebet	Kreedid
	Saldo 26. novembriks 195... a.	—	868 314.—
27. XI	Maksekorraldus nr. 329 — rajooni rahandusosakonnale käibemaks oktoobrikuu eest (3. novembril)	45 300.—	—
27. XI	Maksekorraldus nr. 330 — rajooni rahandusosakonnale käibemaks novembrikuu I dekaadi eest (13. novembril)	13 125.—	—
27. XI	Maksekorraldus nr. 331 — rajooni rahandusosakonnale käibemaks novembrikuu II dekaadi eest (23. novembril)	18 487.50	—
27. XI	EMV-4 arve nr. 412 järgi	4 500.—	—
27. XI	EMV-4 arve nr. 417 järgi	4 960.—	—
27. XI	Kirovi-nimelisele tehasele arve nr. 934 järgi	19 269.—	—
27. XI	Gruusia NSV Põllumajanduse Varustuskontorilt arve nr. 201 järgi	—	1 482 150.—
27. XI	Laenu katteks	1 151 900.—	—
27. XI	Brjanski sovhoosilt arve nr. 202 järgi	—	276 500.—
27. XI	Maksekorraldus nr. 332 — rajooni rahandusosakonnale käibemaks novembrikuu III dekaadi eest	220 087.50	—
	Kokku	1 477 629.—	1 758 650.—
	Saldo 29. novembriks 195... a.	—	1 149 335.—

Ülesanne 1. a) Avada toodangu ärasaatomise ja realiseerimise andmik (vorm nr. 12) 195... a. novembrikuu kohta ning märkida sinna ostjate poolt 1. novembriks tasumata arved vastavalt allpooltoodud andmetele. Ühtlasi arvutada seal 1. novembriks k. a. ärasaadetud toodangu saldo väärtus plaani- ja hulgihindades.

Arve kuupäev	Arve nr.	Ostja nimetus	Kogus		Toodangu maksumus hulgihindades	Transportikulud	Arve summa	Tasumise tähtaeg
			KP-2	KON-4				
16. X	194	Tambovi sovhoos	5	2	87 500.—	500.—	88 000.—	5. XI
29. X	198	Kaasani sovhoos	7	3	123 250.—	800.—	124 050.—	20. XI
		Kokku	12	5	210 750.—	1 300.—	212 050.—	—
		Hind:	KP-2	KON-4				
		plaaniline	12 000.—	3 000.—				
		hulgihind	16 000.—	3 750.—				

Õiend. Hälbed tegeliku ja plaanilise omahinna vahel 1. novembriks (sääst) — 2 400 rubla.

b) Kirjendada novembrikuu ärasaatomise andmikku (vorm nr. 12) ärasaadetud toodangu faktuurarved (nr. 201—204).

c) Peegeldada novembrikuu ärasaatomise andmikus (vorm nr. 12) inkassoks esitatud arvete kateks arvelduskontole laekunud summad (juhindudes konto 071 deebetikäivete andmiku dokumentidest). Samaaegselt laekunud summade sissekandmisega toodangu ärasaatomise andmikku kontrollida kontode korrespondeeringute õigsust konto 071 deebetikäivete andmikus.

Märkus. Tuleb leida «vead» kontode korrespondeeringutes, koostada 27. novembril k. a. raamatupidamise õiend ning kirjendada paranduskanded konto 071 deebetikäivete andmiku järgmisel vabal real.

d) Töötada läbi Riigipanga väljavõtte arvelduskontost (ainult kreditikäibed, s. o. arvelduskontole laekunud summad) ning kirjendada need konto 071 deebetikäivete andmikku ning toodangu ärasaatomise andmikku.

Märkus. Väljavõttes toodud deebetikäibed (väljaminekuoperatsioonid) peegeldatakse harjutuses nr. 104.

Ülesanne 2. a) Lõpetada novembrikuu toodangu ärasaatomise andmik (vorm nr. 12): võtta kokku kõigi lahtrite käibed, arvutada ja märkida andmikku ostjatele saadetud toodangu maksumus plaanilistes ja hulgihindades.

b) Vastavalt Riigipanga teatisele märkida 30. märtsil k. a. toodangu ärasaatmise andmikku meie arve nr. 203 tähtjaks mitte-tasumine, Põhjus — Jeletski sovhoosi arvelduskontol puuduvad vahendid.

c) Avada ärasaadetud toodangu saldoandmik (vorm nr. 12) 1. detsembriks k. a. ning kanda sinna üle novembris tasumata jäänud ostjate arved (novembrikuu toodangu ärasaatmise andmikust).

Märkus. Tasumata arvete ülekandmisel saldoandmikku rühmitatakse need allkontode järgi:

065/2. Ostjatele saadetud toodang ja materiaalsed väärtused, mille arveldusdokumentide tasumise tähtaeg on saabumata.

065/3. Ostjatele saadetud toodang ja materiaalsed väärtused, mille arveldusdokumendid on tähtjaks tasumata.

065/4. Ostjate juures vastutaval hoiul olev toodang ja materiaalsed väärtused.

d) Kirjendada žurnaali-orderisse nr. 6 laost ärasaadetud toodangu plaaniline omahind novembrikuu ärasaatmise andmiku (vorm nr. 12) põhjal.

Märkus. Koguda kõik ärasaatmise dokumendid ning märkida neile pealkiri «Novembrikuu toodangu ärasaatmise andmiku juurdes».

Harjutus nr. 101

Tegeliku ja plaanilise omahinna vahelise hälbe arvutus

Ettevalmistustööd. a) Võtta plank tüüpvorm nr. 282 (paljulahtiline kaart) ning kirjutada realiseerimise arvestuseks ettenähtud kaardi lahtrite pealkirjadeks: plaanihind, hälve, tootmisvälised kulud, käibemaks, kasum.

b) Võtta kaustast nr. 3 valmistoodangu väljalaske andmik.

c) Joonestada eraldi paberilehel allpooltoodud vormi järgi tabel.

Oiend toodangu realiseerimise kohta (žurnaali-orderi nr. 6 juurde)

Näitajad	Tegelik omahind		Hulgihind	Arve summasse arvatud transpordikulud
	plaaniline omahind	hälve plaanilisest omahinnast		
1. Saadetud toodang kuu alguseks				
2. Saadetud kuu jooksul				
3. Saadetud toodangu jääk kuu lõpuks				
4. Realiseeritud kuu jooksul (rida 1 + rida 2 — rida 3)				

d) Joonestada eraldi paberilehel allpool toodud vorm:

Toodangu tegeliku ja plaanilise omahinna vahelise hälbe arvutus
 ..... 195... aastal

Rea numb- rid	Näitajad	Plaanilises omahinnas	Hälve plaanilisest omahinnast
	Jääk kuu alguseks:		
1	a) valmistoodang ladudes		
2	b) saadetud toodangut (ilma transpordi- kuludeta)		
3	c) kuu jooksul tootmisest väljastatud too- dangut		
4	Kokku		
5	Tegeliku ja plaanilise omahinna vahelise hälbe keskmine protsent		
	Hälbe jaotus		
6	Realiseeritud toodangule		
	Kuu lõppjäägile:		
7	a) valmistoodangule laos		
8	b) ostjatele saadetud toodang, mille arvel- dusdokumentide tasumise tähtaeg on saabumata		
9	c) ostjatele saadetud toodang, mille arvel- dusdokumendid on tähtajaks tasumata		
10	d) ostjate juures vastutaval hoiul olev toodang		
11	Kokku		
12	Sealhulgas Saadetud kuu jooksul laost (lahter 1+lahter 3 — lahter 7)		

Ulesanne 1. a) Koostada realiseerimise õiend, juhindudes too-
dangu ärasaatmise andmiku (vorm nr. 12) andmetest.

b) Koostada toodangu tegeliku ja plaanilise omahinna vahe-
lise hälbe arvutus, kasutades selleks 1. novembri kohta toodud
jääkide andmeid (lk. 221, 224), tootmisest väljastatud valmistoo-
dangu andmikku, konto 060 kuu lõppjäagi analüütilise arvestuse
andmeid plaanilises omahinnas (64 000 rubla), realiseerimise
õiendit ning toodangu ärasaatmise andmikku.

c) Lõpetada toodangu realiseerimise õiendi koostamine
(märkida sinna hälve toodangu tegeliku ja plaanilise omahinna
vahel).

d) Peegeldada žurnaal-orderis nr. 6 ostjatele saade-
tud toodangu tegeliku ja plaanilise omahinna vahelise hälbe

summa ja realiseeritud toodangu tegeliku omahinna summa (arvutatud realiseerimise õiendi põhjal).

Märkus. Realiseerimise õiend hoida žurnaal-orderi nr. 6 juures.

Ülesanne 2. a) Avada realiseeritud valmistoodangu analüütilise arvestuse kaart (vorm nr. 282) ja peegeldada seal realiseeritud toodangu plaaniline omahind ning hälve tegeliku ja plaanilise omahinna vahel (realiseerimise õiendi põhjal).

b) Kirjutada realiseerimise arvestuse kaardile konto 067 krediti käibed žurnaal-orderi nr. 2 ja andmiku vorm nr. 2 põhjal.

Harjutus nr. 102

Tootmisväliste kulude arvestus

Ettevõtmistööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 88 — Dešifreerimisleht — 1 eksemplar.

b) Võtta kaustast nr. 2 hankijatega arvelduste andmik (vorm nr. 35) materiaalse väärtuse varumisega mitteseotud operatsioonide alal, andmik vorm nr. 11 ja žurnaal-order nr. 5/2.

c) Kirjutada andmikku vorm nr. 11 tootmisväliste kulude nomenklatuur: kirje 1 — taara ja pakend; kirje 2 — autotranspordi kulud.

Ülesanne 1. a) Märkida hankijatega arvelduste andmikku (vorm nr. 35) 23. novembril k. a. aktseptitud Autobaasi faktuurarve nr. 622 valmistoodangu veo eest tehase laost kaubajaama ostjatele saatmiseks kokku 11 500 rubla.

Samaaegselt koostada konto 080 kreditis ja konto 064 deebetis (žurnaal-order nr. 4) peegeldatud operatsioonide kohta dešifreerimisleht.

b) Kirjendada konto 064 käivete andmikku (vorm nr. 11) kulud vastavalt žurnaal-orderi nr. 4 dešifreerimislehele.

c) Peegeldada žurnaal-orderis nr. 5/2 ja konto 064 käivete andmikus (vorm nr. 11) ostjatele saadetud toodangu pakkimiseks kulutatud kastide väärtus kokku 29 432 rubla vastavalt taara väljamineku dokumentidele (tinglikult).

d) Sulgeda konto 064 käivete andmik (vorm nr. 11) ning kirjendada seal tootmisväliste kulude mahakandmine realiseerimise kontole.

e) Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 6 ja realiseerimise analüütilise arvestuse kaardile konto 064 käivete andmiku (vorm nr. 11) põhjal jaotatud tootmisväliste kulude summa.

Harjutus nr. 103

Toodangu täieliku omahinna kalkulatsiooni koostamine

Ettevõtmistööd. a) Võtta õppeplangid vorm nr. 63. Põhitoodangu kalkulatsioon — 2 eksemplari.

b) Võtta kaustast nr. 4 tellimuste nr. 26 ja 27 tootmise analüütilise arvestuse kaardid.

Ulesanne 1. Koostada tellimuse nr. 26 järgi valmistatud masinate märk SKG-6 täieliku omahinna kalkulatsioon, lähtudes tootmise analüütilise arvestuse andmetest ja tootmisvälistest kuludest ning täieliku omahinna plaanilisest kalkulatsioonist, millest toome väljavõtte:

Väljavõte täieliku omahinna plaanilisest kalkulatsioonist

Kalkulatsioonikirjed	Tellimus nr. 26	Tellimus nr. 27
	masinad mark SKG-6	masinad mark KC-8
1. Põhimaterjalid jne. (üksikute kirjete järgi on toodud andmed lk. 193)	2 700.—	1 342.—
Tootmisomahind	10 000.—	4 000.—
8. Tootmisvälised kulud	250.—	100.—
Täielik omahind	10 250.—	4 100.—

Märkus. Tootmisvälised kulud (pakkimis- ja transpordikulude osas) võib kanda üksikute toodete omahinda proportsionaalselt aruandekuul ostjatele saadetud toodete maksumusele (tegelikule või plaanilisele omahinnale).

Harjutus nr. 104

Riigieelarvega käibemaksu arvelduste ja realiseerimise tulemuste arvestus

Ettevõtmistustööd. Võtta kaustast nr. 2 žurnaal-order nr. 11 ja žurnaal-orderi nr. 2 juures olev konto 093 deebetide dešifreerimisleht.

Ulesanne 1. a) Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 11 eelarvelise võlgnevuse jääk 1. novembriks k. a. kirje «Käibemaks» järgi, kokku 45 300 rubla, ning teha kuu alguse kokkuvõttes vastav parandus.

b) Koostada novembrikuu lähetuse andmikus (vorm nr. 12) kuu käibemaksu arvestus, lähtudes tehasele «Selmaš» kehtestatud käibemaksu määrast — 15%.

Märkus. Käibemaksu arveldused on ülesandes toodud õppetstarbel.

c) Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 11 riigieelarvele arvestatud käibemaksu summa, vastavalt lähetuse andmikus koostatud arvestusele.

d) Lõpetada arvelduskonto väljavõtte läbitöötamine (alustatud harjutustes nr. 99—100) ning peegeldada selle käibed žurnaal-orderis nr. 2 (konto 071 kreditis). Samaaegselt konto 093 deebetikäivate peegeldamisega žurnaal-orderis nr. 2 kirjendada need summad konto 093 deebetide dešifreerimislehele ja konto 080 deebetikäibed — andmiku vorm nr. 35.

e) Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 11 konto 093 deebetikäibed dešifreerimislehtede põhjal.

Ülesanne 2. a) Kirjendada arvestatud käibemaksusumma toodangu realiseerimise analüütilise arvestuse kaardile (žurnaal-orderi nr. 11 põhjal).

b) Koostada žurnaal-orderite nr. 6 ja 11 andmetel õiend novembrikuu realiseerimistulemuste kohta ning panna see ajutiselt realiseerimise arvestuse kaardi juurde.

Dokumentide ja registrite hoidmine: Paigutada ümber kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 2 — žurnaal-orderid nr. 2, 6, 11 ja 5/2, andmikud vorm nr. 2, 11, 12, 35;

b) kausta nr. 3 — eespool märgitud žurnaal-orderite ja andmike dokumendid ja kontode 064 ja 093 deebetide dešifreerimislehed;

c) kausta nr. 4 — konto 067 kaardid;

d) kausta nr. 5 — toodangu täieliku omahinna kalkulatsioon.

Ülesanne nr. 51

Toodangu sissetuleku ja ostjatele saatmise kohta dokumentide ja raamatupidamiskirjendite koostamine

Brjanski tööpingiehitustehase «Trud» operatsioonid mais, 195 . . . aastal

Num-ber	Kuu-päev	Operatsiooni sisu	Summa
1	5. V	Saatelehe nr. 34 järgi antud montaažitsehhist latt nr. 5 masinad mark MV — 20 tk. (ühe masina tootmisomahind oli mais 7 350 rubla)	?
2	6. V	Käsk-saatelehe nr. 121 — 5. maist k. a. põhjal antud laost nr. 5 ekspediitor Petrovile masinaid mark MV — 10 tk. Ekspediitor saatis masinad Gomeli konservitehasele (raudtee saateleht nr. 079724 — 6. maist k. a.). Masinad on pakitud 10 kasti üldkaaluga 5000 kg. Saatmine toimus 10. mail sõlmitud lepingu alusel väikese kiirusega Gomeli jaama	?
3	7. V	Ekspediitor Petrov tegi vastavalt avansiaruandele nr. 17 kulusid: a) kaubajaamas 10 kasti pakitud masinate mahalaadimise eest Gomeli konservitehasele saatmiseks	300.—
		b) Molotovi linnast saabunud latt-terase autodele laadimise ja tehases mahalaadimise eest	400.—
		Kokku	700.—

Num-ber	Kuu-päev	Operatsiooni sisu	Summa
4	8. V	Aktseptitud artelli «Transport» faktuurarve nr. 881 — 7. maist k. a. vedude eest: a) kivisöe vedu raudteejaamast lattu nr. 3 . . . . b) masinate mark MV vedu laost nr. 5 kauba- jaama Gomeli konservitehasele saatmiseks . . . c) latt-terase vedu raudteejaamast lattu nr. 1 . .	180.— 320.— 550.—
		K o k k u	1 050.—
5	8. V	Koostatud ja esitatud inkassoks faktuurarve nr. 379 Gomeli Konservitehasele saadetud toodangu eest (vt. operatsioonid nr. 2—4). Tehas «Trud» asub Brjanski linnas, Ordžonikidze t. 127, arveldus-konto nr. 65750, Riigipanga Brjanski kontoris. Gomeli Konservitehas asub Gomeli linnas, Lenini t. 51, arvelduskonto nr. 55112 Riigipanga Gomeli osakonnas	—
6	28. V	Laekus arvelduskontole Gomeli Konservitehaselt 8. mai arve nr. 379 järgi toodangu eest	81 020.—
7	31. V	Vastavalt raamatupidamise õiendile kantakse maha mais realiseeritud toodangu tegelik omahind . . .	?

Nõutakse. 1. Kirjendada sünteetilise arvestuse kontode skeemidesse kontode saldod 1. maiks k. a. — konto 021 — 30 000 rubla, konto 024 — 5 000 rubla, konto 045 — 147 000 rubla, konto 096 — 700 rubla.

2. Koostada plankidel järgmised dokumendid: a) saateleht nr. 34 valmistoodangu lattu üleandmise kohta, b) käsk-saateleht nr. 121, c) faktuurarve nr. 379.

3. Koostada operatsioonide õppežurnalis eespooltoodud operatsioonide kohta raamatupidamiskirjendid ning kanda need sünteetilise arvestuse kontode skeemidesse.

Täiendavad tingimused. Masina mark MV hulgihind on 8 000 rubla, plaaniline hind — 7 500 rubla. Hulgihinnad on kehtestatud franko hankija ladu ilma taarata. Toodangu saatmisel kastides nõutakse ostjalt sisse kasti hind hinnakirja järgi — 40 rubla.

Ostjatele toodangu saatmise ja realiseerimise
sünteetiline arvestus

Tööriistatase «Molot» operatsioonid juunis, 195 . . . aastal

1. 3. VI — Saadetud laost ostjatele vastavalt toodangu ärasaatmise andmiku (vorm nr. 12) andmetele järgmine toodang:

Toodangu nimetus	Kogus	Hulgi-hind	Summa	Plaani-hind	Summa
Viilid	30 500	4.—	122 000.—	3.60	109 800.—
Puurid 5 mm	40 000	2.45	98 000.—	2.15	86 000.—
Kokku	—	—	220 000.—		195 000.—

Õiend. Hälve toodangu tegeliku ja plaanilise omahinna vahel oli juulis 4%.

2	6. VI	Aktseptitud artelli «Laadija» arve nr. 327 — 4. juunist k. a. a) Ostjatele saadetud tööriistade autodelt maha laadimise ja vagunitesse laadimise eest	1 859.36
		b) Sverdlovskist saadud tööriistatase vagunitest väljalaadimise ja autodele laadimise eest	700.—
		Kokku	2 559.36
3	8. VI	Kantakse maha ostjatele saadetud tööriistade pakkimiseks kulutatud kastid	1 600.—
4	10. VI	Aktseptitud artelli «Transport» arve nr. 913 — 7. juunist k. a. teostatud vedude eest: a) tööriistatase vedu raudteejaamast tehase lattu	1 300.—
		b) 160 kasti tööriistade vedu tehase laost kauba-jaama ostjatele saatmiseks	1 800.—
		Kokku	3 100.—
5	10. VI	Kantakse maha ekspediitor Fedotovi poolt kulutatud aruandelused summad: a) lipikud toodangu saatmiseks	100.—
		b) toodangu pakkimiseks kasutatud laastude eest	200.—
		Kokku	300.—
6	23. VI	Vastavalt Riigipanga väljavõttele arvelduskontost laekus ostjatelt realiseeritud toodangu eest (vastavalt operatsioonidele nr. 1 ja 5)	?
7	30. VI	Kantakse maha realiseeritud toodangu tegelik omahind	?
8	30. VI	Jaotatakse tootmisvälised kulud realiseeritud toodangu liikide vahel proportsionaalselt tegelikule omahinnale	?

Nõutakse. 1. Kirjendada sünteetilise arvestuse kontode skeemidesse jäägid 1. juuniks k. a. — konto 024 — 5 000 rubla, konto 060 — 200 000 rubla, konto 071 — 60 000 rubla, konto 096 — 300 rubla.

2. Koostada operatsioonide õppežurnaalis eespooltoodud operatsioonide kohta raamatupidamiskirjendid ning kanda need sünteetilistele kontodele, konto 067 osas ka toodangu liikide järgi avatud analüütilistele kontodele.

Täiendavad tingimused. Hulgihinnad on kehtestatud franko saatejaama vagun. Taara ja pakendi väärtus läheb ostja arvele.

Ülesanne nr. 53

Eelarvega arvelduste ja realiseerimise tulemuste sünteetiline arvestus

Tehase «Molot» 195 . . . a. juunikuu operatsioonide järg

9	30. VI	Vastavalt arvutusele arvestatakse riigieelarvesse käibemaks (käibemaksu määr 9%)	?
10	30. VI	Suletakse toodangu realiseerimise konto	?
11	30. VI	Vastavalt Riigipanga väljavõttele arvelduskontost on tasutud	
		a) artelli «Laadija» arve nr. 327	2 559.36
		b) artelli «Transport» arve nr. 913	3 100.—
		c) maksekorralduse nr. 244 järgi rajooni rahandusosakonnale käibemaks	19 800.—
		Kokku	25 459.36

Ülesanne nr. 54

Operatsioonide kohta koostatud ekslike kirjendite parandamine

1. Kirjendada sünteetiliste kontode skeemidesse jäägid 1. märtsiks 195 . . . aastaks: konto 023 — 6 000 rubla, konto 024 — 18 000 rubla, konto 060 — 130 000 rubla, konto 065 — 32 000 rubla.

2. Kanda operatsioonide õppežurnaali ja sünteetiliste kontode skeemidesse järgmised raamatupidamiskirjendid (ilma neis esinevaid vigu parandamata):

Tehase «Sirp ja Vasar» operatsioonid märtsis, 195 . . . aastal

Operat- siooni number	Kontode korres- pondeering		Operatsiooni sisu	Summa
	deebet	kreedit		
1	065	060	Saadetud ostjatele laost valmistoo- dangut plaanihinnaga	96 000.—
			Hälve tegeliku ja plaanilise omahinna vahel (sääst — 2%)	1 900.—
			K o k k u	94 000.—
2	065	023	Kulutatud ostjatele saadetud toodangu pakkimiseks: 124 kasti à rbl. 18.50	2 294.—
3	065	080	Aktseptitud autotranspordi kontori arve nr. 304 toodangu veo eest kau- bajaama ostjatele saatmiseks	630.—
4	064	096	Vastavalt ekspediitori avansiaruandele toodangu vagunisse laadimise kulud	270.—
5	071	067	Laekus ostjatelt realiseeritud toodangu eest	86 200.—
			Arve nr.	
			Toodangu eest	
			Saate- kulud	
			Kokku ar- ve summa	
			117	46 000.—
			126	38 000.—
			Kokku	84 000.—
				2 200.—
				86 200.—
6	067	065	Kantakse maha realiseeritud toodangu omahind:	
			a) plaanihindades	79 000.—
			b) hälve toodangu tegeliku ja plaanilise omahinna vahel (sääst — 2%)	1 580.—
			K o k k u	80 580.—
7	067	064	Tootmisväliste kulude jaotamine	270.—
8	067	190	Kasum toodangu realiseerimisest	5 580.—

3. Kontrollida operatsioonide žurnalis märgitud operatsioonide 1—8 raamatupidamiskirjendite õigsust, selgitada neis tehtud vead ja koostada samas žurnalis p a r a n d u s k a n d e d (jätkates alustatud numeratsiooni) ning kanda need sünteetiliste kontode skeemidesse (otsekohe pärast iga üksiku paranduskande koostamist).

T ä i e n d a v a d t i n g i m u s e d. Toodangu hulgihinnad on kehtestatud franko saatejaama vagun. Taara on ostja arvel.

VIII peatükk

FONDIDE, LAENUDE JA FINANTSTULEMUSTE ARVESTUS

Harjutus nr. 105

Põhikirja fondi arvestus

Ettevalmistustööd. a) Võtta kaustast nr. 2 žurnaal-order nr. 19, kaustast nr. 3 — žurnaal-orderi nr. 19 dokumendid.

b) Kirjendada žurnaal-orderi nr. 19 osas «Kontode käibed ja saldod» konto 125 «Põhikirjafond» analüütilise arvestuse kirjed:

- Kirje 5 — Eksploatatsiooni võetud kapitaal mahutused
- Kirje 7 — Fondi suurenemine lõpetatud kapitaalremondi summa võrra
- Kirje 10 — Põhivahendite tasuta äravõtmine või üleandmine kõrgemalseisvate organite korraldusel
- Kirje 11 — Tasuta vastuvõetud, üleantud põhivahendite kulumine
- Kirje 12 — Ebaõigesti arvelevõetud põhivahendite mahakandmine, avastatud arvelevõtmata põhivahendid
- Kirje 13 — Põhivahendite likvideerimisega seotud kulud ja likvideerimisest saadud väärtused
- Kirje 14 — Likvideeritud põhivahendite algväärtus ja kulumine
- Kirje 15 — Põhivahendite kulumise summa aruandeaastal
- Kirje 18 — Käibevahendite äravõtmine riigieelarvesse või täiendamine riigieelarvest
- Kirje 19 — Käibevahendite äravõtmine või täiendamine kõrgemalseisva organi poolt

Ulesanne 1. a) Märkida žurnaal-orderisse nr. 19 konto «Põhikirjafond» jääk 1. novembriks k. a.

b) Märkida žurnaal-orderis nr. 19 lahtris «Analüütilise arvestuse kirjed» iga operatsiooni kohta, mis puudutab kontot 125 — «Põhikirjafond», vastavalt eespool toodud lühendatud nomenklatuurile põhikirjafondi analüütilise arvestuse kirje number.

c) Rühmitada konto 125 käibed analüütilise arvestuse kirjete lõikes ja kanda deebet- ja kreditikäivate kokkuvõtted (kirjete lõikes) žurnaal-orderi nr. 19 osa «Käibed ja saldod» vastavatele ridadele ja vastavatesse lahtritesse.

d) Arvutada konto 125 jääk kuu lõpuks ning märkida see žurnaal-orderisse.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigutada kaustast nr. 1 kausta nr. 2 žurnaal-order nr. 19, kausta nr. 3 — žurnaal-orderi nr. 19 dokumendid.

Harjutus nr. 106

Erifondide, sihtfinantseerimise ja sihtlaekumiste arvestus

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplangid:

vorm nr. 84. Žurnaal-order nr. 16 . . . . . 1 eks.
vorm nr. 88. Dešifreerimisleht . . . . . 2 „

b) Võtta kaustast nr. 2 žurnaal-order nr. 1 andmik vorm nr. 1, kaustast nr. 4 — deponeeritud summade arvestuse raamat.

c) Kirjutada ümber kassaaruande plangile (või eraldi lehele):

Kassaaruanne 30. novembril, 195... aastal

Sissetuleku- ja väljamineku-orderite numbrid	Lisatud dokumentide arv	Kellelt saadud või kellele välja antud	Sissetulek	Väljaminek	Korrespondentivkonto
		Jääk päeva alguseks . . .	137.—		
209		Abassovilt (aruandaluste summade jääk)	50.—		
210		Tšeki nr. 215835 järgi (deponentidele väljamaksmiseks 721 rubla, preemiatega 11 400 rubla)	12 121.—		
473		Makseandmiku nr. 194 järgi (preemia direktorifondi arvel)		6 900.—	
474		Makseandmiku nr. 195 järgi (preemia leutuse eest)		4 500.—	
475		Makseandmiku nr. 196 järgi (deponentidele; Orlovile — 361 rubla, Boikole — 360 rubla)		721.—	
		Kokku	12 171.—	12 121.—	
		Jääk päeva lõpuks	—	187.—	
		Bilanss	12 308.—	12 308.—	

Ulesanne 1. a) Avada žurnaal-order nr. 16 «Kontode 130 ja 176 krediti käibed ja analüütilised andmed» ning märkida seal kontode jäägid 1. novembriks k. a. vastavalt allpool toodud andmetele:

Konto 130

Ettevõtte fond:

Kirje 1. Uue tehnika juurutamiseks, elamufondi ehitamiseks ja remondiks jne.	38 000.—
Kirje 2. Ettevõtte tööliste kultuur-olustikulise teenindamise parandamiseks, töötajate premeerimiseks, puhkekodudesse, sanatooriumidesse tuusikute soetamiseks ning tööliste ja teistele töötajatele ühekordsete toetuste andmiseks . . .	9 400.—
Kokku	47 400.—

Konto 176

Leituste kuludeks	9 800.—

b) Peegeldada 30. novembril k. a. žurnaal-orderis nr. 16 vastava arvestuse põhjal (tinglikult) eraldamised ettevõtte fondi III kvartalis, 195 . . . a.

Kirje 1. Uue tehnika juurutamiseks, elamufondi ehitamiseks ja remondiks jm.	15 600.—
Kirje 2. Ettevõtte tööliste kultuurilise ja elukondliku teenindamise parandamiseks, töötajate premeerimiseks, puhkekodudesse, sanatooriumidesse tuusikute soetamiseks ning tööliste ja teistele töötajatele ühekordse toetuse andmiseks . . .	15 600.—
Kokku	31 200.—

c) Töötada läbi kassaaruanne 30. novembrist k. a. ning peegeldada kassaoperatsioone žurnaal-orderis nr. 1 ja andmikuvorm nr. 1, ühtlasi koostada (samaaegselt sissekannetega žurnaal-orderisse ja andmikku) kontode 130 ja 176 deebetide dešifreerimislehed.

d) Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 16 dešifreerimislehtede põhjal kontode 130 ja 176 deebetikäibed ning tuua seal välja kontode saldod 1. detsembriks k. a.

e) Märkida deponeeritud summade arvestuse raamatusse väljamaksed kassaorderi nr. 475 põhjal.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigutada ümber kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 2 — žurnaal-orderid nr. 1 ja 16 ning andmikuvorm nr. 1;

b) kausta nr. 3 — kassaaruanne ja dešifreerimislehed;

c) kausta nr. 4 — deponeeritud summade arvestuse raamat.

Riigipanga laenukontode väljavõtete läbitöötamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta õppeplank vorm nr. 80. Žurnaal-order nr. 10.

b) Võtta kaustast nr. 2 žurnaal-order nr. 2 ja andmik vorm nr. 2.

c) Kirjutada ümber eraldi paberilehtedele laenukontode väljavõtted, jättes paremale äärele vaba ruumi kontode korresponderingute märkimiseks.

Väljavõte tehase «Selmaš» kontost nr. 1056212.
Laenuid teelolevate arveldusdokumentide tagamisel

Kuupäev	Operatsiooni sisu	Deebet	Kreedit
	Saldo 1. novembriks 195... a.	160 300.—	—
3. XI	Kantud arvelduskontole	1 137 000.—	—
4. XI	Transporditšeki nr. 70624 järgi	14 900.—	—
5. XI	Tasutud arvelduskontolt	—	66 500.—
9. XI	Kantud arvelduskontole	220 000.—	—
10. XI	Transporditšeki nr. 70625 järgi	1 500.—	—
10. XI	Kantud arvelduskontole	60 000.—	—
11. XI	Transporditšeki nr. 70626 järgi	300.—	—
20. XI	Tasutud arvelduskontolt	—	93 800.—
24. XI	Kantud arvelduskontole	380 000.—	—
25. XI	Transporditšeki nr. 70627 järgi	4 000.—	—
27. XI	Tasutud arvelduskontolt	—	1 151 900.—
29. XI	Osaliselt tasutud arvelduskontolt . . .	—	149 000.—
29. XI	Kantud tähtajaks tasumata laenuks . .	—	72 500.—
30. XI	Tasutud arvelduskontolt	—	60 300.—
	K o k k u	1 817 700.—	1 594 000.—
	Saldo 1. detsembriks 195... a.	384 000.—	

Märkus. Dokumentide arvu vähendamiseks on kogu kuu kohta antud tinglikult ainult üks väljavõte.

Väljavõte tehase «Selmaš» kontost nr. 56222/212.
Tähtajaks tasumata laenuid

Kuupäev	Operatsioonide sisu	Deebet	Kreedit
29. XI	Tähtajaks tasumata laen teelolevate arveldusdokumentide tagamisel . .	72 500.—	—
30. XI	Kantud arvelduskontolt üle laenu katteks	—	72 500.—
	K o k k u	72 500.—	72 500.—

Ulesanne 1. a) Avada žurnaal-order nr. 10 «Konto 166 krediti-käibed ja analüütilised andmed» ning märkida seal teelolevate arveldusdokumentide tagamisel saadud laenu saldo 1. novembriks k. a. rbl. 160 300.—.

b) Töötada läbi laenukontode väljavõtted (võrrelda laenukontode väljavõtete vastastikusi käibeid ning nende käibeid laenusummade saamise ja tasumise osas žurnaal-orderiga nr. 2 ja andmikuga vorm nr. 2 ning märkida väljavõtete yabal äärel korrespondeerivate kontode numbrid).

c) Kirjendada konto 166 krediti-käibed žurnaal-orderisse nr. 10 (iga kuupäeva kohta eraldi real).

d) Võtta kokku žurnaal-orderis nr. 10 konto 166 krediti-käibed ning kanda need üle ossa «Käibed ja saldod».

Harjutus nr. 108

Riigipanga laenude sünteetiline ja analüütiline arvestus

Ettevalmistustööd. a) Võtta kaustast nr. 3 andmiku vorm nr. 12 juurde kuuluvad dokumendid.

b) Kirjutada eraldi paberilehele allpool toodud väljavõte, jättes paremal äärel vaba ruumi korrespondeerivate kontode märkimiseks:

Väljavõte tehase «Selmaš» arvelduskontost nr. 62212

Kuupäev	Operatsiooni sisu	Deebet	Kreedit
29. XI	Saldo 29. novembriks 195... a.	—	1 149 335.—
29. XI	Kantud üle riigieelarvesse eraldisi kasumist	1 000 000.—	—
29. XI	Teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antud laenu osaline tasumine	149 000.—	—
30. XI	Saadud Varustuse Peavalitsuselt (Riikliku Arbitraazi otsusel) trahv lepingu rikkumise eest	—	150 000.—
30. XI	Tasutud tähtjaks tasumata laenu	72 500.—	—
30. XI	Tasutud teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antud laenu	60 300.—	—
30. XI	Tšeki nr. 215 835 järgi	12 121.—	—
	K o k k u	1 293 921.—	150 000.—
	Saldo 1. detsembriks 195... a.	—	5 414.—

Ulesanne 1. a) Võrrelda arvelduskonto väljavõtet laenukontode väljavõtetega (29.—30. novembril).

b) Peegeldada žurnaal-orderis nr. 10 konto 166 deebetikäibed, vastavalt teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antud laenu

ja tähtjaks tasumata laenu väljavõtete põhjal, mida eelnevalt on võrreldud arvelduskonto väljavõtetega.

c) Sulgeda žurnaal-order nr. 10, kusjuures osas «Käibed ja saldod» märkida laenukontode saldod 1. detsembriks.

d) Arvutada teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antava laenu summa ja tähtjad inkassoks esitatud dokumentide (faktuurarvete, käskude-saatelehtede jm.) ja järgmiste täiendavate andmete põhjal:

Õiend posti liikumise aja kohta

(Moskva linnast üks ots)

Tambovisse, Brjanskisse, Jeletskisse — 3 päeva
 Kaasanisse, Stalingradi . . . . . — 4 päeva
 Tbilisi . . . . . — 5 päeva

Ulesanne 2. Peegeldada arvelduskonto väljavõte 29.—30. novembril žurnaal-orderis nr. 2 ja andmik vorm nr. 2 ning võtta neis kokku kuu käibed.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigutada ümber kaustast nr. 1:

a) kausta nr. 2 — žurnaal-order nr. 2 ja 10 ning andmik vorm nr. 2;

b) kausta nr. 3 — väljavõte arvelduskontost ja väljavõtted laenukontodest, samuti inkassoks esitatud dokumendid.

Harjutus nr. 109

Ettevõtte vastastikused arveldused trustiga

(väljaspool koondülesannet)

Ettevalmistustööd. Võtta õppeplangid vorm nr. 68. Teatis — 2 eksemplari.

Ulesanne 1. a) Avada kontode skeemid ning märkida neisse jäägid 1. aprilliks 195... aastal.

Kondiitriavabrikus nr. 1

Trustis «Glavkonditer»

Kondiitriavabrikus nr. 1			Trustis «Glavkonditer»		
Kontode šiffer	Deebet	Kreedit	Kontode šiffer	Deebet	Kreedit
071	200 000.—	—	022	3 000.—	—
104	—	150 000.—	071	1 000.—	—
			104	150 000.—	—

b) Koostada allpooltoodud operatsioonide kohta raamatupidamiskirjendid (avada eraldi operatsioonide žurnaaliid kondiitriavabriku nr. 1 ja trusti «Glavkonditer» kohta) ning kirjendada need kontode skeemidesse.

Dokumentide ja registrite hoidmine. Paigutada ümber kaustast nr. 1:

- a) kausta nr. 2 — žurnaal-order nr. 20 ja andmik vorm nr. 2;
- b) kausta nr. 3 — õiend realiseerimise tulemuste kohta, dešifreerimisleht;
- c) kausta nr. 4 — realiseerimise arvestuse kaart.

Harjutus nr. 111

Kasumi jaotamine bilansi reformeerimise korras

(väljaspool koondülesannet)

Ülesanne 1. a) Avada allpooltoodud bilansi andmetel sünteetilise arvestuse kontode skeemid ning märkida neisse jäägid 1. juuniks 195... aastal (093, 109, 110, 125, 130 ja 190).

Tehase «Emailtoode» bilanss 1. juuniks 195... aastal

Kontode šifrid	Konto nimetus	Summa
AKTIVA		
001	Põhivahendid	526 000.—
021	Tooraine, põhimaterjalid ja ostetud pooltooted	148 000.—
060	Valmistooted	67 000.—
071	Arvelduskonto Riigipangas	12 000.—
109	Kasumieraldiste sissemaksed riigieelarvesse	242 000.—
110	Muud eraldatud vahendid (eraldised ettevõtte fondi)	30 000.—
	Kokku	1 025 000.—
PASSIVA		
125	Põhikirjafond	461 000.—
004	Põhivahendite kulumine	126 000.—
190	Kasum (sealhulgas eelmiste aastate kasum 350 000 rbl.)	400 000.—
093	Rahandusorganid eelarveliste maksete alal	6 000.—
094	Ametiühing sotsiaalkindlustuseraldiste alal	2 000.—
097	Töölised ja teenistujad	25 000.—
130	Erifondid (ettevõtte fond)	5 000.—
	Kokku	1 025 000.—

b) Koostada operatsioonide õppežurnalis raamatupidamiskirjendid Peavalitsuse käskkirjast toodud väljavõtte põhjal, millega kinnitati ettevõtte aastaaruanne ning kasumi jaotamine bilansi reformeerimise teel. Andmed on järgmised:

Kinnitatud bilansiline kasum 1. jaanuariks 195... aastal	350 000.—
sellest: kuulub kandmisele riigieelarvesse	242 000.—
eraldatakse ettevõtte fondi	58 000.—
lisatakse põhikirjafondile	50 000.—

c) Kanda raamatupidamiskirjendid kontode skeemidele, tuua välja kontode lõppsaldod ning koostada bilanss pärast selle reformeerimist.

Ülesanne nr. 55

Põhikirjafondi arvestus

a) Avada sünteetilise arvestuse kontode skeemid ja märkida neisse jäägid 1. märtsiks 195... aastal: konto 001 — 500 000 rubla, konto 004 — 100 000 rubla, konto 008 — 5 020 rubla, konto 011 — 24 800 rubla, konto 125 — 405 020 rubla, konto 181 — 24 800 rubla.

b) Koostada järgmiste operatsioonide kohta operatsioonide õppežurnaalis raamatupidamiskirjendid, näidates žurnaali tekstis kirjendi aluse ja põhikirjafondi analüütilise arvestuse kirjed. Koostatud kirjendite alusel teha sissekanded sünteetilistesse kontodesse.

Operatsioonid märtsis, 195... aastal.

1. 15. III Saadud tasuta teiselt tehaselt jõuseadmed:

algväärtus	182 000.—
arvestatud kulumist	38 000.—
  2. 31. III Kantakse maha kontorihoone likvideerimise tulemused (konto 008 järgi on peegeldatud järgmised summad: hoone algväärtus 83 600 rubla, arvestatud kulumist 79 000 rubla, hoone lammutamisel saadud ja lattu üleantud abimaterjalide väärtus 500 rubla ja küttematerjali väärtus 400 rubla, arvestatud lammutamise eest tööliste palka 1 200 rubla. Eraldised sotsiaalkindlustuseks 72 rubla ja puhkusrahade reserv 48 rubla
  3. 31. III Kantakse maha põhivahendite lõpetatud kapitaalremondi maksumus
  4. 31. III Arvestatud põhivahendite kulumist märtsis
  5. 31. III Võetud KEO-lt eksploatatsiooni uus kontorihoone
  6. 31. III Antud üle tasuta teisele tehasele tootmisseedmed:

algväärtus	64 600.—
arvestatud kulumist	17 700.—
- c) Koostada sünteetiliste kontode käibearuanne.

Ülesanne nr. 56

Erifondide arvestus

a) Avada sünteetiliste kontode skeemid ja kirjutada neisse jäägid 1. juuniks 195... aastal: konto 071 — 80 000 rubla, konto 110 — 25 000 rubla, konto 130 — 16 000 rubla.

b) Koostada raamatupidamiskirjendid (operatsioonide õppežurnaalis) allpooltoodud operatsioonide põhjal ning kirjendada need kontodele:

Operatsioonid juunis, 195... aastal

1. 17. IV — Kantud üle arvelduskontolt:

a) kasumieraldised riigieelarvesse	68 000.—
b) Puhkekodude Valitsusele tööliste tuusikute eest ettevõtte fondi arvel	2 000.—
Kokku	70 000.—

2.	18. VI	— Toodud tšekiga arvelduskontolt kassasse preemiade maks- miseks ettevõtte fondi arvel	5 000.—
3.	19. VI	— Makstud kassast preemiad ettevõtte fondi arvel	5 000.—
4.	30. VI	— Esimesel poolaastal eraldatud avansina ettevõtte fondi	44 000.—

Ülesanne nr. 57

Laenude ja vastastikuste arvelduste arvestus

a) Avada sünteetiliste kontode skeemid ja kanda neisse jäägid 1. septembriks 195... aastal: konto 071 — 12 000 rubla, konto 080 — 74 000 rubla (kreedit), konto 104 — 60 000 rubla (deebet), konto 166 — 50 000 rubla.

b) Koostada järgmiste operatsioonide põhjal raamatupidamiskirjendid (operatsioonide õppežurnaalis) ning kanda need kontodele:

Operatsioonid septembris, 195... aastal

1.	2. XI	— Saadud laenu teelolevate arveldusdokumentide tagamisel (ostjatele saadetud toodangu kohta esitatud maksunõue) toodangu plaaniline omahind 90 000 rubla, hulgihind 100 000 rubla, arve summasse arvatud saatekulud 1 000 rubla (dokumentide käibe aeg 8 päeva). Määrata kindlaks laenu summa ja tasumise tähtaeg.	?
2.	5. IX	— Kantud üle arvelduskontolt hankijatele võlgnevuse katteks	74 000.—
3.	6. IX	— Kantud üle arvelduskontolt teelolevate arveldusdokumentide tagamisel saadud laenu osaliseks tasumiseks (tähtajalise makse summa 50 000 rubla)	29 000.—
4.	6. IX	— Tähtajaks tasumata teelolevate arveldusdokumentide tagamisel saadud laen	21 000.—
5.	8. IX	— Laekus arvelduskontole trustilt käibevahendite ümberjaotamise korras	60 000.—
6.	8. IX	— Tasutud arvelduskontolt tähtajaks tasumata laen	21 000.—
7.	30. IX	— Kantud maha arvelduskontolt laenuprotsendid III kvartali eest	580.—
8.	30. IX	— Kantud arvelduskontole protsendid arvelduskontol hoiatavate vahendite eest II kvartalil	230.—

Ülesanne nr. 58

Finantstulemuste arvestus

a) Avada sünteetilise arvestuse kontode skeemid ja kanda neisse jäägid 1. maiks 195... aastal: konto 022 — 3 000 rubla, konto 065 — 498 000 rubla, konto 109 — 300 000 rubla; krediti jäägid: konto 093 — 24 500 rubla, konto 104 — 100 000 rubla, konto 190 — 61 500 rubla.

b) Koostada operatsioonide õppežurnaalis järgmiste operatsioonide põhjal raamatupidamiskirjendid ning kanda need sünteetilise arvestuse kontodele:

Operatsioonid mais, 195... aastal

1.	3. V	— Laekus arvelduskontole realiseeritud toodangu eest . . .	349 000.—
2.	3. V	— Kantud üle arvelduskontolt riigieelarvesse maikuu kasu- mieraaldised	38 000.—
3.	4. V	— Kantud üle arvelduskontolt riigieelarvesse aprillikuu käibemaks	24 500.—
4.	17. V	— Kantud üle arvelduskontolt trustile liigsed käibevahendid . . .	100 000.—
5.	21. V	— Trusti korraldusel saadetud tema arvel abimaterjale	74.—
6.	31. V	— Kantakse maha realiseeritud toodangu omahind	250 000.—
7.	31. V	— Arvestatud käibemaksu maikuu eest. Käibemaksu määr 20%	?
8.	31. V	— Kantakse maha toodangu realiseerimisest saadud kasum	?
9.	31. V	— Saadud trustilt ja antud lattu joonestuspaber (abi- materjal)	32.—

IX peatükk

ARUANDLUS

Harjutus nr. 112

Inventuuri tulemuste peegeldamine registrites

Ettevalmistustöö. a) Võtta õppeplank vorm nr. 88. Dešifreerimisleht — 1 eksemplar.

b) Võtta kaustast nr. 5 lao nr. 1 põhimaterjalide inventuuri-nimestik, väheväärtuslike esemete eksploatatsiooni üleandmise rühmitusandmik ja väheväärtuslike esemete mahakandmise aktide kogumisandmik.

c) Kõigil järgmistel tundidel võtta kaasa kaust nr. 2.

Ülesanne 1. a) Peegeldada vastavates registrites debitoorse ja kreditoorse võlgnevuse inventuuriandmete ja tehase direktori otsuse põhjal järgmised operatsioonid:

Väljavõte deebitoridega ja kreditoridega arvelduste inventuuriandmikust 1. detsembriks 195 . . . aastal
(konto 101)

Deebitoride ja kreditoride nimetus ja iseloomustus ning mahakandmise põhjused	Summa	
	deebet	kreedit
1. F. Fomin — endine tehase tööline. Tasumata võlgnevus rikutud tööriistade eest. Kuulub mahakandmisele võlgniku surma tõttu	80.—	—
2. S. Serov — endine tehase töötaja. Ülekulu avansiaruande järgi. Kuulub sissemaksmisele riigieelarvesse nõudetähtaja möödumise tõttu	—	120.—
3. P. Prohhorov — Laekus oktoobris k. a. varem mahakantud lootusetu võlgnevus. Kuulub kandmisele tehase kasumisse	—	212.—

b) Peegeldada žurnaal-orderis nr. 5/2 vase puudujääk laos nr. 1 inventuurinimekirja põhjal 1. detsembriks k. a. (tegelikus omahinnas).

Ülesanne 2. Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 5/2 väheväärtuslike esemete ekspluatatsiooni üleandmise ja kõlbmatuks muutunud väheväärtuslike esemete mahakandmise käibed vastavate dokumentide põhjal.

Dokumentide hoidmine. Paigutada kausta nr. 3 žurnaal-orderi nr. 5 dokumendid:

- a) lao nr. 1 põhimaterjalide inventuuriandmik;
- b) väheväärtuslike esemete ekspluatatsiooni üleandmise rühmitusandmik;
- c) väheväärtuslike esemete mahakandmise aktide kogumisandmik.

Harjutus nr. 113—114 (2 tundi)

Pearaamatu avamine

Ettevalmistustööd. a) Võtta pearaamatu plangid (7 lehte) ja ömmelda need kokku.

b) Avada igal leheküljel 4 kontot, märkides kontode šifrid järgmises järjekorras:

Lk.	1 — 001, 004, 008, 011	
„	2 — 021, 022, 023, 024	
„	3 — 026, 028, 029, 040	
„	4 — 045, 047, 051, 052	} Nende kontode jaoks jäetakse 2 lehekülge, sest korrespondeerivaid kontosid on palju.
„	5 — 045, 047, 051, 052	
„	6 — 053, 057, 060, 064	
„	7 — 065, 067, 070, 071	
„	8 — 072, 080, 083, 093	
„	9 — 094, 096, 097, 099	
„	10 — 100, 101, 109, 110	
„	11 — 125, 126, 130, 137	
„	12 — 166, 176, 181, 190	
„	13 — Kokkuvõtte lehekülg.	

Ülesanne 1. Kirjutada pearaamatusse kontode jäägid 1. novembriks k. a. vastavalt lk. 59, 60 toodud andmetele.

Ülesanne 2. Võtta kokku kontode jäägid 1. novembriks ja kanda viimasele (kokkuvõtte) leheküljele.

Harjutus nr. 115

Registrite lõpetamise graafik 2. detsembril

Ülesanne 1. a) Teha kokkuvõtted sulgemisele kuuluvates registrites: žurnaal-orderites nr. 1, 2 ja 8, andmikes vorm nr. 1 ja 2 ning dešifreerimislehtedel. Võrrelda dešifreerimislehtede kokkuvõtteid registrite vastavate lahtritega ning teha seal märkus registrite lõpetamise ja dešifreerimislehtedega võrdlemise kohta (kuupäev ja allkiri).

b) Kanda üle summad andmikest nr. 1 ja 2 korrespondeerivate kontode järgi vastavatesse registritesse või võrrelda neid vastastikku (kui antud summad on juba žurnaal-orderis peegeldatud) ning teha selleks ettenähtud kohal vastavad märkused («Üle kantud žurnaal-orderisse nr. . . .» või «Võrrelda žurnaal-orderiga nr. . . .» jne.). Panna dešifreerimislehed nende registrite juurde, kus peegeldatakse dešifreeritavate kontode analüütilist arvestust.

Ülesanne 2. Kirjendada pearaamatusse kontode käibed žurnaal-orderite nr. 1, 2 ja 8 põhjal ning teha orderites vastavad märkused.

Harjutus nr. 116

Registrite lõpetamise graafik 3. detsembril

Ülesanne 1. a) Teha kokkuvõtted žurnaal-orderites nr. 10, 12, 13 ja 17 ning nende orderite juures koostatud dešifreerimislehel.

b) Panna dešifreerimislehed nende registrite juurde, kus peegeldatakse dešifreeritavate kontode analüütilist arvestust.

Ülesanne 2. Kirjendada pearaamatusse kontode käibed žurnaal-orderite nr. 10, 12, 13 ja 17 põhjal.

Harjutus nr. 117

Registrite lõpetamise graafik 4. detsembril

Ülesanne 1. a) Teha käivete kokkuvõtted andmikus vorm nr. 35 ja kanda need üle žurnaal-orderisse nr. 4. Võtta kokku käivete üldsumma žurnaal-orderis nr. 4 ja kirjutada alumisele reale «Konto 080 krediti käibed». Võrrelda kokkuvõtet kontrollsummaga — 512 079 rubla. Tuua välja andmikus vorm nr. 35 jäägid 1. detsembriks.

b) Võtta kokku ülejäänud lõpetamisele kuuluvate žurnaal-orderite nr. 3, 16 ja 19 käibed ning panna dešifreerimislehed nende registrite juurde, kus peegeldatakse dešifreerivate kontode analüütilist arvestust.

Ülesanne 2. Kirjendada pearaamatusse kontode käibed žurnaal-orderite nr. 3, 4, 16 ja 19 põhjal.

Harjutus nr. 118

Registrite lõpetamise graafik 6. detsembril

Ülesanne 1. Võtta kokku käibed žurnaal-orderites nr. 5/1, 5/2 ja 11 (ühtlasi kontrollida kokkuvõtte õigsust).

Ülesanne 2. Kirjendada pearaamatusse kontode käibed žurnaal-orderite nr. 5/1, 5/2 ja 11 põhjal.

Registrite lõpetamise graafik 7. detsembril

Ulesanne 1. Kontrollida žurnaal-orderite nr. 6 ja 20 kokkuvõt-
teid ning kirjendada nende põhjal kontode käibed pearaamatusse.

Ulesanne 2. Täita žurnaal-orderites nr. 10, 11, 16, 17, 19 ja 20
osad «Käibed ja saldo analüütilises lõikes».

Harjutused 120—121 (2 tundi)

Kontode käivete kokkuvõtmine pearaamatus

Ulesanne 1. a) Võtta kokku kõigi kontode järgi deebetikäibed
ning märkida kokkuvõtte lahtrisse «Kokku deebetikäibed».

b) Võtta kokku pearaamatus kõigi kontode deebet- ja krediti-
käibed, võrrelda neid vastastikku ning märkida pearaamatusse
kokkuvõtte leheküljele.

Harjutused nr. 122—123 (2 tundi)

Kuu lõppjääkide väljatoomine pearaamatus

Ulesanne 1. a) Tuua välja pearaamatus kõigi kontode järgi
jäägid kuu lõpuks.

b) Võrrelda pearaamatus väljatoodud jääke jääkidega andmi-
kes vorm nr. 1, 2 ja 35, žurnaal-orderites nr. 3, 8, 10, 11, 16, 17, 19,
20 ja kontode 096 ja 101 analüütilise arvestuse kontode käibearu-
annetes.

Ulesanne 2. Võtta kokku jäägid kuu lõpuks ning märkida need
pearaamatusse kokkuvõtte leheküljele.

Harjutus nr. 124—125 (2 tundi)

Lõppbilansi koostamine

Ettevalmistustööd: a) Võtta lõppbilansi plank.

b) Märkida bilansi normatiivid vastavalt järgmistele andme-
tele (tuh. rbl.):

Bilansi osa ja kirje nimetus	Normatiiv IV kvartaliks
1) Tooraine ja põhimaterjalid	350
2) Abimaterjalid	70
3) Kütus	50
4) Taara	20
5) Väheväärtuslikud ja kiiresti kuluvad esemed	240
6) Varuosad remondiks	20
7) Lõpetamata tootmine	150
8) Valmistooted	600
Kokku	1 500
Püsivad passivad	
1) Tööliste ja teenistujate palk	200
2) Sotsiaalkindlustuseraldised ametiühingule	16
3) Reserv eelseisvate kulude katmiseks	34
Kokku	250

Ülesanne 1. Kirjutada pearaamatust bilansi plangile kontode saldod kuu alguseks (esimesse lahtrisse) ning teha osa- ja üldkokkuvõtted.

Märkus. Oiend toodangu tegeliku omahinna hälbe kohta plaanilisest omahinnast koostada peatükk VII (lk. 221 ja 224) toodud andmete põhjal.

Ülesanne 2. Kanda üle pearaamatust bilansi plangile kontode saldod 1. detsembriks k. a., kasutades vajaduse korral allkontode andmeid vastavatest andmikest või žurnaal-orderitest (näiteks — konto 065 kohta andmikust vorm nr. 12).

Harjutus nr. 126

Aruandevormi nr. 20 «Kasumid ja kahjumid» koostamine

Ettevalmistustöö. Võtta aruandevormi nr. 20 plank.

Ülesanne 1. a) Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 20 «Käibed aasta algusest», juhindudes allpooltoodud andmetest ja žurnaal-orderis nr. 20 novembris tehtud sissekannetest.

Väljavõte žurnaal-orderist nr. 20 oktoober, 195 . . . aasta

Jrk. nr.	Analüütilise arvestuse kirjete nimetus	Käibed aasta algusest	
		dēebetis	kreeditis
1	Kasum realiseerimisest	—	1 192 420.—
3	Kahjumid loodusõnnetustest	6 500.—	—
7	Kahjumid debitoorse võlgnevuse mahakand- misest võlgnike maksejõuetuse tõttu	520.—	—
8	Mahakantud lootusetu võlgnevuse laekumine	—	4 600.—
10	Saadud trahvid, viivised osas, mis ületab makstuid	—	25 000.—
	Kokku	7 020.—	1 222 020.—

b) Koostada aruanne vorm nr. 20 «Kasumid ja kahjumid» (lugedes žurnaal-orderis nr. 20 peegeldatud andmed tinglikult aastakäiveteks).

Dokumentide ja registrite hoidmine. Ömmelda koondülesande (tehas «Selmaš») dokumendid ja registrid kaustadesse järgmise korra kohaselt:

a) Registrid — Kõik žurnaal-orderid (numbrite järjekorras) ja andmikud (vastavate žurnaal-orderite juurde).

b) Dokumendid — Kõik dokumendid kaustast nr. 3 žurnaal-orderite järjekorras, iga žurnaal-orderi piires aga — neisse tehtud sissekannete järjekorras.

c) Kartoteek — kõik analüütilise arvestuse kaardid, käibearuanded ja kaartide registrid kaustast nr. 4 ömmelda kontode šifrite järjekorras.

d) Muud õppematerjalid — kõik muud õppematerjalid kaustast nr. 5 ömmelda nende koostamise järjekorras (ülesannete kogu peatükkide järgi). Samasse kausta ömmeldakse ka koostatud aruandevormid nr. 1, 5 ja 20.

Harjutus nr. 127

Omade käibevahenditega ja nendega võrdsustatud vahenditega kindlustatuse analüüs

Ettevalmistustööd. Joonestada eraldi paberilehel allpooltoodud vormi kohaselt analüütiline tabel:

Näitajad	Summa (tuh. rbl.)
1. Omad vahendid	
2. Püsivad passivad	
Kokku	
3. Põhivahendid ja käibevälised aktivad	
4. Kokku omad käibevahendid ja nendega võrdsustatud vahendid	
5. Normatiiv	
6. Omade käibevahendite ja nendega võrdsustatud vahendite ülejääk	
6a. Käibevahendite puudujääk	

Ülesanne 1. Koostada analüütiline tabel, mille abil selgitada tehase «Selmaš» kindlustatus omade käibevahendite ja nendega võrdsustatud vahenditega seisuga 1. novembril k. a.

Ülesanne 2. Analüüsida samas korras tehase «Selmaš» kindlustatus omade käibevahendite ja nendega võrdsustatud vahenditega seisuga 1. detsembril k. a.

Normeeritavate käibevahendite seisukorra analüüs

Ettevalmistustööd. Joonestada analüütiline tabel allpooltoodud vormi kohaselt:

Normeeritavate käibevahendite rühmad	Jäägid bilansi järgi	Võlgnevus		Tasutud varud	Normatiiv	Hälbed normatiivist (+, -)
		laenu- de jär- gi	hankija- tele			
1. Põhimaterjalid . . .						
2. Abimaterjalid . . .						
3. Kütus						
4. Taara						
5. Väheväärtuslikud esemed . . .						
6. Varuosad remon- diks						
Kokku . . .						
7. Lõpetamata toodang						
8. Tulevaste perioodi- de kulud						
9. Valmistooted . . .						
Kokku . . .						

Ülesanne 1. Koostada 1. novembri k. a. bilansi andmetel tehase «Selmaš» normeeritavate käibevahendite seisukorda iseloomustav analüütiline tabel.

Ülesanne 2. Analüüsida tehase «Selmaš» normeeritavate käibevahendite seisukorda seisuga 1. detsember k. a.

Mittenormeeritavate käibevahendite analüüs

Ülesanne 1. Analüüsida 1. novembri k. a. bilansi põhjal:

- pangakrediidi kasutamist;
- vahendite kasutamist kapitaalremondiks;
- võrrelda debitoorse ja kreditoorse võlgnevuse seisukorda 1. novembriks seisukorraga 1. jaanuariks k. a., vastavalt allpooltoodud andmetele:

Väljavõtte tehase «Selmaš» bilansist 1. jaanuariks 195 . . . a.

Bilansi osade ja kirjete nimetused	Summa
Osa «C» (aktiva)	
1. Kassa	100.—
2. Arvelduskonto Riigipangas	23 000.—
3. Ostjatele saadetud kaubad, mille arveldusdokumendid on esitatud panka inkassoks ning mille tasumistähtjad ei ole saanud	109 000.—
4. Ostjatele saadetud kaubad, mille arveldusdokumendid on tähtjaks tasumata	66 850.—
5. Ostjate juures vastutaval hoiul olevad kaubad aktseptist keeldumise tõttu	22 950.—
6. Muud deebitorid	528.—
7. Kapitaalremondi erikonto	6 000.—
K o k k u osa «C»	228 428.—
Osa «C» (passiva)	
1. Riigipanga lühiajalised laenud (teelolevate arveldusdokumentide tagamisel)	111 200.—
2. Hankijad ja tööettevõtjad aktseptitud maksenõuete alal	60 000.—
3. Rahandusorganid eelarveliste maksete alal	84 000.—
4. Muud kreditorid	7 400.—
5. Erifondid	9 600.—
6. Amortisatsioonifond ja muud kapitaalremondi finantseerimise allikad	6 000.—
K o k k u osa «C»	278 200.—
Õiendid	
1. Valmistoodangu laojäägi, ostjatele saadetud kaupade, tähtajaks tasumata kaupade ja vastutaval hoiul olevate kaupade tegeliku omahinna hälbed plaanilisest omahinnast (passiva)	18 000.—
2. Valmistoodangu jääk bilansis	686 000.—
3. Ostjate poolt tähtjaks tasumata kaupade ja vastutaval hoiul olevate kaupade jäägi summas on transpordikulused (lisatud ostjatele esitatud arvetes)	2 800.—

Ülesanne 2. Analüüsida tehase «Selmaš» mitternormeeritavate käibevahendite seisukorda 1. detsembril k. a., võrreldes nende seisukorraga 1. novembriks k. a. ja 1. jaanuariks k. a.

Analüüsi põhjal järelduste ja ettepanekute koostamine

Ülesanne 1. Koostada tehase «Selmaš» 1. detsembri finantsilise seisukorra analüüsi põhjal järeldused ja ettepanekud:

a) omade käibevahenditega ja nendega võrdsustatud vahenditega kindlustatuse kohta;

b) normeeritavate käibevahendite seisukorra kohta,

c) mittenormeeritavate käibevahendite seisukorra kohta.

Ülesanne 2. (väljaspool koondülesannet). Analüüsida järgmiste andmete põhjal tehase finantsilist seisukorda ning teha järeldused ja ettepanekud (lühidalt):

Väljavõte tehase «Kalibr» bilansist 1. jaan. 195 . . . a.

(tuh. rbl.)

Bilansikirjete nimetus			1. I 1954	1. I 1955
Aktiva				
1. Põhivahendid			3 225	3 075
2. Kasumieraldiste sissemaksed riigieelarvesse			260	390
3. Muud eraldatud vahendid			15	30
Kokku osa			3 500	3 495
Normatiiv				
			aasta algu- seks	aasta lõpuks
4. Tooraine, põhimaterjalid ja ostetud pooltooted	700	600	733	930
5. Abimaterjalid	100	80	112	75
6. Kütus	40	40	30	45
7. Väheväärtuslikud esemed	200	180	358	320
8. Lõpetamata toodang	90	80	94	72
9. Valmistooted	170	120	456	243
Kokku osa			1 300	1 100
			1 783	1 685
10. Arvelduskonto Riigipangas			20	9
11. Ostjatele saadetud kaubad, mille arveldusdokumentide tasumise tähtaeg ei ole saabunud			213	167

Bilansikirjete nimetus	1. I 1954	1. I 1955	
12. Ostjatele saadetud kaubad, mille arveldusdokumendid on tähtjaks tasumata	184	—	
13. Ostjate juures vastutaval hoiul olevad kaubad	—	136	
14. Muud deebitorid	65	5	
15. Kapitaalremondi erikonto	17	80	
Kokku osa	499	397	
Kokku	5 782	5 577	
Passiva			
1. Põhikirjafond	3 686	3 291	
2. Põhivahendite kulumine	825	845	
3. Kasum	350	400	
Kokku osa	4 861	4 536	
Võetakse arvesse normatiivi katteks			
	1. I 1954	1. I 1955	
Püsivad passivad			
4. Võlgnevus töölistele ja teenistujatele ning ametiühingule sotsiaalkindlustuse alal	33	33	66
5. Reserv eelseivate kulude katmiseks	7	17	14
Kokku	40	50	80
Kokku osa	4 901	4 586	4 941
6. Riigipanga laenud tooraine varude tagamisel			200
7. Riigipanga laenud valmistoodete varude tagamisel		250	100
Kokku osa		250	300

Bilansikirjete nimetus	1. I 1954	1. I 1955
8. Väheväärtuslike esemete kulumine	163	150
Kokku osa	163	150
9. Riigipanga lühiajalised laenud (teelolevate arveldusdokumentide tagamisel)	194	170
10. Tähtjaks tasumata laenud	66	—
11. Hankijad ja tööettevõtjad tähtjaks tasumata maksenuete alal	80	120
12. Rahandusorganid eelarveliste maksete alal	28	144
13. Muud kreditorid	31	2
14. Amortisatsioonifond ja muud kapitaalremondi finantseerimise allikad	29	80
Kokku osa	428	516
Kokku	5782	5577

1. I 1954		1. I 1955	
Aktiva	Passiva	Aktiva	Passiva
Õiend			
1. Valmistoodangu laojäägi, ostjatele saadetud kaupade, tähtjaks tasumata kaupade ja vastutaval hoiul olevate kaupade tegeliku omahinna hälbed plaanilisest omahinnast	—	44	16
2. Pangakrediteerimisel arvesse võetud võlgnevus hankijatele: a) tooraine ja põhimaterjalide tagamisel	—	80	—
			120

Dokumentide ja registrite hoidmine. Panna tehase «Selmaš» kohta koostatud analüütilised tabelid kausta nr. 5.

ÕPPEPRAKTIKA ÜLESANNE

Õppepraktikaks kasutatakse tehase «Selmaš» 195... aasta detsembrikuu operatsioone, mis kujutavad endast teises osas toodud tööstusraamatupidamise koondülesande järge.

Tehase «Selmaš» detsembrikuu operatsioonide arvestamiseks avatakse uued žurnaal-orderi vormi registrid (tüüpvormid) ning kasutatakse novembrikuu jaoks avatud pearaamatut ja kontode 045, 053, 067, 096 ja 101 analüütilise arvestuse kaarte.

Õppepraktika ülesandes on õppematerjal paigutatud teisiti kui see oli II osas. Erinevuseks on, et detsembrikuu operatsioonid on toodud kronoloogilises järjekorras, ilma et neid oleks rühmitatud tehase raamatupidamise allosakondade järgi, ning enamikul juhtudel ei näidata operatsiooni tekstis dokumendi nimetust. Niisugust materjali paigutust on kasutatud sellepärast, et õpilased iseseisvalt määraksid nii raamatupidamise allosakonna, kus antud dokumendid läbi töötatakse, kui ka dokumendi nimetuse.

Õppepraktika ajal algdokumentide koostamist ette nähtud ei ole ning sellepärast võivad õpetajad dokumentide koostamiseks vajalikud rekvisiidid vajaduse korral ise lisada. Keerukamate koondokumentide (kulude jaotusandmike, amortisatsiooni arvestuse jne.) koostamine nähakse ette vastavate ülesannetega. Koondülesande lahendamisel detsembrikuu kohta tuleb kasutada ülesannetekogu II osas toodud juhiseid ja informatsioonilist materjali (kulude nomenklatuur, plaanilised kalkulatsioonid jne.), samuti järgmisi täiendavaid andmeid:

a) elektriyaam (tsehh nr. 3) ei töötanud detsembris kapitaalremondi tõttu ning sellepärast detsembris andmikku vorm nr. 10 tsehhi nr. 3 kohta ei koostata ning detsembrikuus arvestatud põhivahendite amortisatsioonisumma kantakse kontole «Tulevaste perioodide kulud». Selle mahakandmine toimub sealt järgmistel perioodidel;

b) detsembris lõpetati tellimus nr. 28 (25 kombaini mark KR-2) ja avati uus tellimus nr. 29 (55 maisi külvimasinat SKG-6); tellimus nr. 29 lõpetati samuti detsembris ning 1. jaanuariks lõpetamata toodangut ei jäänud;

c) ühe masina, mark KR-2, (tellimus nr. 28) plaaniline omahind on 40 000 rubla (sealhulgas: põhimaterjalid 9 846 rubla 15 kop., transpordi- ja varumiskulud 393 rubla 85 kop., palk 12 000 rubla, sotsiaalkindlustuseraldised 960 rubla, puhkusraha reserv 600 rubla, tsehhikulud 12 000 rubla, tehase üldkulud 4 200 rubla), hulgi-(väljalaske-) hind 50 000 rubla franko saatejaam — vagun.

Koondülesande materjalid on jagatud 3 rühma: A — Ettevalmistustööd, B — Detsembrikuu operatsioonid ja C — Kuubilansi ja aastaaruande koostamisega seotud arvestustööde lõpptsükkel.

A. ETTEVALMISTUSTÖÖD

1. Avada žurnaal-orderi vormi registrid ja kanda neisse üle möödunud kuu vastavatest registritest kontode jäägid 1. detsembriks: žurnaal-orderid nr. 1, 2, 3, 4, 5/1, 5/2, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 19, 20; andmikud vorm nr. 1, 2, 3 (või 2 vorm nr. 35 õppeplanki materiaalsete väärtuste varumisega seotud operatsioonide kohta ja operatsioonide kohta, mis ei ole seotud materiaalsete väärtuste varumisega), 5, 10 (neli planki: tsehhidele nr. 1, 2, 4 ja 5), 11, 12 (kaks planki, millest teist kasutatakse 1. jaanuariks tasumata arvete jääkide andmiku koostamiseks).

Võtta järgmised žurnaalorderi vormi tüüplangid: andmik vorm nr. 6 — 2 eksemplari, vorm nr. 8 — 2 eksemplari, vorm nr. 9 — 1 eksemplar, dešifreerimislehed vorm nr. 15 — 14 eksemplari, õppeplangid vorm nr. 56, 60, 62, 63 (à 1 eks.) ja kaart vorm nr. 282.

B. 195 . . . AASTA DETSEMBRIKUU OPERATSIOONID

Kirjendada allpooltoodud operatsioonid vastavatesse arvestusregistritesse. Et õppepraktikal operatsioonide kohta põhiliselt dokumente ei koostata ning samal ajal neid operatsioone peegeldatakse sageli mitmes registris, on soovitatav koostada eelnevalt vihikus iga kuupäeva kohta kirjendite plaan järgmise näidisvormi kohaselt:

Kuu-päev	Operatsiooni nr.	Summa õpilaste arvestuse järgi	Summa ülesande tingimuste kohaselt	Teha sissekanded			
				Žurnaal-orderis nr.	Andmikus nr.	Konto nr. dešifreerimis-lehel	Konto nr. kaardil
03	2		400.—	2	1	—	—
	3		400.—	1	—	—	096
	4		75 300.—	—	2 ja 12	—	—
	5		41 250.—	2	—	093	—
			4 200.—	2	3	—	—
			3 500.—	2	3	—	—
		11 500.—	2	3	—	—	
	jne.						

3. detsember

2. Toodud kassasse arvelduskontolt Riigipangas tšeki nr. 215836 järgi majanduskuludeks	400.—
3. Antud kassast asjadevalitsejale K. Komarovale majanduskulude avanss	400.—
4. Laekus arvelduskontole Riigipangas Jeletski sovhoosilt temale faktuurarve nr. 203 järgi saadetud toodangu eest	75 300.—
5. Kantud üle arvelduskontolt Riigipangas 1. detsembri kreditoorse võlgnevuse katteks:	
Rajooni rahandusosakonnale — käibemaks	41 250.—
Autobaasile — faktuurarve nr. 616 järgi	4 200.—
Linna Veevarustuse Trustile — faktuurarve nr. 1381 järgi	3 500.—
Autobaasile — faktuurarve nr. 622 järgi	11 500.—
6. Aktseptitud Tuula tehase «Molot» faktuurarve nr. 296 — 29. novembrist k. a. 23. novembril ilma dokumentideta saabunud ja lattu nr. 1 sissetulekuorderi nr. 115 järgi vastu võetud materjalide kohta: poldid 6×50 mm 500 kg à 5 rubla — rbl. 2 500.— raudteetariif . . . . . rbl. 200.—	2 700.—
(vt. kuu algusjääki andmikus vorm nr. 3 — faktuurimata hangete osas).	
7. Aktseptitud Tuula tehase «Molot» faktuurarve nr. 297 — 29. novembrist k. a. tehasele «Selmaš» 28. novembril k. a. saadetud materjalide eest: poldid 6×50 mm 450 kg à 5 rbl. — rbl. 2 250.— poldid 8×50 mm 350 kg à 5 rbl. — rbl. 1 750.— raudteetariif . . . . . rbl. 300.—	4 300.—
8. Saadetud faktuurarve nr. 205 järgi Kurski sovhoosile masinaid mark SKG-6 — 6 tk. ja KC-8 — 50 tk. Faktuurarvesse on arvatud raudteetariif, mis tasuti limiteerimata transporditšekiga nr. 70728 — 2 000 rubla	?

4. detsember

9. Võetud vastu asjadevalitseja K. Komarova avansiaruanne nr. 61, mille järgi tehtud kantselei-, posti- ja telegraafikulused tehase kontoris 286 rubla, ohutustehnika plakatite eest tsehhile nr. 1 — 65 rubla ja tsehhile nr. 2 — 35 rubla	386.—
10. Aktseptitud Ömblusvabriku nr. 2 arve nr. 621 — 2. detsembrist k. a. riidejäätmete eest (puhastusmaterjal) 1000 kg à 2 rbl. 50 kop.	2 500.—

11. Võetud vastu lattu nr. 2. Õmblusvabrikult nr. 2 arve nr. 621 järgi riidejäätmel (puhastusmaterjal) 1000 kg hulgihindades (sissetulekuorder nr. 91)	2 500.—
12. Saadetud arve nr. 206 järgi Kostroma sovhoosile masinad mark SKG-6 — 10 tk. ja KC-8 — 70 tk. Arve summale on lisatud limiteerimata transportitšekiga nr. 70729 tasutud raudteetariif — 2 200 rubla	?
13. Kantud üle kapitaalremondi erikontolt tööettevõtjale EMV-4 avanss lepingu põhjal tootmis-seadmete kapitaalremondiks	3 200.—

6. detsember

14. Toodud arvelduskontolt Riigipangas kassasse tšeki nr. 215837 järgi novembrikuu teise poole palkade maksmiseks 279 700 rubla ja majanduskuludeks 1 000 rubla	280 700.—
15. Laekus kassasse asjadevalitsejalt K. Komarovalt aruandele summade jääk avansiaruande nr. 61 järgi	14.—
16. Makstud kassast agendile A. Abassovile avanssi operatsiooni- ja majanduskuludeks	1 000.—
17. Teelolevate arveldusdokumentide tagamisel saadud laen kantud arvelduskontole Riigipangas	640 000.—
18. Kantud arvelduskontolt Riigipangas:	
a) Õmblusvabrikule nr. 2 faktuurarve nr. 621 katteks	2 500.—
b) Hoiukassale nr. 1138 riigilaenu sissemaksed novembrikuu teise poole eest	24 000.
c) Masinaehitustööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomiteele novembrikuu sotsiaalkindlustuseraldisel	18 800.—
19. Tasutud teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antava laenu kontolt limiteerimata transportitšekid nr. 70728 ja 70729 (raudteetariif ostjate arvel faktuurarvete nr. 205 ja 206 järgi)	4 200.—
20. Aktseptitud faktuurarved:	
a) «Uglesbõt» baasi arve nr. 1481 — 2. detsembrist kivisöe eest — 620 tonni à 50 rubla kokku 31 000 rubla raudteetariif 3 100 rubla	34 100.—
21. Saabusid lattu nr. 1 tehaselt «Molot» faktuurarve nr. 297 järgi (aktseptitud 3. detsembril) poldid hulgihinnas (sissetulekuorderid nr. 117—118)	4 000.—

22. Võeti vastu lattu nr. 4 montaažitsehilt masinad mark SKG-6 (tellimus nr. 28) — 20 tk. ja KR-2 — 4 tk. (saatelehed nr. 269, 270).

9. detsembril

23. Võetud vastu kassasse lao nr. 1 juhatajalt M. Mihhejevilt laos nr. 1 tekkinud materjalide puudujäägi katteks 27.81

24. Makselehtede nr. 101—104 põhjal makstud kassast töölistele ja teenistujatele novembrikuu teise poole palgad . . . . . 278 470.—

25. Viidud kassast arvelduskontole Riigipangas novembrikuu teise poole makselehe nr. 193 järgi tähtajaks väljavõtmata palk:

H. Hohlov (tabeli number 171) — 698 rubla

S. Surikov (tabeli number 104) — 532 rubla

ja kassasse laekunud debitoorne võlgnevus 27 rubla 81 kop. 1 257.81

(Koostada deponeeritud summade register, teha vastavad sissekanded deponentide arvestuse raamatus ning panna kirjendamiseks žurnaal-orderi nr. 3 juurde).

26. Võetud vastu agent A. Abassovilt avansiaruande nr. 62 tema poolt tehtud järgmiste kulude kohta: osetud põhimaterjalide eest — 172 rubla 81 kop., abimaterjalide eest — 160 rubla; tsehhi nr. 1 hoonete korrashoiu ja puhastamise eest — 360 rubla, tsehhi nr. 2 sanitaarse puhastuse eest — 315 rubla 1 007.81

27. Makstud kassast agent A. Abassovile ülekuulu avansiaruande nr. 62 järgi 7.81

28. Aktseptitud Makejevski tehase faktuurarve nr. 2/373 — 4. detsembrist — lehtteras 8 mm, 32 t à 2 000 rubla . . . . . 64 000.—

29. Võetud vastu lattu nr. 3 «Uglesbōti» baasilt faktuurarve nr. 1481 järgi kivisütt 596 t hulgihinnas (sissetulekuorder nr. 73 ja puudujäägi akt nr. 19) . . . . . 29 800.—

Raudteelt vastuvõtmisel selgus söe puudujääk kokku 24 tonni (määrata kindlaks raudteele esitatava pretensiooni summa tegelikus omahinnas, ühtlasi lisades vastava osa arves näidatud raudteetariifist) . . . . . ?

30. Võetud vastu lattu nr. 1 Varustuse Peavalituse faktuurarve nr. 872 järgi mitmesuguseid põhimaterjale hulgihinnas (sissetulekuorderid nr. 119 —120) . . . . . 149 300.—

31. Võetud vastu lattu nr. 3 (sama arve järgi) kastid toodete pakkimiseks hinnakirjahinnas (sissetulekuorder nr. 74) . . . . . 30 000.—

32. Saadetud laost nr. 4 arve nr. 207 järgi Kalini sovhoosile masinad mark SKG-6 — 15 tk. ja KR-2 — 4 tk.

Faktuurarve summale on lisatud limiteerimata transporditšeki nr. 70730 järgi tasutud raudteetariif 1 100 rubla . . . . . ?

11. detsember

33. Kantud arvelduskontole Riigipangas saadud laen teelolevate arveldusdokumentide tagamisel . . . 310 000.—

34. Kantud arvelduskontolt Riigipangas:

a) tehasele «Molot» faktuurarve nr. 296 järgi . . . 2 700.—

b) tehasele «Molot» faktuurarve nr. 297 järgi . . . 4 300.—

c) rajooni rahandusosakonnale aegunud krediitorne võlgnevus . . . . . 120.—

35. Tasutud teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antava laenu kontolt limiteerimata tšekk nr. 70730 (raudteetariif faktuurarve nr. 207 järgi) . . . 1 100.—

36. Saabus lattu nr. 1 Makejevski tehasekt faktuurarve nr. 2/373 järgi lehtterast — 8 mm hulgi-hinnas (sissetulekuorder nr. 121) . . . . . 64 000.—

37. Anti lattu nr. 4 montaažitsehhiilt masinad mark SKG-6 — 11 tk. ja KR-2 — 5 tk. . . . . —

38. Kantakse maha kõlbmatuse tõttu treipingid algväärtusega . . . . . 24 700.—

Kulumine ekspluateerimise aja jooksul . . . . . 23 500.—

13. detsember

39. Kantud arvelduskontolt Riigipangas rajooni rahandusosakonnale käibemaks detsembrikuu esimese dekaadi eest . . . . . 11 250.—

40. Arvestatakse detsembris põhivahendite amortisatsiooni (koostada amortisatsioonandmik vorm nr. 8, juhindudes eelmisel kuul arvestatud amortisatsiooni ja põhivahendite liikumise andmetest vastavate registrite põhjal) 37 218.60

41. Eraldatakse amortisatsioonifond põhivahendite kapitaalremondiks 40% ulatuses . . . . . ?

42. Arvestatakse põhivahendite kulumist detsembris . . . . . ?

43. Tulevaste perioodide kulude jaotamine (tsehhi nr. 1 hoone jooksev remont — 23 600 rubla, tehase telefoni abonementmaks — 340 rubla, tehase kontori jooksev remont — 8 580 rubla) . . . . . 32 520.—

44. Võetud vastu ekspluatatsiooni KEO-lt tsehhi-des ülesseatud uued tootmisseedmed algväärtusega . . . 62 000.—

16. detsember

45. Toodi kassasse arvelduskontolt Riigipangas tšeki nr. 215838 järgi majanduskuludeks 550 rubla ja deponeeritud palkade väljamaksmiseks 1 062 rubla .	1 612.—
46. Antud kassast agent P. Petrenkole majanduskulude avanss	550.—
47. Makstud kassast deponeeritud palgad makselehe nr. 105 järgi: D. Dmitrijevile (tabeli nr. 183) — 364 rubla, H. Hohlovile (tabeli nr. 171) — 698 rubla	1 062.—
48. Laekus arvelduskontole Riigipangas «Tsvetmetsbõitil» temale novembris vase puudujäägi kohta esitatud pretensiooni katteks	900.—
49. Laekus arvelduskontole Riigipangas Staligradi sovhoosilt faktuurarve nr. 204 järgi saadetud toodangu eest	479 000.—
50. Kantud üle arvelduskontolt Riigipangas:	
a) Uglesbõti baasile faktuurarve nr. 1481 katteks	34 100.—
b) Varustuse Peavalitsuse faktuurarve nr. 872 katteks	181 400.—
51. Aktseptitud Autobaasi faktuurarve nr. 642 — 14. detsembrist k. a. ostetud materjalide kohaleveo eest: põhimaterjalid — 1 500 rubla, abimaterjalid — 250 rubla ja kivisüsi — 2 130 rubla	3 880.—
52. Aktseptitud Tööstuskombinaadi faktuurarve nr. 949 — 13. detsembrist k. a. valgustuse rekonstrueerimise eest (päevavalguslambid töökaitsekulude eelarve järgi) tsehhis nr. 1 — 15 000 rubla ja tsehhis nr. 2 — 35 000 rubla	50 000.—
53. Saadetud laost nr. 4 faktuurarve nr. 208 järgi Molotovi sovhoosile masinaid mark KR-2 — 5 tk. Arve summale on lisatud limiteerimata transporditšeki nr. 70731 järgi tasutud raudteetariif 1 500 rubla	?

18. detsember

54. Kantud arvelduskontolt Riigipangas: Makejevka tehasele faktuurarve nr. 2/373 katteks	64 000.—
Autobaasile faktuurarve nr. 642 järgi	3 880.—
Kapitaalremondi erikontole (amortisatsioonieraldised detsembris)	14 887.44
Tööstuspangale detsembrikuu amortisatsioonieraldised	22 331.16
55. Tasutud teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antava laenu kontolt limiteerimata transporditšekk nr. 70731 (raudteetariif arve nr. 208 järgi)	1 500.—

56. Võetud vastu agent P. Petrenkolt avansi- aruanne nr. 63 tema poolt tehtud kulude kohta: too- dangu pakkimise kulud (tehase arvel) — 297 rubla 19 kop. ja tehase territooriumi puhastamise eest — 264 rubla	561.19
57. Võetud vastu lattu nr. 4 montaažitsehhilt masinad mark SKG-6 — 8 tk. ja KR-2 — 6 tk.	—
58. Saadud teiselt tehaseelt tasuta tootmisead- meid algväärtusega	34 000.—
Arvestatud kulumist	12 000.—

21. detsember

59. Toodud kassasse arvelduskontolt Riigipangas tšeki nr. 215839 järgi detsembrikuu esimese poole palkade (plaanilise avansi) maksmiseks 225 000 rbl. ja majanduskuludeks 800 rubla	225 800.—
60. Antud kassast agent A. Abassovile majan- duskulude avanss	800.—
61. Kantud maha arvelduskontolt Riigipangas: a) Tööstuskombinaadile faktuurarve nr. 949 järgi b) Teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antava laenu katteks	50 000.— 184 000.—
c) Rajooni rahandusosakonnale detsembrikuu tulumaks	33 000.—
d) Rajooni rahandusosakonnale vallaliste, laste- tute ja vähelapseliste NSV Liidu kodanike maks detsembris	6 500.—
e) Hoiukassale nr. 1138 — tellitud riigilaenu sissemaksed	24 000.—
f) Masinaehitustööstuse Töölise Ametiühingu Keskkomiteele detsembrikuu sotsiaalkindlustuseral- dised	15 000.—
62. Aktseptitud tehase «Tsentrolit» faktuurarve nr. 681 — 18. detsembri k. a. mitmesuguste põhi- materjalide eest	93 227.—
63. Aktseptitud EMV-4 faktuurarve nr. 436 — 21. detsembri k. a. tehasele tehtud tööde eest: tsehhi nr. 1 hoone jooksev remont — 8 750 rubla 40 kop., tsehhi nr. 2 hoone jooksev remont — 18 996 rubla, üldtootmishoonete jooksev remont — 54 740 rubla ja kõlbmatuks muutunud treipinkide demonteerimine — 650 rubla	83 136.40
64. Saadetud laost nr. 4 faktuurarve nr. 209 järgi Kostroma sovhoosile masinad mark SKG-6 — 6 tk., KR-2 — 5 tk.	
Arve summale on lisatud limiteerimata transpor- ditšeki nr. 70732 järgi tasutud raudteetariif 1 300 rubla	?

23. detsember

65. Laekus arvelduskontole Riigipangas Kurski sovhoosilt temale arve nr. 205 järgi saadetud toodangu eest	327 000.—
66. Kantud üle arvelduskontolt Riigipangas rajooni rahandusosakonnale käibemaks detsembrikuu teise dekaadi eest	71 250.—
67. Tasutud teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antava laenu kontolt limiteerimata transporditšekk nr. 70732 (raudteetariif faktuurarve nr. 209 järgi)	1 300.—
68. Aktseptitud Varustuse Peavalitsuse faktuurarve nr. 944 — 18. detsembrist k. a. abimaterjalide eest (sealhulgas transpordikulud 400 rubla)	12 151.—
69. Võetud vastu lattu nr. 1 tehase «Tsentrolit» faktuurarve nr. 681 järgi saabunud põhimaterjalid hulgihinnas (sissetulekuorder nr. 122)	93 227.—
70. Võeti vastu lattu nr. 4 montaažitsehilt masinad mark SKG-6 — 6 tk. ja KR-2 — 5 tk.	—

24. detsember

71. Makstud kassast makselehtede nr. 106—110 põhjal plaaniline avanss detsembrikuu esimese poole eest	225 000.—
72. Antud kassast P. Petrenkole avansiaruande nr. 63 järgi tehtud ülekulu katteks	11.19
73. Laekus arvelduskontole Riigipangas Kostroma sovhoosilt temale faktuurarve nr. 206 järgi saadetud toodangu eest	477 200.—
74. Kantud üle arvelduskontolt Riigipangas tööettevõtjale — EMV-4 faktuurarve nr. 436 katteks	83 136.40
75. Antud üle teisele tehasele tasuta metallitöötlemispingid algväärtusega	16 800.—
Arvestatud kulumist	3 900.—

27. detsember

76. Kantud maha arvelduskontolt teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antava laenu katteks	384 200.—
77. Võetud vastu agent A. Abassovi avansiaruanne nr. 64, mille järgi tehtud kulusid: tsehhi nr. 4 puhastamise eest — 125 rubla, tehase territooriumi haljastamise eest — 650 rubla	775.—
78. Laekus kassasse agent A. Abassovilt aruandealuste summade jääk avansiaruande nr. 64 järgi	25.—

79. Võetud vastu lattu nr. 2 Varustuse Peavalit-
suselt faktuurarve nr. 944 järgi saadud abimater-
jalid hulgihinnas (sissetulekuorder nr. 92) . . . . . 11 751.—

29. detsember

80. Laekus arvelduskontole Kalinini sovhoosilt
temale faktuurarve nr. 207 järgi saadetud toodangu
eest . . . . . 388 600.—

81. Kantud arvelduskontolt Riigipangas rajooni
rahandusosakonnale käibemaks 21.—27. detsembri
eest . . . . . 120 000.—

82. Aktseptitud Autobaasi faktuurarve nr. 708
— 25. detsembrist k. a. valmistoodangu veo eest
kaubajaama ostjatele saatmiseks 12 302.81

83. Aktseptitud EMV-4 faktuurarve nr. 441
— 28. detsembrist k. a. tootmisseadmete kapitaalre-
mondi eest . . . . . 32 500.—

84. Peetakse kinni EMV-4 4. detsembril ülekan-
tud lepingujärgne avanss . . . . . 3 200.—

85. Kantakse maha vastava finantseerimisallika
arvel lõpetatud seadmete kapitaalremont . . . . . 32 500.—

86. Suurendatakse põhikirjafondi lõpetatud sead-
mete kapitaalremondi summa võrra . . . . . 32 500.—

30. detsember

87. Kantakse üle kapitaalremondi erikontolt
EMV-4 faktuurarve nr. 441 järgi lõpparveldusena
ülekandmisele kuuluv summa . . . . . ?

88. Aktseptitud Autobaasi faktuurarve nr. 711 —
29. detsembrist k. a.: põhimaterjalide veo eest —
900 rubla, abimaterjalide veo eest 352 rubla 55 kop.
ja kütuse veo eest — 200 rubla 1 452.55

89. Aktseptitud Energobõti arve nr. 2018 —
30. detsembrist k. a. detsembris tarbitud elektriener-
gia eest:

a) mootoritele: tsehhis nr. 1 — 18 400 rubla, tseh-
his nr. 2 — 9 800 rubla, tsehhis nr. 5 — 2 000 rubla

b) valgustuseks: tsehhis nr. 1 — 600 rubla, tseh-
his nr. 2 — 200 rubla, tsehhis nr. 4 — 250 rubla, tseh-
his nr. 5 — 291 rubla, tehase kontoris — 230 rubla,
üldtootmisotstarbeliste hoonete ja tehase territo-
oriumi valgustamiseks — 1 470 rubla . . . . . 33 241.—

90. Saadetud laost nr. 4 Gruusia NSV Põlluma-
janduse Varustuskontorile faktuurarve nr. 210 järgi
masinad mark SKG-6 — 9 tk., KR-2 — 6 tk.

Arve summale on lisatud limiteerimata transporditšeki nr. 70733 järgi tasutud raudteetariif — 3 900 rubla . . . . . ?

31. detsember

91. Kantud arvelduskontole Riigipangas teelolevate arveldusdokumentide tagamisel saadud laen	18 900.—
92. Kantud üle arvelduskontolt Riigipangas Energosbõtile faktuurarve nr. 2018 katteks	33 241.—
93. Tasutud teelolevate arveldusdokumentide tagamisel antava laenu kontolt limiteerimata transporditšekk nr. 70733 (raudteetariif arve nr. 210 järgi)	3 900.—
94. Aktseptitud Linna Veevarustuse Trusti faktuurarve nr. 1501 — 30. detsembrist k. a. tarbitud vee eest: tsehhis nr. 1 — 900 rubla, tsehhis nr. 2 — 500 rubla, tsehhis nr. 4 — 660 rubla, tehase üldisteks vajadusteks — 300 rubla (tsehh nr. 4 tarbib vett auru tootmiseks, ülejäänud tarbijad hoonete korrashoiuks ja puhastamiseks ning muudeks majanduslikeks vajadusteks)	2 360.—
95. Võeti vastu lattu nr. 4 montaažitsehhilt masinad mark SKG-6 — 10 tk. ja KR-2 — 5 tk.	—
96. Võetud vastu lattu nr. 3 vanaraud (abimaterjal) järgmistele saatelehtede põhjal:	
nr. 43 — tsehhist nr. 1 — tellimuse nr. 29 praakdetailid	190.—
nr. 44 — tsehhist nr. 1 — väheväärtuslike tööriistade mahakandmisest	115.—
nr. 19 — tsehhist nr. 4 — väheväärtuslike tööriistade mahakandmisest	20.—
nr. 27 — tsehhist nr. 5 — väheväärtuslike tööriistade mahakandmisest	15.—
nr. 52 — administratiiv- ja majandusosakonnalt väheväärtusliku inventari mahakandmisest	50.—
nr. 53 — kõlbmatuks muutunud treipinkide demonteerimisest	110.—
97. Kantakse maha treipinkide likvideerimise tulemused	?

C. KUUBILANSI KOOSTAMISEGA SEOTUD ARVESTUSTÖÖDE LÕPPTSÜKKEL

Kuubilansi koostamisega seotud arvestustööd on toodud näidisgraafikus ettenähtud kronoloogilises järjekorras. Kõik arvestustööde lõpptsükli ajal koostatud dokumendid peegeldatakse registrites aruandekuu viimase kuupäevaga.

Et kindlustada üksikute registrite lõpetamisega seotud sissekannete õigsust, on registrites toodud sulgudes vastavate käivete kontrollsummad.

2. jaanuaril

98. Lõpetada žurnaal-orderid nr. 1, 2, 8 ja andmikud vorm nr. 1 ja 2:

a) Võtta kokku kõigi lahtrite käibed žurnaal-orderites nr. 1 (508 558.81), nr. 2 (1 957 558.—) nr. 8 (32 500.—), andmikes vorm nr. 1 (508 578.81), nr. 2 (2 718 157.81) ja konto 093 dešifreerimislehel (331 370.—);

b) Kanda andmikest vorm nr. 1 ja 2 kontode 096, 100 ja 101 krediti käibed vastavatesse registritesse, võrrelda sulgemisele kuuluvates registrites vastastikku kontode 070, 071 ja 166 deebet- ja krediti käibed, võrrelda konto 093 deebet dešifreerimislehe üldkokkuvõtet žurnaal-orderi nr. 2 vastava lahtri kokkuvõttega ning panna dešifreerimisleht vastava registri juurde, kus peegeldatakse konto 093 deebet käibed;

c) teha suletavates registrites märkus nende lõpetamise kohta ja dešifreerimislehtedega võrdlemise kohta (kuupäev ja allkiri).

Märkus. Järgmistes kontode sulgemisega seotud ülesannetes antakse ainult üldjuhised ilma üksikuid detaile näitamata.

99. Kirjendada pearaamatusse kontode käibed vastavalt žurnaal-orderitele nr. 1, 2 ja 8 ning teha selle kohta vastavad märkused.

3. jaanuar

100. Lõpetada žurnaal-orderid nr. 10 (980 900.—), nr. 12 (2 769.—), nr. 13 (konto 100 — 27.81 ja konto 101 — 4 100.—), nr. 17 (konto 011 — 32 500.— ja konto 181 — 14 887.44). Panna ära dešifreerimislehed vastavalt nende sihitusele.

101. Kirjendada pearaamatusse kontode käibed vastavalt žurnaal-orderitele nr. 10, 12, 13 ja 17 ning koostada kontode 096 ja 101 kohta käibearuanded.

4. jaanuar

102. Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 3 allpooltoodud palga-lehtede koondandmed ja täita I ja II osa (konto 097 — 596 000 rubla, 099 — 2430 rubla).

b) Kanda üle žurnaal-orderist nr. 3 kinnipeetud maksude ja tellitud riigilaenu sissemaksete summad žurnaal-orderisse nr. 11, kinnipidamised praagi eest aga žurnaal-orderisse nr. 5/2 ja praagi analüütilise arvestuse kaartidele tellimusel nr. 28 — 575 rubla 60 kop. ja tellimusel nr. 29 — 2 516 rubla.

	Tsehhi nr. 1 töölised. Palgaleht nr. 111	Teiste tsehhide töölised. Palga- leht nr. 112	Tsehhi nr. 1 ITT. Palgaleht nr. 113	Teiste tsehhide ITT. Palgale- hed nr. 114—115	Teenistujad. Palgaleht nr. 116
Arvutatud					
Progressiivse tükitöö põhihinnete järgi	301 000.—	100 000.—	—	—	—
Lisatasu progressiiv- hinnete järgi	38 000.—	14 000.—	—	—	—
Otse tükitöö põhihin- nete järgi	3 000.—	3 100.—	—	—	—
Ajapalk	46 000.—	11 000.—	14 500.—	12 700.—	14 900.—
Preemiad ajatöölilistele Lisatasud tükitöölilistele seoses normaalsetest töö- tingimustest kõrvalekal- dumisega	—	—	1 000.—	900.—	—
Tasu jooksvate töösei- sakute eest	700.—	300.—	—	—	—
Korraliste puhkuste tasu	800.—	—	—	—	—
Muud tasud (mis kuulu- vad palgafondi)	12 400.—	3 000.—	2 500.—	600.—	100.—
Sotsiaalkindlustus- tused	7 200.—	1 100.—	1 000.—	200.—	—
	4 000.—	1 000.—	—	1 000.—	—
Kokku arvutatud	413 100.—	133 500.—	19 000.—	15 400.—	15 000.—
Välja makstud sulaa- rahas	160 000.—	48 000.—	6 600.—	5 500.—	4 900.—
Riigilaenu sissemaksed Tulumaksu kinnipida- mine	32 000.—	12 000.—	1 700.—	1 400.—	1 200.—
Vallalistelt, lastetutelt ja vähelapselistelt NSV Liidu kodanikelt võetava maksu kinnipidamine	24 100.—	5 900.—	1 400.—	700.—	900.—
Kinnipidamised täiteleh- tede põhjal	4 000.—	1 600.—	200.—	300.—	400.—
Kinnipidamised praak- toodangu eest	—	—	400.—	800.—	—
Kuulub väljamaksmisele	3 091.60	—	—	—	—
	189 908.40	66 000.—	8 700.—	6 700.—	7 600.—

103. a) Koostada allpooltoodud andmete põhjal palga jaotus-
andmik (vorm nr. 6), tehes osakokkuvõtted iga tsehhi ja tehase
valitsuse kohta.

b) Peegeldada palga jaotamine tsehhide kulude andmikes
(vorm nr. 10), kontode 052, 057, 067 ja 137 käivete ja saldode
andmikes (vorm nr. 11) ning tootmise ja tootmispraagi analüüti-
lise arvestuse kaartides.

c) Arvutada välja ja kirjendada samades registrites eraldi-
sed sotsiaalkindlustuseks (8%) ja puhkusrahade reserviks (5%).

Väljavõte tsehi nr. 1 palga dokumentidest detsembris, 195... aastal

Dokumendi nimetus	Väljamakse liik	Töötajate kategooria	Summa
Toodangu raportid	Tellimuse nr. 28 detailide valmistamine	Tootmistöölised	154 800.—
„	Tellimuse nr. 29 detailide valmistamine	„	122 000.—
Tükitöölehed	Tellimuse nr. 28 detailide valmistamine	„	15 200.—
„	Tellimuse nr. 29 detailide valmistamine	„	8 000.—
Tükitöölehed	Tellimuse nr. 28 praakdetailide parandamine	„	1 000.—
Lisatasulehed	Tellimuse nr. 29 detailide valmistamisel tööriistade mittevastavus	„	700.—
Tööseisakulehed	Vahetusesisene seisak	„	800.—
Tükitöölehed	Tsehi hoone jooksev remont	„	3 000.—
Arvestused	Lisatasu progressiivhindnete järgi	„	38 000.—
„	Emadele rinnalaste toitmise vaheaegade eest	„	3 200.—
„	Puhkusrahad	„	9 400.—
Palgaleht	Ajapalk	Abitöölised	46 000.—
„	Puhkusraha	„	3 000.—
„	Emadele rinnalaste toitmise vaheaegade eest	„	1 500.—
„	Lisatasu öötöö eest	„	2 500.—
„	Ajapalk	ITT, teenistujad, NTP	14 200.—
„	Preemiad plaani ületäitmise eest	„	1 000.—
„	Korraliste puhkuste raha	„	2 800.—
„	Muud väljamaksed, mis kuuluvad palgafondi	„	1 000.—
K o k k u			428 100.—

**Ulejäänud tsehhide ja tehase valitsuse kohta tuuakse 195... aasta
detsembrikuu palga jaotamise kohta andmed valmiskujul**

Kontod- tarbijad	Allkonto, tellimus, kulukirje	Summa	Kontod- tarbijad	Allkonto, tellimus, kulukirje	Summa
Tsehh nr. 2			Tsehh nr. 5		
Konto 051	Kirje 1-a	10 000.—	Konto 047	Kirje 1	800.—
	„ 1-b	900.—		„ 2	1 200.—
	„ 2	8 100.—		„ 5-a	1 600.—
	„ 3	12 000.—			
Konto 045	Tellimus nr. 28	75 000.—		Kokku	3 600.—
	Tellimus nr. 29	25 300.—			
Konto 137	Puhkusraha	3 000.—			
	Kokku	134 300.—			
Tsehh nr. 4			Tehase valitsus		
Konto 047	Kirje 1-a	700.—	Konto 052	Kirje 1	17 000.—
	„ 2	2 800.—		Kirje 10	1 000.—
	„ 5-a	500.—		Kirje 18-a	2 000.—
	Kokku	4 000.—		Kokku	20 000.—

Märkus. Konto 052 kirje 18-a järgi peegeldatud 2 000 rubla on maks-
tud ainult töölistele.

Kontrollkokkuvõtted: palk — 590 000 rubla, sot-
siaalkindlustuseraldised 47 200 rubla, puhkusrahade reserv —
26 310 rubla.

104. a) Teha käivete kokkuvõtte andmikes vorm nr. 3 ning
kanda need üle žurnaal-orderisse nr. 4 ja sulgeda see (Konto 080
kreedid — 610 750 rubla 76 kopikat).

b) Teha käivete kokkuvõtted dešifreerimislehtedel, võrrelda
neid vastavate kokkuvõtetega žurnaal-orderis nr. 4 ja panna ära
vastavalt sihitusele.

105. a) Koostada materjalide kulutuse jaotusandmik (vorm
nr. 6) vastavalt lk. 271 toodud materjalide kulutuse algdokumen-
tide andmetele tsehhis nr. 1 ja valmiskujul toodud andmetele
teiste tsehhide ja tehase valitsuse kohta.

b) Peegeldada materjalide kulutus hulgihindades andmikes
vorm nr. 10 ja 11, tootmise analüütilise arvestuse kaartidel ja
žurnaal-orderis nr. 5/2 (tootmisvälised kulud).

Väljavõtte tsehhi nr. 1 materjalide kuludokumentidest

Dokumendi		Lao number	Nomenklatuurinumber	Mõõtühik	Kogus	Kulude otstarve
kuupäev	nr.					
1. XII	447	2	2120	kg	230	Masinate õlitamine
1. XII	448	2	2280	„	190	Seadmete korrashoid
3. XII	449	2	2999	„	300	Ruumide korrashoid ja puhastamine
6. XII	450	2	2999	„	1480	Tsehhi hoone jooksev remont
9. XII	451	2	2120	„	200	Seadmete õlitamine
10. XII	452	2	2999	„	700	Erirovaste pesemine ja parandamine
15. XII	76	1	1340	t	5	Tellimus nr. 28
18. XII	77	1	1999	kg	8490	„ nr. 29
21. XII	78	1	1450	„	600	„ nr. 29
23. XII	79	1	1999	„	15625	„ nr. 28
24. XII	80	1	1340	t	30	„ nr. 29
24. XII	453	2	2120	kg	170	Tööpinkide õlitamine
25. XII	81	1	1450	„	750	Tellimus nr. 28
29. XII	454	2	2280	„	210	Seadmete korrashoid

Märkus. Materjalide hinnad leiata lk. 123 ja 124.

Olejäanud tsehhide ja tehasevalitsuse kohta tüuakse 195... aasta detsembrikuu materjalide kulutuse jaotuse andmed valmiskujul

Kontod-tarbijad	Allkonto, kulukirje, tellimus	Põhimaterjalid	Abimaterjalid	Kütus	Taara
Tsehhi nr. 2					
Konto 051	Kirje nr. 4	—	550.—	—	—
	„ nr. 11	—	1 400.—	—	—
	„ nr. 12	—	7 150.—	—	—
Konto 045	Tellimus nr. 28	5 000.—	—	—	—
	Tellimus nr. 29	1 100.—	—	—	—
	K o k k u	6 100.—	9 100.—	—	—
Tsehhi nr. 4					
Konto 047	Kirje nr. 4	—	150.—	—	—
	„ nr. 5-a	—	320.—	—	—
	„ nr. 9	—	530.—	—	—
	„ nr. 12	—	—	22 500.—	—
	K o k k u	—	1 000.—	22 500.—	—

Kontod- tarbijad	Allkonto, kulukirje, tellimus	Põhimater- jalid	Abimater- jalid	Kütus	Taara
Tsehh nr. 5					
Konto 047	Kirje nr. 4	—	100.—	—	—
	„ nr. 5-a	—	400.—	—	—
	K o k k u	—	500.—	—	—
Konto 052	Kirje nr. 6	—	1 200.—	—	—
	„ nr. 9	—	5 200.—	—	—
	„ nr. 10	—	7 400.—	—	—
	„ nr. 13	—	3 400.—	—	—
	K o k k u	—	17 200.—	—	—
Konto 064	Kirje nr. 1	—	—	—	15 200.—
Andmiku kontrollkokku- võtted (kaasa arvatud tsehh nr. 1)		329 400.—	32 000.—	22 500.—	15 200.—

106. Lõpetada andmik vorm nr. 5 (materiaalsete väärtuste liikumine rahalises väljenduses):

a) Võtta kokku II osas materjalide sissetulek hankijatelt hulgihindades (384 578 rubla) ja võrrelda seda andmiku vorm nr. 3 (operatsioonide kohta, mis on seotud materiaalsete väärtuste varumisega) vastavate andmetega.

b) Kirjendada III ossa andmed materjalide kulutamise kohta, kasutades tinglikult algdokumentide asemel valmisandmeid andmikust vorm nr. 6 (kontrollkokkuvõte — 399 100 rubla).

c) Kirjendada IV ossa sissetulnud materjalide tegelik omahind, näidates eraldi hulgihinna ning transpordi- ja varumiskulud. Tegelik omahinna summad kanda üle II ossa reale (rea nimetus kirjutada) «Kokku hankijatelt tegelikus omahinnas» (kontrollkokkuvõte — 396 223 rubla ja 36 kop.). Teha kokkuvõtted real «Kokku sissetulek».

d) Arvutada II osas transpordi- ja varumiskulude summad ja keskmised protsendid detsembris, III osas — transpordi- ja varumiskulude summad kulutatud materjalide kohta (keskmine protsent põhimaterjalidel on 2,4%, abimaterjalidel — 5%, kütusel — 20%).

e) Tuua välja materjalide jäägid kuu lõpuks hulgihindades ja tegelikus omahinnas ning kirjendada need III ossa.

f) Arvutada vahetult andmikes vorm nr. 10 ja 11 ning tootmise analüütilise arvestuse kaartidel seal peegeldatud materjalide kulutuse andmetel mahakandmisele kuuluvad transpordi- ja varumiskulude summad (arvutuste õigsuse kontrollimiseks võrrelda saadud summasid vorm nr. 5 III osas näidatud transpordi- ja varumiskulude summadega: põhimaterjalidel — 7 905 rubla 60 kop., abimaterjalidel — 1 600 rubla, kütusel — 4 500 rubla).

107. a) Koostada detsembrikuu kohta andmik vorm nr. 8 «Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete kulumise arvestus» järgmiste andmete põhjal: antud väheväärtuslikke ja kiiresti kuluvaid esemeid laost eksploatatsiooni: tsehhi nr. 1 — 18 600 rubla, tsehhi nr. 2 — 14 800 rubla, tsehhi nr. 4 — 540 rubla, kokku 33 940 rubla; aktide põhjal kantud maha kõlbmatuks muutunud väheväärtuslikke instrumente: tsehhis nr. 1 — 22 800 rubla, tsehhis nr. 4 — 300 rubla, tsehhis nr. 5 — 230 rubla ja tehase valitsuses väheväärtuslikku inventari 8 400 rubla, kokku 31 730 rubla (mahakandmisel saadud ja lattu üle antud vanaraud kokku 200 rubla on peegeldatud 31. detsembril operatsiooniga nr. 96).

b) Peegeldada väheväärtuslike esemete kulumine andmikes vorm nr. 10 ja 11, väheväärtuslike esemete üleandmine eksploatatsiooni ja kõlbmatuks muutunud esemete mahakandmine — žurnaal-orderis nr. 5/2 (arvestatud kulumise kontrollsumma — 32 635 rubla).

108. Lõpetada žurnaal-order nr. 19 (konto 001 krediti kokkuvõte — 41 500 rubla, konto 004 krediti kokkuvõte — 49 218 rubla 60 kop., konto 008 krediti kokkuvõte — 25 460 rubla, konto 125 krediti kokkuvõte 132 510 rubla).

109. Lõpetada ärasaatmise ja realiseerimise andmik (vorm nr. 12) ning kirjutada detsembris tasumata arved 1. jaanuari saldoandmikku (kontrollsummad: ostjatele saadetud toodangu jääk plaanihindades — 790 000 rubla, hulgihindades — 987 500 rubla, transpordikulude jääk — 6 700 rubla).

110. Kirjendada pearaamatusse žurnaal-orderites nr. 3, 4 ja 19 peegeldatud kontode käibed.

6. j a a n u a r

111. Kirjendada andmikesse vorm nr. 10 ja 11 teistes žurnaal-orderites peegeldatud käivete summad žurnaal-orderite nr. 4 ja 12 juures koostatud dešifreerimislehtede põhjal.

112. a) Võtta kokku tsehhide nr. 4 ja 5 (abitsehhide) andmikes vorm nr. 10 konto 047 käibed ilma saadud vastastikuste teenuste maksumuseta ning kirjendada need andmikku vorm nr. 9 («Abitootmiste teenuste jaotamine»).

b) Kirjendada andmikku vorm nr. 9 allpooltoodud andmed osutatud teenuste mahu (hulga) kohta:

tsehh nr. 4 andis kokku 4000 tonni auru, sealhulgas kütteks: tsehhile nr. 1 — 2100 tonni, tsehhile nr. 2 — 700 tonni, tsehhile

nr. 5 — 200 tonni, tehase kontorile — 120 tonni ja üldtootmisots-
tarbeliste hoonete kütmiseks — 880 tonni, tsehh nr. 5 andis toot-
misotstarbeks 500 000 m³ suruõhku, sealhulgas: tsehhile nr. 1 —
350 000 m³, tsehhile nr. 2 — 140 000 m³ ja tsehhile nr. 4 —
10 000 m³.

113. a) Hinnata andmikus vorm nr. 9 tsehhide nr. 4 ja 5 vas-
tastikused teenused plaanihindades (aur — 9 rbl. tonn, suru-
õhk — 19 rbl. tuhat m³), abitsehhide teenused põhitsehhidele aga
tegelikus omahinnas ning teha andmiku vorm nr. 9 käivate üld-
kokkuvõtted (kontrollsumma: kokku teenuseid plaanihindades —
1 990 rubla ja tegelikus omahinnas — 42 554 rubla).

b) Kirjendada abitootmiste teenuste maksumus andmiku vorm
nr. 9 põhjal andmikesse vorm nr. 10 ja 11.

114. a) Võtta kokku tsehhikulud tsehhide nr. 1 ja 2 andmikes
vorm nr. 10 ja tehase üldkulud andmikus vorm nr. 11 (tsehh nr. 1
— 265 496 rubla, tsehh nr. 2 — 130 390 rubla, konto 052 —
128 320 rubla), koostada tsehhikulude ja tehase üldkulude jao-
tusandmikud, jagades kulud proportsionaalselt tootmistööliste
põhipalgale (tehase üldkulusid tootmispraagile ei kanta).

b) Kirjendada tsehhikulude ja tehase üldkulude jaotus toot-
mise ja tootmispraagi analüütilise arvestuse kaartidele ning
tsehhikulude jaotus veel andmikesse vorm nr. 10 ja teha viimastes
kontode 045 ja 053 deebetisse kantud kulude kokkuvõtted.

115. Kirjendada tootmiskulud ja tehase üldkulude jaotus and-
mike nr. 10 ja 11 põhjal žurnaal-orderisse nr. 5/1.

116. a) Arvutada tsehhis nr. 1 tellimus nr. 29 lõpliku praagi
tsehhiomahind ja kirjendada see praagi omahinna aruandesse
(õppeplank vorm nr. 60): praagi aktide põhjal on praagitud
detailidel põhimaterjalide väärtus 4 000 rubla ja tootmistööliste
põhipalk 2 000 rubla; kirjendada aruandesse praagi parandami-
sega seotud kulud vastavalt tsehhis nr. 1 tellimuse nr. 28 praagi
analüütilise arvestuse kaardi andmetele.

b) Peegeldada tootmispraagi omahinna aruande põhjal žur-
naal-orderis nr. 5/1 ning tootmise ja tootmispraagi analüütilise
arvestuse kaartidel lõpliku praagi omahinna mahakandmine toot-
miskontolt ning praagikahjude kandmine tootmiskontole.

117. Võtta kokku žurnaal-orderis nr. 5/1 kontode 051, 045,
047 deebetikäibed, ning tootmiskulud real VIII (1 917 687 rubla),
pärast kontrollimist kanda žurnaal-orderi nr. 5/1 kokkuvõtte žur-
naal-orderisse nr. 5/2 (1 747 499 rubla 60 kop.).

118. a) Teha andmikus vorm nr. 62 lattu vastu võetud tood-
dangu kohta kokkuvõtted, hinnata need plaanihindades, märkida
kaartidelt tegelik omahind ning tuua välja toodangu omahinna
plaani täitmise tulemused (arvestades, et 1. jaanuariks lõpeta-
mata toodangut ei jäänud).

b) Peegeldada žurnaal-orderis nr. 5/2 toodangu väljalaske
käibed plaanilises omahinnas ning eraldi plaanilise omahinna ja
tegeliku omahinna hälbed plaanilisest omahinnast) ning lõpe-

tada žurnaal-order nr. 5/2 (žurnaal-orderi nr. 5/2 käivete kokkuvõte — 3 343 041 rubla 20 kop.).

c) Koostada tellimuste nr. 28 ja 29 kohta toodangu omahinna kalkulatsioon.

119. a) Koostada andmikuvorm nr. 12 käibemaksu arvutus (15%) ja peegeldada see žurnaal-orderis nr. 11 (konto 093 krediti kokkuvõte — 348 425 rubla).

Märkus. Kui on mitu andmikuvorm nr. 12 (mitmesuguste arvestusrühmade ja toodangu saatmise suundade kohta) kirjendatakse käibemaksu summa žurnaal-orderisse nr. 11 žurnaal-orderi nr. 6 andmetel, kuhu kogutakse arvestused kõigist andmiketest vorm nr. 12.

120. Kirjendada pearaamatusse žurnaal-orderites nr. 5/1, 5/2 ja 11 peegeldatud kontode käibed.

7. jaanuar

121. Kirjendada žurnaal-orderisse nr. 6 kontode 060, 064, 065 ja 067 krediti käibed ja lõpetada see.

Märkus. Kuna õppetööks kasutati žurnaal-orderi nr. 6 lihtsustatud õppevormi, tuuakse tüüpvormi täitmise kohta üksikasjalised juhised.

a) Kirjendada I ossa (lahter 1) eelmise kuu žurnaal-orderi nr. 6 andmete põhjal (vt. novembrikuu žurnaal-orderi nr. 6 õppeplangile lisatud õiendit) ostjatele saadetud toodangu jääk 1. detsembriks tegelikult omahinnas (eraldi plaaniline omahind ja plaanilise omahinna hälve tegelikult omahinnast) ja müügi- (hulgi-) hindades ning ostjate poolt tasumisele kuuluvate transpordikulude summa.

b) Kanda üle I ossa (lahter 2) detsembrikuu ärasaatmise andmikust andmed aruandekuul ostjatele saadetud toodangu kohta plaanilises omahinnas ja müügihindades, samuti ostjate arvetele lisatud transpordikulude summad. Kanda üle käibemaksusummad samadest andmiketest (lahtrisse 7).

c) Kanda üle I ossa (lahter 3) 1. jaanuari saldoandmikuvorm nr. 12 andmed ostjate poolt kuu lõpuks tasumata arvete kohta plaanilises omahinnas ja müügihindades, samuti transpordikulud ostjate arvel.

d) Arvutada realiseerimissumma aruandekuul (lahter 5) plaanilises omahinnas ja müügihindades ning transpordikulud ostjate arvel.

e) Koostada tegeliku ja plaanilise omahinna vahelise hälbe arvestus ja kirjendada ostjatele saadetud toodangu hälbe summa I ossa (lahter 2), hälve ostjatele saadetud toodangu jäägile kuu lõpuks ja jooksva kuul realiseeritud toodangule — lahtritesse 3 ja 5 (hälbe arvestuse põhjal on hälbe keskmine protsent 2,7% säästu; realiseeritud toodangu osas on hälve (sääst) 37 530 rubla).

f) Kirjendada andmikuvorm nr. 11 tootmisväliste kulude jaotamise summa ning peegeldada see realiseerimise analüütilise arvestuse kaardil ja žurnaal-orderi nr. 6 II osas.

i) Võrrelda andmeid arvete tasumise kohta andmikus vorm nr. 2 (konto 071 deebetikäibed) vorm nr. 12 vastava lahtriga ja žurnaal-orderi nr. 6 andmetega (lahter 5) ning peegeldada võrreldud laekumised toodangu eest (konto 071 deebet — konto 067 kredit ja arvetele lisatud transpordikulud ostjate arvel (konto 071 deebet ja konto 065 kredit) žurnaal-orderi nr. 6 II osa vastavates lahtrites (real nr. 1).

j) Kirjendada II osas I osa andmete põhjal realiseeritud toodangu tegelik omahind (konto 067 deebet ja konto 065 kredit) ja laost ostjatele saadetud toodangu tegelik omahind (konto 065 deebet — konto 060 kredit).

k) Peegeldada realiseerimiskäibed realiseerimise analüütilise arvestuse kaardil ja lõpetada žurnaal-order nr. 6 (kontode 060, 064, 065 ja 067 kreditikäivate kontrollkokkuvõtte on 4 821 710 rubla).

122. Koostada žurnaal-orderi nr. 6 andmetel õiend realiseerimise tulemuste kohta ja peegeldada kasumisumma žurnaal-orderis nr. 20 (realiseerimisest saadud kahjumisumma peegeldatakse žurnaal-orderis nr. 6) ja realiseerimise arvestuse kaardil.

Lõpetada žurnaal-order nr. 20.

123. Kirjendada pearaamatusse žurnaal-orderites nr. 6 ja 20 peegeldatud käibed.

124. a) Teha pearaamatus käivate kokkuvõtted ning tuua välja kontode saldod kuu lõpuks.

b) Täita žurnaal-orderites nr. 10, 11, 16, 17, 19 ja 20 dešifreerimislehtede ja orderites endis tehtud sissekannete põhjal osa «Käibed ja saldod analüütilises lõikes» ning võrrelda kontode jääke vastavate andmetega pearaamatus (vajaduse korral näidatakse pearaamatu jäägid üksikasjaliselt analüütilise arvestuse andmetel).

Märkus. Konto 166 deebetikäive on vastavalt panga väljavõttele teel olevate arveldusdokumentide tagamisel antava laenu kohta 568 200 rubla (vt. operatsioonid nr. 61 ja 76).

8. j a a n u a r

125. a) Koostada pearaamatu ja teiste registrite andmetel (näiteks kasutame žurnaal-orderit nr. 11 — konto 093 jäägi detailiseerimiseks) lõppbilanss 1. jaanuariks 195... a. (vorm nr. 1), žurnaal-orderi nr. 5 andmetel — aruandevorm nr. 5 «Tootmis- kulud ilma tehasesise käibeta» ja žurnaal-orderi nr. 20 andmetel — aruandevorm nr. 20 — «Kasumid ja kahjumid».

b) Vormistada kõik žurnaal-orderi vormi registrid pearaamatupidaja allkirjaga ning lõpetada pearaamat.

9. j a a n u a r

126. Analüüsida tehase «Selmaš» finantsilist seisukorda 1. jaanuariks 195... aastal ning teha bilansi põhjal kindlaks:

a) kindlustatus omade käibevahendite ja nendega võrdustatud vahenditega;

b) normeeritavate käibevahendite seisukord;

c) panga krediteerimise kasutamine;

Lõppjuhised: Koguda kõik õppepraktika ülesande lahendamise materjalid ja õmmelda need kausta samas järjekorras, nagu see oli näidatud tehase «Selmaš» novembrikuu operatsioonide kohta (vt. ülesannete kogu II osa, harjutus nr. 126).

SISUKORD

Sissejuhatus	3

I osa

Raamatupidamise teooria

<i>I peatükk.</i> Bilansi koostamine inventuuriandmete alusel	5
<i>II peatükk.</i> Majandusoperatsioonide arvestus kontodel	8
<i>III peatükk.</i> Sünteetiline ja analüütiline arvestus	15
<i>IV peatükk.</i> Põhiliste majandusprotsesside arvestus	24
<i>V peatükk.</i> Raamatupidamise tehnika ja vormid	37

II osa

Tööstusettevõtete raamatupidamine

Üldised juhised ja informatsioonilised andmed

<i>I peatükk.</i> Rahaliste vahendite ja arvelduste arvestus	62
<i>II peatükk.</i> Töö ja palga arvestus	83
<i>III peatükk.</i> Materjalide arvestus	123
<i>IV peatükk.</i> Põhivahendite arvestus	150
<i>V peatükk.</i> Väheväärtuslike ja kiiresti kuluvate esemete arvestus	163
<i>VI peatükk.</i> Tootmise arvestus ja toodangu omahinna kalkulatsioon	171
<i>VII peatükk.</i> Valmistoodangu ja selle realiseerimise arvestus	220
<i>VIII peatükk.</i> Fondide, laenude ja finantstulemuste arvestus	234
<i>IX peatükk.</i> Aruandlus	245

III osa

Õppepraktika ülesanne	256

Александр Александрович Тарбеев
СБОРНИК УПРАЖНЕНИЙ ПО БУХГАЛТЕРСКОМУ
УЧЕТУ

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пянуское шоссе, 10

*

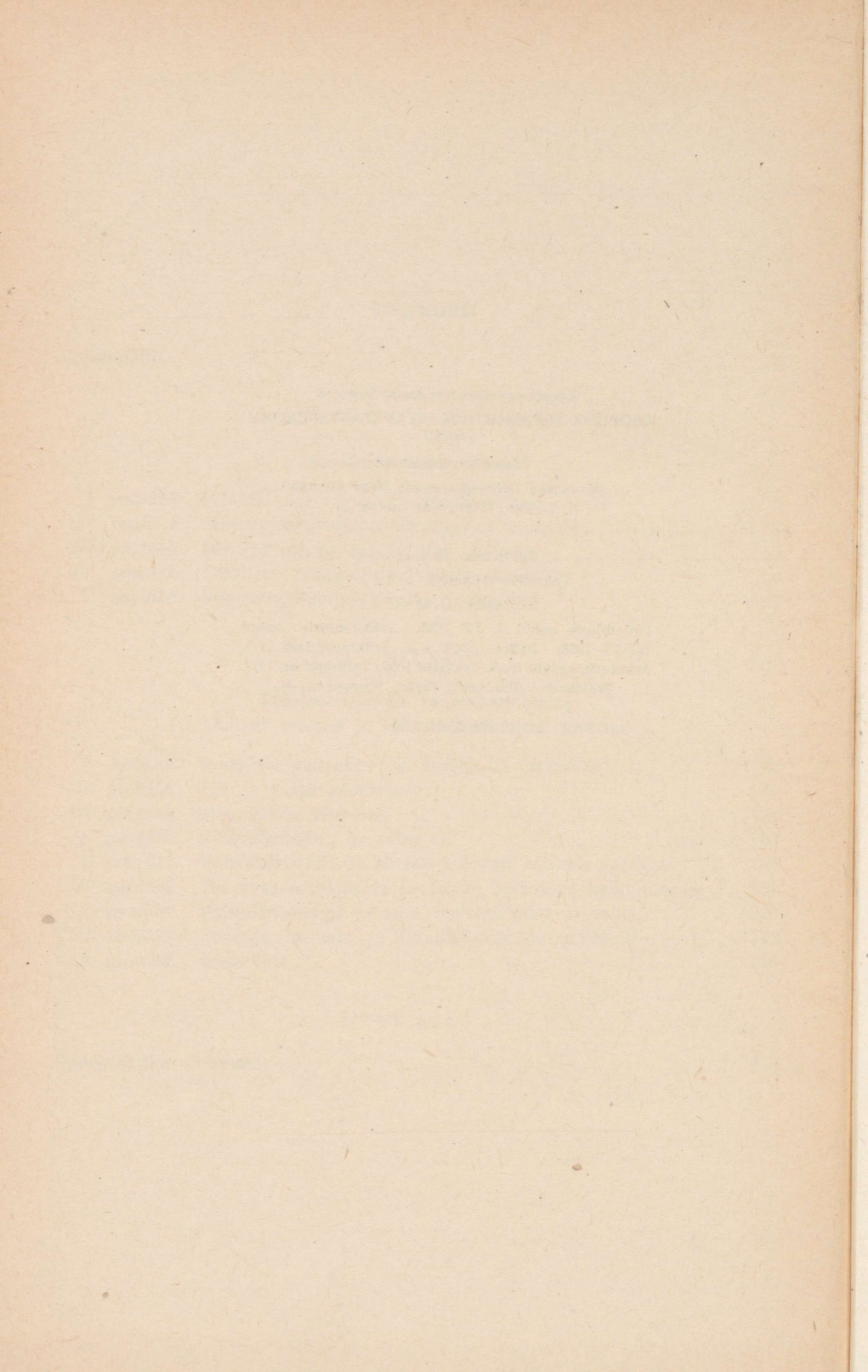
Toimetaja G. Liivak

Tehniline toimetaja I. Vahtr e

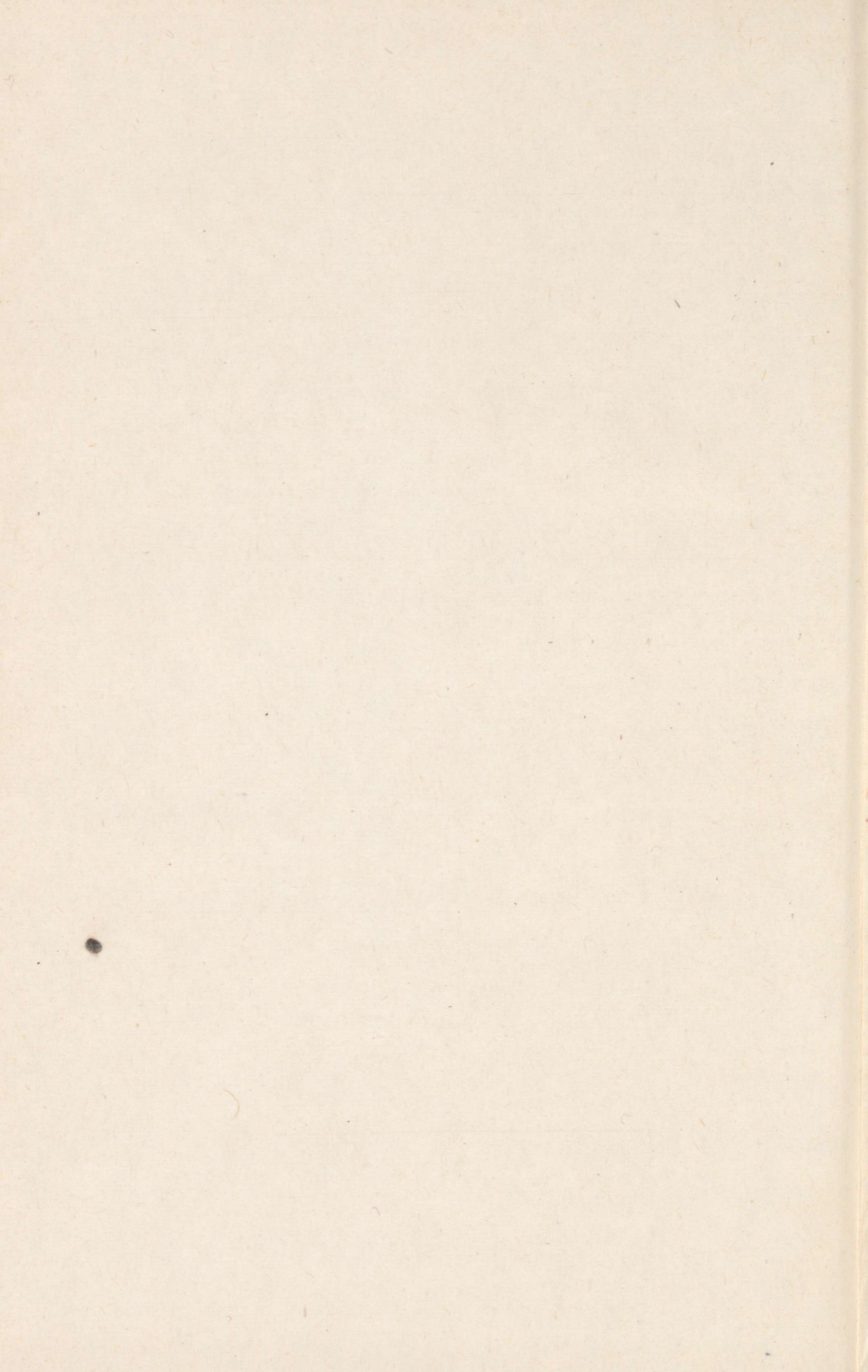
Korrektor Ü. Rattur

Ladumisele antud 4. IV 1958. Trükkimisele antud
16. IX 1958. Paber 60×92, 1/16. Trükipoognaid 17,5.
Arvutuspoognaid 18,29. Trükiarv 1000. Tellimise nr. 1417.
Trükikoda „Pioneer“, Tartu, Kastani tn. 38.

Hind rbl. 7.80

Rbl. 7.80

(R)

A-22269

//

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00386877 7